

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
1	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, inwalid i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja	186	-	Proponujemy wpisać, że wsparciem będą obejmowane przede wszystkim całe rodziny, oraz w szczególnych przypadkach pojedyncze osoby, a także społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	Zgodnie z zapisami dokumentu „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych. Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej” z 21 lipca 2021.	uwaga uwzględniona	
2	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	-	Proponujemy uzupełnienie planowanego wsparcia o działania w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych oraz kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i udziału w kulturze (w odniesieniu do dzieci lub dzieci z rodzinami i opiekunami) – szczegóły znajdują Państwo w dokumencie „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych. Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej” z 21 lipca 2021.	Warunki mieszkaniowe mają bardzo duży wpływ na jakość życia, a gdy są złe również na relacje sąsiedzkie czy koleżeńskie oraz na poczucie własnej wartości, te z kolei wpływają m.in. na motywację do zmiany w kierunku zatrudnienia. Poprawa kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze powinna dotyczyć głównie dzieci, ale także do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmocnienia więzi.	uwaga uwzględniona	
3	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	187	podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej	Prosimy o wykreślenie tego typu operacji z programu.	Niezgodność z linią demarkacyjną – działania tego typu realizowane będą jedynie na poziomie krajowym w FERS.	uwaga uwzględniona	
4	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186, 188	-	Dodanie do grupy docelowej i w opisie działania – osób biernych zawodowo.	Zgodność z linią demarkacyjną.	uwaga uwzględniona	
5	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	191	Wskaźniki rezultatu	Należy usunąć wskaźnik: Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu program Należy dodać wskaźnik: Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	Zgodność z projektem WLWK EFS+ 2021.	uwaga uwzględniona	
6	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Cel szczegółowy 4(j) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności zmarginalizowanych, takich jak Romowie	brak	brak	Prosimy o dodanie działań wspierających społeczności marginalizowane, takie jak Romowie w oddzielnym celu szczegółowym – j) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie. Jednocześnie nie trzeba już tej grupy wymieniać jako uczestników projektów w cs h) i l), w których będą mogli brać udział na zasadach ogólnych jako część grupy docelowej (osoby zagrożone wykluczeniem lub osoby biernie zawodowo). Rodzaje działań/typów operacji: Kompleksowe działania na rzecz poprawy wykształcenia i zatrudnienia członków społeczności romskiej, a także działania na rzecz likwidacji barier, które utrudniają zatrudnianie Romów i integrację ze społecznością większością. Grupy docelowe: ☐ członkowie społeczności romskiej i ich otoczenie Beneficjenci: ☐ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne ☐ stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego ☐ podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe ☐ przedsiębiorstwa społeczne ☐ federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej ☐ samorząd gospodarczy i zawodowy ☐ partnerzy społeczni ☐ jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze ☐ przedsiębiorcy Sposób realizacji działań: •Projekty konkursowe	Dodanie celu szczegółowego j) wynika z dużej liczby Romów zamieszkujących województwo (1,6 tys. osób wg Spisu Powszechnego z 2011 r.).	uwaga nieuwzględniona	Działania służące wspieraniu społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie planowane są do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(l) m.in. w ramach dedykowanych konkursów. Jednocześnie osoby należące do społeczności romskiej, potrzebujące wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej, mogą korzystać ze wsparcia we wszystkich priorytetach (obszarach) FEM finansowanych z EFS+, czyli rynku pracy (np. w zakresie przedsiębiorczości), edukacji (np. w zakresie asystentów edukacji romskiej) oraz włączenia społecznego na równi z pozostałymi grupami społecznymi, jeśli spełniają kryteria grupy docelowej w danym celu szczegółowym. Takie podejście służyć powinno niepołączeniu wzajemnej niechęci obu grup oraz sprzyjało integracji.
7	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	201	-	Proponujemy rozszerzyć zakres działań oraz grup docelowych w tym celu szczegółowym. 1.W ramach działań mających na celu rozwój usług społecznych i zdrowotnych adresowanych do dzieci i rodzin z dziećmi wymagających wsparcia, głównymi kierunkami wsparcia powinny być projekty mające na celu: ☐ usługi w środowisku dla rodzin wychowujących dzieci, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, m.in. asystentura rodzinna, poradnictwo specjalistyczne, terapia, mediacja, rodziny wspierające, interwencja kryzysowa, ośrodki oferujące wsparcie dzienne lub całonocowe: turnusowe i krótkookresowe, w tym o charakterze specjalistycznym (również w formach mieszkań wspomaganych), zwiększenie partycypacji dzieci w procesie ich wspierania); ☐ usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach, jak również w różnego rodzaju instytucjach całonocowych (np. ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych itp.), w tym działania z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży; ☐ kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całonocowe, w tym poprzez wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielniania, budowanie kręgów wsparcia, mieszkania wspomagane i „usamodzielniania na próbę” (polegającego na wsparciu osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczę zastępczą lub instytucją całonocową, z możliwością powrotu do pieczy lub instytucji całonocowej, albo w sytuacji kryzysu albo żeby w bardziej dojrzały sposób budować plan na usamodzielnienie; może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomagającym lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy, wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielniania); ☐ tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej, usługi wsparcia dla rodzin zastępczych (m.in. wsparcie wytchnieniowe) oraz szkolenia dla kandydatów do pełnienia opieki zastępczej i osób świadczących rodzinne formy opieki zastępczej; ☐ wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe dla usamodzielnianej młodzieży; ☐ wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne	Zgodnie z zapisami dokumentu „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych. Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej” z 21 lipca 2021	uwaga częściowo uwzględniona	W ramach celu szczegółowego (l) planuje się realizację większości działań zaproponowanych w rekomendacjach. Z uwagi na charakter dokumentu oraz ograniczoną liczbę znaków, nie ma możliwości wprowadzenia treści zbyt szczegółowych. Zaproponowane uszczegółowienie może zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. w trakcie opracowania SZOP czy ustalania warunków poszczególnych konkursów. W związku z uwagą dokonano przeniesienia typu projektu w zakresie interwencji kryzysowej z celu szczegółowego (k) do (l).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
8	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	204, 205	Wskaźniki produktu i rezultatu	Prosimy o dodanie poniższych wskaźników: •Całkowita liczba osób objętych wsparciem EFS+ (osoby) •Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (osoby) •Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (osoby) •Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie (osoby) •Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (sztuki) Nie jest natomiast niezbędny wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	Zgodność z WLWK EFS+ 2021.	uwaga częściowo uwzględniona	Wybrano adekwatne do planowanego w 4(l) wsparcia wskaźniki. W rezultacie lista wskaźników monitorowanych w celu szczegółowym (l) zostanie uzupełniona zgodnie ze zgłoszoną uwagą, z wyjątkiem wskaźnika dotyczącego osób z niepełnosprawnościami oraz osób biernych zawodowo. Monitorowanie interwencji dla tych dwóch grup docelowych będzie odbywać się za pomocą wskaźnika: Całkowita liczba osób objętych wsparciem EFS+, który obejmuje ww. kategorie odbiorców wsparcia. Jednocześnie wskaźnik Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie (osoby) w sposób pośredni będzie monitorowany we wskaźniku: Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (sztuki). Ponadto usunięto wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej i skorygowano brzmienie wskaźnika PLLC01 - zgodnie z WLWK
9	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywan	181	Zapis: „Jednocześnie przewiduje się działania w zakresie profilaktyki zagrożeń związanych z wykorzystaniem nowych technologii (uzależnienia, bezpieczeństwo w sieci, czy zarządzanie informacją).”	Proszę o doprecyzowanie, jakie działania w tym zakresie będą podejmowane w programie regionalnym. W programie krajowym FERS planowane jest utworzenie w każdej gminie w Polsce ośrodka aktywizacji cyfrowej (Klubu Rozwoju Cyfrowego), którego zadaniem będzie m.in. propagowanie w lokalnej społeczności bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych, w tym prowadzenie szkoleń czy warsztatów w tym zakresie.	Zapewnienie, aby interwencja na poziomie krajowym i regionalnym nie powlewała się.	uwaga uwzględniona	Zakwestionowany zapis został usunięty.
10	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywan	184	Lista wskaźników rezultatu	Proszę o dodanie wskaźnika „Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu (osoby)”.	Wskaźnik jest adekwatny do planowanej interwencji.	uwaga uwzględniona	
11	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w	156	Wskaźnik produktu: Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej	Usunięcie tego wskaźnika	MFIPR informuje, że wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej będzie realizowane przez PUP w ramach stawki jednostkowej. Oznacza to, że nie będzie możliwe zliczenie wskaźników na konkretny rodzaj wsparcia, ponieważ w ramach stawki jednostkowej nie będziemy monitorować jakie formy wsparcia otrzymał uczestnik. Wskaźnik może ew. pozostać w takiej sytuacji bez wartości docelowej (podlegał monitorowaniu).	uwaga częściowo uwzględniona	Wskaźnik zostanie zmodyfikowany w programie o zmianę w zakresie wartości docelowej; podlega monitorowaniu
12	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodów	160	Typ operacji: Wdrożenie instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu czynnikami egzogenicznymi (np. epidemia) wypracowanych na poziomie krajowym.	MFIPR proponuje usunięcie tego typu operacji	Ten typ operacji został usunięty z linii demarkacyjnej z poziomu krajowego, gdyż resort pracy nie będzie realizował działań w tym obszarze.	uwaga częściowo uwzględniona	Typ operacji zostanie usunięty po przesłaniu ostatecznej wersji Linii demarkacyjnej 2021-2027.
13	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188 202	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym społeczności marginalizowane – Romowie oraz migranci), • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej.	MFIPR zwraca uwagę, że migranci i Romowie powinni być wspierani w celach szczegółowych dedykowanym działaniom dla tych grup. Dla obywateli państw trzecich mamy osobny cel szczegółowy i) ukierunkowany na wspieranie ich integracji i to tam powinny być podejmowane działania dla tej grupy.	uwaga nieuwzględniona	Działania służące wspieraniu społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie planowane są do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(l) m.in. w ramach dedykowanych konkursów. Jednocześnie osoby należące do społeczności romskiej, potrzebujące wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej, mogą korzystać ze wsparcia we wszystkich priorytetach (obszarach) FEM finansowanych z EFS+, czyli rynku pracy (np. w zakresie przedsiębiorczości), edukacji (np. w zakresie asystentów edukacji romskiej) oraz włączenia społecznego na równi z pozostałymi grupami społecznymi, jeśli spełniają kryteria grupy docelowej w danym celu szczegółowym. Takie podejście służyc powinno niepołączaniu wzajemnej niechęci obu grup oraz sprzyjało integracji. Zarówno jak Romowie, także migranci będą mogli brać udział w projektach we wszystkich celach szczegółowych na zasadach ogólnych jako część grupy docelowej lub w ramach dedykowanych projektów.
14	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	188 202	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym społeczności marginalizowane – Romowie oraz migranci), • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej.	MFIPR zwraca uwagę, że migranci i Romowie powinni być wspierani w celach szczegółowych dedykowanym działaniom dla tych grup. Dla obywateli państw trzecich mamy osobny cel szczegółowy i) ukierunkowany na wspieranie ich integracji i to tam powinny być podejmowane działania dla tej grupy.	uwaga częściowo uwzględniona	Działania służące wspieraniu społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie planowane są do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(l) m.in. w ramach dedykowanych konkursów. Jednocześnie osoby należące do społeczności romskiej, potrzebujące wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej, mogą korzystać ze wsparcia we wszystkich priorytetach (obszarach) FEM finansowanych z EFS+, czyli rynku pracy (np. w zakresie przedsiębiorczości), edukacji (np. w zakresie asystentów edukacji romskiej) oraz włączenia społecznego na równi z pozostałymi grupami społecznymi, jeśli spełniają kryteria grupy docelowej w danym celu szczegółowym. Takie podejście służyc powinno niepołączaniu wzajemnej niechęci obu grup oraz sprzyjało integracji. Zarówno jak Romowie, także migranci będą mogli brać udział w projektach we wszystkich celach szczegółowych na zasadach ogólnych jako część grupy docelowej lub w ramach dedykowanych projektów.
15	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	165	Wsparcie pracodawców z sektora prywatnego we wprowadzaniu telepracy. Finansowanie kosztów utworzenia miejsca telepracy	Na poziomie dokumentów wdrożeniowych zostanie zapewniona demarkacja z interwencją KPO.	W związku z zapisami KPO przewidującymi inwestycje związane z wyposażeniem pracowników/przedsiębiorstw umożliwiającymi pracę zdalną, niezbędne jest zapewnienie w RPO zapisów umożliwiających uzyskanie podwójnego finansowania wprowadzenia telepracy u jednego pracodawcy.	uwaga uwzględniona	

Załącznik do Sprawozdania z konsultacji projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 "Zestawienie uwag do projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej"

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
16	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	168-169	Tabele wskaźników	Dodanie i określenie wartości dla wskaźnika: •Liczba pracodawców objętych wsparciem w zakresie elastycznych form zatrudnienia, adaptacji środowiska pracy do szczególnych potrzeb pracowników (podmioty). •Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/adaptacji środowiska pracy/elastycznych form zatrudnienia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (osoby)	W związku zaplanowaną interwencją dot. pracy zdalnej zasadne jest wykorzystanie wskaźnika produktu oraz rezultatu z WLWK dot. elastycznych form zatrudnienia.	uwaga uwzględniona	
17	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w	153/154	"Przewiduje się także zastosowanie stawki jednostkowej dla działań aktywizujących prowadzonych przez powiatowe urzędy pracy. Wysokość stawki może być zmieniona na skutek zmiany przepisów z zakresu rynku pracy oraz zachodzących na nim niekorzystnych zmian."	Sugerujemy przeformułowanie drugiego zdania na następujące: Wysokość stawki może być zmieniona zgodnie z zapisami metodyki stanowiącej załącznik do programu.	Należy uściplnić zapis z zapisami metodyki wyliczenia stawki jednostkowej.	uwaga uwzględniona	
18	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w	156	Wskaźnik pn. Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej	Brak propozycji zmiany zapisu, ponieważ uwaga ma charakter porządkowy.	Należy pamiętać, że dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej będą udzielane głównie przez PUP. Jeżeli natomiast dotacji na założenie działalności gospodarczej będą udzielały wyłącznie PUP to wówczas nie jest zasadne zastosowanie wskaźnika odrębnego dla środków na podjęcie działalności gospodarczej. Wskaźnik może ew. pozostać w takiej sytuacji bez wartości docelowej (podlegać monitorowaniu).	uwaga częściowo uwzględniona	Wskaźnik zostanie zmodyfikowany w programie o zmianę w zakresie wartości docelowej; podlega monitorowaniu
19	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	173	„Oczekuje się, że dzięki realizowanym interwencjom na rynek pracy wejdą absolwenci szkół prowadzących kształcenie zawodowe z kompetencjami dostosowanymi do potrzeb rynku pracy, z doświadczeniem zdobytym dzięki stażom uczniowskim.”	Brak propozycji zmiany zapisu, ponieważ uwaga ma charakter porządkowy, przypominający o sposobie wdrażania interwencji.	Należy pamiętać i uwzględnić w Programie, że staże uczniowskie będą rozliczane wyłącznie w oparciu o stawkę jednostkową. Metodyka pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Audytową została przekazana do Państwa mailowo i powinna zostać załączona do programu.	uwaga uwzględniona	Metodyka rozliczania staży uczniowskich w oparciu o stawkę jednostkową zostanie załączona do programu
20	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	Istotnym problemem jest też występowanie dużej liczby osób z niskim dochodem oraz osób niemogących zaspokoić w wystarczającym stopniu potrzeb materialnych, dlatego też skoncentrowano się na działaniach mających na celu zatrudnianie osób na miejscach pracy „lepszej jakości”, np. tworzonych w ramach PES.”	Brak propozycji zmiany zapisu, ponieważ uwaga ma charakter porządkowy, przypominający o sposobie wdrażania interwencji.	Należy pamiętać i uwzględnić w Programie, że tworzenie miejsc pracy w PES/PS będzie rozliczane wyłącznie w oparciu o stawkę jednostkową. Metodyka pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Audytową została przekazana do państwa mailowo i powinna zostać załączona do programu.	uwaga uwzględniona	
21	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmuj	135	„Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (aktualizacja 2021-2027).”	Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami Ogólnoeuropejskich Wytłucznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, Strategii Rozwoju Usług Społecznych - polityka publiczna na lata 2021 – 2035 oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (aktualizacja 2021-2027).”	Sugerujemy podanie właściwej nazwy dokumentu, gdyż osoba, która nie będzie go kojarzyła, będzie miała trudności w jego odnalezieniu. Do katalogu dokumentów należy dodać również Strategię Rozwoju Usług Społecznych. Jest to obok KPPUIWS dokument mający stanowić wypełnienie warunku podstawowego 4.4. Tym samym wszystkie zaplanowane w programach działania powinny być z nim zgodne. Zwracamy także uwagę, że takie odniesienie powinno dotyczyć również działań zaplanowanych w ramach EFS+.	uwaga uwzględniona	
22	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów och	194	„zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez wsparcie powstawania i funkcjonowania Ośrodków Interwencji Kryzysowej na Mazowszu (...)	-	Prosimy o przeniesienie tych działań j do celu szczegółowego L - zgodnie z zapisami dokumentu „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych. Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej” z 21 lipca 2021 r.	uwaga uwzględniona	
23	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	Planuje się realizację projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy w PES (dotacje) (...)	Zmiana PES na PS oraz zmiana terminu „dotacje” na „wsparcie finansowe”.	Zgodnie z logiką wsparcia ekonomii społecznej w ramach EFS, wsparciem finansowym mogą zostać objęte wyłącznie nowe miejsca pracy tworzone w przedsiębiorstwach społecznych, nie podmiotach ekonomii społecznej. Nie używany jest także termin „dotacja” – w EFS+ środki te będą rozliczane stawkami jednostkowymi i są określane „wsparciem finansowym” (m.in. ze względu na połączenie w 1 stawce dawnej dotacji i wsparcia pomostowego).	uwaga uwzględniona	
24	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	187	budowanie potencjału i współpracy w regionie w obszarze ekonomii społecznej (typ operacji wraz z opisem)	Usunięcie typu operacji.	Zgodnie z linią demarkacyjną, wskazane działania (koordynacja ekonomii społecznej przez ROPS) będą realizowane na poziomie krajowym. Działania nie powinny więc być dublowane na poziomie regionalnym.	uwaga uwzględniona	
25	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	174	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zapis do zweryfikowania.	Proszę o zwrócenie uwagi, czy docelowy zapis nie będzie naruszał postanowień Umowy Partnerstwa w zakresie realizacji współpracy transnarodowej na poziomie krajowym w ramach CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.	uwaga uwzględniona	Zapis zostanie zweryfikowany po ustaleniu ostatecznej wersji i zawarciu Umowy Partnerstwa.
26	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywan	182	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zapis do zweryfikowania.	Proszę o zwrócenie uwagi, czy docelowy zapis nie będzie naruszał postanowień Umowy Partnerstwa w zakresie realizacji współpracy transnarodowej na poziomie krajowym w ramach CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.	uwaga uwzględniona	Zapis zostanie zweryfikowany po ustaleniu ostatecznej wersji i zawarciu Umowy Partnerstwa.
27	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zapis do zweryfikowania.	Proszę o zwrócenie uwagi, czy docelowy zapis nie będzie naruszał postanowień Umowy Partnerstwa w zakresie realizacji współpracy transnarodowej na poziomie krajowym w ramach CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami w Linii demarkacyjnej innowacyjne działania społeczne oraz współpraca transnarodowa zostały uwzględnione zbiorczo dla celów szczegółowych od (a) do (i) i zgodnie z Umową Partnerstwa będą one wspierane we wszystkich celach szczegółowych wyłącznie na poziomie krajowym.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
28	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów och	197	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zapis do zweryfikowania.	Proszę o zwrócenie uwagi, czy docelowy zapis nie będzie naruszał postanowień Umowy Partnerstwa w zakresie realizacji współpracy transnarodowej na poziomie krajowym w ramach CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami w Linii demarkacyjnej innowacyjne działania społeczne oraz współpraca transnarodowa zostały uwzględnione zbiorczo dla celów szczegółowych od (a) do (l) i zgodnie z Umową Partnerstwa będą one wspierane we wszystkich celach szczegółowych wyłącznie na poziomie krajowym.
29	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zapis do zweryfikowania.	Proszę o zwrócenie uwagi, czy docelowy zapis nie będzie naruszał postanowień Umowy Partnerstwa w zakresie realizacji współpracy transnarodowej na poziomie krajowym w ramach CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami w Linii demarkacyjnej innowacyjne działania społeczne oraz współpraca transnarodowa zostały uwzględnione zbiorczo dla celów szczegółowych od (a) do (l) i zgodnie z Umową Partnerstwa będą one wspierane we wszystkich celach szczegółowych wyłącznie na poziomie krajowym.
30	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	141	Planowane jest również wsparcie opieki psychiatrycznej, zgodnie ze zmianami systemowymi w tym obszarze, m.in.: rozwoju deinstytucjonalizacji (DI), tj. projektów służących wdrożeniu modelu środowiskowego, w szczególności Centrow Zdrowia Psychicznego	Proponujemy doprecyzować, iż planowane wsparcie opieki psychiatrycznej dot. osób dorosłych	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie opieki w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży będzie realizowane jedynie na poziomie krajowym. Na poziomie regionalnym możliwe będzie wsparcie psychiatrii osób dorosłych.	uwaga nieuwzględniona	zapis w linii demarkacyjnej dotyczy celu szczegółowego k, tj. EFS, natomiast CZP, a tym samym inwestycje w tym zakresie w celu v, będą służyć wszystkim pacjentom.
31	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	172	Monitoring działalności innowacyjnej i wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania, przeprowadzony przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty, wskazuje na potrzebę doposażenia szkół w sprzęt multimedialny. Z danych wynika, że jedynie 27% szkół posiada komputery nie starsze niż 3 lata, dodatkowo ze wsparcia w ramach RPO skorzystało dotychczas jedynie 25% placówek objętych badaniem. W związku z powyższym oraz ze względu na wyzwania związane z prowadzeniem edukacji na odległość, obok wsparcia w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności, planuje się pomoc infrastrukturalną dla szkół prowadzących edukację ogólną, w tym wspieranie zakupu wyposażenia pracowni przedmiotowych oraz sprzętu ułatwiającego zdalną edukację.	Diagnoza potrzeb i zakres wsparcia do zweryfikowania.	Zwracamy uwagę na liczne możliwości do wykorzystania źródła finansowe w zakresie doposażania szkół w sprzęt TIK, m.in. „Zdalna szkoła” w ramach PO PC 2014-2020 (i dodatkowa pula środków tego programu w postaci REACT-EU), środki RPO 2014-2020, Krajowy Plan Odbudowy – komponent C, a także środki krajowe – kolejne edycje rządowego programu „Aktywna tablica”.	uwaga uwzględniona	Zapis został zmodyfikowany: Ze względu na wyzwania związane z prowadzeniem edukacji na odległość, obok wsparcia w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych, planuje się także kontynuację wsparcia w zakresie wyposażenia pracowni przedmiotowych oraz sprzętu ułatwiającego zdalną edukację dla szkół, które dotychczas nie korzystały z ww. wsparcia.
32	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	172	W ramach wsparcia edukacji ogólnej (podstawowej i ponadpodstawowej) będą realizowane kompleksowe programy rozwojowe, ukierunkowane na podniesienie jakości edukacji, obejmujące (...) wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli.	Brak propozycji zmiany zapisu – prośba o wyjaśnienie, w jakim zakresie planowane jest wsparcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli.	Zapisy programu są zbyt ogólne by ocenić, czy nie zachodzi nakładanie się interwencji z zakresem FERS.	uwaga uwzględniona	Zapis zmodyfikowano: W ramach wsparcia edukacji ogólnej (podstawowej i ponadpodstawowej) będą realizowane kompleksowe programy rozwojowe, ukierunkowane na podniesienie jakości edukacji, obejmujące (...) wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w zakresie uzupełniającym do wsparcia realizowanego z programów krajowych.
33	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	176-178.	Wskaźniki produktu i rezultatu	-	Proszę o dostosowanie nazw wskaźników do aktualnej wersji WLWK 2021-2027.	uwaga uwzględniona	
34	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogóln	174	Planowane jest także obowiązkowe stosowanie w projektach standardów dostępności opracowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 wraz z ich bieżącymi aktualizacjami.	Proponujemy doprecyzować, że dotyczy to w szczególności „Modelu Dostępnej Szkoły”	Zapis jest ogólny i nie wskazuje do jakiego opracowania / dokumentu się odnosi	uwaga uwzględniona	
35	MFIPR, DZF	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Uwaga ogólna	-	-	Uwzględnienie w programach regionalnych w perspektywie finansowej 2021-2027 kwestii dostępności, zarówno poprzez horyzontalne kryteria dostępności w każdej planowanej inwestycji, jak również zaplanowanie konkretnych działań (odrębne typy wsparcia, projekty) – służące realnej zmianie w kierunku poprawy dostępności.	Uzasadnieniem tej uwagi jest konieczność cywilizacyjna, wynikająca ze zmieniających się potrzeb społecznych, czy postępujących zmian demograficznych, z drugiej zaś element sprawiedliwego, solidarnego i odpowiedzialnego rozwoju społecznego, z myślą o przyszłych pokoleniach i użytkownikach przestrzeni publicznej. Istotne wydaje się zaprojektowanie takiego wsparcia wszędzie tam, gdzie mowa jest o inwestycjach infrastrukturalnych, z których korzystać na co dzień będą mieszkańcy - w tym szczególnie tych związanych ze zdrowiem, transportem, edukacją czy wspomnianymi już kulturą i rekreacją. Z punktu widzenia trwałości zmian na rzecz dostępności, kluczowe jest także wdrożenie na szerszą skalę wypracowanych już i testowanych w bieżącej perspektywie modelowych rozwiązań i standardów dla funkcjonowania różnego typu podmiotów np. dostępnej szkoły, dostępnej placówki służby zdrowia, sądu czy parku narodowego. Opracowane ze środków EFS rozwiązania w tym zakresie, mogą i powinny być replikowane przy realizacji inwestycji ze środków programów krajowych i regionalnych. Jest to również uzasadnione koniecznością dostosowywania się wszystkich podmiotów publicznych do wymagań przepisów prawa, które wprowadziła ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, będąca instrumentem realnej zmiany rzeczywistości w kierunku poszanowania praw człowieka i godności wszystkich obywateli. Należy zatem tak planować programy regionalne, by uwzględniały one nie tylko horyzontalne wsparcie zasady niedyskryminacji (zgodność ze standardami dostępności dla polityki spójności) przez stosowanie odpowiednich kryteriów wyboru, ale też odrębne typy wsparcia czy indywidualne projekty dedykowane przedsięwzięciom służącym realnej zmianie w kierunku poprawy dostępności. Takie podwójne podejście (horyzontalne i dedykowane) zostanie również zaproponowane w nowych Wytocznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Celem takiego rozwiązania jest położenie silniejszego nacisku na zapewnienie w nowych programach możliwości organizacji konkursów w całości dedykowanych dostępności albo takich w których przewidziano oddzielną pulę finansową dla projektów związanych z dostępnością. Jest to również wyraźny sygnał dla beneficjentów, że kwestie te powinny być traktowane szczególnie poważnie.	uwaga częściowo uwzględniona	W całym FEM stosowane jest podejście horyzontalne, zapewniające realizację zasady dostępności już na poziomie kryteriów dostępu w każdym naborze. Podejście to zobowiązuje do stosowania tzw. uniwersalnego projektowania oraz standardów dostępności wypracowanych w perspektywie 2014-2020. Zapisy w regulaminach będą zobowiązywać do realizacji zasady na każdym etapie wdrażania. W projektach infrastrukturalnych stosowane będą punkty preferencyjne dla projektów, wdrażających wypracowane już i testowane w perspektywie 2014-2020 modelowe rozwiązania i standardy dla funkcjonowania różnego typu podmiotów np. dostępnej szkoły, dostępnej placówki służby zdrowia, sądu czy parku narodowego.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
36	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	52	-	Typ projektu: Wspieranie akceleracji działalności innowacyjnej MŚP: Realizowane będą programy inkubacyjne oraz akceleracyjne mające na celu wspierać działalność innowacyjnej MSP. Działania inkubacyjne i akceleracyjne przeprowadzone zostaną przez operatorów wyłonionych w procedurze konkursowej, odrębnie dla RWS i RMR, którzy przeprowadzą kompleksowe procesy (...) Programy rozwojowe mają zapewnić wsparcie dopasowane do etapu rozwoju innowacyjnej spółki, m.in. poprzez wsparcie w formie grantu, dostępu do wydarzeń typu hackathon, zindywidualizowane wsparcie merytoryczne ekspertów, dostęp do potencjalnych klientów, inwestorów (np. na wydarzeniach demo day), stworzenie warunków do realizacji testowego wdrożenia produktu/usługi (...). Zakres planowanej interwencji dla RMR może pokrywać się z zaprojektowanym wsparciem w priorytecie 1. FEPW oferowanym przez Platformy startowe dla nowych pomysłów. Konieczne uzgodnienie z IZ zakresu planowanych działań w obszarze wsparcia start-upów w FEM, tak aby nie pokrywały się ze wsparciem realizowanym w FEPW w projekcie Platform Startowych, a stanowiły komplementarną ofertę.	FEPW przewiduje kontynuację wsparcia dla innowacyjnych start-upów w ramach Platform startowych, gdzie zakwalifikowany do programu Pomysłodawca zakłada firmę i może liczyć na zindywidualizowane wsparcie w postaci pakietu usług i opieki menadżera inkubacji/mentora, które umożliwi mu dopracowanie swojego produktu i stworzenie zweryfikowanego rynkowo modelu biznesowego, tak by możliwe było wejście z nim na rynek. Wsparcie na etapie inkubacji jest dostarczane przez wyspecjalizowane ośrodki innowacji, działające w partnerstwie z innymi podmiotami. Po zakończeniu inkubacji start-up ma możliwość ubiegania się o dotację na rozwój działalności. Zakłada się utrzymanie warunków demarkacji pomiędzy POPW i RPO PW także w perspektywie 2021-27. Tj. uzupełniająco do oferty FEPW: Platform Startowych, w programach regionalnych (w tym FEM) wsparcie dla nowopowstałych firm w zakresie: - inkubatorów przedsiębiorczości: - standardowa oferta -> podstawowe usługi dla każdego przedsiębiorcy, bez względu na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej – w inkubatorze przedsiębiorca korzysta wyłącznie z usług, które inkubator posiada w swojej ofercie. - wynajem powierzchni do prowadzenia działalności, - usługi typu back office dla początkujących przedsiębiorców (wynajem infrastruktury IT, usługi księgowe, prawne itp.) - inkubatory wspierane w ramach RP nie tworzą indywidualnych systemów wsparcia dopasowanych do innowacyjnego start-upu. - wsparcie już istniejących młodych firm prowadzących działalność gospodarczą, tj. odnotowujących już pierwszą sprzedaż na rynku (co do zasady działających na rynku nie dłużej niż 3 lata).	uwaga częściowo uwzględniona	Zapisy FEM zostaną doprecyzowane. Usunięta zostanie informacja o programach akceleracyjnych, dopuszczone będą jedynie elementy akceleracji.
37	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	52	-	Zwracamy uwagę, że projekty akceleracyjne będą realizowane na poziomie krajowym (FENG)	W ramach programów regionalnych nie mogą być finansowane osobne projekty akceleracyjne. Takie projekty mogłyby ewentualnie być realizowane tylko w ramach szerszego projektu dotyczącego zarządzania RIS, w wyniku pilotażu. Działania te należałoby skoordynować w ramach instrumentu Inno_Regio_Lab, celem umożliwienia wykorzystania doświadczeń z programów krajowych (POIR oraz w miarę postępów w realizacji również FENG) w zakresie realizacji instrumentów akceleracyjnych.	uwaga częściowo uwzględniona	Zapisy FEM zostaną doprecyzowane. Usunięta zostanie informacja o programach akceleracyjnych, dopuszczone będą jedynie elementy akceleracji.
38	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	52-53	-	Typ projektu: Wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych: Projekty realizowane będą kompleksowo z zastosowaniem mechanizmu popytowego. Celem wsparcia będzie modyfikacja lub powstanie nowego modelu biznesowego. Zakłada się uzupełnienie interwencji komponentem wdrożeniowym (...) Dopuszcza się również wsparcie inwestycji w obszarze GOZ (...) Planuje się, że projekty dotyczyć będą działań mających na celu wprowadzenie do przedsiębiorstwa nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności rynkowej w przedsiębiorstwie wynikających m.in. z mniejszego zużycia energii lub bardziej efektywnego wykorzystania surowców. Projekty mające na celu modyfikację produktów, procesów produkcyjnych i usług mogą pomóc w minimalizowaniu strat i przekształceniu niewykorzystanych części w zasoby. Powyższe zapisy stwarzają ryzyko powielania się interwencji z działaniami w ramach 1. Priorytetu FEPW, tj. automatyzacja i robotyzacja MŚP, procesy wzornicze MŚP oraz GOZ. Konieczne uzgodnienie z IZ zakresu planowanych działań w obszarze kompleksowego wsparcia mającego na celu modyfikację lub powstanie w MŚP nowego modelu biznesowego, aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW.	FEPW zakłada realizację kompleksowych projektów dla MŚP (od doradztwa po wdrożenie i szkolenia) w obszarach: - automatyzacji i robotyzacji (usługi rozwojowe w postaci audytu procesów produkcyjnych, usługowych i biznesowych oraz stworzenie mapy drogowej transformacji cyfrowej i dofinansowanie wdrożenia wypracowanych rozwiązań) - GOZ (opracowanie modelu biznesowego funkcjonowania przedsiębiorstwa w oparciu o założenia GOZ, w tym badanie możliwości zawierania partnerstw z innymi MŚP prowadzących do symbiozy gospodarczej, bardziej świadomego uczestnictwa w łańcuchach dostaw oraz dofinansowanie wdrożenia wypracowanych rozwiązań) - wzornictwa (audyt wzorniczy, opracowanie strategii wzorniczej i dofinansowanie wdrożenia tych rozwiązań).	uwaga częściowo uwzględniona	Brak sprzeczności. Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa - wsparcie MŚP w zakresie transformacji w kierunku Przemysłu 4.0 oraz GOZ w celu wzmocnienia efektu synergii będzie realizowane na każdym poziomie.
39	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	68-73	-	Zwracamy uwagę, że realizacja tego celu szczegółowego będzie miała miejsce wyłącznie na poziomie krajowym (FERC).	-	uwaga uwzględniona	Zapis zostanie zweryfikowany po ustaleniu ostatecznej wersji i zawarciu Umowy Partnerstwa.
40	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	85-87	-	Interwencja w zakresie retencjonowania wód opadowych oraz rozwoju błękitnej i zielonej infrastruktury zatrzymującej wody opadowe (w szczególności w zakresie elementów miejskiego systemu wodnego mających na celu odwadnianie i odprowadzanie wody deszczowej, a także zbiorników infiltracyjno-retencyjnych, założenia parków miejskich, stosowania przepuszczalnych powierzchni, rewitalizacji cieków, ogrodów deszczowych, itd.) skierowana jest m.in. do JST, ich związków i stowarzyszeń. Konieczne doprecyzowanie zapisów FEM, aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW np. przez dodanie informacji o wyłączeniu z ww. wsparcia tych ośrodków miejskich, do których adresowana jest interwencja FEPW.	FEPW przewiduje analogiczne wsparcie dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz pozostałych miast subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych – w obu przypadkach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców, z makroregionu Polski Wschodniej. Lista (potencjalnych) beneficjentów FEPW regionu mazowieckiego regionalnego to: - Ciechanów, Ostrołęka, Ostrow Mazowiecka, Siedlce, Mława.	uwaga uwzględniona	-
41	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112-115	-	potencjalnie pokrywać się z zaprojektowanym wsparciem w priorytecie 3. FEPW. Należy doprecyzować zapisy FEM aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW.	W FEPW planowane jest wsparcie kompleksowych inwestycji obejmujących: zakup bezemisyjnego i niskoemisyjnego taboru, budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego, digitalizację systemu mobilności. Zakres terytorialny to miasta wraz z MOF: miasta wojewódzkie PW, MŚTFSG, inne ośrodki subregionalne z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych i ich obszarów funkcjonalnych, powyżej 50 tys. mieszkańców (organizatorzy transportu miejskiego). Lista (potencjalnych) beneficjentów FEPW regionu mazowieckiego regionalnego to: - Radom, Ostrołęka - Siedlce. W FEM w ww. miastach powinna istnieć możliwość realizacji inwestycji komplementarnych do projektów FEPW. Demarkacja na poziomie listy projektów - projekty ujęte w instrumentach terytorialnych: strategia ZIT lub strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile zawiera ona elementy strategii ZIT (m.in. listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami. Źródła finansowania strategii).	uwaga uwzględniona	-
42	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119-123	-	Zakres planowanej interwencji może potencjalnie pokrywać się z zaprojektowanym wsparciem w priorytecie 4. FEPW w zakresie inwestycji drogowych. Należy doprecyzować zapisy FEM, aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW.	Biorąc pod uwagę zapisy FEM oraz Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym (na s. 122-123) zakres wsparcia FEM może potencjalnie pokrywać się z zakresem wsparcia zaprojektowanym w ramach Priorytetu 4 FEPW w zakresie wsparcia inwestycji na drogach wojewódzkich. Demarkacja pomiędzy FEM a FEPW powinna zostać zastosowana na poziomie listy projektów uwzględnionej w Regionalnym Planie Transportowym Województwa Mazowieckiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027.	uwaga uwzględniona	-
43	MFIPR, DRP	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119-123	-	Nie jest jasne, jaki jest planowany zakres wsparcia w FEM. Zakres planowanej interwencji może potencjalnie pokrywać się z zaprojektowanym wsparciem w priorytecie 4. FEPW w zakresie inwestycji kolejowych. Należy doprecyzować zapisy FEM aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW.	Z jednej strony w FEM nie planuje się wsparcia infrastruktury zarządzanej przez PKP PLK (dopiero w przypadku braku realizacji na poziomie krajowym kluczowych inwestycji dla regionu zapisy FEM zostaną rozszerzone o ten zakres). Z drugiej - Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym (na s. 122) zawiera inwestycje na liniach zarządzanych przez PKP PLK. W przypadku uwzględnienia w ramach FEM projektów na liniach kolejowych zarządzanych przez PKP PLK, demarkacja z FEPW powinna zostać zapewniona na poziomie listy projektów ujętych w Krajowym Programie Kolejowym.	uwaga uwzględniona	Zgodnie z Linia demarkacyjna inwestycje kolejowe będą wspierane wyłącznie z poziomu krajowego, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027.
44	Ministerstwo Zdrowia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 11. Dopuszczenie placówek medycznych nadzorowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	11. Dopuszczenie placówek medycznych, w tym POZ i AOS w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	Proponujemy dodanie zapisów umożliwiających również wsparcie POZ i AOS, a nie wyłącznie podmiotów leczniczych, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Mazowieckiego	uwaga nieuwzględniona	Z uwagi na zasięg projektu, nie będzie on miał znaczenia strategicznego i zostanie usunięty z listy projektów strategicznych.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
45	Ministerstwo Zdrowia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142	W tym zakresie zostaną dostosowane przede wszystkim szpitale powiatowe, zakłady opieki długoterminowej oraz hospicja, aby umożliwić świadczenie usług w zakresie diagnostyki, opieki specjalistycznej, rehabilitacji i opieki długoterminowej, hospicyjnej i paliatywnej, w tym w formach zdeinstytucjonalizowanych, tj. opieki domowej, świadczeń na poziomie AOS, oddziału dziennego (np. DDOM).	W tym zakresie zostaną dostosowane przede wszystkim szpitale powiatowe, zakłady opieki długoterminowej oraz hospicja, aby umożliwić świadczenie usług w zakresie diagnostyki, opieki specjalistycznej, rehabilitacji i opieki długoterminowej, hospicyjnej i paliatywnej, w tym w formach zdeinstytucjonalizowanych, tj. opieki domowej, świadczeń na poziomie AOS, oddziału dziennego, DDOM.	Uwaga redakcyjna – DDOM nie jest formą opieki domowej, świadczeń na poziomie AOS, ani oddziału dziennego, dlatego należy wymienić tę formę wsparcia jako osobną kategorię.	uwaga uwzględniona	
46	Ministerstwo Zdrowia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	141-143	Propozycja dodania zapisów odnoszących się do warunków realizacji inwestycji, jakim jest uzgodnienie inwestycji na forum Komitetu Sterującego ds. Interwencji EFSI w sektorze zdrowia	Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest uzgodnienie interwencji na forum Komitetu Sterującego ds. Interwencji EFSI w sektorze zdrowia	Zakres wsparcia będzie podlegał uzgodnieniu na forum KS podobnie jak ma to miejsce w obecnej perspektywie	uwaga uwzględniona	
47	Ministerstwo Zdrowia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142	Projekty mogą także obejmować wdrożenie standardów dostępności.	Projekty mogą także obejmować wdrożenie standardów dostępności w POZ i szpitalach.	Proponujemy uzupełnienie zapisu o dodanie POZ i szpitali. Będzie to wdrożenie standardów wypracowanych w perspektywie 2014-2020. Z kolei standard dla AOS będzie wypracowany i wdrożony z poziomu centralnego.	uwaga uwzględniona	
48	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	5,6	Od 1 stycznia 2018 r. makroregion województwo mazowieckie składa się z dwóch jednostek statystycznych NUTS 2: region Warszawski stołeczny i region Mazowiecki regionalny (...)	Dlatego też wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju <i>subregionów</i> oraz <i>zapewniać spójność terytorialną Mazowsza (...)</i>	Proponuje się doprecyzowanie zapisów zgodnie z nomenklaturą stosowaną przez GUS w celu poprawy czytelności dokumentu.	uwaga uwzględniona	
49	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	5	W województwie funkcjonują jednocześnie dobrze rozwijający się <i>Obszar Metropolitalny Warszawy</i> oraz pozostałe, <i>większe ośrodki miejskie, które mają relatywnie duży potencjał rozwojowy, jak również obszary peryferyjne w dużym stopniu zagrożone trwałą marginalizacją.</i>	W województwie funkcjonuje jednocześnie dobrze rozwijający się <i>obszar metropolitalny Warszawy (...)</i> Prawdopodobnie nazwa to: <i>obszar metropolitalny</i> , a nie <i>metropolitalny</i> .	Sugeruje się doprecyzowanie pojęcia Obszar Metropolitalny Warszawy. W zapisach projektu SRWM 2030+ innowacyjne Mazowsze wskazano na monocentryczny charakter obszaru metropolitalnego Warszawy rozumianego jako region Warszawski stołeczny oraz MOF Warszawy. Nie jest to natomiast obszar tożsamy z OMW zdelimitowanym w 2006 r.	uwaga uwzględniona	
50	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	5	W 2020 r. województwo mazowieckie obejmowało, zgodnie z podziałem administracyjnym: 42 powiaty oraz 314 gmin. Sieć osadniczą województwa tworzyło 89 miast, w tym miasto stołeczne Warszawa, <i>5 miast będących stolica podregionów (Radom, Plock, Siedlce, Ostrołęka i Ciechanów)</i> 32 powiatowe o znaczeniu lokalnym oraz <i>51 pozostałych ośrodków miejskich.</i>	Zgodnie z projektem SRWM 2030+ Innowacyjne Mazowsze: W 2021 r. województwo mazowieckie obejmuje, zgodnie z podziałem administracyjnym: 42 powiaty oraz 314 gmin. Sieć osadniczą województwa tworzą: 92 miasta, w tym miasto stołeczne Warszawa, <i>6 miast subregionalnych (Radom, Plock, Siedlce, Ostrołęka i Ciechanów, Żyrardów)</i> , 31 miast powiatowych o znaczeniu lokalnym oraz 54 pozostałe ośrodki miejskie. 8 516 miejscowości wiejskich, z których 222 stanowią ośrodki gminne.	Proponuje się uspołnić dane zgodnie z projektem <i>Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.</i>	uwaga uwzględniona	Obecnie obowiązująca strategia rozwoju dla województwa mazowieckiego nie posiada takich zapisów. Zmiany zostaną wprowadzone na innej podstawie.
51	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	5	Na koniec 2020 r. województwo mazowieckie liczyło 5 425 028 mieszkańców, region Warszawski stołeczny zamieszkiwało 3 099 846 osób, a <i>Mazowiecki regionalny 2 325 182.</i>	Błąd w danych dot. liczby ludności w regionie Warszawskim stołecznym. Powinno być: 3 099 846	Proponuje się przytoczenie prawidłowej wartości.	uwaga uwzględniona	
52	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	5	Przyrost naturalny wyniósł -10 795 osób.	Dotychczas dodatni przyrost naturalny wyniósł na skutek pandemii -10 795 osób.	Rok 2020 stanowił wyjątek od utrzymującego się od 2006 roku dodatniego przyrostu naturalnego.	uwaga nieuwzględniona	Zdanie dotyczy stanu faktycznego na dany rok.
53	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	6	Prawie 60% osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje obszar NUTS 2 Warszawskiego stołecznego (...)	Prawie 60% mieszkańców województwa w wieku poprodukcyjnym to mieszkańcy regionu NUTS 2 Warszawskiego stołecznego (...)	Klaryfikacja, czego dotyczy odsetek mieszkańców.	uwaga uwzględniona	
54	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	6	Nowa perspektywa polityki spójności posłuży realizacji wizji rozwoju województwa mazowieckiego wyrażonego w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.	Nowa perspektywa polityki spójności posłuży realizacji wizji rozwoju województwa mazowieckiego wyrażonego w <i>Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+</i>	W perspektywie 2021-2027 obowiązywać będzie zaktualizowana wersja strategii rozwoju województwa.	uwaga nieuwzględniona	Obecnie obowiązująca strategia rozwoju dla województwa mazowieckiego nie posiada takich zapisów. Zmiany mogą być wprowadzone po przyjęciu nowej strategii przez ZWM.
55	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	6	O potencjale naukowym województwa mazowieckiego decyduje sektor nauki zlokalizowany na Mazowszu.	O potencjale naukowym województwa mazowieckiego decyduje duża liczba instytucji naukowo-badawczych zlokalizowany w <u>Warszawie</u> .	Mazowsze w przytoczonym zapisie rozumiane jest jako synonim województwa mazowieckiego. Potencjał naukowy w województwie zlokalizowany jest jednak głównie w Warszawie. Ponadto w obecnym brzmieniu stanowi truizm, w związku z tym należy doprecyzować, iż chodzi o funkcjonujące instytucje naukowo-badawcze.	uwaga uwzględniona	
56	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	7	Ranking Innovation Union Scoreboard 2020 zawierający analizę wskaźników w obszarze innowacyjności [...]	Europejski Ranking Innowacyjności 2021 (ang. EIS – European Innovation Scoreboard) zawierający analizę wskaźników w obszarze innowacyjności [...]	Opublikowany został Ranking Innowacyjności Regionów UE za 2021. Ponadto postuluje się użycie nazwy w j. polskim i ewentualne przytoczenie nazwy w j. angielskim w nawiasie.	uwaga uwzględniona	
57	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	7	W drugiej połowie 2019 r. ewidencja gruntów i budynków była prowadzona dla obszaru 29% obrębów ewidencyjnych z terenu 27 powiatów województwa mazowieckiego.	[Wyrażenie wymaga doprecyzowania – zapewne chodzi o jednolitą elektroniczną ewidencję.]	W obecnej formie zapis oznaczałby, że 71% obrębów ewidencyjnych nie jest w ogóle objętych ewidencją. Zdanie w obecnej formie jest też niespójne z kolejnym, w którym mowa o „braku takiej zgodności”.	uwaga uwzględniona	
58	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	8	W ramach polityki energetyczno-klimatycznej UE do roku 2030 wyznaczono cele polegające na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych (o 40%)	W ramach Europejskiego Zielonego Ładu, wyznaczono cele polegające na ograniczeniu do 2030 roku emisji gazów cieplarnianych (o 55%)	Cel unijny został zaktualizowany Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej.	uwaga uwzględniona	
59	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	8	<i>„Zaplanowane do realizacji działania w najbliższej perspektywie, przyczynią się do transformacji regionu w myśl strategii Zielonego Ładu.”</i>	Zaplanowane do realizacji działania w najbliższej perspektywie, przyczynią się do transformacji regionu w myśl strategii <i>Europejskiego Zielonego Ładu.</i>	Proponuje się zastosowanie pełnej nazwy strategii.	uwaga uwzględniona	
60	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	6, 8, 9, 10	CP1 - CP4	Proponuje podać nazwy poszczególnych celów polityki przy skrócie CP, np.: CP4 <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez wdrażanie europejskiego filaru praw socjalnych</i> lub w opisie danego celu polityki oraz wskazać przez jakie cele szczegółowe będzie realizowany analogicznie jak w przypadku CP5.	Proponowane uzupełnienie poprawi czytelność dokumentu.	uwaga nieuwzględniona	w FEM 2021-2027 ograniczona liczba znaków nie pozwala na stosowanie za każdym razem pełnej nazwy. Skróty zostaną wyjaśnione w słowniku.
61	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	9	Niezbędna jest kontynuacja ograniczania emisji ze źródeł komunikacyjnych poprzez doskonalenie systemów zarządzania ruchem, dalszy rozwój transportu publicznego poprzez budowę parkingów „Parkuj i Jedź”, stosowanie nowych niskoemisyjnych paliw i technologii w systemie transportu publicznego, wymianę taboru samochodowego w komunikacji publicznej, tworzenie stref z zakazem ruchu pojazdów.	Niezbędna jest kontynuacja ograniczania emisji ze źródeł komunikacyjnych poprzez ograniczenie natężenia ruchu samochodowego na rzecz transportu zbiorowego i bezemisyjnego (niezmotoryzowanego), stosowanie nowych niskoemisyjnych paliw i technologii w transporcie publicznym, wymianę taboru w komunikacji publicznej, tworzenie stref z zakazem ruchu pojazdów.	Podstawowym sposobem na ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych jest ograniczenie liczby źródeł emisji (samochodów). Systemy zarządzania ruchem i parkingi przesiadkowe mogą być środkami służącymi temu celowi, nie powinny być jednak wskazywane jako cele podstawowe (nie są one też elementem rozwoju transportu publicznego). Należy również wskazać na potrzebę poprawy warunków dla ruchu niezmotoryzowanego jako w pełni bezemisyjnego.	uwaga uwzględniona	
62	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	9	Ponad połowa dróg (66,3%) jest w stanie dobrym i zadowalającym. Jednak 33,7% w dalszym ciągu pozostaje w złym lub niezadowalającym stanie (04.2020 r.).	We wrześniu 2021 r. 70% dróg znajdowało się w stanie dobrym i zadowalającym, jednak 30% pozostawało w stanie złym lub niezadowalającym.	Aktualizacja danych.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
63	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	10	Pomimo zrealizowania w ubiegłych latach wielu inwestycji drogowych usprawniających system transportowy województwa i częściowej poprawy warunków podróży transportem samochodowym, nadal wewnętrzna dostępność potencjałowa województwa mieści się poniżej średniej europejskiej.	W poprzedniej perspektywie finansowej zrealizowany został szereg inwestycji drogowych znacząco poprawiających warunki podróży transportem samochodowym. Równolegle w skali kraju miał miejsce systematyczny wzrost udziału motoryzacji indywidualnej w podziale zadań przewozowych.	Stwierdzenie jest powtórzeniem z poprzedniego RPO, opisującego stan na 2013 r., co sugeruje że działania realizowane w latach 2014-2020 nie przyniosły zauważalnego skutku.	uwaga nieuwzględniona	Użycie podobnego sformułowania nie jest dowodem na to, że inwestycje realizowane w latach 2014-2020 nie przyniosły zauważalnego skutku.
64	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	10	Problemem jest również brak odpowiedniej ilości obwodnic w Warszawie oraz w pozostałych miastach regionu.	Problemem jest również brak pełnej obwodnicy Warszawy oraz pozostałych miast regionu, przez które przebiegają drogi tranzytowe o wysokim natężeniu ruchu.	W oryginalnej formie zapis sugerował, że obwodnice są celem samym w sobie, a nie odpowiedzią na konkretny problem, czyli potrzebę wyprowadzenia ruchu samochodowego poza miasto, a przynajmniej obszar śródmiejski. W przypadku Warszawy, problemem nie jest brak ich odpowiedniej liczby, a brak domknięcia w ciągu dróg krajowych od strony wschodniej. W oryginalnej formie zapis sugerowałby potrzebę rozbudowy sieci drogowej wewnątrz miasta, co prowadziłoby do zwiększenia w nim natężenia ruchu samochodowego, czyli osiągnięcia celu odwrotnego od tego, któremu mają służyć obwodnice.	uwaga uwzględniona	
65	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	10	Warszawa m.in. z powodu położenia w węźle TEN-T charakteryzuje się dużym obciążeniem ruchu, niską wydolnością sieci, ograniczoną przepustowością dróg, a także problemami w rozprowadzaniu ruchu na obszarze miasta, zwłaszcza z dróg wlotowych. Negatywnym tego skutkiem jest częste prowadzenie ruchu tranzytowego przez tereny intensywnie zurbanizowane oraz powstawanie tzw. „wąskich gardeł”.	Warszawa m.in. z powodu położenia w węźle TEN-T charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu drogowego. Negatywnym tego skutkiem jest częste prowadzenie ruchu tranzytowego przez tereny intensywnie zurbanizowane oraz powstawanie tzw. „wąskich gardeł”. Wskazuje to na potrzebę podjęcia działań służących ograniczeniu natężeniu ruchu samochodowego na drogach wewnątrz miasta przy jednoczesnej poprawie warunków ruchu niezmotoryzowanego.	Budowę obwodnic muszą towarzyszyć działania skłaniające do racjonalizacji decyzji transportowych na pozostałych drogach. W innym wypadku prowadzi to do opisanych w dokumencie problemów z przepustowością i rozprowadzaniem ruchu na skutek powstania ruchu wzbudzonego (wzrostu natężenia ruchu samochodowego z powodu rozbudowy infrastruktury i zwiększenia przepustowości). Jednocześnie rozbudowa dróg wewnątrz miasta w celu zwiększenia ich przepustowości skutkuje pogorszeniem warunków życia w mieście (na skutek wzrostu natężenia ruchu i powiązanego z nim m.in. hałasu, zanieczyszczenia powietrza, pogorszenia warunków podróży niezmotoryzowanych), co potęguje tendencje do suburbanizacji, prowadząc do efektu błędnego koła. Stwierdzenie jest powtórzeniem z poprzedniego RPO, opisującego stan na 2013 r., co potwierdza że działania realizowane w latach 2014-2020 w zakresie rozbudowy dróg nie przyniosły oczekiwanego skutku i konieczne jest ukierunkowanie interwencji na ograniczenie ruchu samochodowego.	uwaga uwzględniona	
66	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	10	We Francji wskaźnik wynosi 21 razy w roku, Niemczech 35, a w Szwajcarii 69 razy do roku, natomiast w województwie mazowieckim: 18,2. Porównanie z innymi krajami pokazuje [...].	W Austrii, Dani i Niemczech wartość wskaźnika w 2019 r. wynosiła 35, w Szwajcarii 74, a w Polsce 8. W regionie stołecznym Niemiec Berlin-Brandenburgia wartość wskaźnika wynosiła XXXX, a w województwie mazowieckim 19,4. Porównanie z innymi krajami i regionami pokazuje [...].	Dane zostały zaktualizowane i uzupełnione o państwa o skali bliższej do województwa mazowieckiego, jak też o wartość dla Polski, będącej właściwym punktem odniesienia na poziomie krajowym. Dodatkowo, dane powinny zostać uzupełnione o punkt odniesienia na poziomie regionalnym za granicą. Choć Szwajcaria i Dania są państwami o skali zbliżonej do województwa mazowieckiego, pozostałe państwa są znacznie większe. Adekwatnym punktem odniesienia mógłby być region stołeczny Niemiec. Jako że kraj związkowy Brandenburgia jest regionem partnerskim Województwa Mazowieckiego, pozyskanie danych na poziomie regionalnym nie powinno stanowić problemu.	uwaga nieuwzględniona	Brak danych dotyczących Berlin-Brandenburgia
67	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	10	Przyrost liczby pasażerów KM w ciągu ostatnich 12 lat wyniósł 22 mln.	Liczba pasażerów Kolei Mazowieckich w latach 2010-2019 wzrosła o ponad 10 mln osób (22%).	W oryginale nie podano punktu odniesienia, pozwalającego określić, czy 22 mln to dużo czy mało, jak też informacji, od którego roku liczone jest 12 lat. Ponadto, wzrost o 22 mln wystąpił od początku istnienia spółki do 2019 roku, czyli przez 14 lat. Przez ostatnie 12 lat (2008-2020), liczba pasażerów KM spadła o 7 mln, ze względu na pandemię w 2020 r. Niezależnie od powyższego, w dalszej części opisu powtórzono informację o wzroście liczby pasażerów KM, tym razem rok do roku.	uwaga uwzględniona	
68	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	11	Województwo znajduje się na pierwszym miejscu pod względem udziału osób z wykształceniem wyższym wśród ludności w wieku 15-64 lata (38,6%) oraz aktywności edukacyjnej osób dorosłych w wieku 25-64 lata w zakresie kształcenia ustawicznego (5,5%).	Proponuję się podać źródło oraz stan aktualności dla wskazanych danych.	Proponowane uzupełnienie poprawi czytelność dokumentu.	uwaga uwzględniona	
69	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	12	wymagane są działania mające na celu złagodzenie skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19 i zwiększenie odporności sektorów na podobne zmiany w przyszłości. Wobec tego podejmowane działania koncentrować się będą na: [...] zwiększeniu wspierania konkurencyjności i odporności sektora turystycznego;	wymagane są działania mające na celu złagodzenie skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19 i zwiększenie odporności sektorów na podobne zmiany w przyszłości. Wobec tego podejmowane działania koncentrować się będą na: [...] zwiększeniu wspierania konkurencyjności i odporności sektora turystycznego, <u>w tym poprzez rozwój infrastruktury na potrzeby turystyki rowerowej na terenie województwa;</u>	Turystyka rowerowa sprzyja spędzaniu czasu wolnego na terenie województwa, jak też jest wyjątkowo odporna na utrudnienia związane z obostzeniami związanymi z pandemią, pozwala bowiem wykorzystać lokalny popyt na podróże – znacząco w szczególności w przypadku Warszawy. Jednocześnie jest ona rodzajem wypoczynku realizującym cele klimatyczne, odbywa się bowiem z wykorzystaniem bezemisyjnego środka transportu.	uwaga nieuwzględniona	Trasy rowerowe mogą zostać wsparte w ramach przedmiotowego celu, pod warunkiem spełnienia pozostałych wymagań związanych z zwiększeniem wspierania konkurencyjności i odporności sektora turystycznego. Nieuzasadnionym jest ich dodatkowe wymienianie.
70	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	12	Wobec tego podejmowane działania koncentrować się będą na: doinwestowaniu działalności sektora kultury; zwiększeniu wspierania konkurencyjności i odporności sektora turystycznego; utrzymaniu różnorodności sektora kultury, jego potencjału i aktywności twórczej jego aktorów poprzez zwiększenie elastyczności ich działań; dostosowanie sektorów kultury i turystyki do nowych wzorców socjologicznych; wzmocnienie roli sektorów kultury i turystyki budujących wizerunek województwa mazowieckiego, jako regionu nowoczesnego i posiadającego duży potencjał rozwoju branż kreatywnych.	Brakuje zapisów odnoszących się wprost do dziedzictwa kulturowego, a zgodnie z Umową Partnerstwa w ramach CP4 wskazano, m.in. „... wzmocnienie <u>potencjału turystycznego zabytków</u> , o szczególnym znaczeniu i ich oddziaływania na rozwój gospodarczy. Realizowane będą przedsięwzięcia dot. rozwoju infrastruktury obejmujące m.in. <u>renowację, modernizację, ochronę i rozwój infrastruktury zabytkowej</u> , w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej i dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla niepełnosprawnych...” – s. 106	Proponuję się doprowadzenie do zgodności z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.) - CP4, Obszar: <u>kultura i turystyka</u> .	uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 przeprowadzono demarkację wsparcia zgodnie z którą w ramach CP 4(iv) wspierane są kultura oraz turystyka. Wsparcie dziedzictwa kulturowego przewidziane jest w CP 5.
71	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki	Uwaga ogólna	13	Ponadto podczas ich realizacji szczególnie nacisk zostanie położony na poprawę bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli - seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. kobiet w ciąży i rodziców z małymi dziećmi. Warunkiem realizacji ww. projektów będzie upowszechnianie projektowania uniwersalnego.	Szczególny nacisk zostanie położony na dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli – seniorów i osób o ograniczonej mobilności, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Podejmowane działania ukierunkowane będą na osiągnięcie efektu synergii, służąc jednocześnie poprawie stanu środowiska.	Uproszczenie zapisów oraz zaznaczenie potrzeby uwzględnienia aspektu ekologicznego.	uwaga częściowo uwzględniona	Podkreślenie poprawy bezpieczeństwa przestrzeni publicznych jest ważnym elementem wymagającym podkreślenia w zapisach FEM 2021-2027. Osoby z niepełnosprawnościami nie są synonimem określenia osób z ograniczoną mobilnością. Poprawa stanu środowiska zostanie podkreślona.
72	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze		14	CP 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki <u>wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej</u>	CP1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki <u>promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej</u> , zgodnie z Umową Partnerstwa.	Proponuję się doprowadzić do spójności z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.) nazwy celów polityki w całym dokumencie.	uwaga nieuwzględniona	Użyte nazwy celów polityki są spójne z obowiązującymi rozporządzeniami UE.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
73	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	22-23	Zgodnie z Wtycznymi inwestycyjnymi dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027, stanowiącymi załącznik D do materiału pn.: Dokument roboczy Stuzb Komisji, „Sprawozdanie krajowe – Polska 2019” – „Stabo rozwinął transport publiczny i długi czas dojazdów na obszarach miejskich powodują dalsze uzależnienie mieszkańców od transportu indywidualnego, co prowadzi do zatorów komunikacyjnych i dużej liczby wypadków.” Dlatego wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej, promowanie zintegrowanego, czystego i bezpiecznego transportu publicznego uznano za priorytetowe. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, wskazane zostało w „Strategii zrównoważonego rozwoju transportu – od 2030 r.” poprzez określenie celu pośredniego – od 2025 r. redukcja średniego poziomu emisji CO2 parku nowych samochodów osobowych i lekkich samochodów dostawczych o 15% w odniesieniu do 2021 r. Wzrost atrakcyjności i konkurencyjności zarówno transportu publicznego jak i niemotoryzowanego pozwoli na zmniejszenie zatłoczenia na drogach miast, poprawiając tym samym również warunki ruchu pojazdów. Stworzenie kompleksowej sieci tras rowerowych w skali województwa pozwoli znacząco poprawić warunki ruchu, jak i zwiększyć atrakcyjność regionu, jako miejsca zamieszkania oraz wypoczynku. W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przewiduje się konieczność powstania około 2500	Podstawowym celem działań w zakresie mobilności na obszarach miejskich jest ograniczenie ruchu samochodowego na rzecz transportu publicznego i niemotoryzowanego oraz wsparcie wykorzystania pojazdów niskoemisyjnych w ramach transportu publicznego. Takie podejście uzasadnione jest potrzebą usprawnienia systemu transportowego, ograniczenia jego negatywnego wpływu na środowisko oraz zapisami dokumentów unijnych, krajowych i regionalnych. W województwie od kilku lat wzrasta liczba pasażerów transportu zbiorowego, z czego ponad 92% podróży ma miejsce w Warszawie oraz jej otoczeniu. Częstym problemem obszarów miejskich, mającym podłoże w systemie transportowym, jest zanieczyszczenie dwutlenkiem azotu oraz pyłami zawieszonymi. Ponadto, jak zwróciła uwagę KE w „Wtycznych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027”, „[s]łabo rozwinął transport publiczny i długi czas dojazdów na obszarach miejskich powodują dalsze uzależnienie mieszkańców od transportu indywidualnego, co prowadzi do zatorów komunikacyjnych i dużej liczby wypadków.” Wzrost atrakcyjności i konkurencyjności transportu publicznego i niemotoryzowanego pozwoli na zmniejszenie zatłoczenia na drogach miast, poprawiając warunki ruchu i ograniczając emisję szkodliwych związków. Na poziomie krajowym, w „Strategii zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 r.” w prognozie optymistycznej przewidziano szybszy wzrost natężenia ruchu rowerowego niż samochodowego w miastach. Podkreślono też potrzebę tworzenia łańcuchów ekomobilności, z uwzględnieniem transportu rowerowego i zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich. Ponadto, zgodnie z aktualną średniookresową strategią rozwoju kraju, „Zwiększenie wykorzystania taboru niskoemisyjnego (...) pomoże w ograniczeniu emisji zanieczyszczeń powietrza i gazów cieplarnianych.” W Planie zagospodarowania województwa mazowieckiego przewidziano budowę regionalnej sieci szkieletowej tras rowerowych, będącej podstawą regionalnego systemu transportu rowerowego. Jej budowa pozwoli poprawić warunki ruchu i bezpieczeństwo, jak też zwiększyć atrakcyjność regionu jako miejsca zamieszkania oraz wypoczynku. Jednocześnie poprawie ulegną warunki dojazdu rowerem do transportu zbiorowego, przyczyniając się do rozwoju ekomobilności.	Uporządkowanie i uzupełnienie zapisów, zapewnienie spójności z pozostałymi rekomendacjami KE, opisanymi w uzasadnieniu do CP3(ii).	uwaga uwzględniona	
74	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	24, 25	• 3 (ii) poprawa równego dostępu do (...) • 3(iii) wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego (...)	Niespójne oznaczenia cyfrowe celów szczegółowych: - jest 3(ii), powinno być: 4(ii); • 4 (ii) „poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu (...)”; - jest 3(iii), powinno być: 4(iii); • 4(iii) „wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego (...)	Proponuje się zweryfikowanie numeracji celów szczegółowych w całym dokumencie w celu poprawy jego czytelności.	uwaga uwzględniona	
75	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	25	Stopień zaspokojenia potrzeb w środowiskowych domach samopomocy w województwie kształtuje poniżej średniej krajowej (72%).	Stopień zaspokojenia potrzeb w środowiskowych domach samopomocy w województwie wynosi ok. 72% i kształtuje się poniżej średniej krajowej (ponad 79%).	Proponuje się wprowadzić zmiany zgodnie z MRPIPS-05 za 2019 r. (tablica nr 7).	uwaga uwzględniona	
76	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	26, 27	Brak jest odniesienia do dziedzictwa kulturowego.	Proponuje się rozszerzyć zapisy o elementy dotyczące <i>wspierania zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego (...)</i> oraz <i>rzemiosła i dawnych zawodów</i> , zgodnie z Linią demarkacyjną.	Proponuje się doprowadzenie do spójności z zapisami Linii demarkacyjnej MFIPR, stan 4 lutego 2021.	uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 przeprowadzono demarkację wsparcia zgodnie z którą w ramach CP 4(iv) wspierane są kultura oraz turystyka. Wsparcie dziedzictwa kulturowego przewidziane jest w CP 5.
77	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	27, 28	Działania są spójne z celem rozwojowym <i>Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030+</i>	Działania są spójne z celem rozwojowym <i>Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030+</i>	Przywołany cel rozwojowy oraz wszystkie zapisy w dokumencie odwołujące się do strategii rozwoju województwa proponuje się doprowadzić do zgodności z projektem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.	uwaga uwzględniona	
78	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	30	(...) Kluczową kwestią jest walidacja i poradnictwo, które pomagają w ocenie umiejętności pozyskanych poza formalnym kształceniem, wdrażaniu ich w praktyce oraz określaniu szkoleń służących uzupełnieniu braków.	Zabrakło odniesienia w zakresie wsparcia dotyczącego kształcenia podyplomowego i doskonalenia zawodowego osób wykonujących zawody niemedyczne (np. psycholog, psychoterapeuta) w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, zgodnie z Linią Demarkacyjną.	Proponuje się uzupełnienie zapisów zgodnie z Linią Demarkacyjną MFIPR, stan 4 lutego 2021.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z dokumentem Linia demarkacyjna EFS+ z września 2021 r., zrezygnowano na poziomie regionalnym ze wsparcia w zakresie kształcenia kadr niemedycznych.
79	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	32	Dostępność usług w tym zakresie jest niewystarczająca - w 42 powiatach działają tylko 24 ośrodki interwencji kryzysowej.	Dostępność usług w tym zakresie jest niewystarczająca - w 42 powiatach <i>działa tylko 14 ośrodków interwencji kryzysowej.</i>	Proponuje się przywołanie danych liczbowych zgodnie ze sprawozdaniem MRPIPS-03 za 2020 r. oraz <i>Oceną zasobów pomocy społecznej w oparciu o sytuację społeczną i demograficzną Województwa Mazowieckiego za 2020 rok (uchwała nr 102.21 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 6 lipca 2021 w sprawie „Oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o sytuację społeczną i demograficzną Województwa Mazowieckiego za 2020 rok”).</i>	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
80	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	35	W ramach CP 5, cel szczegółowy skierowany do obszarów wiejskich będzie wspierał również projekty dziedzictwa kulturowego.	W ramach CP 5, cel szczegółowy skierowany do obszarów wiejskich będzie wspierał również projekty dziedzictwa kulturowego oraz zrównoważonej turystyki aktywnej.	Uzupełnienie zapisu o umożliwiający realizację odcinków wojewódzkich tras rowerowych poza obszarami miejskimi.	uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 przeprowadzono demarkację wsparcia zgodnie z którą w ramach CP 5(ii) wspierane są dziedzictwo kulturowe i rewitalizacja. Wsparcie turystyki przewidziane jest w CP4 (iv).
81	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	35	(...) Najbardziej adekwatnym sposobem prowadzenia polityki rozwoju uwzględniając powyższe uwarunkowania jest polityka uwzględniając wymiar terytorialny. Prowadzona będzie ona przy <u>wykorzystaniu instrumentów terytorialnych</u> (...)	Proponuje się wskazanie, jakie instrumenty terytorialne będą dedykowane dla obszarów innych niż miejskie, analogicznie jak w przypadku celu szczegółowego 5 (i).	Proponowane uzupełnienie poprawi czytelność zapisów dokumentu.	uwaga uwzględniona	Zapisy FEM 2021-2027 zostaną uzupełnione o opis instrumentów terytorialnych.
82	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38	Ważne jest skierowanie odpowiedniego wsparcia do obu regionów NUTS 2: RWS i RMR. Wsparcie będzie koncentrowało się w <u>obszarach funkcjonalnych miasta Warszawy</u> [...]	Ważne jest skierowanie odpowiedniego wsparcia do obu regionów NUTS 2: RWS i RMR. Wsparcie będzie koncentrowało się w <u>miejskim obszarze funkcjonalnym miasta Warszawy</u> [...]	W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego wyznaczono miejski obszar funkcjonalny Warszawy (MOFW), obejmujący zasięgiem region NUTS 2 Warszawski stołeczny. Nie funkcjonuje pojęcie „obszary funkcjonalne miasta Warszawy”. Postuluje się doprecyzowanie zapisu, aby jednoznacznie wskazywał do jakiego obszaru się odnosi.	uwaga uwzględniona	
83	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	44	Cele, kierunki i działania w obszarze cyfryzacji wyznaczające ramy dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć, zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego Województwa Mazowieckiego na lata 2020-2030 oraz RIS.	Cele, kierunki i działania w obszarze cyfryzacji wyznaczające ramy dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć, zostały uwzględnione w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego, Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego Województwa Mazowieckiego na lata 2020-2030 oraz RIS.	Kierunki działań i działania dotyczące cyfryzacji zawarte są także w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego, w tym w projekcie SRWM 2030+.	uwaga uwzględniona	
84	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	Jedynie 2 z 23 podmiotów leczniczych udostępnia usługę z zakresu telemedycyny.	Jedynie 2 z 23 podmiotów leczniczych udostępnia usługę z zakresu telemedycyny.	Uwaga redakcyjna	uwaga uwzględniona	
85	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	W związku z nadchodzącymi wyzwaniami demograficznymi [...]	W związku z wyzwaniami wynikającymi ze zmian demograficznych [...]	Wyzwania dla prowadzonej polityki rozwoju wynikają ze zmian demograficznych, proponuje się doprecyzować zapis.	uwaga uwzględniona	
86	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	[...] np. e- apteki, zdalny kontakt z lekarzem, teleradiologii, telemedycyny.	[...] np. e- apteki, teleradiologii, telemedycyny.	Zdalny kontakt z lekarzem zalicza się do kategorii telemedycyny.	uwaga uwzględniona	
87	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	45	W związku z tym konieczne jest zapewnienie spójności, aktualności, kompletności i rzetelności przetwarzanych danych.	W związku z tym konieczne jest zapewnienie dostępności, spójności, aktualności, kompletności i rzetelności przetwarzanych danych.	Bez zapewnienia dostępności danych, pozostałe kryteria nie mają dużego znaczenia dla potencjalnego użytkownika.	uwaga uwzględniona	
88	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	W 2018 r. 71,3% jednostek administracji publicznej udostępniało drogą elektroniczną dane przestrzenne obywatelom.	W 2018 r. 71,3% jednostek administracji publicznej w kraju udostępniło drogą elektroniczną dane przestrzenne obywatelom.	Proponuje się doprecyzować informację, że przytoczone dane odnoszą się do poziomu krajowego.	uwaga uwzględniona	
89	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	Na Mazowszu ten wskaźnik plasował się na poziomie poniżej 70 %.	Na Mazowszu ten wskaźnik plasował się na poziomie [konkretna wartość wskaźnika].	Należy doprecyzować jaka była konkretna wartość wskaźnika, różnicę robi to czy było to np. 30% czy 65%? Dla województwa pomorskiego przytoczono konkretne dane, w związku z tym analogicznie należy przytoczyć dane dla województwa mazowieckiego.	uwaga uwzględniona	
90	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z kłeskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	87	Przeciwdziałanie dalszej negatywnej ekspansji niepożądanych zjawisk związanych ze zmianami klimatu polegało będzie na wspieraniu działań ukierunkowanych na dofinansowaniu w sprzęt ratowniczo-gaśniczy jednostek OSP oraz rozwój wszelkich form retencji wraz z inwestycjami w zieloną infrastrukturę na obszarze województwa mazowieckiego. Przyczyni się do zwiększenia poziomu racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz rozwoju odpowiednio zaplanowanej przestrzennej infrastruktury przeciwpowodziowej, co w konsekwencji poprawi bezpieczeństwo powodziowe oraz suszowe naszego regionu.	Przeciwdziałanie dalszej negatywnej ekspansji niepożądanych zjawisk związanych ze zmianami klimatu polegało będzie na wspieraniu działań ukierunkowanych na rozwój wszelkich form retencji wraz z inwestycjami w zieloną infrastrukturę na obszarze województwa mazowieckiego. Przyczyni się do zwiększenia poziomu racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz rozwoju odpowiednio zaplanowanej przestrzennej infrastruktury przeciwpowodziowej, co w konsekwencji poprawi bezpieczeństwo powodziowe oraz suszowe naszego regionu.	Dofinansowaniu w sprzęt OSP nie będzie zapobiegać dalszej negatywnej ekspansji niekorzystnych zjawisk związanych ze zmianami klimatu, a jedynie bieżącemu usuwaniu szkód wynikających z ich występowania.	uwaga uwzględniona	
91	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	99	Prognozy kierunkują działania, również na zmniejszenie masy odpadów komunalnych, poprzez usprawnianie funkcjonowania instalacji i unowocześnianie wykorzystywanych technologii.	[Zapis wymaga przeformułowania lub usunięcia].	Niejasne jest, w jaki sposób usprawnienie instalacji i unowocześnienie technologii ma zmniejszyć masę powstających odpadów komunalnych.	uwaga częściowo uwzględniona	Zmiana w zapisie: "Prognozy przewidują zmniejszenie masy odpadów komunalnych, m.in. poprzez usprawnianie funkcjonowania instalacji i unowocześnianie wykorzystywanych technologii".
92	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	100	W tym celu niezbędna jest realizacja budowy minimum jednego PSZOK w każdej gminie	W tym celu niezbędna jest realizacja budowy minimum jednego PSZOK w każdej gminie segregowane są przez wykwalifikowanego pracownika.	Osiedlowy system sortowania śmieci pozwala na skuteczną segregację na pierwszym etapie powstawania odpadów, znacząco zwiększając skuteczność recyklingu i jednocześnie eliminując problemy z dużą liczbą pojemników czy niejasnymi zasadami segregacji. Takie rozwiązania jak opracowany i wdrożony w Płocku system EKO AB są stosowane też w innych miastach[1].	uwaga częściowo uwzględniona	Z informacji jakie pozyskała IZ o osiedlowych mini-pszokach wynika, że kilka lat temu podejmowano próby wdrożenia systemu EKO-AB na osiedlach naszego województwa. Przez jakiś czas system funkcjonował, ale tylko w Płocku. W dłuższym okresie mini-pszoki nie znalazły zastosowania i nie wzbudziły zainteresowania oraz chęci realizacji. Rozszerzenie zakresu interwencji o mini-pszoki wymaga przedstawienia analizy uzasadniającej potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wynikami badań i analiz. Jednocześnie nadmieniam, że od 1 stycznia 2020 roku istnieje obowiązek prowadzenia selektywnego zbierania odpadów u źródła na pięć frakcji.
93	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Preferowane będą terytoria, na których realizowane będą inwestycje stojące najwyżej w hierarchii postępowania z odpadami, czyli dotyczące zapobiegające powstawaniu odpadów i prowadzące do recyklingu.	Preferowane będą terytoria, na których realizowane będą inwestycje stojące najwyżej w hierarchii postępowania z odpadami, czyli w pierwszej kolejności dotyczące zapobiegające powstawaniu odpadów, następnie pozwalające ponownie wykorzystywać potencjalne odpady, a w trzeciej kolejności prowadzące do recyklingu.	Przedstawiono niepełną hierarchię postępowania odpadami. Poza tym, oryginalne sformułowanie mogło być rozumiane jako traktujące na równi działania pozwalające ograniczyć ilość odpadów i ukierunkowane na recykling.	uwaga nieuwzględniona	Hierarchia postępowania z odpadami została opisana w części. Powiązane rodzaje działań. Nieuzasadnione jest powtarzanie w kolejnej komórce pełnego opisu.
94	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Infrastruktura rowerowa i pieszka (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowanie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe).	Infrastruktura rowerowa i pieszka (wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, strefowe uspokojenie ruchu, kładki, tunele, wyciągi rowerowe, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowanie rowerów, parkingi i stojaki rowerowe).	„Ścieżki rowerowe” powtarzają się z „wydzielonymi drogami rowerowymi”. „Sygnalizacja dla rowerzystów” powinna powstawać jako element budowy infrastruktury liniowej dla rowerów, nie należy jej jednak przedstawiać jako cel sam w sobie. Windy są co do zasady rozwiązaniem substytucyjnym w zastępstwie pochyliny, które nie powinno być wskazywane jako cel sam w sobie. Wśród podstawowych kategorii interwencji adresowanych do poprawy warunków ruchu rowerzystów i pieszych brakowało zaś strefowego uspokojenia ruchu. Uporządkowano elementy w kolejności ważności (infrastruktura liniowa, następnie punktowa i serwisowo-parkingowa).	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
95	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	W celu poprawy warunków ruchu i podziału zadań przewozowych niezbędne są nie tylko inwestycje w sieć transportową, ale i infrastrukturę towarzyszącą usprawniającą <i>mobilność miejską w tym w: (...) - poprawa warunków i bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz dostępności przestrzeni dla osób o ograniczonej mobilności, oraz z niepewnosprawnościami (w tym wyznaczanie brakujących przejść dla pieszych, poszerzanie chodników (...)).</i>	W celu poprawy warunków ruchu i podziału zadań przewozowych niezbędne są nie tylko inwestycje w sieć transportową, ale i infrastrukturę towarzyszącą usprawniającą mobilność miejską w tym w: (...) - poprawa warunków i bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz dostępności przestrzeni dla osób o ograniczonej mobilności, oraz z niepewnosprawnościami (w tym wyznaczanie brakujących przejść dla pieszych, poszerzanie chodników (...)).	Proponuje się uspołnienie zapisów z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.) - CP2, Obszar: transport niskoemisyjny i mobilność miejska s. 34.	uwaga uwzględniona	
96	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozbudowa infrastruktury paliw dla samochodów bezemisyjnych o punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacji tankowania samochodów wodorowych);	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (zakup taboru transportu zbiorowego, w tym elektrycznego i wodorowego, oraz rozbudowa odpowiedniej infrastruktury paliw);	Doprecyzowanie – w oryginalnej formie zapis sugerował, że realizowane inwestycje ukierunkowane będą na motoryzując indywidualną. Brakowało też w nawiasie informacji o samym taborze.	uwaga uwzględniona	
97	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego (infrastruktura drogowa, obiekty P&R, oświetlenie, ITS);	Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego (infrastruktura liniowa dedykowana dla transportu zbiorowego, obiekty P&R, ITS);	Doprecyzowanie – w oryginalnej formie zapis mógł sugerować, że realizowane inwestycje ukierunkowane będą na motoryzując indywidualną. Oświetlenie uliczne nie jest elementem infrastruktury transportu zbiorowego – interwencja w tym zakresie byłaby bardziej logiczna w CP2(i).	uwaga częściowo uwzględniona	Oświetlenie uliczne będzie wspierane jako element projektów kompleksowych.
98	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	- przebudowę dróg i zmiany organizacji ruchu na ulicach w celu poprawy konkurencyjności ruchu niezmotoryzowanego i transportu publicznego	- kompleksowe inwestycje dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego oraz zmiany organizacji ruchu na ulicach w celu poprawy konkurencyjności ruchu niezmotoryzowanego i transportu publicznego	Poprawa logiki podziału rodzajów interwencji poprzez połączenie z ostatnim spośród wymienionych punktów.	uwaga uwzględniona	
99	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Infrastruktura drogowa będzie wspierana wówczas, gdy ich bezpośrednim celem jest wykorzystanie narzędzi cyfrowych do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.	Systemy zarządzania ruchem (ITS) będą wspierane wówczas, gdy ich bezpośrednim celem jest wykorzystanie narzędzi cyfrowych do poprawy konkurencyjności transportu niezmotoryzowanego i zbiorowego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.	Doprecyzowanie – w oryginalnej formie narzędzia cyfrowe zostały zaklasyfikowane do infrastruktury drogowej.	uwaga uwzględniona	
100	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	- kompleksowe inwestycje dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego (w tym obiekty P&R, oświetlenie uliczne, ITS).	- parkingi przesiadkowe (P&R) w miejscach trudnych do efektywnego obsłużenia transportem zbiorowym.	Oświetlenie uliczne nie jest elementem infrastruktury transportu zbiorowego – interwencja w tym zakresie byłaby bardziej logiczna w CP2(i). Systemy ITS i infrastruktura transportu zbiorowego zostały wskazane we wcześniejszym punkcie. Ostatnim elementem do uwzględnienia pozostają więc parkingi przesiadkowe, w przypadku których wskazane jest zaznaczenie, gdzie powinny powstawać, by uniknąć ich budowy w obszarach gęstej zabudowy wielorodzinnej, obsługiwanych przez wydajny transport zbiorowy, gdzie przyczyniają się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.	uwaga uwzględniona	
101	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Infrastrukturę niezbędną do korzystania z komplementarnych form transportu (tj. transportu bezemisyjnego komplementarnego w stosunku do autobusowego transportu publicznego) np. bikesharing lub carsharing oparte o pojazdy elektryczne.	infrastrukturę niezbędną do korzystania z komplementarnych form transportu (tj. transportu bezemisyjnego komplementarnego w stosunku do autobusowego transportu publicznego) np. bikesharing, w tym oparte o pojazdy elektryczne.	Systemy udostępniania samochodów współdzielonych opartych na pojazdach elektrycznych (np. przez innogy, firmę Vozilla, PGE) były wdrażane w bieżącej perspektywie i okazały się nieskuteczne, przez co zostały wycofane. Należy skupić interwencję na rozwiązaniach przynoszących skutki.	uwaga nieuwzględniona	ten typ projektu będzie realizowany w ramach IF
102	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Ze względu na niski stopień dostępności takiej infrastruktury na terenach miejskich (nie ma możliwości np. ładowania samochodu w prywatnym garażu) jest obecnie jedną z przyczyn niewielkiego wykorzystania tych źródeł energii. Tymczasem jej rozwój jest sposobem na zmniejszenie poziomów emisji w ruchu samochodowym, którego nie da się w całości wyeliminować z obszarów miast. Szczególnie ważne jest logistyka miejska – małe samochody dostawcze dostarczające zaopatrzenie, taksówki czy samochody wykorzystywane w carsharingu.	[wykreślenie zapisu].	Zapisy oparte są częściowo na nieprawdziwych przesłankach (samochody elektryczne mogą być ładowane w prywatnych garażach). Ponadto, zakup samochodów elektrycznych, w tym dostawczych, jest już dofinansowywany z poziomu krajowego (NFOŚiGW).	uwaga częściowo uwzględniona	ten typ projektu będzie realizowany w ramach IF
103	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w tych gminach, które objęte są Sustainable Urban Mobility Plan – (SUMP).	Interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w gminach objętych planami zrównoważonej mobilności miejskiej (Sustainable Urban Mobility Plans – SUMP).	Uzupełnienie o polską nazwę SUMP.	uwaga uwzględniona	
104	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Zestawienie głównych grup docelowych: użytkownicy komunikacji publicznej oraz alternatywnych form transportu	Zestawienie głównych grup docelowych: użytkownicy systemu transportowego w miejskich obszarach funkcjonalnych,	Adresatami działań będą wszyscy użytkownicy systemu transportowego, również korzystający z samochodów, którzy powinni zostać zmotywani do zmiany środka transportu.	uwaga uwzględniona	
105	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji	[Dodanie zapisu:] Realizowane działania ukierunkowane będą na zwiększenie konkurencyjności sposobów przemieszczania się alternatywnych względem samochodu, który wykorzystywany jest głównie przez mężczyzn (według ostatnich danych zbiorczych CEPIK, w 2016 r. liczba mężczyzn z prawem jazdy była o połowę większa od liczby kobiet). Dysproporcja ta jest szczególnie widoczna wśród osób w grupie wiekowej 50+, wskazując na potrzebę interwencji również w celu zapewnienia niedyskryminacji ze względu na wiek. Transport niezmotoryzowany jest najłatwiejszym sposobem przemieszczania się, przez co jego rozwój sprzyja włączeniu społecznemu.	W przypadku działań na rzecz transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego, należy podkreślić ich bezpośredni wpływ na realizację celów horyzontalnych.	uwaga uwzględniona	
106	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	115	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem - ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem - Budowa tras rowerowych określonych w wojewódzkiej <i>Koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie 2021-2027</i>	Sprawną realizacją sieci szkieletowej tras rowerowych, przebiegających przez niemal wszystkie obszary funkcjonalne miast i OSI miejskie, wymaga wskazania jej jako projektu kluczowego. W innym przypadku zachodzi ryzyko powstania oderwanych od siebie fragmentów infrastruktury, nie polepszających warunków ruchu i bezpieczeństwa, a w niektórych przypadkach wręcz je pogarszających. Należy podkreślić, że budowa tras określonych w Koncepcji została przewidziana w projekcie Regionalnego Planu Transportowego na I. 2021-2027 dla Województwa Mazowieckiego.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z zapisami projektu UP wspierany będzie rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego (np. w ramach stref wolnych od ruchu samochodowego, strefowe uspokojenie ruchu, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie możliwe bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych). Zgodnie z ostatnią uwagą Komisji Europejskiej do projektu Umowy Partnerstwa (w ramach nieformalnych negocjacji) dla miast o ludności powyżej 50 000 mieszkańców warunkiem dostępu do funduszy unijnych dla miast inwestujących w mobilność będzie SUMP. Zapisy zostaną zaktualizowane po zakończeniu negocjacji UP.
107	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119	Istotny problem stanowi również coraz większa liczba pojazdów, rosnący udział ruchu samochodowego podziale zadań przewozowych i zwiększające się w związku z tym natężenie ruchu, co ma negatywny wpływ na środowisko, w szczególności w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.	Istotny problem stanowi również coraz większa liczba pojazdów, rosnący udział ruchu samochodowego podziale zadań przewozowych i zwiększające się w związku z tym natężenie ruchu, co ma negatywny wpływ na środowisko oraz bezpieczeństwo, w szczególności w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.	Rosnąca liczba pojazdów i zwiększający się udział ruchu samochodowego negatywnie wpływają także na aspekt bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.	uwaga uwzględniona	
108	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Projekt wypełnia określone w strategii kierunki działań dotyczące: poprawy dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie, wzmocnienia potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast poprzez zakup taboru służącego do realizacji połączeń aglomeracyjnych.	Należy doprecyzować zapis.	Nie wiadomo, do jakiej strategii odwołano się w zdaniu.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
109	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Należy podkreślić, że przedstawiany zakres wsparcia warunkowany jest realizacją w ramach programu zarządzanego z poziomu krajowego kluczowych dla rozwoju mazowieckiego, projektów realizowanych przez PKP PLK w tym inwestycji polegającej na budowie odcinka linii kolejowej od stacji Modlin do Lotniska Warszawa-Modlin oraz budowa stacji kolejowej MPL. W przeciwnym wypadku zakres wsparcia RPO zostanie rozszerzony o budowę linii kolejowych zarządzanych przez PKP PLK.	Należy podkreślić, że przedstawiany zakres wsparcia warunkowany jest realizacją w ramach programu zarządzanego z poziomu krajowego kluczowych dla rozwoju województwa mazowieckiego projektów realizowanych przez PKP PLK, w tym budowy odcinka linii kolejowej od stacji Modlin do Lotniska Warszawa-Modlin, budowy stacji kolejowej na samym lotnisku, jak też modernizacji linii Ostrołęka-Chorzele. W przypadku braku realizacji tych inwestycji w ramach programów krajowych, zakres wsparcia RPO zostanie rozszerzony o inwestycje w linie kolejowe zarządzane przez PKP PLK.	Uzupełnienie o rozpoczętą w bieżącej perspektywie inwestycję, ujednoznaczenie sformułowań.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy dotyczące inwestycji kolejowych zostaną usunięte w związku z finansowaniem tego typu inwestycji z programu krajowego
110	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Zakup taboru wpisze się w poszczególne obszary polityki horyzontalnej Unii Europejskiej [...]	Zakup taboru wpisuje się w poszczególne obszary polityki horyzontalnej Unii Europejskiej	Uwaga redakcyjna.	uwaga uwzględniona	
111	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	123	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym	[dodanie pozycji] - Rozbudowa i modernizacja dróg na potrzeby tras rowerowych określonych w wojewódzkiej <i>Koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie 2021-2027</i>	Sprawa realizacja sieci szkieletowej tras rowerowych, zlokalizowanych m.in. w pasie drogowym dróg wojewódzkich, wymaga wskazania jej jako projektu kluczowego. W innym przypadku zachodzi ryzyko powstania odenwanich od siebie fragmentów infrastruktury, nie polepszających warunków ruchu i bezpieczeństwa, a w niektórych przypadkach wręcz je pogarszających. Należy podkreślić, że budowa tras określonych w Koncepcji została przewidziana w projekcie Regionalnego Planu Transportowego na l. 2021-2027.	uwaga nieuwzględniona	Rozporządzenie ogólne (CPR) i rozporządzenie EFRR nie przewidują wsparcia tras rowerowych. Projekt UP przewiduje jedynie w tym celu szczegółowym tworzenie ciągów pieszo-rowerowych oraz uzupełnianie braków w infrastrukturze dla niezmotoryzowanych wzdłuż dróg, a także dróg rowerowych w śladzie zlikwidowanych linii kolejowych w ramach CP 3.
112	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	128	Według <i>najnowszych danych</i> z Systemu Informacji Oświatowej, na Mazowszu znajdują się 1952 szkoły podstawowe i 462 licea ogólnokształcące	W roku, według danych z Systemu Informacji Oświatowej, na Mazowszu znajdowały się: 1952 szkoły podstawowe i 462 licea ogólnokształcące.	Proponuje się doprecyzowanie okresu, którego dane dotyczą.	uwaga uwzględniona	
113	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	Zasadnym jest realizacja projektów polegających na tworzeniu ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy dla krótkookresowego całodobowego (np. placówki całodobowej opieki wytchnieniowej) i krótkookresowego dziennego pobytu, (...).	Zasadnym jest realizacja projektów polegających na tworzeniu ośrodków wsparcia, <u>w tym m.in. dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy</u> (...).	Proponuje się zmianę zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1876 z późn. zm.), w którym wskazano, że ośrodkiem wsparcia może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (t.j. środowiskowy dom pomocy społecznej) czy dzienny dom pomocy.	uwaga uwzględniona	
114	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	141	Brak jest odniesienia do systemu reagowania kryzysowego.	Proponuje się dodać interwencje mające na celu wsparcie systemu reagowania kryzysowego, zgodnie z Umową Partnerstwa.	Proponuje się uściślenie zapisów z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.) - 2.1.4.Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” - s. 105	uwaga częściowo uwzględniona	Nie jest jasne który zapis UP ma na myśli autor uwagi, jednakże FEM zachowa zgodność z CSR, UP oraz linią demarkacyjną.
115	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	(...) Wsparciem zostaną objęte projekty zorientowane na ofertę regionalną i subregionalną – tzn. turystyczną i kulturalną bazującą na walorach Mazowsza <u>w tym: kulturalnych, historycznych, przyrodniczych i kulinarnych</u> położonych w jego granicach.	(...) Wsparciem zostaną objęte projekty zorientowane na ofertę regionalną i subregionalną – tzn. turystyczną i kulturalną bazującą na walorach Mazowsza, <u>w tym: kulturalnych, historycznych, przyrodniczych i kulinarnych</u> położonych w jego granicach.	Regiony etnograficzne (...) położone w granicach województwa mazowieckiego należą do jego walorów kulturowych, zatem zapis proponuje się zmodyfikować oraz rozszerzyć o walory kulinarne, co jednocześnie doprowadzi do zgodności z nazwą typów projektów.	uwaga częściowo uwzględniona	W FEM 2021-2027 podkreśla się rolę regionów etnograficznych. Walory kulinarne zostaną dopisane.
116	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Dlatego też nacisk zostanie położony na wprowadzanie innowacji w ramach przemysłu turystycznego i jego produktów, np. w zakresie systemu organizacji usług, kreowania nowych, innowacyjnych produktów czy wykorzystywania efektów współpracy i synergii do realizacji usług turystycznych oraz rozbudowy infrastruktury zachęcającej do turystyki lokalnej i regionalnej, w tym tras rowerowych określonych w wojewódzkiej <i>Koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie 2021-2027</i> . Takie podejście pozwoli na wzrost dochodów i tym samym przyczyni się do odbudowy lokalnych gospodarek, jednocześnie zwiększając ich odporność na ograniczenia w mobilności międzynarodowej.	Dlatego też nacisk zostanie położony na wprowadzanie innowacji w ramach przemysłu turystycznego i jego produktów (np. w zakresie systemu organizacji usług, kreowania nowych, innowacyjnych produktów czy wykorzystywania efektów współpracy i synergii do realizacji usług turystycznych) oraz rozbudowy infrastruktury zachęcającej do turystyki lokalnej i regionalnej, w tym tras rowerowych określonych w wojewódzkiej <i>Koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie 2021-2027</i> . Takie podejście pozwoli na wzrost dochodów i tym samym przyczyni się do odbudowy lokalnych gospodarek, jednocześnie zwiększając ich odporność na ograniczenia w mobilności międzynarodowej.	Odcinki wojewódzkiej sieci tras rowerowych niemożliwe do realizacji w ramach CP2 i CP3 stanowią istotne łączniki, pobudzające turystykę. Choć stanowią one niewielką część sieci, są niezbędne dla zapewnienia spójności tras.	uwaga nieuwzględniona	Preferencje wsparcia dla projektów turystycznych, poza wymienionymi w FEM, zostaną określone szczegółowo na etapie opracowywania kryteriów i regulaminów konkursów.
117	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208, 215	(...) Wykorzystując elastyczność CP5 ww. pakiety, szczególnie z zakresu rewitalizacji, będą uzupełnione interwencjami realizowanymi w ramach CP1-4. Wdrażanie ich, podobnie jak inne CP w ramach programu na lata 2021-2027, <u>nastąpi m.in. za pomocą instrumentów terytorialnych</u> (...)	Działania realizowane w ramach CP5 zgodnie z Umową Partnerstwa <u>muszą być wdrażane za pomocą instrumentów terytorialnych</u> . Niejasne jest zatem sformułowanie, że będą wdrażane <u>m.in.</u> , za pomocą instrumentów terytorialnych.	Proponuje się doprowadzenie zapisów do zgodności z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.) - s. 111.	uwaga uwzględniona	
118	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	1) Mazowieckie strukturalne inwestycje terytorialne (MSIT) dla 6 podregionów (NUTS 2 Mazowiecki regionalny): Ciechanowskiego; Ostrołęckiego; Płockiego; Radomskiego; Siedleckiego; Żyrardowskiego.	1) Mazowieckie strukturalne inwestycje terytorialne (MSIT) dla 9 podregionów: Ciechanowskiego; Ostrołęckiego; Płockiego; Radomskiego; Siedleckiego; Żyrardowskiego; miasta Warszawy; Warszawskiego zachodniego; Warszawskiego wschodniego.	W projekcie SRWM 2030+ jako obszary strategicznej interwencji „problemowe” z poziomu województwa wskazano także podregiony NUTS 3 z regionu Warszawskiego stołecznego tj. miasto Warszawę, Warszawski wschodni i Warszawski zachodni. Wynika to ze zróżnicowanego poziomu wskaźników ilustrujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego pomiędzy poszczególnymi podregionami tworzącymi region Warszawski stołeczny. W związku z tym, w projekcie SRWM 2030+ wskazano proponowane działania dla każdego z podregionów, odpowiadające na ich szczególne potrzeby rozwojowe. Postuluje się zatem, aby instrument MSIT objął także trzy podregiony RWS, aby możliwa była realizacja działań w ramach poszczególnych sektorów/obszarów tematycznych w każdym z podregionów, w zależności od potrzeb rozwojowych wynikających z poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego danego podregionu. Takie podejście pozwoli na osiągnięcie większej spójności społeczno-gospodarczej i wyrównanie poziomu rozwoju na obszarze całego RWS.	uwaga nieuwzględniona	Zaproponowane w FEM 2021-2027 rozwiązania są najbardziej efektywne dla Mazowsza i dopasowane do jego potencjałów oraz mieszczą się w rozwiązaniach przewidzianych dla wsparcia poprzez instrumenty terytorialne przewidziane w Umowie Partnerstwa. Realizacja ZIT obejmuje cały RWS, który stanowi obszar funkcjonalny Warszawy. W ramach ZIT przewidziane są projekty zintegrowane spajające przestrzeń, społeczeństwo i gospodarkę RWS. Wyrównanie dysproporcji jest przewidziane w instrumencie ZIT. Instrumenty nie mogą nakładać się w tych samych obszarach przestrzennych i tematycznych. W ramach JST na terenie całego RWS działa Stowarzyszenie Metropolia Warszawska, które będzie wdrażało projekty ZIT. Jest to kontynuacja i rozszerzenie dotychczasowych działań porozumienia ZIT. W związku z tym nieuzasadniony jest podział na NUTS 3 tego obszaru.
119	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Dla MSIT zostaną wskazane dwa rodzaje rdzenia – rdzeń podstawowy funkcjonalny, tzn. miasto będące stolicą subregionu wraz obszarem funkcjonalnym, oraz rdzeń związany z innym statusem miasta, w tym miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze wraz obszarem funkcjonalnym wyznaczone w KSRR 2030.	Dla MSIT zostaną wskazane dwa rodzaje rdzenia – rdzeń podstawowy funkcjonalny, tzn. miasto będące stolicą subregionu wraz obszarem funkcjonalnym, oraz rdzeń związany z innym statusem miasta, w tym miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze, wyznaczone w KSRR 2030, wraz obszarem funkcjonalnym. Obszary funkcjonalne miast wskazane są w projekcie Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.	Należy doprecyzować informację, że obszary funkcjonalne miast wyznaczono w SRWM 2030+, a nie KSRR 2030, co może wynikać z obecnej formy zapisu.	uwaga nieuwzględniona	Obecnie obowiązująca strategia rozwoju dla województwa mazowieckiego nie posiada takich zapisów. Zmiany mogą być wprowadzone po przyjęciu nowej strategii przez ZWM.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
120	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Dla MSIT zostaną wskazane dwa rodzaje rdzenia – rdzeń podstawowy funkcjonalny, tzn. miasto będące stolicą subregionu wraz obszarem funkcjonalnym, oraz rdzeń związany z innym statusem miasta, w tym miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze wraz obszarem funkcjonalnym wyznaczone w KSRR 2030.	Należy doprecyzować zapis.	Obecnie nie jest jasne, w jakim celu wskazano dwa rodzaje rdzenia w ramach MSIT i co będzie wiązało się ze statusem miasta-rdzenia? W ramach projektu SRWM 2030+ określono miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Plocka, Siedlec i Żyrardowa, jednak w zapisach FEM 2021-2027 nie wskazano konkretnie instrumentów terytorialnych dedykowanych współpracy w miejskich obszarach funkcjonalnych, a jedynie „wpisano” MOF-y w instrument MSIT. Nie określono jednak, jaki jest cel nadania statusu „rdzenia” tym miastom i w oparciu o jakie instrumenty terytorialne/zasady ma być oparta współpraca w ramach MOF-ów, skoro instrument ZIT przewidziano jedynie dla RWS.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy FEM 2021-2027 zostaną uzupełnione o opis instrumentów terytorialnych. Obecny zapis ogólnie wskazuje jakie obszary objęte są jakim instrumentem. Uszczegółowienie opisu musi uwzględniać wymagania formalno-prawne w zakresie programowania nowej perspektywy UE i zapisy Kontraktu programowego dla województwa mazowieckiego.
121	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Przewiduje się <u>instrumenty terytorialne skierowane do obszarów miast tj. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego – (NUTS 2 Warszawski Stołeczny)</u> . Inne instrumenty terytorialne (IIT): 1) Mazowieckie strukturalne inwestycje terytorialne (MSIT) dla 6 podregionów (NUTS 2 Mazowiecki regionalny): Ciechanowskiego; Ostrołęckiego; Plockiego; Radomskiego; Siedleckiego; Żyrardowskiego.	Przewiduje się instrumenty terytorialne skierowane do obszarów miast tj. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) wyznaczonych przez samorząd województwa w strategii rozwoju województwa jako OSI o znaczeniu regionalnym.	Proponuje się doprowadzić do spójności z projektem Umowy Partnerstwa (lipiec 2021 r.), w którym wskazano, że ZIT przeznaczony jest wyłącznie dla miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) wyznaczonych przez samorząd województwa w strategii rozwoju województwa jako OSI o znaczeniu regionalnym. – s. 112 Skierowanie ZIT-u tylko do MOF Warszawy pozbawia pozostałe MOF-y wskazane w projekcie SRWM 2030+ innowacyjne Mazowsze możliwości ubiegania się o środki finansowe z FEM w ramach ZIT.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy FEM 2021-2027 zostaną uzupełnione o opis instrumentów terytorialnych. Umowa Partnerstwa wyznacza ramy formalno-prawne, ale ostateczna decyzja dotycząca instrumentów terytorialnych jest podejmowana przez Instytucję Zarządzającą. Zaproponowane w FEM 2021-2027 rozwiązania są najbardziej efektywne dla Mazowsza i dopasowane do jego potencjałów oraz mieszczą się w rozwiązaniach przewidzianych dla wsparcia poprzez instrumenty terytorialne przewidziane w Umowie Partnerstwa.
122	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	214	(...) Wyżej wskazane typy projektów zostaną dostosowane do obszarów wiejskich, <u>w tym miast do 20 tys. mieszkańców (...)</u>	(...) Wyżej wskazane typy projektów zostaną dostosowane do obszarów wiejskich oraz miast do 20 tys. mieszkańców (...)	Miasta do 20 tys. mieszkańców nie są obszarami wiejskimi. Mogą ewentualnie być położone na terenie gminy miejsko-wiejskiej.	uwaga uwzględniona	
123	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	214	Szczególny nacisk kładziony będzie na projekty uwzględniające rolę zabytków w rozwoju turystyki oraz pozwalające na ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne.	Szczególny nacisk kładziony będzie na projekty uwzględniające rolę zabytków w rozwoju turystyki oraz pozwalające na ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne, w tym uzupełnianie brakujących odcinków wojewódzkich tras rowerowych ułatwiających dostęp bezemisyjnym transportem do zabytków.	Odcinki wojewódzkiej sieci tras rowerowych poza obszarami miejskimi, niemożliwe do realizacji w ramach CP2 i CP3, stanowią istotne łączniki, pobudzające rozwój turystyki i ograniczające jej negatywny wpływ na środowisko. Choć stanowią one niewielką część sieci, są niezbędne dla zapewnienia spójności tras, co pozwoli na osiągnięcie efektu mnożnikowego, zapewniając dostęp do zabytków z terenu całego województwa, jak też z województw sąsiednich ze względu na przebieg tras uzgodniony na poziomie krajowym.	uwaga nieuwzględniona	Przewiduje się wspieranie zabytków w granicach objętych ochroną prawną - zgodnie z ustawą o ochronie i opiece nad zabytkami. Jeśli trasa rowerowa będzie objęta taką ochroną, po spełnieniu pozostałych warunków, możliwe będzie jej wspieranie z CP 5.
124	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Uwaga ogólna	222	Wskaźnik dla priorytetu IX: „Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów” jako jednostkę miary podano: „sztuka”	Proponuje się zmianę jednostki miary dla wymienionego wskaźnika z „sztuka” na „osoby”	Proponowana zmiana poprawi czytelność dokumentu.	uwaga uwzględniona	
125	MBPR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Uwaga ogólna	-	-	Proponuje się umieszczenie w dokumencie słownika skrótów i wyjaśnienie, m.in. RWS i RMR.	Proponowane uzupełnienie poprawi czytelność dokumentu.	uwaga uwzględniona	
126	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	187	Typ projektu: budowanie potencjału i współpracy w regionie w obszarze ekonomii społecznej;	Nie dotyczy	Czy ten typ projektu zgodnie z dokumentem : „Linia demarkacyjna”, nie powinien być wdrażany na poziomie krajowym?	uwaga uwzględniona	
127	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	178	Tabela nr 3. Wskaźnik rezultatu: „Liczba uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich”	„Liczba uczniów uczestniczących w stażach uczniowskich” (tak jest w WLWK EFS+)	Wskaźnik powinien być wykazany wśród wskaźników produktu, a nie rezultatu.	uwaga uwzględniona	
128	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	178	Tabela nr 3. Wskaźnik rezultatu: „Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu dofinansowania ze środków EFS+”	Nie dotyczy	Wskaźnik zdublowany dwa razy.	uwaga uwzględniona	
129	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	181	Zestawienie głównych grup docelowych:	Zestawienie głównych grup docelowych:	Należy usunąć kropkę przed „Zestawienie głównych grup docelowych” w celu ujednoczenia zgodnie z przyjętym schematem opisu.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
130	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	181	firmy szkoleniowe.	Usunięcie zapisu	Firmy szkoleniowe nie powinny znajdować się wśród głównych grup docelowych (ponieważ nie otrzymują wsparcia lecz są realizatorami projektów), zwłaszcza, że nie ma do nich zdefiniowanego wskaźnika.	uwaga uwzględniona	
131	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	190	Priorytet VI	Priorytet VII	Błędne odwołanie do numeru Priorytetu.	uwaga uwzględniona	
132	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	191	Priorytet VI	Priorytet VII	Błędne odwołanie do numeru Priorytetu	uwaga uwzględniona	
133	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowe	204	Priorytet VIII	Priorytet VII	Błędne odwołanie do numeru Priorytetu	uwaga uwzględniona	
134	MJWPU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowe	405	Priorytet VIII	Priorytet VII	Błędne odwołanie do numeru Priorytetu	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
135	MAZOWIECKA IZBA GOSPODARCZA	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Uwaga ogólna	-		Poniższe uwagi odnoszą się do praktycznej strony dostępności i przydatności funduszy dla przedsiębiorców. Nowością w podejściu do dystrybucji funduszy dla województwa mazowieckiego jest z pewnością fakt podziału przyszłych beneficjentów na obszary o wyższym stopniu rozwoju i zasobności oraz obszary słabiej rozwinięte, mniej zamożne. Takie podejście do problemu należy ocenić bardzo pozytywnie, ponieważ dotychczas dystrybucja środków dotacyjnych odbywała się na podstawie średnich wskaźników dla całego województwa mazowieckiego. Zróżnicowanie intensywności wsparcia dla różnych powiatów województwa, w podziale na bardziej i mniej rozwinięte obszary ma głębokie uzasadnienie. Według opublikowanego przez EUROSTAT w lutym 2020 r. rankingu regionów, region Warszawski stołeczny z 156% PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej w stosunku do średniej Unii Europejskiej znajduje się na 16. pozycji, zaś Mazowiecki regionalny z 60% PKB – na 203. pozycji spośród 241 regionów UE. Ta olbrzymia dysproporcja wskazuje na faktyczny poziom zróżnicowania występujący w województwie. Odzwierciedlenie tego znajduje się w konsultowanym projekcie, wydzielone zostały odrębne kwoty wsparcia dla poszczególnych kategorii. Projekt nie zawiera kryteriów kwalifikacji poszczególnych obszarów do każdej z kategorii, dodatkowo nie zawiera informacji jak zróżnicowana jest intensywność wsparcia w poszczególnych kategoriach obszarów. Ogranicza to możliwość oceny projektu pod kątem jego przydatności i dostępności dla przedsiębiorców. Intensywność wsparcia, jego zróżnicowanie na poszczególnych obszarach województwa ma zasadnicze znaczenie dla zainteresowania nim przedsiębiorców. Interesuje ich przede wszystkim możliwy zakres rzeczowy przyszłej inwestycji, intensywność wsparcia, sposób liczenia kosztów kwalifikowanych okres trwałości projektu itp. Tych wszystkich informacji projekt nie zawiera. Główne potrzeby przedsiębiorców, które wymagają wsparcia finansowego to: innowacje w obszarze produkcji, organizacji pracy i zbytu, podnoszenie kompetencji pracowników i ich dostosowanie do zmieniających się wymagań rynku pracy, aktywizacja zawodowa osób wykluczonych z rynku w aspekcie dostępności wykwalifikowanych pracowników. Intencją twórców projektu było z pewnością zapewnienie równowagi pomiędzy wspieraniem szeroko rozumianych usług publicznych takich jak ochrona zdrowia, dostęp do internetu, rozwój infrastruktury, przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu, ekologia, a		uwaga nieuwzględniona	Stanowisko przedstawiono w formie recenzji. Brak konkretnej propozycji zmiany. Uwagi o brakach dotyczą informacji, które są zawarte w innych dokumentach programowych lub tworzonej na kolejnym etapie wdrażania programu.
136	MAZOWIECKA IZBA GOSPODARCZA	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	-		Projekty badawczo-rozwojowe. Przewiduje się realizację zarówno projektów obejmujących jedynie prace badawczo-rozwojowe, jak i inwestycje, w których badania stanowią element dominujący. Wspierane mogą być projekty kompleksowe obejmujące cały proces powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) lub jego wybrane elementy. Projekt kompleksowy składa się z doradztwa, prac B+R, inwestycja w aparaturę, sprzęt i inną niezbędną infrastrukturę, zakup maszyn i innych, doskonalenie kompetencji pracowników. Na Mazowszu nadal niezadowolający jest poziom współpracy jednostek naukowych z biznesem. Najważniejszymi instytucjami oddziałyującymi na dostępność usług badawczych w kontekście podnoszenia innowacyjności gospodarki są uczelnie wyższe i instytuty badawcze. Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: □ przedsiębiorstwa, □ organizacje badawcze, □ konsorcja przedsiębiorstw i (lub) organizacji badawczych. Jest to jeden z najważniejszych priorytetów, zawartych w projekcie, które skierowane są do przedsiębiorców. Pozytywnie należy ocenić fakt, że jest realizowane wyłącznie w formie dotacji. Ze względu na bardzo wysoki poziom ryzyka w projektach badawczo-rozwojowych nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych.		uwaga nieuwzględniona	Stanowisko przedstawiono w formie recenzji. Brak konkretnej propozycji zmiany. Uwagi o brakach dotyczą informacji, które są zawarte w innych dokumentach programowych lub tworzonej na kolejnym etapie wdrażania programu.
137	MAZOWIECKA IZBA GOSPODARCZA	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	-		Wspieranie wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych lub nowoczesnych rozwiązań. W ramach Celu zakłada się wzrost i konkurencyjność MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP. Pod Największy program w skali kraju pod względem całkowitych nakładów na działalność innowacyjną Mazowsze plasuje się na pierwszym miejscu w kraju, ale przewagę zawdzięcza dwóm czynnikom – liczbie podmiotów gospodarczych i wysokim nakładom firm usługowych na innowacje. Pozytywnie należy ocenić realizację tego celu ze względu na fakt że spośród MSP tylko 1,9% firm mikro i 3,6% firm pozostałych przeznaczyło środki na innowacje. Interwencja polegać będzie na wsparciu inwestycji obejmujących: rozbudowę przedsiębiorstwa, związaną z wprowadzaniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów i usług. Wsparcie będzie kierowane również na zasadniczą zmianę procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług, - rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, w tym sprzedaż produktów i usług w Internecie. W ramach celu realizowane ma być wspieranie internacjonalizacji MSP oraz promocji gospodarki regionalnej. Trudność w ocenie jakości sprawia fakt, że nie przygotowano programu promocji dla poszczególnych branż/dziedzin, nie wskazano docelowych rynków i wspieranych branż. Cel należy uznać za najważniejszy z praktycznego punktu widzenia przedsiębiorców, ponieważ między innymi zakłada inwestycje bezpośrednie w ST przedsiębiorstw.		uwaga nieuwzględniona	Stanowisko przedstawiono w formie recenzji. Brak konkretnej propozycji zmiany. Uwagi o brakach dotyczą informacji, które są zawarte w innych dokumentach programowych lub tworzonej na kolejnym etapie wdrażania programu.
138	MAZOWIECKA IZBA GOSPODARCZA	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	-		Zgodnie z analizą wąskich gardeł implementacji innowacji na Mazowszu, w tym cyfryzacji, największą barierą w rozwoju cyfryzacji regionu nie jest już infrastruktura i dostęp do sieci szerokopasmowych, ponieważ ponad 90% przedsiębiorstw znajduje się w jego zasięgu, a brak kompetencji cyfrowych pracowników i właścicieli przedsiębiorstw. Cel ten należy uznać za przydatny, jednakże trudny do realizacji ze względu na różny poziom potrzeb przedsiębiorców w tym zakresie. Pozostałe cele realizowane w ramach projektu tylko częściowo skierowane do przedsiębiorców, a które w większym stopniu powinny być realizowane w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego. 2.1.1.5. Cel szczegółowy 1 udoskonalanie łączności cyfrowej 2.1.2.1. Cel szczegółowy 2 wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych 2.1.2.2. Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju 2.1.2.4. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej Podsumowując: 1. Program w niewielkim stopniu skierowany jest do przedsiębiorców (ok. 10 % środków). 2. Różnicuje wsparcie dla poszczególnych powiatów województwa w zależności od stopnia rozwoju i zasobności. 3. Nie zawiera informacji jak zróżnicowana jest intensywność wsparcia w poszczególnych kategoriach obszarów (powiatów). 4. Nie zawiera najbardziej istotnych punktu widzenia przedsiębiorców parametrów: intensywności wsparcia, kryteriów zaliczania kosztów kwalifikowanych, wymaganych okresów trwałości projektów, 5. Program nie definiuje niektórych elementów, między innymi uczestnictwa instytucji finansowych, wskazania konkretnych terytoriów i rodzajów działalności objętych wsparciem, 6. Praktycznie brak w projekcie działań mających za zadanie łagodzenie skutków kryzysu wywołanego pandemią. 7. Zasadniczo nie przewiduje realizacji projektów w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego		uwaga nieuwzględniona	Stanowisko przedstawiono w formie recenzji. Brak konkretnej propozycji zmiany. Uwagi o brakach dotyczą informacji, które są zawarte w innych dokumentach programowych lub tworzonej na kolejnym etapie wdrażania programu. W zakresie celu zrównoważonej gospodarki wodnej nie przewidujemy wsparcia w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.
139	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75-76	PDF	PDF	PDF	uwaga uwzględniona	
140	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	80-81	PDF	PDF	PDF	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ		
141	Państwowa Straż Pożarna (PSP)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Uwaga ogólna	-		Uprzejmie informuję, że Państwowa Straż Pożarna (PSP), wykorzystując doświadczenia zdobyte przy programowaniu i realizacji projektów w obecnej perspektywie finansowej, aktywnie przygotowuje się do nowej perspektywy finansowej 2021-2027. Celem naszych systemowych działań w przedmiotowym zakresie jest także współpraca jednostek organizacyjnych PSP szczebla wojewódzkiego umożliwiającą kreowanie polityki regionalnej, a tym samym przyczynianie się do zachowania praw każdego obywatela do życia w przyjaznym i bezpiecznym dla zdrowia i życia otoczeniu. Dlatego też, już na etapie konsultacji społecznych Umowy Partnerstwa, jedna z naszych uwag przekazanych do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dotyczyła podziału interwencji (demarkacji) pomiędzy krajowymi i regionalnymi programami w perspektywie 2021-2027. Przedmiotowa uwaga została uwzględniona na poziomie Komitetu do Spraw Europejskich 23 sierpnia br. Tekst Umowy Partnerstwa został przeformułowany tak, aby finansowanie PSP było możliwe nie tylko z poziomu krajowego, ale także z regionalnego. Zgodnie z zapisami na str. 123 Umowy: „W kwestii doposażenia służ mundurowych Państwowa Straż Pożarna będzie wspierana przede wszystkim na poziomie krajowym, a w uzasadnionych przypadkach, po uwzględnieniu w programie, finansowanie będzie możliwe także z programu regionalnego”. Mając na uwadze dotychczasową owocną współpracę z Państwem, dbając również o rozwój tej współpracy w przyszłości, ale także mając na uwadze realny wpływ na kształtowanie polityki bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, zwracam się do Państwa z uprzejmą prośbą uwzględnianie w regionalnych programach operacyjnych również jednostek organizacyjnych PSP.				uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z zapisami zatwierdzonej Linii Demarkacyjnej na poziomie regionalnym będą wspierane jedynie Projekty Ochotniczej Straży Pożarnej oraz projekty jednostek innych niż zakres PSP (np. WOPR). Ze względu na ograniczoną wysokość alokacji przy jednoczesnym dużym zapotrzebowaniu na sprzęt i infrastrukturę do celów zarządzania klęskami i katastrofami (dane z Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Mazowieckiego). Niemożliwe jest wspieranie jednostek PSP, które mogą ubiegać się o dofinansowanie na poziomie krajowym (FENIKS). Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
142	Politechnika Warszawska	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Uwaga ogólna	-		Z uwagi na powyższe chciałbym zgłosić konieczność wzmocnienia roli uczelni w realizacji założeń Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 - Priorytetu I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze – poprzez dodanie w celach szczegółowych 2.1.1.1. oraz 2.1.1.2. w „głównych grupach docelowych” – nowej kategorii grupy: „uczelnie”.	Uważam, że z uwagi na prowadzony zakres działalności uczelni (tj. prowadzenie dydaktyki, działalności naukowo-badawczej, działalności innowacyjno-wdrożeniowej, współpracy z biznesem, transferu technologii i dostarczania usług proinnowacyjnych), sprawowanie uczelni do grupy „organizacji badawczych” jest zbyt dymnym uproszczeniem. Bieżąca definicja grup docelowych (str. 37 i 46 dokumentu) – w moim przekonaniu jest za szeroka, a przez to niejasna, dlatego też gorąco rekomenduję jej redefinicję.	uwaga nieuwzględniona	Brak uzasadnienia dla wskazania uczelni jako osobnej kategorii beneficjentów. Uczelnie zostały wymienione w dokumencie jako przykład jednostki naukowej, będącej organizacją badawczą, zatem nie ma wątpliwości, że mogą być beneficjentem projektów w celu szczegółowym (I).		
143	Politechnika Warszawska	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Uwaga ogólna	-		Zwracam się z uprzejmą prośbą o zabezpieczenie jak najwyższej możliwej alokacji środków finansowych w obszarach wsparcia dla Regionu Warszawskiego Stołecznego.	W Warszawie zlokalizowanych jest 76% uczelni występujących w województwie mazowieckim (64 z 84 uczelni publicznych i niepublicznych), w tym 17 (z 21) uczelni publicznych oraz 89% instytutów naukowych (instytutów badawczych, instytutów PAN i innych) zlokalizowanych w województwie mazowieckim, tj. 112 ze 126 (i blisko 46% w skali kraju).	uwaga częściowo uwzględniona	Prace nad podziałem alokacji na cele szczegółowe nie zostały jeszcze zakończone. W tym procesie IZ musi uwzględnić uwarunkowania i limity nalożone na poszczególne cele. Ponadto należy mieć na uwadze, że polityka UE jest nakierowana na niwelowanie dysproporcji rozwojowych, w związku z czym pula środków na regiony najlepiej rozwinięte jest bardzo ograniczona w stosunku do alokacji na regiony słabiej rozwinięte.		
144	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w	128	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Edukacja antydyskryminacyjna powinna być wprowadzona na każdym etapie życia człowieka. Poczynając już od edukacji wczesnoszkolnej po kształcenie zawodowe i wchodzenie na rynek pracy – każdy powinien mieć do niej łatwy dostęp. Jednakże - jak pokazują badania - zarówno w szkołach, czy następnie w miejscach pracy dyskryminacja osób LGBT+ jest w Polsce na porządku dziennym. Dlatego tym bardziej należy wdrożyć mechanizmy wpływające na zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, jak jest to wskazane w Kartce Praw Podstawowych. Badania Fundacji Pro Diversity wskazują, że aż 71 proc. osób LGBT+ ukrywa swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w miejscu pracy. Aż 44% osób LGBT pada ofiarą przemocy psychicznej ze względu na swoją orientację seksualną. Osoby nieheteronormatywne nie decydują się na coming out w miejscu pracy, ponieważ obawiają się dyskryminacji, a jednocześnie wskazują, że gdyby mogły się ujawnić, stałyby się bardziej produktywne. Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania umiejętności zawodowych i przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., zatem nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych. Ponadto, przedstawiciele/przedstawicielki identyfikujący się ze społecznością LGBT+ nie są w żaden sposób dyskryminowani, gdyż mogą współtworzyć każdą z wymienionych w FEM 2021-2027 grup docelowych.		
145	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym	135	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jednopłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych. Ponadto działania przewidziane do realizacji w ramach celu powinny zostać skierowane na wspieranie ogólnie rozumianej infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług. Wszystkie projekty wspierane w ramach celu powinny być dopasowane do potrzeb lokalnych społeczności, a ich przygotowanie winno być poprzedzone pogłębioną analizą. Warunek posiadania odpowiedniej diagnozy potrzeb (analizy ex-ante) uzasadniającej konieczność realizacji danego przedsięwzięcia artykułowany jest w szczególności przez Komisję Europejską. Należy również podkreślić, że osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych z danym zakresem wsparcia.		
146	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	141	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej - w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność, a także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego - w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej - w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność, a także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego - w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jednopłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.		

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
147	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	147	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych		<p>Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>W ramach wzmocnienia roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary.</p> <p>Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, w których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie, będąc przy tym istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych.</p> <p>Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, różnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.</p>	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.
148	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		<p>Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Niezwykle istotną jest współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym równego traktowania osób LGBT+, pomijając samą sytuację społeczno-psychologiczną tej grupy społecznej, zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wynika wprost z obowiązującego Kodeksu pracy, tj. art. 11(3) k.p.</p> <p>Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych powinno także uwzględniać osoby LGBT+, przebywające np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej.</p> <p>Jak wskazano wyżej w omówieniu, sytuacja osób LGBT+ w kontekście dostępu do rynku pracy jest szczególna z uwagi na m.in. zagrożenie dyskryminacją. Uwzględnianie szczególnych uwarunkowań tej grupy osób jest konieczne, aby w pełni aktywizować obywateli/ki do pracy.</p> <p>Niemniej istotne od konkretnej wiedzy jest nabywanie i rozwijanie także umiejętności miękkich, zwłaszcza podczas szkoleń antydyskryminacyjnych lub/i warsztatów z psychologii.</p>	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. tym samym nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych. Ponadto, przedstawiciele/przedstawicielki identyfikujący się ze społecznością LGBT+ nie są w żaden sposób dyskryminowani, gdyż mogą współtworzyć każdą z wymienionych w FEM 2021-2027 grup docelowych.
149	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	171	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami		<p>Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie.</p> <p>Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na płeć, orientację seksualną czy tożsamość płciową.</p> <p>Szkola, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony.</p> <p>W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocy doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły.</p> <p>Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji.</p> <p>Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą rówieśniczą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przynajmniej, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania.</p> <p>Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych</p>	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., zatem nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych. Ponadto, przedstawiciele/przedstawicielki identyfikujący się ze społecznością LGBT+ nie są w żaden sposób dyskryminowani, gdyż mogą współtworzyć każdą z wymienionych w FEM 2021-2027 grup docelowych.
150	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji		<p>Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Aktywne włączanie społeczne dyskryminowanych osób wymaga uwzględnienia wprost między innymi osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, w tym wśród seniorów, poprzez np. zapewnienie wsparcia, w tym psychologicznego, możliwości rozwoju edukacyjnego czy stażu zawodowego. Powyższe natomiast wiąże się przede wszystkim z zapewnieniem edukacji antydyskryminacyjnej, w tym dotyczącej osób LGBT+, dla personelu zajmującego się aktywnym włączaniem społecznym.</p>	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.
151	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	201	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci		<p>Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.</p> <p>Niezwykle istotne jest wdrożenie konkretnych, sprecyzowanych działań, służących podnoszeniu wiedzy i świadomości mieszkańców województwa w obszarze aktywności społecznej i równego traktowania, także osób LGBT+. Osoby LGBT+ mogą unikać pełnego partycypowania w aktywnościach społecznych ze względu na obawę przed dyskryminacją i wykluczeniem.</p>	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
152	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	207	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, w tym uwzględnienie potrzeb osób szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność	Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Dla osiągnięcia zintegrowanego i inkluzyjnego rozwoju społecznego konieczne jest podjęcie działań skierowanych bezpośrednio do grup narażonych na wykluczenie, takich jak osoby starsze, z niepełnosprawnościami, czy osoby nieheteronormatywne, niebinarne i transpłciowe i zachęcających je do partycypacji w przedmiotowych obszarach. Na wykluczenie osób LGBT+ ze wspólnot samorządowych przyczynia się w szczególności przyjęcie przez organy samorządowe dokumentów programowych o charakterze jawnie wykluczającym i stygmatyzującym osoby nieheteronormatywne. Uchwały samorządowe przyjęte w ciągu ostatnich dwóch lat na terenie Polski m.in. tytułują osoby LGBT+ dehumanizującym mianem "ideologii" lub "homopropagandy" oraz wskazują na związki heteroseksualne jako jedyną "właściwą" formę życia społecznego. Przedmiotowe uchwały nawołują też do ograniczania działalności organizacji, które prowadzą działania prorównościowe. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+. Co więcej, według statystyk, w ciągu ostatniego roku co czwarta badana osoba LGBT+ czuła się gorzej traktowana podczas wizyty w kawiarni, restauracji, czy klubie. Zjawiskiem powszechnym w miastach są również zachowania przemocowe wobec osób LGBT+. Przyczynia się to do powstawania barier w ich partycypacji w wydarzeniach z zakresu kultury i rozrywki. Stoi to w sprzeczności z celem jakim jest inkluzywny i zintegrowany rozwój społeczny. Wobec powyższego, należy uwzględnić szczególne potrzeby marginalizowanych osób w planowaniu przedsięwzięć w adresowanym obszarze. W szczególności poprzez edukację antydyskryminacyjną, tworzenie miejsc przyjaznych osobom LGBT+ oraz podejmowanie działań w celu zwiększenia ich widoczności w sferze kultury, rozrywki, turystyki, etc. Ponadto uwzględnienie potrzeb osób z grup marginalizowanych powinno stanowić kryterium obecne przy planowaniu wszelkich działań w tym zakresie.	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.
153	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	214	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	Szczególna sytuacja osób LGBT została opisana we wstępie, a jej specyfika uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Dla osiągnięcia zintegrowanego i inkluzyjnego rozwoju społecznego konieczne jest podjęcie działań skierowanych bezpośrednio do grup narażonych na wykluczenie, takich jak osoby starsze, z niepełnosprawnościami, czy osoby nieheteronormatywne, niebinarne i transpłciowe i zachęcających je do partycypacji w przedmiotowych obszarach. Na wykluczenie osób LGBT+ ze wspólnot samorządowych przyczynia się w szczególności przyjęcie przez organy samorządowe dokumentów programowych o charakterze jawnie wykluczającym i stygmatyzującym osoby nieheteronormatywne. Uchwały samorządowe przyjęte w ciągu ostatnich dwóch lat na terenie Polski m.in. tytułują osoby LGBT+ dehumanizującym mianem "ideologii" lub "homopropagandy" oraz wskazują na związki heteroseksualne jako jedyną "właściwą" formę życia społecznego. Przedmiotowe uchwały nawołują też do ograniczania działalności organizacji, które prowadzą działania prorównościowe. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+. Co więcej, według statystyk, w ciągu ostatniego roku co czwarta badana osoba LGBT+ czuła się gorzej traktowana podczas wizyty w kawiarni, restauracji, czy klubie. Zjawiskiem powszechnym na obszarach pozamiejskich są również zachowania przemocowe wobec osób LGBT+. Przyczynia się to do powstawania barier w ich partycypacji w wydarzeniach z zakresu kultury i rozrywki. Stoi to w sprzeczności z celem jakim jest inkluzywny i zintegrowany rozwój społeczny. Wobec powyższego, należy uwzględnić szczególne potrzeby marginalizowanych osób w planowaniu przedsięwzięć w adresowanym obszarze. W szczególności poprzez edukację antydyskryminacyjną, tworzenie miejsc przyjaznych osobom LGBT+ oraz podejmowanie działań w celu zwiększenia ich widoczności w sferze kultury, rozrywki, turystyki, etc. Ponadto uwzględnienie potrzeb osób z grup marginalizowanych powinno stanowić kryterium obecne przy planowaniu wszelkich działań w tym zakresie.	uwaga nieuwzględniona	W uwadze zaproponowano zmianę nazwy celu szczegółowego. Nazwy celów szczegółowych określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być zmienione na poziomie programów regionalnych.
154	Kampania Przeciw Homofobii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Warunki podstawowe Do uzupełnienia na późniejszym etapie	Uwaga ogólna	bd	PDF	Przez wzgląd na niedokonanie samooceny stworzenia skutecznych mechanizmów służących zapewnieniu zgodności z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, wskazujemy warunki brzegowe, które powinny zostać spełnione, aby uznać, iż województwo mazowieckie dopełniło swoich obowiązków wynikających z RWP: a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczność obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horizontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+. f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczność obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. h) Opracowanie szkolenia nt. horizontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.	Zarządy Województw pełnią funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym pozostawienie całości odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezzasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokonanie samooceny. Sprezyżowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję zarządzającą.	uwaga częściowo uwzględniona	Sekcja zostanie uzupełniona, jednakże warunki podstawowe określone są w ROZPORZĄDZENIU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. toteż nie mogą być dowolnie modyfikowane na poziomie programu regionalnego.
155	Stowarzyszenie LGD Natura i Kultura	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych	215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR wypracowanych we współpracy z LGD.	Wsparcie dla LGD w formule bezpośredniej, polegające na wsparciu funkcjonowania lokalnych grup działania oraz zapewnienie środków na wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju.	Formuła pośrednia wsparcia dla LGD jest niewystarczająca, ponieważ nie wszystkie LGD funkcjonujące do tej pory będą mogły z niej skorzystać, gdyż nie zostaną w ogóle wybrane – przestaną istnieć. Formuła bezpośrednia natomiast pozwoli uzyskać finansowanie na wdrażanie swoich LSR większej ilości LGD - zapewni im ciągłość funkcjonowania i utrzymania tego, na co pracowali przez wiele lat. Lokalne Grupy Działania posiadają wieloletnie doświadczenie we wdrażaniu funduszy unijnych, mają wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników, dlatego są organizacjami, które mogłyby skutecznie realizować cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie. Ponadto lokalne grupy działania przez lata funkcjonowania stały się rozpoznawalne na terenach wiejskich oraz w swoich lokalnych społecznościach. Podjęmijmy one wiele inicjatyw w celu aktywizacji mieszkańców mazowieckich wsi, współpracując przy tym z organizacjami pozarządowymi, samorządami, ośrodkami kultury, przedsiębiorcami i lokalną społecznością. Lokalne grupy działania realizują również wiele działań z zakresu kultury, turystyki, czy promocji dziedzictwa naturalnego. Dzięki tym wszystkim inicjatywom stały się one organizacjami cieszącymi się zaufaniem i uznaniem w swoich lokalnych społecznościach. Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju i osiąganie bardzo dobrych wskaźników to kolejny dowód na to, jak bardzo potrzebne są Lokalne Grupy Działania na obszarach wiejskich. Utworzone działalności gospodarcze, utworzone i utrzymane miejsca pracy, podnoszone kompetencje mieszkańców poprzez organizacje szkoleń, kursów zawodowych, kursów językowych to tylko część działań wspierania mieszkańców, które bez wybranych Lokalnych Grup Działania nie będą miały miejsca. Przed nami wiele pomysłów i planów, projektów do zrealizowania, nowych wyzwań do podjęcia, naborów do ogłoszenia, dofinansowania nowych i istniejących przedsiębiorstw, bez wsparcia LGD w formule bezpośredniej, może się okazać, że nie będzie to do wykonania.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
156	Urząd Gminy Zakrzew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Warunki podstawowe Do uzupełnienia na późniejszym etapie	Uwaga ogólna	234	4. WARUNKI PODSTAWOWE	Wnioskuje o wpisanie do katalogu Beneficjentów podmiotów będących Związkiem Gmin.	Związek Gmin jest podmiotem reprezentującym kilka jst. Umożliwi to wnioskowanie o realizację zadań obejmujących kilka gmin.	uwaga nieuwzględniona	Strona 234 odwołuje się do Rozdziału 4 Warunki podstawowe i nie dotyczy katalogu beneficjentów. Natomiast określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
157	Urząd Gminy Zakrzew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	20	PDF	Wnioskuje o uwzględnienie w ramach celu takich projektów jak budowa studni głębinowej oraz budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody.	Infrastruktura wodociągowa jest jednym z podstawowych zadań jst. Rozwój gminy oraz całego województwa, a także przyrost liczby mieszkańców uwarunkowany jest stałą modernizacją i rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	uwaga częściowo uwzględniona	Zapisy Umowy Partnerstwa oraz Linia demarkacyjna nie mają jeszcze ostatecznego kształtu i nie są zatwierdzone przez Komisję Europejską. Inwestycje dotyczące infrastruktury wodociągowej dopuszczalne będą w projektach kompleksowych, wyłącznie na tych obszarach, gdzie równocześnie zostanie zapewniona gospodarka ściekowa zgodna z wymaganiami dyrektywy 91/271/EWG oraz przepisami krajowymi, a wydatki na tę część będą limitowane w FEM 2021-2027. Natomiast w typie projektu Zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociągowymi wsparcie ww. infrastruktury będzie w ramach usuwania awaryjności i zmniejszania strat wody przeznaczonej do spożycia.
158	Urząd Gminy Brwinów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Uwaga ogólna	-	"Planowane inwestycje będą realizowane na obszarze całego województwa z uwzględnieniem podziału na RWR oraz RWS"; Tabela 1; Tabela 2; Tabela 3; Tabela 4; Tabela 5; Tabela 6; Tabela 7; Tabela 8; kolumna - kategoria regionu: Lepiej rozwinięte/ Słabiej rozwinięte	Ujednolicenie nazewnictwa.	Dla spójności dokumentu wskazane jest posługiwanie się jednolitym nazewnictwem.	uwaga uwzględniona	Uwaga niezrozumiała, ale nazewnictwo oczywiście zostanie ujednolicone
159	Urząd Gminy Brwinów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)	Uwaga ogólna	-	Główne grupy docelowe	Wskazanie wszystkich grup docelowych (odbiorców) działania lub katalogu beneficjentów. Konieczna weryfikacja. Konieczne jednolite wskazanie głównych grup docelowych.	Weryfikacja głównych grup wsparcia - powstaje wątpliwość, czy są to końcowi odbiorcy wsparcia czy beneficjenci pomocy czy katalog łączny np. cel szczegółowy 2(i) szeroki katalog a cel 2(v) str. 93 uwzględnia jedynie końcowych odbiorców wsparcia.	uwaga uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
160	Urząd Gminy Brwinów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	59	„Planowane inwestycje będą realizowane na obszarze całego województwa z uwzględnieniem podziału na RWR oraz RWS” a Tabela 4 kolumna – kwota 0 dla regionu Lepiej rozwinięte	-	Nieścisłość opisu z tabelą.	uwaga częściowo uwzględniona	Prace nad podziałem alokacji na cele szczegółowe nie zostały jeszcze zakończone. W tym procesie IZ musi uwzględnić uwarunkowania i limity nałożone na poszczególne cele. Ponadto należy mieć na uwadze, że polityka UE jest nakierowana na niwelowanie dysproporcji rozwojowych, w związku z czym pula środków na regiony najlepiej rozwinięte jest bardzo ograniczona w stosunku do alokacji na regiony słabiej rozwinięte.
161		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	Powiązane rodzaje działań	Wymiana domowych źródeł ciepła na niskoemisyjne	Wymiana pieców na niskoemisyjne wpłynie na poprawę jakości powietrza szczególnie w okresie jesienno-zimowym	uwaga nieuwzględniona	wymiana źródła ciepła będzie elementem kompleksowego projektu: Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych
162		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	Powiązane rodzaje działań	Proponuje się we wskazanych typach projektów dodać punkt: Edukacja dzieci, młodzieży oraz dorosłych w zakresie szkodliwości niskiej emisji na zdrowie i życie	Działania edukacyjne wpłyną na zrozumienie przez społeczeństwo negatywnych działań związanych z zanieczyszczeniem powietrza	uwaga częściowo uwzględniona	Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE - będą realizowane z poziomu krajowego. Działania edukacyjne społeczeństwa w ograniczonym zakresie będą elementem projektu: Wsparcie mazowieckich gmin w realizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim
163		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Główne grupy docelowe	usunięcie: Mieszkania komunalne	„mieszkanie komunalne” nie może być grupą docelową, gdyż właścicielem takich mieszkań jest Jednostka Samorządu Terytorialnego	uwaga uwzględniona	
164	Gmina Lesznowola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	str. 86	- rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury zatrzymującej wody opadowe (zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, zakładanie parków miejskich, stosowanie przepuszczalnych powierzchni, rewitalizacja cieków, powierzchniowe i podziemne zbiorniki szczelne, ogrody deszczowe).	- rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury zatrzymującej wody opadowe (zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, zakładanie parków, stosowanie przepuszczalnych powierzchni, rewitalizacja cieków, powierzchniowe i podziemne zbiorniki szczelne, ogrody deszczowe).	Zasadnym jest aby objąć wsparciem w ramach zakładania parków wszystkie tereny zurbanizowane nie tylko miejskie ale również te znajdujące się na silnie zurbanizowanych obszarach wiejskich.	uwaga nieuwzględniona	Interwencja na obszarach niezurbanizowanych będzie realizowana w typie projektu: Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i ograniczanie skutków suszy, realizacja działań prowadzących do zwiększenia retencjonowania wód opadowych;
165	Gmina Lesznowola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	str. 86	Niebieska infrastruktura związana z systemem gospodarowania wodą dotyczyć będzie: - retencji wodnej i elementów systemu wodnego mającego na celu gromadzenie wody opadowej (w tym budowy przydomowych zbiorników retencjonujących wodę), - drenażu i elementów miejskiego systemu wodnego mającego na celu odwadnianie i odprowadzanie wody deszczowej.	Niebieska infrastruktura związana z systemem gospodarowania wodą dotyczyć będzie: - retencji wodnej i elementów systemu wodnego mającego na celu gromadzenie wody opadowej (w tym budowy przydomowych zbiorników retencjonujących wodę), - drenażu i elementów systemu wodnego mającego na celu odwadnianie i odprowadzanie wody deszczowej.	Zasadnym jest aby objąć wsparciem również drenaże i elementy systemu wodnego leżące na wiejskich terenach silnie zurbanizowanych, co pokazały tegoroczne podtopienia osiedli na terenach gmin wiejskich.	uwaga nieuwzględniona	Interwencja na obszarach niezurbanizowanych będzie realizowana w typie projektu: Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i ograniczanie skutków suszy, realizacja działań prowadzących do zwiększenia retencjonowania wód opadowych;

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
166	"Koleje Mazowieckie KM" sp. z o.o.	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	W ramach celu szczegółowego (i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych planowane są następujące typy projektów: - Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych dla następujących podmiotów: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły i uczelnie, - osoby fizyczne, - spółki komunalne, - jednostki naukowe i organizacje badawcze, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, - organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, - kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	1.Wnioskujemy o możliwość dopisania do katalogu Beneficjentów również dużych przedsiębiorstw. 2.Wnioskujemy o możliwość rozszerzenia zakresu interwencji o termomodernizację baz utrzymaniowo-naprawczych taboru kolejowego.	Wnioskujemy o możliwość wsparcia również działań związanych z termomodernizacją baz utrzymaniowo naprawczych taboru kolejowego w których utrzymywane są pojazdy należące do Spółki KM. Bazy pełnią funkcję utrzymaniową dla pojazdów kolejowych świadczących usługę publiczną w zakresie przewozów pasażerskich na obszarze Województwa Mazowieckiego. Bazy nie kwalifikują się pod budynek użyteczności publicznej określone w FEM. W programie FEM w wykazie planowanych do realizacji inwestycji znalazły się budowa bazy utrzymaniowo-naprawczej w Radomiu oraz budowa bazy utrzymaniowo naprawczej w Sochaczewie. Spółka posiada również bazy utrzymaniowo-naprawcze na Ochocie Grochowie, Sochaczewie oraz w Tuszczu. W związku z upływem lat w budynkach konieczne staje się przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych. Termomodernizacja przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej, mającej na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych. Spółka KM kwalifikuje się do dużych przedsiębiorstw (spółka prawa handlowego), zatem prosimy o rozszerzenie katalogu beneficjentów o duże przedsiębiorstwa.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie dla dużych przedsiębiorstw realizowane będzie z poziomu krajowego.
167		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75	„typu projektu Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, wspierane będą projekty kompleksowe z zakresu modernizacji energetycznej. Interwencje objęte zostaną budynki mieszkalne (jednorodzinne i wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego) oraz budynki użyteczności publicznej w zakresie prac”	Rekomenduję rozszerzenie możliwego zakresu wsparcia o poprawę efektywności energetycznej gospodarstw domowych w zakresie współfinansowania wymiany urządzenia grzewczego bądź możliwość podłączenia do sieci miejskiej.	Mimo wielu działań w tym obszarze nadal problemem pozostaje zanieczyszczenie powietrza pochodzące pieców grzewczych w gospodarstwach domowych. Znacznej części społeczeństwa nie stać na wymianę pieca mimo wsparcia oferowanego przez Gminy w ramach środków własnych gminy.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie gospodarstw domowych realizowane będzie z poziomu krajowego - KPO.
168	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75-76	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły i uczelnie, - osoby fizyczne, - spółki komunalne, - jednostki naukowe i organizacje badawcze, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, - organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, - kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły i uczelnie, - osoby fizyczne, - spółki komunalne, - jednostki naukowe i organizacje badawcze, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, - organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, - kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, - organy administracji rządowej oraz ich jednostki podległe i nadzorowane.	Dla zmniejszenia zużycia ciepła oraz energii elektrycznej, istniejące budynki wykorzystywane przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej wymagają niezwłocznej inwestycji polegającej na termomodernizacji, a nawet budowie lub rozbudowie nowych budynków.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie dla administracji rządowej, podległych jej jednostek organizacyjnych (w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne) będzie realizowane z poziomu krajowego.
169	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75-76	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły i uczelnie, - osoby fizyczne, - spółki komunalne, - jednostki naukowe i organizacje badawcze, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, - organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, - kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Dopisać do Grup docelowych: - organy administracji rządowej oraz ich jednostki podległe i nadzorowane.	Dla zmniejszenia zużycia ciepła oraz energii elektrycznej, istniejące budynki wykorzystywane przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej wymagają niezwłocznej inwestycji polegającej na termomodernizacji, a nawet budowie lub rozbudowie nowych budynków.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie dla administracji rządowej, podległych jej jednostek organizacyjnych (w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne) będzie realizowane z poziomu krajowego.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
170	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
171	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75-76	Do głównych grup docelowych zaliczono osoby fizyczne i „mieszkania komunalne” (str. 75-76) W przypadku zadania dot. wymiany urządzeń grzewczych w perspektywie 2014-2020 beneficjentem były np. JST, a beneficjentem ostatecznym osoby fizyczne, z którymi gmina podpisuje umowę. Jak miałyby wyglądać realizacja projektów, gdzie beneficjentem będzie osoba fizyczna? Może zasadne jest utrzymanie modelu „projektu parasolowego”, gdzie beneficjentem jest gmina a beneficjentem ostatecznym osoba fizyczna. Chyba, że nazewnictwo „grupa docelowa” dotyczy odbiorców działań a nie beneficjentów projektów. W przypadku „mieszkań komunalnych” – nie ma takiego podmiotu. Mieszkania komunalne są własnością JST i w tym przypadku beneficjentem może być np. gmina lub zarządzająca nimi instytucja – np. spółka miejska.	jw	jw	uwaga uwzględniona	
172	Miasto Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
173	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75 i 76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
174	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75 i 76	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: •JST, ich związki i stowarzyszenia, •jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, •jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, •szkoły i uczelnie, •osoby fizyczne, •spółki komunalne, •jednostki naukowe i organizacje badawcze, •podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, •spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego •(TBS-y), mieszkania komunalne, •organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, •kościół i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, •podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, •instytucje kultury	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: •JST, ich związki i stowarzyszenia, •jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, •jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, •szkoły i uczelnie, •osoby fizyczne, •spółki komunalne, •jednostki naukowe i organizacje badawcze, •podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, •spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego •(TBS-y), mieszkania komunalne/socjalne oraz ich zarządcy •organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, •kościół i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, •podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, •instytucje kultury	Dodać należy instytucje kultury, jako podmioty również zainteresowane i zobowiązane do przestrzegania programu ochrony powietrza.	uwaga uwzględniona	Instytucje kultury mieszczą się w katalogu grup docelowych.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
175	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
176	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
177	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
178	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
179	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
180	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75 -76	Zestawienie głównych grup docelowych: • JST, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • szkoły i uczelnie, • osoby fizyczne, • spółki komunalne, • jednostki naukowe i organizacje badawcze, • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, • spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, • organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Zestawienie głównych grup docelowych: • JST, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • szkoły i uczelnie, • osoby fizyczne, • spółki komunalne, • jednostki naukowe i organizacje badawcze, • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, • spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS-y), mieszkania komunalne, • organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	Jednostki organizacyjne z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie na chwilę obecną posiadają w zarządzie ponad 220 lokali mieszkalnych niezbędnych do prowadzenia gospodarki leśnej. Znaczna część z nich wymaga prac termomodernizacyjnych, które poprawią ich charakterystykę energetyczną i doprowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ponadto w zarządzie nadzorowanych jednostek znajdują się budynki biurowo – administracyjne i produkcyjne, które charakteryzują się znacznym zapotrzebowaniem na energię. Możliwość korzystania ze środków Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021 – 2027 pozwoli na realizację zadań inwestycyjnych ograniczających zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych wyżej opisanych obiektów na skalę znacznie szerszą niż pozwalają na to własne możliwości finansowe jednostek z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Ponadto, dzięki obecnie realizowanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe projektom rozwojowym pn. „Odnawialne źródła energii podstawą zaopatrzenia w energię elektryczną budynków i środków transportu PGL LP” oraz „Termomodernizacja obiektów PGL LP (łącznie z zastosowaniem OZE w budynkach)”, pracownicy nadleśnictw posiadają znaczną merytoryczną wiedzę dot. zadań poprawiających charakterystykę energetyczną obiektów, co gwarantuje zastosowanie odpowiednich rozwiązań, prawidłową i sprawną realizację inwestycji. Jednostki organizacyjne z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie na chwilę obecną posiadają w zarządzie ponad 220 lokali mieszkalnych niezbędnych do prowadzenia gospodarki leśnej. Znaczna część z nich wymaga prac termomodernizacyjnych, w tym montaż instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, które poprawią ich charakterystykę energetyczną i doprowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ponadto w zarządzie nadzorowanych jednostek znajdują się budynki biurowo – administracyjne i produkcyjne, które charakteryzują się znacznym zapotrzebowaniem na energię. Możliwość korzystania ze środków Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021 – 2027 pozwoli na realizację zadań inwestycyjnych ograniczających zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych wyżej opisanych obiektów na skalę znacznie szerszą niż pozwalają na to własne możliwości finansowe jednostek z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie lokali mieszkalnych realizowane będzie z poziomu krajowego.
181	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
182	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
183		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
184	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
185	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).”	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
186	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
187	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów ramach typu projektu Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, wspierane będą projekty kompleksowe z zakresu modernizacji energetycznej. Interwencje objęte zostaną budynki mieszkalne (jednorodzinne i wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego) oraz budynki użyteczności publicznej w zakresie prac tj.: • instalacja urządzeń OZE.	W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów ramach typu projektu Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, wspierane będą projekty kompleksowe z zakresu modernizacji energetycznej. Interwencje objęte zostaną budynki mieszkalne (jednorodzinne i wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego) oraz budynki użyteczności publicznej w zakresie prac tj.: • instalacja urządzeń OZE wraz z magazynami energii	wsparcie dla budowy magazynów energii przyczyni się do wzrostu popularności, jakości i efektywności OZE na poziomie regionalnym.	uwaga częściowo uwzględniona	Wsparcie realizowane będzie w ramach celu szczegółowego (ii) i typu projektu: Budowa i rozbudowa instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą powiązaną.
188	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	75	Wyposażenie pracowników urzędów gmin i jednostek podległych (straż miejska, ekopatrul itp.) w urządzenia pomiarowe pozwoli na skuteczniejsze monitorowanie zakazów spalania odpadów i nie ekologicznych paliw stałych.	Wyposażenie pracowników urzędów gmin i jednostek podległych (straż miejska, ekopatrul itp.) w urządzenia pomiarowe wraz z odpowiednim przeszkoleniem, pozwoli na skuteczniejsze monitorowanie zakazów spalania odpadów i nie ekologicznych paliw stałych.	Możliwość odpowiedniego przeszkolenia kadry obsługującej urządzenia pomiarowe przyczyni się do wzrostu jakości obsługi i świadomości samych mieszkańców.	uwaga uwzględniona	
189	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74, 75	Brak informacji dotyczącej podstaw realizacji poszczególnych typów projektów.	Konieczne jest doprecyzowanie wymaganych dokumentów, z których będzie wynikać realizacja projektów.	-	uwaga nieuwzględniona	Wymagane dokumenty wskazane będą w SZOP i regulaminach konkursów.
190	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	77	Mieszkania o podwyższonej sprawności energetycznej	budynki mieszkalne (w tym jednorodzinne, wielorodzinne i zamieszkania zbiorowego) o ulepszonej charakterystyce energetycznej	Nie jest jasne, jak będzie definiowane mieszkanie. Jak definiowane będzie mieszkanie w budynkach zamieszkania zbiorowego, np. w akademikach - czy dwuosobowy pokój to będzie mieszkanie? Poza tym audyt energetyczny dotyczy budynku. Czy można założyć, że może zaistnieć zróżnicowanie i w danym budynku część mieszkań nie będzie liczona do wskaźnika? W celu zwiększenia efektywności wykorzystania energii, preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60% - jak to się ma do liczby mieszkań w budynku?	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie budynków mieszkalnych realizowane będzie z poziomu krajowego - KPO.
191	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	77	Liczba instytucji, które zakupiły urządzenia do kontroli jakości powietrza	Liczba zakupionych urządzeń do kontroli jakości powietrza	mamy wątpliwość, czy liczba instytucji jest tu najlepszym wskaźnikiem produktu.	uwaga nieuwzględniona	Wskaźniki produktu i rezultatu są wskaźnikami z Rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) 2021/1060
192	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	80	Produkcja energii w małych zdecentralizowanych wytwórniach będzie jednocześnie dodatkowym źródłem dochodów lokalnych społeczności	Produkcja energii w małych zdecentralizowanych wytwórniach będzie jednocześnie dodatkowym źródłem dochodów lokalnych społeczności i podmiotów	rozumiemy, że w związku z tym, że beneficjentami zakładanych typów projektów nie będą jedynie gospodarstwa i społeczności, można dodać także podmioty, które założą wytwórnię w oparciu o OZE	uwaga uwzględniona	
193	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	81	Planowane interwencje będą obowiązywały na obszarze całego województwa. Preferowane będą projekty realizowane na obszarach najbardziej predestynowanych do rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także na wszystkich obszarach (głównie wiejskich) sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej, co przyczyni się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie subregionów.	Planowane interwencje będą obowiązywały na obszarze całego województwa.	w jaki sposób będzie wybierane/mierzone, który teren jest bardziej predestynowany (pole, czy dach wysokiego budynku w mieście). Na jakiej podstawie będzie określone to lepsze predestynowanie - czy chodzi o warunki atmosferyczne, czy potrzeby (np w związku potrzebami wynikającymi z emisji) i w konsekwencji rachunku ekonomicznego, opłacalności? Jak preferencje dot. obszarów wiejskich zawarte w opisie mają się do projektów, które mają powstać w ramach części stołecznej Mazowsza (NUTS2). Warunki powinny być jasne dla aplikujących, obecny zapis tego nie gwarantuje	uwaga uwzględniona	
194	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	82	Dodatkowe zdolności wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych - j.m. - szt Dodatkowa zdolność produkcyjna w zakresie energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, ciepłej) - j.m. - szt	należy dostosować jednostkę miary lub opis wskaźnika (np. dodatkowe źródła wytwarzania energii)?	czy można mierzyć zdolność w sztukach?	uwaga uwzględniona	
195	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	83	Ilość dodatkowo wytworzonej energii ze źródeł odnawialnych - j.m. - szt	należy dostosować jednostkę miary. Kilotwatogodzina?	czy ilość energii wytworzonej można liczyć w sztukach?	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
196	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów ramach typu projektu Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, wspierane będą projekty kompleksowe z zakresu modernizacji energetycznej. Interwencją objęte zostaną budynki mieszkalne (jednorodzinne i wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego) oraz budynki użyteczności publicznej w zakresie prac tj.: • minimalizacja strat ciepła: ocieplenie ścian i dachu budynku, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, • modernizacja instalacji grzewczej wraz z wymianą kotła grzewczego, w tym z zastosowaniem mikrokogeneracji i/lub przyłączenia do sieci ciepłowniczej, • budowa/przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją, • wymiana oświetlenia na energooszczędne, • instalacja urządzeń OZE.	W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów ramach typu projektu Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, wspierane będą projekty kompleksowe z zakresu modernizacji energetycznej. Interwencją objęte zostaną budynki mieszkalne (jednorodzinne i wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego) oraz budynki użyteczności publicznej w zakresie prac takich jak między innymi tj.: • minimalizacja strat ciepła: ocieplenie ścian i dachu budynku, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, • modernizacja instalacji grzewczej wraz z wymianą kotła grzewczego, w tym z zastosowaniem mikrokogeneracji i/lub przyłączenia do sieci ciepłowniczej, • budowa/przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją, • wymiana oświetlenia na energooszczędne, • instalacja urządzeń OZE.	Obecne brzmienie zapisu sugeruje, iż jest to katalog zamknięty działań możliwych do sfinansowania. Wydaje się, że takie doprecyzowania powinny mieć miejsce wzorem perspektywy finansowej 2014-2020 w dokumentach niższego rzędu takich jak SZOOP, regulaminów konkursów etc.	uwaga uwzględniona	
197	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	Zakres działań projektu termomodernizacyjnego powinien wynikać z audytów energetycznych.	Bez zmiany – prośba o wyjaśnienie. Czy audyty będą też wymagane od osób fizycznych? Czy koszty audytów będą refundowane?	Z dotychczasowych doświadczeń dot. obsługi osób prywatnych realizujących termomodernizację wynika, że koszty audytu są ponoszone niechętnie, jeśli nie są refundowane / dofinansowane. Byłaby to dodatkowa zachęta. Audyty mają duże znaczenie dla ostatecznego efektu ekologicznego i ekonomicznego każdej inwestycji termomodernizacyjnej.	uwaga uwzględniona	Audyty będą kosztem kwalifikowalnym. Zgodnie z Liniją demarkacyjną wsparcie lokali mieszkalnych realizowane będzie z poziomu krajowego.
198	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74	Zakres działań projektu termomodernizacyjnego powinien wynikać z audytów energetycznych. Inwestycja zostanie uznana za efektywną jeśli nastąpi wzrost efektywności energetycznej, o co najmniej 30% w odniesieniu do stanu sprzed realizacji projektu W celu zwiększenia efektywności wykorzystania energii, preferowane będą projekty: • zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%	-	Prośba o udzielenie informacji, czy należy rozumieć, że w audycie energetycznym musi być wykazany wzrost efektywności energetycznej po zakończeniu realizacji projektu ? Prośba o udzielenie informacji, jak to się ma do założeń wynikających z audytu energetycznego?	uwaga nieuwzględniona	Zakres działań projektu termomodernizacyjnego powinien wynikać z audytów energetycznych. Inwestycja zostanie uznana za efektywną jeśli nastąpi wzrost efektywności energetycznej, o co najmniej 30% w odniesieniu do stanu sprzed realizacji projektu.
199	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Konieczne uzupełnienie zwłaszcza dot. osób starszych dla odpowiedniego zaadresowania ich potrzeb i możliwości w omawianym zakresie.	Starzejące się społeczeństwo. Obsługa urządzeń grzewczych, bezpieczeństwo mieszkańców i przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu. Uwaga ogólna: Proponuje się uzupełnić tą kwestię we wszystkich priorytetach.	uwaga uwzględniona	
200	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych.	Usunięcie preferencji dla średnich i małych miast	Należy zauważyć, że kwestia problemów jakości powietrza dotyczy zarówno małych i średnich miast, jak i miast dużych i aglomeracji. Dlatego proponujemy usunąć preferencję.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy podlegają modyfikacjom, a zapis: Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych, a preferencja na tym etapie nie jest obligatoryjna.
201	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Planowane interwencje będą obowiązywały na obszarze całego województwa. Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych. Preferencje mogą mieć także obszary dotknięte problemem ubóstwa energetycznego.	Usunięcie preferencji dla średnich i małych miast.	Należy zauważyć, że wspieranie efektywności energetycznej dotyczy zarówno małych i średnich miast, jak i miast dużych i aglomeracji. Dlatego proponujemy usunąć preferencję.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy podlegają modyfikacjom, a zapis: Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych, a preferencja na tym etapie nie jest obligatoryjna.
202	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	78	Wskaźnik: „szacunkowa emisja gazów cieplarnianych**	Konieczność dodania opisu co oznacza użyty w tekście symbol „**”.	Przy tym wskaźniku znajduje się „**”, jednak pod tabelą brak jest objaśnienia co oznacza ten znak w odniesieniu do danego wskaźnika.	uwaga uwzględniona	Symbol „**” zostanie usunięty.
203	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	79	Tabela 5. Wymiar 2 – forma finansowania	Tabela nie zawiera informacji o formach finansowania tylko o źródle – EFRR. Prośba o doprecyzowanie zapisów.	Doprecyzowanie zapisów.	uwaga uwzględniona	Symbol „**” zostanie usunięty.
204	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
205	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	74-76	Typy projektów i główne grupy docelowe	Wniosujemy o uwzględnienie wsparcia dla projektów budowy/modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła, które przewidziane jest w rozporządzeniu (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, realizowanych w systemach ciepłowniczych do 5 MW mocy zamówionej, zgodnie z dokumentem pt. „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”. Wniosujemy o uwzględnienie w wyżej wymienionym typie projektów także projekty sieci ciepłowniczych w systemach, które nie uzyskały jeszcze statusu efektywnych energetycznie.	Dalszy rozwój i modernizacja sieci ciepłowniczych wraz z magazynami ciepła ma bardzo istotne znaczenie dla eliminacji niskiej emisji i poprawy jakości powietrza w miastach Województwa Mazowieckiego, a brak wsparcia dla tych projektów może zahamować proces rozwoju sieci w małych systemach ciepłowniczych. Wniosujemy o uwzględnienie w wyżej wymienionym typie projektów także projekty sieci ciepłowniczych w systemach, które nie uzyskały jeszcze statusu efektywnych energetycznie. Istniejące w poprzedniej perspektywie finansowej 2014-2020 ograniczenie wsparcia tylko do systemów efektywnych, nie ma już uzasadnienia w warunkach pomocy publicznej, z uwagi na interpretację Komisji Europejskiej, tj. artykułu 46 rozporządzenia GBER, przedstawioną w Wytycznych KE dotyczących pomocy publicznej na energetykę i ochronę środowiska (EEAG), gdzie stwierdzono, że „dozwolone jest wsparcie dla modernizacji sieci, nawet jeśli cały system ciepłowniczy nie jest jeszcze efektywny energetycznie, pod warunkiem, że inwestycja mająca na celu budowę lub modernizację urządzeń wytwarzających energię ciepłą w celu uczynienia systemu "efektywnym energetycznie" zostaną zrealizowane (a prace rozpoczęte) w ciągu trzech lat od rozpoczęcia prac mających na celu modernizację sieci dystrybucyjnej”. Nowe podejście KE do tego zagadnienia zostało potwierdzone w projekcie dokumentu: "Komunikat Komisji dot. wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią na 2022 r.", w którym zapisano, że „jeżeli państwo członkowskie inwestuje w modernizację systemu ciepłowniczego i chłodniczego, nie spełniając przy tym normy efektywności energetycznej, musi zobowiązać się do rozpoczęcia prac służących spełnieniu tej normy w ciągu trzech lat od przeprowadzenia prac modernizacyjnych” (punkt 343, rozdział 4.10 Pomoc na systemy ciepłownicze lub chłodnicze). W związku z tym, wnioskujemy o uwzględnienie w programie regionalnym wsparcia dla projektów budowy/modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła, realizowanych w systemach ciepłowniczych do 5 MW mocy zamówionej, w tym dla nieefektywnych systemów ciepłowniczych, co jest zgodne z rozporządzeniem (UE) 2021/1058 oraz z przepisami o pomocy publicznej a także z linią demarkacyjną.	uwaga uwzględniona	W ramach FEM 2021-2027 wspierana będzie budowa i rozbudowa instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą powiązaną. Moce przewidziane do dofinansowania z poziomu regionalnego zgodnie z Linia demarkacyjną: o energia elektryczna: ☐ wiatr: poniżej do 5 MWt, ☐ biomasa: poniżej do 5MWt, ☐ biogaz: poniżej 0,5 MWt, ☐ woda: poniżej do 5 Mwe, ☐ promieniowanie słoneczne: poniżej 0,5 Mwe.
206	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	80-81	Główne grupy docelowe	Proponujemy rozszerzenie listy grup docelowych (beneficjentów) o przedsiębiorstwa energetyczne odpowiedzialne za dostawę ciepła (w systemach ciepłowniczych o mocy poniżej 5 MW mocy zamówionej), które nie są spółkami komunalnymi, bez względu na ich wielkość i strukturę własności.	Mamy nadzieję, że dla projektów w zakresie wytwarzania energii elektrycznej/ciepła pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z magazynami energii, określenie wielkości wspieranych instalacji zostanie dokonane w szczegółowym opisie osi priorytetowych (SzOOP) i zgodnie z dokumentem pt. „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”, gdzie podział interwencji pomiędzy programami regionalnymi i krajowym wyznaczony jest ze względu na wielkość instalacji (moc) w zależności od rodzaju źródła OZE i bez względu na wielkość przedsiębiorstwa.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
207	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	76	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(i).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
208	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	80 - 81	Główne grupy docelowe	Proponujemy rozważenie, aby w celu szczegółowym „Wspieranie efektywności energetycznej", w typie projektu: Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych uwzględnić projekty polegające na wymianie węzłów ciepłych w termomodernizowanych budynkach. I dla tego wąskiego typu projektów, proponujemy poszerzyć listę beneficjentów o przedsiębiorstwa ciepłownicze, bez względu na ich wielkość i formę własności.	Nasza propozycja wynika z faktu, że w niektórych przypadkach właściciele budynków/ wspólnot/spółdzielnie mieszkaniowe nie chcą być właścicielami węzłów ciepłych. W takich sytuacjach, brak przedsiębiorstw ciepłowniczych na liście beneficjentów, uniemożliwia pozyskanie przez te przedsiębiorstwa dofinansowania na wymianę węzłów.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
209	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	80-81	Główne grupy docelowe	Uwaga przesłana ponownie, ponieważ w poprzednie wersji zgłoszonej uwagi z tego zakresu wklejono niewłaściwe uzasadnienie! Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna. W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER, gdzie przedsiębiorstwo nie może być uznane za małe lub średnie, jeżeli 25% lub więcej jego kapitału lub głosów jest kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio, łącznie lub indywidualnie, przez jeden lub kilka podmiotów publicznych. W przypadku przedsiębiorstw ciepłowniczych ten warunek jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce, w szczególności tych o małej lub średniej mocy zainstalowanej (ale wg definicji GBER – duże przedsiębiorstwo). Określenie potencjalnych beneficjentów (grup docelowych) oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, powinno być, w naszej ocenie, zgodne z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu pt. „Linia demarkacyjna - ...”, czyli w oparciu o wielkość systemu ciepłowniczego. Dokument ten został wypracowany w grupach roboczych oraz podczas spotkań z Instytucjami Zarządzającymi RPO w celu wsparcia programowania interwencji polityki spójności, a także w celu zabezpieczenia przed wykluczeniem niektórych rodzajów beneficjentów/typów projektów ze wsparcia w ramach funduszy europejskich. Zgodnie z podziałem interwencji projekty budowy/modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła, które realizowane są w systemach ciepłowniczych o mocy do 5 MW mocy zamówionej, powinny być wspierane z poziomu regionalnego, natomiast o mocy zamówionej powyżej 5 MW – z poziomu krajowego (FENIKS), bez względu na wielkość przedsiębiorstwa i strukturę własnościową. Brak wsparcia dla projektów sieci ciepłowniczych oraz zastosowanie innych kryteriów niż te, określone jako linia demarkacyjna, spowoduje, że całkowicie bez wsparcia (zarówno z poziomu regionalnego i krajowego) pozostaną niektóre rodzaje beneficjentów i/lub projekty planowane na terenie Województwa Mazowieckiego.	Uwaga przesłana ponownie, ponieważ w poprzednie wersji zgłoszonej uwagi z tego zakresu wklejono niewłaściwe uzasadnienie! Proponujemy rozszerzenie listy grup docelowych (beneficjentów) o przedsiębiorstwa energetyczne odpowiedzialne za dostawę ciepła (w systemach ciepłowniczych o mocy poniżej 5 MW mocy zamówionej), które nie są spółkami komunalnymi, bez względu na ich wielkość i strukturę własności	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
210	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
211	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
212	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Sugeruje się dopuszczenie możliwości realizacji w ramach celu szczegółowego 2 (ii) oraz uwzględnienie w podrozdziale „Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem” projektu: „Zintegrowany system wspomagający zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie cieków wodnych w ramach zwiększenia udziału OZE dla Mazowsza”.	Sugeruje się dopuszczenie możliwości realizacji w ramach celu szczegółowego 2 (ii) obejmującego opracowanie i dostarczenie zintegrowanego systemu wspomagającego zarządzanie zasobami wodnymi na Mazowszu przy jednoczesnej produkcji zielonej energii.	uwaga nieuwzględniona	Województwo Mazowieckie od 1.01.2018 r. nie zarządza zasobami wodnymi.
213	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
214	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
215	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
216	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
217	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
218	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	80-81	Zestawienie głównych grup docelowych: • JST, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • administracja rządowa, • przedsiębiorstwa, • spółki komunalne, • klauzury i spółdzielnie energetyczne, • osoby fizyczne, • szkoły wyższe, uczelnie, • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, • spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y (Towarzystwo Budownictwa Społecznego), mieszkania komunalne, • kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y (Towarzystwo Budownictwa Społecznego), mieszkania komunalne, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • organizacje pozarządowe; (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym), • podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Zestawienie głównych grup docelowych: • JST, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • administracja rządowa, • przedsiębiorstwa, • spółki komunalne, • klauzury i spółdzielnie energetyczne, • osoby fizyczne, • szkoły wyższe, uczelnie, • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, • spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y (Towarzystwo Budownictwa Społecznego), mieszkania komunalne, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • organizacje pozarządowe; (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym), • podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.	Jednostki organizacyjne z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie na chwilę obecną posiadają w zarządzie ponad 220 lokali mieszkalnych niezbędnych do prowadzenia gospodarki leśnej. Znaczną część z nich wymaga prac termomodernizacyjnych, w tym montaż instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, które poprawią ich charakterystykę energetyczną i doprowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ponadto w zarządzie nadzorowanych jednostek znajdują się budynki biurowe – administracyjne i produkcyjne, które charakteryzują się znacznym zapotrzebowaniem na energię. Możliwość korzystania ze środków Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021 – 2027 pozwoli na realizację zadań inwestycyjnych ograniczających zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych wyżej opisanych obiektów na skalę znacznie szerszą niż pozwalają na to własne możliwości finansowe jednostek z zasięgu terytorialnego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Ponadto, dzięki obecnie realizowanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe projektom rozwojowym pn. „Odnawialne źródła energii podstawą zaopatrzenia w energię elektryczną budynków i środków transportu PGL LP” oraz „Termomodernizacja obiektów PGL LP (łącznie z zastosowaniem OZE w budynkach)”, pracownicy nadleśnictw posiadają znaczną merytoryczną wiedzę dot. zadań poprawiających charakterystykę energetyczną obiektów, co gwarantuje zastosowanie odpowiednich rozwiązań, prawidłową i sprawną realizację inwestycji.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie lokali mieszkalnych realizowane będzie z poziomu krajowego.
219	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
220	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
221	GMINA JABLONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
222	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
223	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
224	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	84	Tabela 5. Wymiar 2 – forma finansowania	Tabela nie zawiera informacji o formach finansowania tylko o źródle – EFRR. Prośba o doprecyzowanie zapisów.	Doprecyzowanie zapisów.	uwaga uwzględniona	
225	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Preferowane będą projekty realizowane na obszarach najbardziej predestynowanych do rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także na wszystkich obszarach (głównie wiejskich) sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej, co przyczyni się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie subregionów.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Preferowane będą projekty realizowane na obszarach najbardziej predestynowanych do rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także na wszystkich obszarach sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej, co przyczyni się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie subregionów.	Każdy z obszarów, zarówno miejskie, jak i wiejskie jest predestynowany do zastosowania odnawialnych źródeł energii – oczywiście dostosowanych do specyfiki danego terytorium.	uwaga nieuwzględniona	Należy zauważyć, że kwestia problemów jakości powietrza dotyczy zarówno małych i średnich miast, jak i miast dużych i aglomeracji. Dlatego proponujemy usunąć preferencje.
226	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	83	Tabela 3. Wskaźniki rezultatu Ilość dodatkowo wytworzonej energii ze źródeł odnawialnych Jednostka: szt.	Jednostka: Wh (?)	Pomiar energii we właściwej jednostce.	uwaga uwzględniona	
227	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
228	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	80-81	Sposób określenia zakresu wsparcia i potencjalnych beneficjentów jest na tyle szeroki, że nie wyklucza żadnych projektów ze wsparcia i przedsiębiorstw ciepłowniczych, bez względu na ich wielkość i strukturę własnościową.	Mamy nadzieję, że dla projektów w zakresie wytwarzania energii elektrycznej/ciepła pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z magazynami energii, określenie wielkości wspieranych instalacji zostanie dokonane w szczególności opisem osi priorytetowych (SzOOP) i zgodnie z dokumentem pt. „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027”, gdzie podział interwencji pomiędzy programami regionalnymi i krajowym wyznaczony jest ze względu na wielkość instalacji (moc) w zależności od rodzaju źródła OZE i bez względu na wielkość przedsiębiorstwa.	Dalszy rozwój i modernizacja systemów ciepłowniczych wraz z magazynami ciepła ma bardzo istotne znaczenie dla eliminacji niskiej emisji i poprawy jakości powietrza w miastach Województwa Mazowieckiego, a brak wsparcia dla tych projektów może zahamować proces rozwoju małych systemów ciepłowniczych.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
229	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	81	Strona 77 Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych. Preferencje mogą mieć także obszary dotknięte problemem ubóstwa energetycznego. Strona 80 Główne grupy docelowe Strona 82 Preferowane będą projekty realizowane na obszarach najbardziej predestynowanych do rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także na wszystkich obszarach (głównie wiejskich) sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej, co przyczyni się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie subregionów. Strona 86 Warunkiem realizacji ww. projektów jest przynależność OSP do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury zatrzymującej wody opadowe (zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, Zakładanie parków miejskich, stosowanie przepuszczalnych powierzchni, rewitalizacja cieków powierzchniowe i podziemne zbiorniki	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
230	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	77, 80, 82, 86, 88, 92, 94, 102	Strona 77 Ponownie w dokumencie nie wskazano obszarów wiejskich jako obszarów preferowanych do wsparcia. Dodatkowo wydaje się, zasadnym aby z uwagi na ograniczony budżet dla regionu stołecznego, w tym regionie fundusze na ten cel powinny mocno preferować obszary wiejskie. Strona 80 Z uwagi na ograniczone fundusze w ramach FEM 2021+ wydaje się, że projekty realizowane przez administrację rządową powinny być realizowane z poziomu programów krajowych (np. KPO lub FENIKS). Strona 82 Sugeruję inaczej sformułować ten zapis. Specjalna preferencja dotyczyć będzie projektów realizowanych na obszarach wiejskich sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form ...” Strona 86 Należy zweryfikować, czy każda jednostka OSP może zgłosić swoją przynależność do KRSG - wg mojej wiedzy to nie. Powyżej opisane problemy i wyniki ewaluacji wskazują, że główne problemy są w jednostkach poza KSRG więc czy wsparcie z FEM nie powinno zmierzać w tym kierunku. Zapis o parkach miejskich uniemożliwi realizację inwestycji na terenach wiejskich - o charakterze miejskim w MOF. Warto to modyfikować. Dodatkowo warto dopuścić zadania związane z modernizacją parków a nie tylko ich zakładanie. Wskazano tylko na miejski system wodny? a gdzie mowa o terenach wiejskich. Strona 88 Ponownie całkowicie pominięto obszary wiejskie na terenie woj. mazowieckiego. Strona 92 Zasadnym jest wskazanie jakie aglomeracje będą wspierane w ramach tego projektu -	Ponownie w dokumencie nie wskazano obszarów wiejskich jako obszarów preferowanych do wsparcia. Dodatkowo wydaje się, zasadnym aby z uwagi na ograniczony budżet dla regionu stołecznego, w tym regionie fundusze na ten cel powinny mocno preferować obszary wiejskie. Z uwagi na ograniczone fundusze w ramach FEM 2021+ wydaje się, że projekty realizowane przez administrację rządową powinny być realizowane z poziomu programów krajowych (np. KPO lub FENIKS). Sugeruję inaczej sformułować ten zapis. Specjalna preferencja dotyczyć będzie projektów realizowanych na obszarach wiejskich sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form ...” Należy zweryfikować, czy każda jednostka OSP może zgłosić swoją przynależność do KRSG - wg mojej wiedzy to nie. Powyżej opisane problemy i wyniki ewaluacji wskazują, że główne problemy są w jednostkach poza KSRG więc czy wsparcie z FEM nie powinno zmierzać w tym kierunku. W głównych grupach docelowych warto by było dodać, warto by było dopuścić do tych funduszy Lokalnych Grup Działania, które mogłyby realizować projekty parasolowe w tym obszarze. Zasadnym jest wskazanie jakie aglomeracje będą wspierane w ramach tego projektu - czy tylko w przedziale 2 000 - 10 000 RLM? BARDZO WAŻNE zdanie, które w obecnej formie, dyskwalifikuje Państwa gminę z aplikowania o te ważne środki. Zasadnym byłoby podjęcie działań albo do modyfikacji tego zapisu albo do aktualizacji tego programu ...” przez Ministerstwo Infrastruktury. W grupie docelowej nie ma wskazanych jednostek samorządu terytorialnego.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami projektu Kontraktu Programowego dla Województwa Mazowieckiego na wsparcie obszarów wiejskich, w tym miejsko-wiejskich oraz powiazań miast-wieś, należy przeznaczyć kwotę nie mniejszą niż 17,6% alokacji (EFRR lub EFS+). Projekt FEM spełnia wszelkie wymogi formalno- prawne w tym zakresie. Zgodnie z zapisami FEM warunkiem realizacji w ramach 2(iv) jest przynależność OSP do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. OSP poza systemem KSRG nie będą mogły ubiegać się o dofinansowanie. Skonkretyzowane zapisy w FEM 2021-2027, c.s.z. 2(v), dotyczące wsparcia infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w aglomeracjach zostaną uzupełnione na etapie potwierdzenia uzgodnień pomiędzy Komisją Europejską i Ministerstwem oraz województwem mazowieckim. Powyższe zapisy najpierw zostaną wpisane w obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2021-2027 (Projekt Umowy Partnerstwa oraz Linia demarkacyjna nie mają jeszcze ostatecznego kształtu, a UP nie zostało zatwierdzone przez Komisję Europejską.), str. 94 W projekcie FEM 2021-2027, w obszarze główne grupy docelowe uwzględniono ostatecznych odbiorców w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia ogólnego, zapisy uzupełnione zostaną o główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie wdrożenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w	
231	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	85 i 86	Sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami;	Program za priorytetowe uważa doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP), pomija natomiast funkcjonowanie (i związane z tym potrzeby) komórek bezpośrednio wspierających organy władzy samorządowej w zarządzaniu kryzysowym. Klęski i katastrofy prowadzą zazwyczaj do powstania sytuacji kryzysowej a to z kolei wymaga sprawnego reagowania. Aby tak było organy władzy samorządowej powinny dysponować m.in. dobrze wyposażonymi centrami zarządzania kryzysowego. Dobrze wyposażonymi czyli dysponującymi nowoczesnym sprzętem łączności, informatycznym (w tym software z zakresu analitycznego i prognozowania) multimedialnym i audiovideo. Zasadnym jest aby wszystkie powiatowe centra zarządzania kryzysowego posiadały tzw. sztywne łącza ze służbami dyżurnymi Policji i PSP oraz rejestratory rozmów.	U S T A W A z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym Art. 17. 1. Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze powiatu jest starosta jako przewodniczący zarządu powiatu. Art. 19. 1. Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie gminy jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.	uwaga nieuwzględniona	Ograniczona alokacja oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Planowany jest zakup sprzętu dla OSP i do tej interwencji został przyporządkowany wskaźnik liczba zakupionych wołów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.]
232		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Szczególnym wsparciem zostaną objęte miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz krajowe i regionalne obszary strategicznej interwencji, w tym obszary zagrożonych trwałą marginalizacją	Ważnym elementem wdrażania rozwiązań w tym obszarze będą ośrodki miejskie, które przeprowadziły szczegółową analizę w zakresie własnego miasta i jego potrzeb w zakresie zmian klimatu. W tym zakresie będzie niezbędne zidentyfikowanie miast mających opracowane dokumenty związane z „Adaptacją do zmian klimatu”.	objęcie szczegółowym wsparciem miast średnich i małych w przedmiotowym celu jest zdecydowanie błędne, z uwagi na fakt, iż problemy/zjawiska związane ze zmianami klimatu dotyczą w największym stopniu duże ośrodki miejskie i one powinny być głównymi beneficjentami dedykowanych środków. Aspekt tracenia funkcji społeczno-gospodarczych nie powinien w tym przypadku odgrywać żadnej roli, bowiem czynnikiem determinującym potrzebę wsparcia są istniejące uwarunkowania, głównie techniczne i przestrzenne, które problematyczne są w szczególności w dużych miastach – z nieporównywalnie większą intensywnością zabudowy, zwiększoną mobilnością (charakterystyczną dla ośrodków regionalne) i większym stopniem przekształcenia i wykorzystania środowiska.	uwaga częściowo uwzględniona	Tylko dwa miasta w RMR posiadają dokument: Adaptacja do zmian klimatu. Ograniczenie interwencji tylko dla tych dwóch miast jest nieuzasadnione. Wsparcie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wynika z dokumentów krajowych - KSRR oraz Kontraktu Programowanego dla Województwa Mazowieckiego. Preferencje dla obszarów, w tym posiadających miejski plan adaptacji mogą zostać uwzględnione na etapie wdrażania, tj. SZOP, kryteriów wyboru projektów oraz regulaminów konkursów.
233	Powiat Przasnyski	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	86		W wykazie interwencji niezbędnych do poprawy sytuacji makroregionu mazowieckiego w zakresie zagrożenia zmianami klimatycznymi (susza, powódź) postulujemy dodanie literalnego zapisu o wsparciu budowy lub rozbudowy otwartych zbiorników retencyjnych i budowli hydrotechnicznych.	Opis działań w zakresie retencji wody, zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej i przeciwsuszowej obejmuje szereg działań szereg działań o niewielkiej skali. Brak jest literalnego wsparcia dla rozbudowy i budowy otwartych zbiorników retencyjnych w miastach lub ich okolicach. Budowa takich zbiorników na terenach zagrożonych suszą lub powodzią jest wysoce niezbędna. Oprócz funkcji retencji i wykorzystania branej wody w okresach suszy, pełni one mogą także funkcje rekreacyjne i turystyczne. JST nie posiadają własnych środków na takie kosztochłonne inwestycje, więc wskazana jest pomoc ze strony województwa i funduszy UE. Konieczne jest też uściślenie na dalszym etapie jakie zbiorniki będą mogły uzyskać wsparcie – czy będzie ograniczenie co do ich wielkości?	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
234		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
235	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
236	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
237	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
238	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie. j.w. (napisać bo jeszcze ktoś skopiuje j.w.)	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
239	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
240	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
241	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
242	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
243	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Skopiować treść taką samą jak dla pierwszego wiersza – priorytet I, cel 1 (I) – zaznaczone na zielony kolor Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
244	GMINA JABLONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
245		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
246	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
247	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
248	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	85, 89	W ramach typu projektu - Sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami, za priorytetowe uważa się wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP), które stanowią istotny element systemu reagowania i ratownictwa w przypadku wystąpienia zagrożeń dla ludzi i mienia.	W ramach typu projektu - Sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami, za priorytetowe uważa się wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) oraz innych instytucji i służb, które stanowią istotny element systemu reagowania i ratownictwa w przypadku wystąpienia zagrożeń dla ludzi i mienia.	Wskazane jest, aby podmioty odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe i interwencję w czasie klęsk żywiołowych i katastrof były wyposażone w odpowiedniej jakości urządzenia i sprzęt w celu efektywnego funkcjonowania służb ratowniczych. Sugerujemy również dostosowanie brzmienia wskaźnika do wprowadzonych zmian.	uwaga nieuwzględniona	Planowany jest zakup sprzętu dla OSP - przyporządkowany wskaźnik: Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.] - Tabela 2 na str. 89.
249	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	89	Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.]	Liczba zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.]	Wskazane jest, aby podmioty odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe i interwencję w czasie klęsk żywiołowych i katastrof były wyposażone w odpowiedniej jakości urządzenia i sprzęt w celu efektywnego funkcjonowania służb ratowniczych. Sugerujemy dostosowanie brzmienia wskaźnika do wprowadzonych zmian dotyczących możliwego wsparcia i grupy beneficjentów.	uwaga nieuwzględniona	Planowany jest zakup sprzętu dla OSP - przyporządkowany wskaźnik: Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof [szt.] - Tabela 2 na str. 89.
250	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	87	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: JST, ich związki i stowarzyszenia; jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych spółki wodne i ich związki; PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; państwowa osoba prawna; OSP i ich związki; osoby i instytucje z województwa mazowieckiego; przedsiębiorstwa;	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: JST, ich związki i stowarzyszenia; jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych spółki wodne i ich związki; PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; państwowa osoba prawna; OSP i ich związki; osoby i instytucje z województwa mazowieckiego; przedsiębiorstwa; UCZELNIE	wnioskujemy o dopisanie do grup docelowych "uczelnii" Uzasadnienie: Problem retencji wód opadowych dotyczy także uczelni zajmujących duże powierzchnie miast (np. uw, sggw, awf, uksw). Wielkopowierzchniowe kampusy są częściowo zabudowane, ale z dużym udziałem infrastruktury zielonej. Dodatkowo zbiorniki w kampusach pełniłyby także funkcje edukacyjne/upowszechniające i promujące działania związane z zagospodarowaniem wód opadowych/tworzeniem zielonej infrastruktury	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytężonymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
251	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	86	Podobnie Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), który stanowi pierwszy, opracowywany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, a także katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.	Podobnie Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), który stanowi pierwszy, opracowywany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie tego typu dokument, zawiera analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, a także katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.	Konieczność uzupełnienia zdania o brakujące słowo/słowa.	uwaga uwzględniona	
252	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	87-88	Planowane interwencje będą realizowane na obszarze całego województwa z uwzględnieniem podziału na region Mazowiecki regionalny oraz region Warszawski stołeczny. Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych. Priorytety mogą być też skierowane do projektów zlokalizowanych na obszarach strategicznej interwencji (OSI) wyznaczonych w KSRR i wynikających ze Strategii Województwa Mazowieckiego.	Przeniesienie tekstu do następnego punktu: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych”.	Poprawianie logiki/czytelności dokumentu.	uwaga uwzględniona	
253	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Priorytety mogą być też skierowane do projektów zlokalizowanych na obszarach strategicznej interwencji (OSI) wyznaczonych w KSRR i wynikających ze Strategii Województwa Mazowieckiego.	Początek zdania wymaga przereformulowania, gdyż jego sens nie jest zrozumiały. Czy intencją zapisu jest iż: priorytetowo mogą być traktowane projekty z OSI czy też, że obszary z OSI również mogą być objęte wsparciem w ramach tego typu projektów w danym celu szczegółowym?	Konieczność wprowadzenia korekty językowej, która ujednoznaczní sens zdania. Jest to uwaga ogólna, odnosząca się do opisów kilku celów szczegółowych.	uwaga uwzględniona	
254	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	89	2.1.2.3.2. Wskaźniki Tabela 2: Wskaźniki produktu	Wśród wskaźników brak m3 zretencjonowanej wody.	Bez tego wskaźnika niemożliwe jest określenie dalszych działań w zakresie retencji.	uwaga nieuwzględniona	Na poziomie programu określone zostały wskaźniki z Rozporządzenia EFRR. Inne szczegółowe wskaźniki będą określone w SZOP lub na poziomie projektów.
255	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)).	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
256	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)).	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
257	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94,95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
258	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	92	(...) będą to projekty realizowane na obszarze aglomeracji, w rozumieniu ustawy Prawo wodne(„...”).	(...) będą to projekty realizowane na obszarze aglomeracji oraz poza obszarem aglomeracji, w rozumieniu ustawy Prawo wodne(„...”).	Dostęp do projektów dotyczących gospodarki wodnej powinny mieć również obszary poza aglomeracją.	uwaga nieuwzględniona	Zmiana nie jest możliwa do wprowadzenia, z uwagi na obowiązujące w nowym okresie programowania wytyczne i uwarunkowania prawne (Umowa Partnerstwa, Linia Demarkacyjna, Dyrektywa 91/271/EWG, KPOŚK). Obszar spoza aglomeracji nie będzie mógł być wspierany w FEM 2021-2027.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
259	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
260	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
261	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
262	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
263	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
264	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	skopiować treść taką samą jak dla pierwszego wiersza – priorytet I, cel 1 (I) – zaznaczone na zielony kolor] Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
265	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
266	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
267	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94, 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
268	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94, 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
269		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
270	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
271	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
272		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	92	W ramach celu szczegółowego (v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej planowane są do realizacji następujące typy projektu: ☐ Kompleksowy projekt w ramach porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej; ☐ Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych i inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków i zagospodarowywaniem osadów ściekowych; ☐ Zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociagowymi.	W ramach celu szczegółowego (v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej planowane są do realizacji następujące typy projektu: ☐ Kompleksowy projekt w ramach porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej; ☐ Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych i inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków i zagospodarowywaniem osadów ściekowych; ☐ Budowa i rozbudowa sieci wodociagowych; ☐ Zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociagowymi.	Proszę o dodanie podpunktu "Budowa i rozbudowa sieci wodociagowych" do listy projektów do realizacji ramach celu szczegółowego "Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej". Grupą docelową projektu powinny być gminy. Szczególne preferencje powinny uzyskać projekty zlokalizowane na obszarach z najwyższym odsetkiem ludności korzystającej z sieci wodociagowej i najniższą gęstością sieci wodociagowej. Gminy wiejskie potrzebują wsparcia w budowie sieci wodociagowej takiego jak w przypadku budowy sieci kanalizacyjnej.	uwaga częściowo uwzględniona	Projekt Umowy Partnerstwa oraz Linia demarkacyjna nie mają jeszcze ostatecznego kształtu, a UP nie zostało zatwierdzone przez Komisję Europejską. Inwestycje dotyczące infrastruktury wodociagowej dopuszczalne będą wyłącznie na tych obszarach, gdzie równocześnie zostanie zapewniona gospodarka ściekowa zgodna z wymaganiami dyrektywy 91/271/EWG oraz przepisami krajowymi, a wydatki na tę część będą limitowane w FEM 2021-2027.
273	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
274	Gmina Przytyk	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	20	opis celu	wnioskuję o uwzględnienie w ramach celu takich projektów jak budowa studni głębinowej oraz budowa i modernizacja stacja uzdatniania	Infrastruktura wodociagowa jest jednym z podstawowych zadań jst. Rozwój gminy oraz całego województwa, a także przyrost liczby mieszkańców uwarunkowany jest stałą modernizacją i rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	uwaga częściowo uwzględniona	Zapisy Umowy Partnerstwa oraz Linia demarkacyjna nie mają jeszcze ostatecznego kształtu i nie są zatwierdzone przez Komisję Europejską. Inwestycje dotyczące infrastruktury wodociagowej dopuszczalne będą w projektach kompleksowych, wyłącznie na tych obszarach, gdzie równocześnie zostanie zapewniona gospodarka ściekowa zgodna z wymaganiami dyrektywy 91/271/EWG oraz przepisami krajowymi, a wydatki na tę część będą limitowane w FEM 2021-2027. Natomiast w typie projektu Zarządzanie efektywnymi, inteligentnymi sieciami wodociagowymi wsparcie ww. infrastruktury będzie w ramach usuwania awaryjności i zmniejszania strat wody przeznaczonych do spożycia.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
275	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	94, 95	-	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie. j.w. (napisać bo jeszcze ktoś skopiuje j.w.)	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
276	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
277	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	100	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • właściciele nieruchomości, osoby i instytucje z województwa mazowieckiego • przedsiębiorstwa	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • właściciele nieruchomości, osoby i instytucje z województwa mazowieckiego • jst • Związki jst • stowarzyszenia	Zadania, o których mowa mogą być realizowane również przez jst, ich związku oraz stowarzyszenia	Uwaga częściowo uwzględniona	W projekcie FEM 2021-2027, w obszarze główne grupy docelowe uwzględniono ostatecznych odbiorców w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia ogólnego, zapisy uzupełnione zostaną o główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
278	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
279	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
280	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
281	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
282	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	skopiować treść taką samą jak dla wiersza – priorytet II, cel 2 (iv)) – zaznaczone na, żółty kolor] Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
283	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
284	Gmina Sterdyn	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
285	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
286	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
287	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	100	Województwo mazowieckie będzie również realizować działania w obszarze oczyszczania województwa mazowieckiego z wyrobów zawierających azbest. Realizowany będzie Kompleksowy projekt oczyszczania Mazowsza z wyrobów zawierających azbest.	Zintegrowanie działań dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest z działaniami dotyczącymi efektywności energetycznej i termomodernizacji.	Efekt synergii działań dotyczących usuwania azbestu z działaniami termomodernizacyjnymi doprowadzi do poprawy jakości środowiska w obu zakresach interwencji.	Uwaga nieuwzględniona	Zapisy określające kierunek działań w typie projektu „Kompleksowy projekt oczyszczania Mazowsza z wyrobów zawierających azbest”, nawiązują do usuwania wyrobów zawierających azbest zainventaryzowanych na terenie gmin. Interwencja ukierunkowana będzie na demontaż, transport i unieszkodliwienie materiałów azbestowych z możliwością zastąpienia materiałów azbestowych, materiałami nieszkodliwymi, w celu przywrócenia stanu obiektu sprzed demontażu. Łączenie tej interwencji z działaniami związanymi z poprawą efektywności energetycznej i termomodernizacją z celu szczegółowego (i) nie jest możliwe z uwagi na różne grupy docelowe dla obu celów. Grupą docelową w tym działaniu są właściciele budynków, a w przypadku efektywności energetycznej interwencja będzie ograniczona tylko do budynków użyteczności publicznej, natomiast budynki mieszkalne, w tym komunalne będą finansowane z Krajowego Planu Odbudowy. Ponadto należy przyjąć minimalny próg oszczędności, zależny od formy wsparcia i typu beneficjenta, jednak na poziomie nie niższym niż 30 %. Projekty beneficjentów, którzy unieszkodliwili azbest będą dodatkowo punktowane w konkursach w obszarze efektywności energetycznej i OZE.
288	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	102	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem.	Wydaje się zasadnym umieszczenie w wykazie operacji o znaczeniu strategicznym „Kompleksowego projektu oczyszczania Mazowsza z wyrobów zawierających azbest”, który zgodnie z informacjami zawartymi w tekście projektu FEM na str. 100 ma być realizowany na terenie województwa mazowieckiego.	Zgodnie z opisem projekt ma mieć wymiar ogólnowojewódzki, tym samym wpisuje się w założenia operacji o znaczeniu strategicznym.	Uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Art. 2, ust 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060, „operacja o znaczeniu strategicznym” oznacza operację, która wnosi znaczący wkład w osiągnięcie celów programu i która podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji. Usuwanie wyrobów zawierających azbest nie wpisuje się w definicję projektów strategicznych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Jednym z głównych celów FEM 2021-2027 jest realizacja celu ogólnego zakładającego, że 30 % wydatków budżetowych Unii zostanie przeznaczonych na wspieranie celów klimatycznych. Interwencja w obszarze unieszkodliwiania azbestu nie przyczynia się do realizacji celów klimatycznych, natomiast realizuje cele środowiskowe, jednak w ograniczonym zakresie, z powodu niskiej alokacji w FEM 2021-2027.
289	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
290	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	-	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii). skopiować treść taką samą jak dla wiersza – priorytet II, cel 2 (iv)) – zaznaczone na, żółty kolor	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
291	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
292		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	106	...do realizacji następujące typy projektów: •Aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych (aPOPK); •Ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz poprzez tworzenie centrów ochrony rodzimych gatunków roślinnych i zwierzęcych; •Rekultywacja składowisk odpadów pokomunalnych.	Dopisać: •Pielegnacja i udostępnianie Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych	wąski katalog przewidzianych w ramach celu szczegółowego 2.1.2.6 typów projektów nie przewiduje ochrony innych cennych przyrodniczo, naturalnych i nieprzekształconych przez człowieka obszarów - zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Istnieje potrzeba ochrony i zachowania unikalnych, niezastąpionych zwłaszcza w miastach obszarów, które z uwagi na często znaczną powierzchnię i trudność dostępu (np. gęste podszycie czy strome i głębokie jary rzek) wymagają szczególnej i kosztownej pielęgnacji. Należy zapewnić przeprowadzanie wszelkich podtrzymujących ich pierwotny charakter działań, w tym m.in. zabiegów chroniących przed degradacją, np. wywołaną zjawiskami wynikającymi ze zmian klimatu – np. osuwiska skarp, czy zapobiegających ekspansji gatunków obcych, stanowiących zagrożenia dla rodzimej flory i fauny. Ochrona i udostępnienie mieszkańcom obszarów (często sąsiadujących z terenami silnie zurbanizowanymi) posłuży poprawie jakości środowiska miejskiego a przez to jakości życia oraz umożliwi wykorzystanie ich na cele rekreacyjne – zrównoważona turystyka.	uwaga częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ze względu na ograniczoną alokację w obszarze przeznaczonym na działania zwane z różnorodnością biologiczną nie ma możliwości dodania kolejnego typu projektu. Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody, w województwie mazowieckim mamy zidentyfikowanych 35 Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych, które stanowią inne formy ochrony przyrody z możliwością dofinansowania w typie projektu: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz poprzez tworzenie centrów ochrony rodzimych gatunków roślinnych i zwierzęcych w ramach przeznaczonych na ten cel alokacji oraz zapewnienia komplementarności wsparcia z programem krajowym. (Zapisy Umowy Partnerstwa oraz Linia demarkacyjna nie mają jeszcze ostatecznego kształtu i nie są zatwierdzone przez Komisję Europejską).
293	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
294	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
295	Gmina repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
296	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
297	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
298	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
299	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
300	Gmina Sterdyn	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
301	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
302	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
303	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
304	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
305	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	106	Typ projektu: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz poprzez tworzenie centrów ochrony rodzimych gatunków roślinnych i zwierzęcych związany jest z wdrażaniem aktualnie obowiązujących planów ochrony parków krajobrazowych.	Typ projektu: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez realizację planów ochrony w mazowieckich parkach krajobrazowych oraz na obszarach cennych przyrodniczo.	Realizacja działań ochrony przyrody powinna obejmować obszary cenne przyrodniczo, także te nie objęte ochroną, a będące siedliskami zagrożonych gatunków roślin lub zwierząt. Działania ochronne powinny także obejmować możliwość tworzenia korytarzy ekologicznych, przywracania bioróżnorodności lub niwelować skutki rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych. Działania te nie powinny ograniczać się jedynie do parków krajobrazowych.	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
306	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	107	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: mieszkańcy, osoby i instytucje z województwa mazowieckiego oraz odwiedzający turyści.	doprecyzowania wymaga sformułowanie "instytucje województwa mazowieckiego". Wnioskujemy, aby dorozumiane było ono jako mieszczące termin "uczelnie"	W dokumencie grupy docelowe rozumiane są dwójako raz jak beneficjenci ostateczni, drugi raz jak podmioty uprawnione do aplikowania o dofinansowanie. Wymaga to ujednoczenia Kto będzie mógł wnioskować, aby stworzyć plan ochrony parków krajobrazowych? Pierwotnie planowane były następujące grupy docelowe: -JST, ich związki i stowarzyszenia; MZPK -jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; -podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie JST, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; -podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych -PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; -podmiot, który wdraża instrumenty finansowe; -Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska Na wcześniejszych etapach UW wnioskował jeszcze o dopisanie do tej grupy uczelni, ponieważ ze względu na zaplecze merytoryczne, eksperckie oraz infrastrukturę badawczą posiadane np. przez jednostki naukowe w obszarze badań nad ochroną i zmianami klimatu (czy np. ochrony bioróżnorodności), a także ze względu na rangę i globalny charakter tego problemu, konieczne włączenie jednostek naukowych do tej grupy, ewentualnie wskazanie na obowiązkowe merytoryczne partnerstwa w tego rodzaju projektach. Rolę jednostek naukowych widzimy w zakresie przygotowania ekspertyz, opracowania planów wdrożenia działań, edukacji itp. Uczelnie i jednostki naukowe posiadają liczne stacje badawcze dedykowane badaniom nad środowiskiem (np. UW w Białowieży, Urwiałcie na Mazurach), a także rozległe kampusy wpisujące się w tkankę miejską czy leżące poza miastem, które są miejscem realizowania dobrych praktyk, badań, etc. w zakresie ochrony środowiska itp. Jednostki te mają b. dobrych ekspertów i doświadczenia jak przygotowywać i realizować programy zw. z tematem celu. Jak edukować społeczeństwo.	uwaga częściowo uwzględniona	W projekcie FEM 2021-2027, w obszarze główne grupy docelowe uwzględniono ostatecznych odbiorców w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia ogólne, zapisy uzupełnione zostaną o główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytłumaczeniem w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
307	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	109	2.1.2.6.2. Wskaźniki, tabela 2 wskaźniki produktu Wskaźnik: Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami	Nazwa wskaźnika powinna być uzupełniona.	W obecnym brzmieniu nazwa wskaźnika jest niezrozumiała.	Uwaga uwzględniona	Wskaźnik produktu RCO 37, powinien mieć pełną nazwę i brzmieć: Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia.
308	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
309	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Dopisać tekst: ...Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Dopisać tekst: ...Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
310	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	108	Dopisać tekst: ...Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Dopisać tekst: ...Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
311	Gmina Miasto Płock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	2.1.2.7. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej 2.1.2.7.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań W ramach celu szczegółowego, (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej; planowane są do realizacji następujące typy projektów: ☐ Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozbudowa infrastruktury paliw dla samochodów bezemisyjnych o punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacji tankowania samochodów wodorowych); ☐ Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego (infrastruktura drogowa, obiekty P&R, oświetlenie, ITS); (...) - ekologiczny tabor na potrzeby transportu publicznego, - kompleksowe inwestycje dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego (w tym obiekty P&R, oświetlenie uliczne, ITS)	Propozycja dodania: Kompleksowych badań ruchu (KBR) polegające na wieloaspektowych badaniach zachowań komunikacyjnych na terenie jednostki terytorialnej JST (Jednostka Samorządu Terytorialnego) lub terenach grupy JST współpracujących ze sobą na podstawie podpisanych porozumień obejmujących w szczególności: - ruch generowany przez mieszkańców i pojazdy na obszarze zawartym w jego granicach, - ruch absorbowany (pozostała część ruchu osób i pojazdów korzystających układu transportowego JST zawartego w jego granicach) z możliwością wykorzystania do ich przeprowadzenia w całości lub części nowoczesnych technologii w tym w szczególności np. badań ruchu z wykorzystaniem możliwości systemowych operatorów telefonii komórkowych. Propozycja uzupełnienia: ☐ Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru budowa i rozbudowa infrastruktury niezbędnej do eksploatacji pojazdów (w tym autobusów) zeroemisyjnych i niskoemisyjnych w szczególności: - - punktów/stacji ładowania/ tankowania paliw alternatywnych. (definicja z ustawy o elektromobilności: paliwa alternatywne - paliwa lub energię elektryczną wykorzystywane do napędu silników pojazdów samochodowych lub jednostek pływających stanowiące substytut dla paliw pochodzących z ropy naftowej lub otrzymywanych w procesach jej przetworstwa, w szczególności energię elektryczną, wodór, biopaliwa ciekłe, paliwa syntetyczne i parafinowe, sprężony gaz ziemny (CNG), w tym pochodzący z biometanu, skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, lub gaz płynny (LPG); - budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury serwisowej Operatora transportu publicznego (np. hale napraw itp.) związanej z eksploatacją pojazdów, autobusów napędzanych paliwami alternatywnymi; ☐ Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy oraz modernizacji infrastruktury wykorzystywanej przez transport publiczny (infrastruktura drogowa, pętle autobusowe wraz z zapleczem socjalnym dla kierowców, obiekty P&R, oświetlenie, ITS, systemy dynamicznej informacji pasażerskiej, systemy powiadamiania alarmowego SOS, systemy monitoringu przestrzeni wokół	Uzasadnienie dodania: Wyniki badań pozwolą na poznanie kierunków przemieszczania się mieszkańców miasta jak i mieszkańców gmin wjeżdżających do miasta. Pozyskane informacje zostaną wykorzystane do ewentualnych korekt istniejących linii komunikacji miejskiej lub aranżacji nowych linii w kierunkach przemieszczania się mieszkańców i co za tym idzie dopasowania tras co powinno być czynnikiem wspomagającym podejmowanie decyzji o zmianie środka transportu z indywidualnego na Transport publiczny. Uzasadnienie propozycji uzupełnienia: Zaproponowany uzupełnienia w opinii WPT bardziej kompleksowo i zgodnie z definicjami Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych określają zakresy działań i zagadnienia wymagające wsparcia.	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ	
312		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe);	Infrastruktura rowerowa i piesza (np. ścieżki rowerowe, parkingi rowerowe, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe, strefy ruchu pieszo i rowerowego w miastach, rozwiązania infrastrukturalne w zakresie ułatwień dla ruchu pieszo-rowerowego o dużej różnicy wzniesienia w centrach miast);	Ważnym elementem infrastruktury miejskiej są przyjazne przestrzenie piesze tzw. deptaki miejskie, przejścia pieszo-rowerowe w zabudowie mieszkaniowej, które usprawniają ruch w skali osiedlowej i centrum miasta.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa w ramach tego typu projektu możliwy będzie rozwój infrastruktury dla ruchu niemotoryzowanego (np. w ramach stref wolnych od ruchu samochodowego, strefowe uspokojenie ruchu, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie możliwie bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych). Zapisy dotyczące infrastruktury pieszo-rowerowej zostaną prerodowane, że względu na ograniczoną liczbę znaków w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.	
313		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	115	Główne grupy docelowe	Rekomendowane rozszerzenie zestawienia głównych grup docelowych o Jednostki samorządu terytorialnego Generalna uwaga do dokumentu aby wprowadzić rozdzielenie katalogu uprawnionych Beneficjentów od innych interesariuszy (grupy docelowej), którzy mogą korzystać z efektów zrealizowanych projektów.	Zakres wsparcia dotyczy zadań własnych gminy, zatem JST stanowią naturalną grupę docelową celu szczegółowego. Rekomendowane rozróżnienie spowoduje jasny podział na podmioty uprawnione do aplikowania (grupy Beneficjentów) o środki od grup docelowych	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów) Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).	
314	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Rozdział: Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji (str. 114) Zawarto tu odniesienie do zasady „Nie czyni poważnych szkód”. Z uwagi na istotność zapisów Wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wydaje się, że odniesienie do tego dokumentu powinno znaleźć się w części „Powiązane rodzaje działań”.	jw	jw	uwaga częściowo uwzględniona	Opis zasady DNSH w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany.	
315	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114, 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
316	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
317	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
318	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
319	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
320	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
321	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
322	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114, 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
323	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114, 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
324	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
325		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozdobudowa infrastruktury paliw dla samochodów bezemisyjnych o punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacji tankowania samochodów wodorowych);	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru w miastach (infrastruktura przystankowa, infrastruktura przeznaczona głównie do środków transportu publicznego, infrastruktura piesza przy przystankach i stacjach środków transportu publicznego, rozbudowa infrastruktury paliw dla autobusów bezemisyjnych o punkty ładowania autobusów elektrycznych i stacji tankowania autobusów wodorowych);	Cel szczegółowy "wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności" powinien być skierowany również do obszarów wiejskich. Poprawa "ekologiczności taboru" powinna być jednak skierowana wyłącznie dla miast. Punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacje ładowania samochodów wodorowych nie mają nic wspólnego ze zwiększaniem konkurencyjności transportu publicznego i ogólne z transportem publicznym. Proszę o podanie rozwiązań, które mogą wpłynąć na zwiększenie konkurencyjności transportu publicznego, która jest równie ważna na terenach wiejskich, gdzie samochodowy ruch indywidualny też jest zbyt duży i powoduje zbyt duży ruch w miastach.	uwaga nieuwzględniona	Cel szczegółowy (Viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej, jest skierowany wyłącznie do obszarów miejskich i miejskich obszarów funkcjonalnych, które mogą wychodzić poza obszar miasta.
326		osoba fizyczna	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe);	Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapasy, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe, przejścia dla pieszych, chodniki);	Parkingi nie mają nic wspólnego z infrastrukturą rowerową i pieszą. Proszę o dodanie składników infrastruktury pieszej.	uwaga nieuwzględniona	W ramach tego typu projektu przewidziano wsparcie budowy przejść dla pieszych oraz chodników. Natomiast infrastruktura Parkuj i Jedź będzie wspierana w ramach projektów kompleksowych.
327	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114, 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
328	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w tych gminach, które objęte są Sustainable Urban Mobility Plan – (SUMP). Należy podkreślić, że SUMP będzie obligatoryjny w mieście wojewódzkim. W przypadku pozostałych miast będzie miał charakter fakultatywny. Dokument ten powinien pokrywać cały właściwy funkcjonalny obszar miejski i być zatwierdzony przez właściwy organ stanowiący, wykonujący zadania publiczne z zakresu mobilności miejskiej na terenie gminy.	Należy usunąć zapisy dotyczące obowiązku opracowania dokumentu SUMP dla miast innych niż wojewódzkie.		uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z ostatnią uwagą Komisji Europejskiej do projektu Umowy Partnerstwa (w ramach nieformalnych negocjacji) dla miast o ludności powyżej 50 000 mieszkańców warunkiem dostępu do funduszy unijnych dla miast inwestujących w mobilność będzie SUMP. Na tym etapie uwaga nie może być uwzględniona. Zapisy zostaną zaktualizowane po zakończeniu negocjacji UP.
329	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Rozwój systemu parkingów „Parkuj i Jedź” (P&R) w punktach przesiadkowych poza głównymi miastami oraz „Parkuj rower i jedź” (B&R – również w głównych miastach) jest korzystny z punktu widzenia integracji transportu, ograniczenia ruchu samochodowego w miastach oraz stanu środowiska naturalnego.	Rozwój systemu parkingów „Parkuj i Jedź” (P&R) w punktach przesiadkowych oraz „Parkuj rower i jedź” (B&R) jest korzystny z punktu widzenia integracji transportu, ograniczenia ruchu samochodowego w miastach oraz stanu środowiska naturalnego.	Istnieje potrzeba uzupełnienia infrastruktury poprawiającej sposób korzystania z wielorakich form transportu głównie w miastach, gdzie istnieje duża uciążliwość spowodowana natężeniem transportu indywidualnego zmotoryzowanego.	uwaga częściowo uwzględniona	Zapis zostanie preredagowany.
330	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	W ramach parkingów będących w gestii Województwa Mazowieckiego, nowe parkingi realizowane będą w porozumieniu z samorządami lokalnymi w celu jak najlepszego ich dostosowania do potrzeb przyszłych użytkowników systemu.	Nowe parkingi realizowane będą w porozumieniu z samorządami lokalnymi w celu jak najlepszego ich dostosowania do potrzeb przyszłych użytkowników systemu.	Realizacja parkingów powinna się odbywać zgodnie z potrzebami wynikającymi z konieczności ograniczenia zmotoryzowanego ruchu indywidualnego.	uwaga uwzględniona	
331	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: użytkownicy komunikacji publicznej oraz alternatywnych form transportu; jednostki wykonujące zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego (na zasadzie użyteczności publicznej) – organizatorzy	W dokumencie grupy docelowe rozumiane są dwójako raz jak beneficjenci ostateczni, drugi raz jak podmioty uprawnione do aplikowania o dofinansowanie. Wymaga to ujednoczenia w całym dokumencie.	W dokumencie grupy docelowe rozumiane są dwójako raz jak beneficjenci ostateczni, drugi raz jak podmioty uprawnione do aplikowania o dofinansowanie. Wymaga to ujednoczenia w całym dokumencie.	uwaga częściowo uwzględniona	W projekcie FEM 2021-2027, obszarze główne grupy docelowe uwzględniono ostatecznych odbiorców w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia ogólnego, zapisy uzupełnione zostaną o główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
332	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	2.1.2.7.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań W ramach celu szczegółowego, (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej; planowane są do realizacji następujące typy projektów: □ Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapas, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe); □ Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozbudowa infrastruktury paliw dla samochodów bezemisyjnych o punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacji tankowania samochodów wodorowych); □ Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego (infrastruktura drogowa, obiekty P&R, oświetlenie, ITS); □ Ograniczenie emisji z transportu poprzez zakup maszyn/sprzętu do czyszczenia ulic.	Proponuje się wprowadzenie zapisu, który wymienione działania z zakresu poszczególnych typów projektów podaje jako przykłady, a nie katalog zamknięty, co może sugerować obecne brzmienie zapisu w projekcie FEM.	Obecne brzmienie zapisu sugeruje, iż jest to katalog zamknięty działań możliwych do sfinansowania. Wydaje się, że takie doprecyzowania powinny mieć miejsce wzorem perspektywy finansowej 2014-2020 w dokumentach niższego rzędu takich jak SZOOP, regulaminów konkursów etc. Tym bardziej, że w przypadku pozostawienia zapisów w takiej formie w przypadku typu projektu „infrastruktura rowerowa i piesza” przewidziano właściwie tylko działania związane z rozwojem infrastruktury rowerowej, co wydaje się sprzeczne z późniejszymi zapisami, gdzie wskazano, że w celu poprawy warunków ruchu i usprawnienia mobilności miejskiej jako niezbędne inwestycje przewidziano m.in. te związane z poprawą warunków i bezpieczeństwa ruchu pieszego.	uwaga uwzględniona	
333	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapas, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, sygnalizacja dla rowerzystów, windy i wyciągi rowerowe).	Infrastruktura rowerowa i piesza (ścieżki rowerowe, parkingi, ogólnodostępne punkty serwisowe, przechowalnie rowerów, stojaki rowerowe, łączniki rowerowe przy ślepych ulicach, kładki, tunele, wydzielone drogi rowerowe poza jezdnią, pasy ruchu dla rowerów w jezdni, kontrapas, śluzki rowerowe w jezdni na skrzyżowaniach, przebudowa, budowa lub wymiana sygnalizacji, windy i wyciągi rowerowe).	Należy zapewnić tak jak w konkursach RPO WM 2014-2020 możliwość realizacji ciągów pieszo-rowerowych, które z uwagi na zwartą zabudowę oraz bliskość jezdni w wielu miejscach woj. mazowieckiego są jedyną opcją wyznaczenia zarówno ruchu pieszego jak i rowerowego. Ponadto należy zapewnić możliwość szerszego zakresu realizacji prac zw. z sygnalizacjami świetlnymi. W toku realizacji inwestycji dot. budowy ścieżek rowerowych niejednokrotnie dotychczas należało dostosować sygnalizację świetlną do ruchu rowerowego poprzez zmiany w zakresie istniejącej infrastruktury sygnalizacyjnej dla ruchu pieszego i samochodowego.	uwaga uwzględniona	
334	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozbudowa infrastruktury paliw dla samochodów bezemisyjnych o punkty ładowania samochodów elektrycznych i stacji tankowania samochodów wodorowych)	Poprawa konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru (rozbudowa infrastruktury paliw dla pojazdów bezemisyjnych o punkty ładowania pojazdów elektrycznych i stacji tankowania pojazdów wodorowych)	Obecnie użyte sformułowanie o samochodach w kontekście poprawy konkurencyjności transportu publicznego oraz ekologiczności taboru nie brzmi logicznie. Dlatego proponuje się rozszerzenie zapisów poza indywidualny transport na transport zbiorowy, który jest kluczowym elementem strategii ograniczania emisji w miastach pochodzącej z transportu.	uwaga uwzględniona	
335	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Kompleksowe projekty dotyczące budowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego (infrastruktura drogowa, obiekty P&R, oświetlenie, ITS)	Nie jest jasne, czy w katalogu ewentualnych inwestycji mieszczą się np. miejskie i podmiejskie węzły przesiadkowe. Proponuje się uzupełnić katalog w tym zakresie.	Doprecyzowanie/uzupełnienie zapisów.	uwaga uwzględniona	
336	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	W celu poprawy warunków ruchu i podziału zadań przewoźnych niezbędne są nie tylko inwestycje w sieć transportową, ale i infrastrukturę towarzyszącą usprawniającą mobilność miejską w tym w: - infrastrukturę rowerową, w szczególności wpisującą się w sieć tras rowerowych województwa mazowieckiego	Konieczne jest doprecyzowanie, co rozumiane jest poprzez „sieć tras rowerowych województwa mazowieckiego”: gdzie można znaleźć dokładny katalog i przebieg tras rowerowych z ww. sieci. Np. czy ta sieć jest tożsama z Ryc. 13. Planowana sieć szkieletowa tras rowerowych z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Mazowieckiego? Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że poza budowaniem sieci regionalnej konieczne jest również wspieranie budowanie sieci lokalnych/ponadlokalnych, gdyż często rower jest istotnym środkiem transportu na krótszych dystansach, właśnie na poziomie gminnym/ międzygminnym.	Doprecyzowanie zapisów.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami UP finansowana będzie sieć tras rowerowych spójna z infrastrukturą towarzyszącą. Zapis: infrastrukturę rowerową, w szczególności wpisującą się w sieć tras rowerowych województwa mazowieckiego, zostanie usunięty.
337	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	112	Infrastruktura drogowa będzie wspierana wówczas, gdy ich bezpośrednim celem jest wykorzystanie narzędzi cyfrowych do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.	Konieczność prerעדagowania zapisu, by był on zrozumiały.	Obecne brzmienie zapisu jest niezrozumiałe.	uwaga uwzględniona	
338	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Rozwój systemu parkingów „Parkuj i Jedź” (P&R) w punktach przesiadkowych poza głównymi miastami oraz „Parkuj rower i jedź” (B&R – również w głównych miastach) jest korzystny z punktu widzenia integracji transportu, ograniczenia ruchu samochodowego w miastach oraz stanu środowiska naturalnego. Z tego też powodu planuje się wsparcie dalszej budowy i rozbudowy systemów P&R oraz B&R.	Rozwój systemu parkingów „Parkuj i Jedź” (P&R) w punktach przesiadkowych oraz „Parkuj rower i jedź” (B&R) jest korzystny z punktu widzenia integracji transportu, ograniczenia ruchu samochodowego w centrach miast oraz stanu środowiska naturalnego. Z tego też powodu planuje się wsparcie dalszej budowy i rozbudowy systemów P&R oraz B&R.	W perspektywie finansowej 2014-2020 w ramach instrumentu ZIT w gminach WOF powstawały i nadal powstają parkingi typu „Parkuj i Jedź” zarówno w Warszawie, czy innych większych ośrodkach jak Pruszków czy Żyrardów, jak również w gminach wiejskich typu Jaktorów. System parkingów „Parkuj i jedź” należy nadal rozwijać również w głównych miastach, gdyż obserwuje się duży deficyt tego typu infrastruktury w miejscach przesiadkowych typu stacje kolejowe oraz stacje metra w Warszawie, szczególnie biorąc pod uwagę rozwój II linii metra (wschód – zachód). Należy zauważyć, że wiele stacji kolejowych w głównych miastach jest na obszarach peryferyjnych o podobnym stopniu rozwoju infrastruktury jak w mniejszych ośrodkach. Zawężenie terytorialne negatywnie wpłynie na rozwój infrastruktury P&R w głównych miastach, co będzie mieć wpływ na zmniejszenie potencjału przesiadkowego w całym woj. mazowieckiego, biorąc pod uwagę sieć parkingów P&R. Propozycja wprowadzenia zapisu o wspieraniu P&R również na obszarach miejskich, w szczególności w ramach multimodalnych węzłów przesiadkowych, które mają większy potencjał właśnie w obrębie większych ośrodków miejskich co przyczynia się do zmiany indywidualnego transportu samochodowego na zbiorowy ograniczając tym samym emisję.	uwaga uwzględniona	
339	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Ze względu na niski stopień dostępności takiej infrastruktury na terenach miejskich (nie ma możliwości np. ładowania samochodu w prywatnym garażu) jest obecnie jedną z przyczyn niewielkiego wykorzystania tych źródeł energii.	Konieczność prerעדagowania zapisu.	Obecne brzmienie zapisu jest niezrozumiałe.	uwaga uwzględniona	
340	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	W ramach interwencji, jako element uzupełniający i jednocześnie wnoszący dużą wartość dodaną, przewidziano wsparcie zielonej infrastruktury pełniące funkcję ciągów komunikacyjnych dla niezmotywowanych, np. odpowiednio dostosowane wały przeciwpowodziowe czy zielone korytarze w miastach wyposażone w drogi dla rowerów i ciągi piesze.	W ramach interwencji, jako element uzupełniający i jednocześnie wnoszący dużą wartość dodaną, przewidziano wsparcie zielonej infrastruktury pełniące funkcję ciągów komunikacyjnych dla niezmotywowanych, np. odpowiednio dostosowane wały przeciwpowodziowe czy zielone korytarze w obszarach zurbanizowanych wyposażone w drogi dla rowerów i ciągi piesze.	Proponuje się rozszerzenie znaczeniowo zapisu. W gminach podmiejskich, które administracyjnie nie są miastami, zabudowa jest tak gęsta, że właściwie funkcjonalnie są one terenami miejskimi. Prawdopodobnie tam też może istnieć potrzeba wyznaczenia zielonego korytarza, który pełniłby zarazem funkcje ekologiczne i transportowe.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z zapisami UP w obszarze transport niskoemisyjny i mobilność miejska zakres wsparcia przewidziany do realizacji na obszarach miast i ich obszarów funkcjonalnych działania powinny się skupiać na budowie dróg i pasów rowerowych, spójnych sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą. Zapis FEM zostanie prerעדagowany.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
341	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	Otwarcie kolejnych parkingów „Parkuj i Jedź” w nowych lokalizacjach uzależnione będzie od możliwości współfinansowania budowy miejsc postojowych przez samorządy lokalne, realizacji w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz w ramach współfinansowania ze środków europejskich.	Otwarcie kolejnych parkingów „Parkuj i Jedź” w nowych lokalizacjach uzależnione będzie od możliwości współfinansowania budowy miejsc postojowych przez samorządy lokalne, ewentualnej realizacji w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz w ramach współfinansowania ze środków europejskich.	Proponuje się zmienić zapis, gdyż zdanie sugeruje, że obligatoryjnym elementem montażu finansowego inwestycji P&R jest realizacja w ramach PPP. W celu zapewnienia wysokiej absorpcji środków unijnych właściwym wydaje się umożliwienie realizacji projektów w różnych formach, w tym poprzez inwestycje typu PPP.	uwaga uwzględniona	
342	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w tych gminach, które objęte są Sustainable Urban Mobility Plan – (SUMP). Należy podkreślić, że SUMP będzie obligatoryjny w mieście wojewódzkim. W przypadku pozostałych miast będzie miał charakter fakultatywny. Dokument ten powinien pokrywać cały właściwy funkcjonalny obszar miejski i być zatwierdzony przez właściwy organ stanowiący, wykonujący zadania publiczne z zakresu mobilności miejskiej na terenie gminy.	Należy znieść wymóg obligatoryjności Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla miasta wojewódzkiego lub objąć nim wszystkie obszary funkcjonalne w ramach województwa mazowieckiego. Proponowany tekst: Preferencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej mogą uzyskać interwencje w gminach objętych Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej – (ang. SUMP) lub dokumentem/planem równoważnym SUMP. Dokument ten powinien pokrywać cały właściwy miejski obszar funkcjonalny (MOF).	Wprowadzenie wymogu posiadania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej przez jedynie miasto wojewódzkie jest nielogiczne i dyskryminujące. Nie znajduje również uzasadnienia z punktu widzenia sensu interwencji w ramach tego celu szczegółowego, który przecież terytorialnie nie dotyczy tylko i wyłącznie obszaru Warszawy i jego obszaru funkcjonalnego. Dodatkowo czytając literalnie następuje sprzeczność między zdaniami dot. wymogu posiadania SUMP przez miasto wojewódzkie, zwolnieniem z tego wymogu pozostałych miast (miastami w ramach WOF są np.: Pruszków, Piaseczno, Legionowo etc.) i jednocześnie kolejnym zdaniem w którym sformułowane jest oczekiwanie, iż „Dokument będzie pokrywał cały właściwy funkcjonalny obszar miejski”. Kolejną sprzecznością to zawarty w dokumencie programowym drugie zdanie przeczy pierwszemu. Jeżeli wskazano, że interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w gminach, objętych SUMP, to nie można potem zrobić rozróżnienia dot. obligatoryjności i fakultatywności. W proponowanym zapisie w dokumencie programowym drugie zdanie przeczy pierwszemu. Jeżeli wskazano, że interwencje w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej będą wspierane jedynie w gminach, objętych SUMP, to nie można potem zrobić rozróżnienia dot. obligatoryjności i fakultatywności. Dodatkowo pojawia się wymóg zatwierdzenia Planu przez właściwy organ stanowiący, wykonujący zadania publiczne z zakresu mobilności miejskiej na terenie gminy. Ten dodatkowy wymóg może skutkować tym, iż projekty w ramach tego celu szczegółowego zostaną uniechowane z jeszcze większym opóźnieniem, bo do czasu potrzebnego na opracowanie Planu trzeba będzie jeszcze doliczyć czas potrzebny na jego zatwierdzenie w każdej z gmin. Dodatkową wątpliwość budzi fakt, czy w tym przypadku organy stanowiące gmin wiejskich powinny także przyjmować swoją uchwałą w/w Plan (SUMP). Ponadto wydaje się, że w tekście FEM, o ile to możliwe, powinny być stosowane polskie terminy. W przypadku SUMP istnieje jego polska nazwa. Proponuje się dopuszczenie dokumentu/planu równoważnego (tak, jak np. w CEF 2), z uwagi na dopuszczalność opracowania SUMP przez miasta dopiero do 2030 roku. M.st. Warszawa podkreślało, że rozpoczęło pracę nad przygotowaniem dokumentu SUMP, którego zakres będzie obejmował cały RWS.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z ostatnią uwagą Komisji Europejskiej do projektu Umowy Partnerstwa (w ramach nieformalnych negocjacji) dla miast o ludności powyżej 50 000 mieszkańców warunkiem dostępu do funduszy unijnych dla miast inwestujących w mobilność będzie SUMP. Nazwa SUMP zostanie opisana w słowniczku - Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.
343	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • użytkownicy komunikacji publicznej oraz alternatywnych form transportu; • jednostki wykonujące zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego (na zasadzie użyteczności publicznej) – organizatorzy	Proponowany zapis: Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • użytkownicy komunikacji publicznej oraz alternatywnych form transportu; • jednostki wykonujące zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego (na zasadzie użyteczności publicznej) – organizatorzy, w rozumieniu ustawy z dn. 16.12.2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (ze zm.).	Doprecyzowanie zapisu.	uwaga uwzględniona	W projekcie FEM 2021-2027, obszarze główne grupy docelowe uwzględniono ostatecznych odbiorców w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060. Zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia ogólnego, zapisy uzupełnione zostaną o główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
344	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114	Z tego względu szczególnym wsparciem zostaną objęte miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz krajowe i regionalne obszary strategicznej interwencji, w tym obszary zagrożonych trwałą marginalizacją.	eletowe	Największą emisję generują duże ośrodki miejskie i to ich wsparcie pozwoli uzyskać lepszy efekt środowiskowy. Preferowanie małych i średnich miast nie rozwiązuje problemu w całości.	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wynika z dokumentów krajowych - KSRR oraz Kontraktu Programowanego dla Województwa Mazowieckiego.
345	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	115	Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych.	Proponuje się rozszerzenie preferencji o miejskie obszary funkcjonalne dużych miast.	Należy zwrócić uwagę, że ze względu na liczbę ludności, intensywność ruchu samochodowego, intensywność dojazdów do pracy i wynikające z tego presje na środowisko, konflikty przestrzenne i skalę zanieczyszczenia powietrza to większe miasta ze swoimi obszarami funkcjonalnymi również potrzebują wsparcia w rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej. Bezdyskusyjna jest potrzeba wsparcia średnich, małych miast w tworzeniu systemu transportu zbiorowego, należy się natomiast zastanowić czy i gdzie należy lokalizować konkretną infrastrukturę, aby jej budowa była uzasadniona funkcjonalnie i ekonomicznie. Np. budowa P&R - podstawowym wymogiem powinna być możliwość dalszego kontynuowania podróży za pomocą transportu zbiorowego.	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wynika z dokumentów krajowych - KSRR oraz Kontraktu Programowanego dla Województwa Mazowieckiego.
346	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	116	2.1.2.7.2. Wskaźniki Tabela 2: Wskaźniki produktu Wskaźnik Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych wybudowanych w obiektach „parkuj i jedź”	2.1.2.7.2. Wskaźniki Tabela 2: Wskaźniki produktu Wskaźnik „Ilość miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	W perspektywie finansowej 2014-2020 był to wskaźnik rezultatu, a nie produktu. Wskaźnikiem produktu był wskaźnik „Ilość miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z przygotowaną przez MFIPR Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych jest to wskaźnik produktu. Wszystkie wskaźniki dotyczące obiektów „parkuj i jedź” zostaną w FEM 2021-2027 zastąpione wskaźnikiem „Liczba wspartych obiektów >parkuj i jedź<”.
347	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	117	2.1.2.7.2. Wskaźniki Tabela 3: Wskaźniki rezultatu Wskaźnik Roczna liczba użytkowników infrastruktury przeznaczonej specjalnie dla rowerów	Proponuje się określić, w jaki sposób należy liczyć wskazany wskaźnik.	Wskaźnik w tej formie jest niejasny.	uwaga uwzględniona	Wskaźnik zostanie usunięty.
348	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
349	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet II – Bardziej zielone Mazowsze	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	114, 115		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
350		przedstawiciel podmiotu prywatnego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		51	Chodzi o to aby nie było ograniczeń możliwość przystąpienia przedsiębiorstwa mikro do programu ale tylko i wyłącznie po spełnieniu wymogu obrotu 600 tys za poprzedni rok jak to było w kilku programach. Często w przypadku mikro jest to próg zbyt wysoki a nie uzyskanie takiego obrotu w poprzednich latach dyskwalifikowało możliwość wzięcia udziału w programie. Także prosba aby takich wysokich wymagań nie było dla MIKRO.	Brak limitów przychodowych lub innych, które mikro nie są w stanie spełnić.	Firma mikro jest często zbyt mała aby spełniać kryteria obrotu na poziomie 600 tys. rocznie obrotu a to dyskwalifikowało wiele firm chcących skorzystać z programów.	uwaga nieuwzględniona	Kryteria dostępu są ustalane na dalszych etapach wdrażania, nie w programie operacyjnym
351	Comarch SA	przedstawiciel podmiotu prywatnego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	36	Projekt kompleksowy składa się z następujących modułów: doradztwo, prace B+R (efektem modułu B+R powinno być opracowanie innowacyjnego rozwiązania możliwego do wykorzystania gospodarczego, spójnego z RIS 2030, infrastruktura B+R (inwestycja w aparaturę, sprzęt i inną niezbędną infrastrukturę, która w powiązaniu z agendą badawczą służy do prowadzenia prac B+R na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), prace przedwdrożeniowe (np. doradztwo, zapewnienie praw ochrony własności intelektualnej), wdrożenie (np. zakup maszyn i innych elementów niezbędnych do wdrożenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), prace przedwdrożeniowe (np. doradztwo, zapewnienie praw ochrony własności intelektualnej), wdrożenie (np. zakup maszyn, oprogramowania i innych elementów niezbędnych do wdrożenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), kompetencje (doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających (związanych z pracami B+R), zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzenie posiadanych kompetencji w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania, kompetencji cyfrowych, a także kompetencji niezbędnych do obsługi infrastruktury badawczej sfinansowanej w ramach kompleksowego projektu).	Projekt kompleksowy składa się z następujących modułów: doradztwo, prace B+R (efektem modułu B+R powinno być opracowanie innowacyjnego rozwiązania możliwego do wykorzystania gospodarczego, spójnego z RIS 2030, infrastruktura B+R (inwestycja w aparaturę, sprzęt i inną niezbędną infrastrukturę, która w powiązaniu z agendą badawczą służy do prowadzenia prac B+R na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), prace przedwdrożeniowe (np. doradztwo, zapewnienie praw ochrony własności intelektualnej), wdrożenie (np. zakup maszyn, oprogramowania i innych elementów niezbędnych do wdrożenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), kompetencje (doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających (związanych z pracami B+R), zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzenie posiadanych kompetencji w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania, kompetencji cyfrowych, a także kompetencji niezbędnych do obsługi infrastruktury badawczej sfinansowanej w ramach kompleksowego projektu).	Wdrożenie do działalności przedsiębiorstwa innowacji produktowej lub innowacji procesowej, może zostać oparte na systemach informatycznych wspierających procesy produkcyjne i logistyczne w firmie. W ramach tego modułu nie powinno więc zabraknąć możliwości dofinansowania systemów ERP najnowszej generacji, w modelu tradycyjnym i rozwiązań w modelu Software as a Service (SaaS), odpowiadających na potrzeby nowoczesnej produkcji (współpracujących z infrastrukturą IoT, zawierających rozwiązania Omnichannel, automatyzację i robotyzację procesów). Dla rosnącego sektora mikro i małych przedsiębiorstw o niskim potencjale innowacyjnym i ograniczonych zasobach pozwalających na prowadzenie własnej działalności B+R, skorzystanie z dostępnych rozwiązań informatycznych najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI), to szansa na wprowadzenie innowacji w przedsiębiorstwie i wykorzystanie jej w procesach gospodarczych. Firmy produkcyjne, mogą rozwijać nowe lub znacząco ulepszone produkty i procesy oraz prowadzić je szybko do obiegu gospodarczego w oparciu o innowacyjne oprogramowanie dostępne na polskim rynku, licencje w modelu stacjonarnym i w modelu Software as a Service (SaaS). Nie powinno ich zabraknąć w katalogu kosztów kwalifikowanych projektowanych działań skierowanych przede wszystkim do MSP. Podnoszenie kompetencji informatycznych pracowników w obszarze obsługi nowego programowania czy sprzętu jest niezbędnym elementem przyspieszenia transformacji cyfrowej polskich firm. Dedykowane i praktyczne szkolenia dotyczące obsługi nowych procesów wynikających z wdrożenia systemów informatycznych, prowadzone są przez producentów oraz firmy wdrożeniowe.	uwaga uwzględniona	
352	Comarch SA	przedstawiciel podmiotu prywatnego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	51	Interwencja polegać będzie na wsparciu inwestycji obejmujących: - rozbudowę przedsiębiorstwa, w szczególności związaną z wprowadzaniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów i usług. W ramach typu operacji, wsparcie będzie kierowane również na zasadniczą zmianę procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług, - rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, w tym sprzedaż produktów i usług w internecie, tworzenie i udostępnianie usług elektronicznych, optymalizacja procesów ułatwiających zarządzanie przedsiębiorstwem oraz współpracę pomiędzy przedsiębiorcami poprzez rozwiązania informatyczne.	Interwencja polegać będzie na wsparciu inwestycji obejmujących: - rozbudowę przedsiębiorstwa, w szczególności związaną z wprowadzaniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów i usług. W ramach typu operacji, wsparcie będzie kierowane również na zasadniczą zmianę procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług, - rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, w tym sprzedaż produktów i usług w internecie, tworzenie i udostępnianie usług elektronicznych, optymalizacja procesów ułatwiających zarządzanie przedsiębiorstwem oraz współpracę pomiędzy przedsiębiorcami poprzez rozwiązania informatyczne. Wsparcie wdrażania nowoczesnych rozwiązań TIK będzie obejmowało kompletną inwestycję informatyczną: zakup wartości niematerialnych i prawnych, np. licencje oprogramowania, infrastruktury IT, usług wdrożeniowych oraz szkolenie pracowników firm w obszarze IT.	Koszt wartości niematerialnych i prawnych (licencji na oprogramowanie) stanowi jedynie część kompletnej inwestycji IT, zdarza się, że mniejszą niż koszt usługi wdrożeniowej. W przypadku firm produkcyjnych, rozwiązanie musi zostać dostosowane do specyfiki danej produkcji. Kompletna usługa wdrożeniowa powinna obejmować następujące elementy: • analiza przedwdrożeniowa, • instalacja systemu, • konfiguracja, • migracja danych, • szkolenia pracowników, • asysta, • implementacja. Alternatywą dla oprogramowania stacjonarnego jest oprogramowanie w modelu chmurowym (SaaS) wymagające mniejszych nakładów na wdrożenie.	uwaga nieuwzględniona	FEM jest dokumentem ogólnym. Katalog kosztów kwalifikowanych określany jest w dokumentach wdrożeniowych.
353		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD).	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie gmin lub powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD).	Co w tym przypadku oznacza skrót IIT (czy nie powinien to być IIT - Inny Instrument Terytorialny)? Czy w myśli Państwa zapisu grupa gmin nie może tworzyć partnerstwa w ramach IIT? Czy można tworzyć partnerstwa "mieszane" składające się zarówno z gmin jak i powiatów? Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przewiduje przecież tworzenie strategii rozwoju ponadlokalnego na bazie gmin.	Uwaga uwzględniona	Błąd literowy
354	Fundacja Mobile Open Society through Technology (MOST)	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	52	n/d	n/d	Wnoszę do lektury że kontynuowany będzie instrument bonów na doradztwo którymi przedsiębiorcy mogą "płacić" za usługi wybranym IOB. Wspieramy ten kierunek przy zapewnieniu oceny jakości ze zrealizowanych usług przez beneficjentów.	uwaga częściowo uwzględniona	Usługa doradcza będzie obligatoryjnym elementem typu projektu: Wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
355	Fundacja MOST	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	60	Przewidziano również wzmocnienie kompetencji i potencjału klastrów i ośrodków innowacji (które stanowią szczególny profil IOB)	Przewidziano również wzmocnienie kompetencji i potencjału wszystkich IOB aktywnych w regionie, posiadających aktualne certyfikacje i wysoką ocenę beneficjentów.	W aktualnym kształcie dokument w tej części koncentruje się na klastrach. Nie jest to uzasadnione, bo działalność klastrów nie przekłada się bezpośrednio na rozwój konkretnych firm, a działalność IOB bezpośrednio tak. W związku z tym brakuje możliwości wsparcia wszystkich akredytowanych IOB, nawet niewielkimi kwotami (ale sprawnie pozyskanymi i rozliczonymi) celem: a) zakupu usług np. certyfikacji, wdrażania systemów jakości b) szkoleń dla pracowników c) inwestycji w systemy IT d) budowy miejsc pracy w tym segmencie (aby możliwe było inwestowanie w nowe miejsca pracy sprzyjające kształceniu nowych osób i budowy karier w ekosystemie innowacji) Na marginesie jedna ważna uwaga: Oczywiście najważniejsze jest jak to będzie wdrożone. Fundacja którą reprezentuję już ponad rok czeka na zwrot ~100tys kosztów które zakwestionowano nam w niesprawiedliwie przeprowadzonej kontroli (naszym partnerom zablokowano nawet większe środki). Wydaliśmy te pieniądze na rzecz przedsiębiorców z regionu a teraz musimy się sądzić o ich zwrot. Z tego powodu odmówiłem podpisania kolejnej umowy na projekt który został rekomendowany do dofinansowania. Umowy Państwa jednostronnie zabezpieczają interes Grantodawcy (Urzędu) a nie symetrycznie też interes Beneficjentów. Takim działaniem można doprowadzić do upadłości każde IOB które ma słabą pozycję wobec Urzędu Marszałkowskiego. Od przekazywania kolejnych transzy finansowania zależy ich płynność i możliwość kontynuacji zakontraktowanych działań. Opóźnienia ponad roczne nie mogą występować. Odpowiedzialność urzędu i urzędników przy tym jest zerowa. Nad tym proponuję szczególnie popracować.	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie będzie udzielane ośrodkom innowacji jako wyspecjalizowanym podmiotom zajmującym się transferem technologii i dostarczaniem usług proinnowacyjnych oraz współpracą z biznesem, których zakładanym efektem działalności jest rozwijanie innowacji w aspekcie produktowym i procesowym. Działalność klastrów co do zasady przekłada się bezpośrednio na działalność firm zrzeszonych w klastrze (członkowie klastra). Wsparcie dla klastrów zostało przewidziane zgodnie z Linią demarkacyjną i polityką klastrową (dokument opracowany na poziomie krajowym).
356	Instytut Wysokich Ciśnień PAN	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	80	budowa i rozbudowa instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej	W ramach projektu interwencja będzie kładła nacisk na systemy i technologie umożliwiające magazynowanie energii wytworzonej w pikach i "wypłaszczanie" charakterystyki energetycznej źródła, np. inteligentne banki energii, wytwarzanie i magazynowanie wodoru, itp. Istotne też będą prace związane z poprawą sprawności układów przekształcających energię.	Istnie duża rozbieżność pomiędzy mocą zainstalowaną OZE a rzeczywistą mocą pozyskiwaną z tych źródeł. Energia wytwarzana w pikach efektywności źródła jest energią tanią (prawie darmową) bo jest jej w danym momencie nadmiar - energia przechowana i oddana do odbiorcy w momencie zapotrzebowania staje się energią "wartościową". W przypadku magazynowania istotnymi elementami są układy przekształcające (np. inwertery) - poprawa ich sprawności jest kolejnym kluczowym elementem systemu.	uwaga nieuwzględniona	Proponowany zapis jest zbyt szczegółowe. Preferencje dla technologii mogą być wprowadzane na poziomie regulaminów konkursów.
357	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		8	Województwo Mazowieckie posiada znaczący potencjał w tym zakresie (wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych)	Zasadnym było by wskazać ile energii elektrycznej obecnie produkowane jest w województwie ze źródeł odnawialnych oraz jaki pułap planowany jest do osiągnięcia po zrealizowaniu założeń polityki energetyczno-klimatycznej	Wprowadzone zapisy dotyczące obszaru energetyki w obecnym stanie są niejasno sformułowane, brak wskazanych dokładnych celów planowanych do osiągnięcia	uwaga uwzględniona	
358	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		8-9	-	Brak jasno określonych celów do zrealizowania	W treści dokumentu przytoczone zostały zapisy dotyczące obecnego stanu środowiska wodnego w Województwie oraz dane dotyczące obecnego stanu proporcji selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, jednakże nie określono najważniejszych dziedzin obszaru środowiska, które będą realizowane w ramach Programu	uwaga nieuwzględniona	Strategia Programu odnosi się do obszarów problemowych, wzywa przez jakimi stoi województwo. Opisy interwencji przewidziane do realizacji wskazane są w punktach 2.1.2.3.1 oraz 2.1.2.5 interwencje w ramach funduszy.
359	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		12	"Wyzwaniem pozostaje podniesienie jakości i dostępności do usług zdrowotnych"	Brak informacji o deficycie lekarzy	Powinien zostać poruszony problem niewystarczającej liczby specjalistów w służbie zdrowia i wskazane narzędzia służące zachęceniu młodych ludzi do kształcenia w tym kierunku, a studentom umożliwienie podjęcia zatrudnienia w zawodzie już w czasie nauki	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie kształcenia kadr medycznych, analogicznie do perspektywy 2014 - 2020 możliwe jest wyłącznie z poziomu krajowego.
360	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		uwaga do całego dokumentu	Brak wyszczególnionych strategicznych operacji, działań międzyregionalnych, trans granicznych oraz transnarodowych, które realizowane będą w ramach Programu	Brak wyszczególnionych strategicznych operacji, działań międzyregionalnych, trans granicznych oraz transnarodowych, które realizowane będą w ramach Programu	Brak wskazanych działań stanowi przeszkodę w ocenie Programu ze względu na brak wiedzy na temat planowanego rozlokowania środków finansowanych w czasie	uwaga nieuwzględniona	Na tym etapie brak działań międzyregionalnych i transgranicznych.
361	Gmina Miasto Plock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	44	Preferowane będą usługi na co najmniej 4 poziomie dojrzałości	Brak wyjaśnienia wszystkich 4 stopni dojrzałości	Brak możliwości oceny planowanych działań ze względu na brak podstawowych informacji	uwaga nieuwzględniona	definicje e-usług znajdują się w Szczegółowym Opisie Priorytetów
362		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	Zakłada się realizację działań komplementarnych do wsparcia z poziomu krajowego e-Zdrowia poprzez interwencje skierowaną do podmiotów wykonujących działalność leczniczą np. e- apteki, zdalny kontakt z lekarzem, teleradiologii, telemedycyny	Brak wyjaśnienia czym jest np. e-apteka	Brak możliwości oceny planowanych działań ze względu na brak podstawowych informacji	uwaga nieuwzględniona	definicje znajdują się w Szczegółowym Opisie Priorytetów
363		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Typy projektów:	Dopisać: •Budowa dróg i infrastruktury na rzecz uzbrojenia terenów inwestycyjnych	Realizując zadania inwestycyjne związane z infrastrukturą drogową, często niezbędne jest podejmowanie działań w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury technicznej obsługującej rejon, w którym planowane są prace budowlane. W zakresie realizacji zadań związanych ze wzmocnieniem konkurencyjności lokalnej gospodarki niezbędne jest doprowadzenie niezbędnych sieci uzbrojenia terenu.	uwaga nieuwzględniona	Wszystkie drogi współfinansowane w tym celu szczegółowym mają przyczynić się do poprawy dostępności, drogi lokalne o charakterze dostępowym muszą spełniać jeden z warunków: stanowić brakujące połączenia do sieci TEN-T, przejść granicznych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych, terenów inwestycyjnych lub innych gałęzi transportu.
364		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142	Powwyższe działania przyczynią się do poprawy dostępności do usług zdrowotnych kierowanych do osób starszych oraz dotkniętych chorobami stanowiącymi główne przyczyny niezdolności do pracy	Problem oczekiwania na wizytę u specjalistów nie został poruszony	Problemem są długie kolejki w oczekiwaniu na specjalistyczne badania i leczenie, nie tylko w powodu braku odpowiedniego sprzętu, ale również z powodu braku specjalistów	uwaga nieuwzględniona	Długość kolejek uzależniona jest od finansowania NFZ, tj. poza kompetencjami IZ. Natomiast kształcenie kadry medycznej, w tym specjalistów, zgodnie z Linią Demarkacyjną możliwe jest z poziomu krajowego
365		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	147	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, ...	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, ...	Role regionotwórcze, o których mowa w opisie posiadają przede wszystkim obiekty znaczące, nowo budowane/przebudowane, które znajdują się w obszarach rewitalizacji. Inwestycje w tym obszarze są kluczowe dla podniesienia jakości obszarów wskazanych w GPR.	Uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 co do zasady nie przewiduje się budowy nowych obiektów kubaturowych. W szczególności uzasadnionych przypadkach możliwa jest rozbudowa, przebudowa lub nadbudowa. Nacisk skierowany jest na zagospodarowanie obiektów już istniejących.
366		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	160	Wdrożenie instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu ...	Brak informacji jakie instrumenty planowane są do wdrożenia	Brak możliwości oceny merytorycznej celu szczegółowego	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie zostanie usunięte z FEM w związku z nowym projektem linii demarkacyjnej. na rzecz Krajowego Planu Odbudowy
367		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	220-225	Cele i beneficjenci	Wniosek o wprowadzenie „Pomocy technicznej” dla IIT Regionu Mazowieckiego Regionalnego. Zabezpieczenie odpowiedniego finansowania dla ośrodków subregionalnych na integrację działań w ramach OSI problemowego oraz MOFów.	Wdrażanie postulatów współpracy samorządowej na rzecz tworzenia obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych i regionalnych dla Mazowsza Regionalnego odbywa się bez odpowiedniego wsparcia na rzecz organizacji współpracy. Często gminy/powiaty z obszarów funkcjonalnych mają deficyty w zakresie podjęcia współpracy. Dedykowane środki finansowe dla miast integratorów współpracy dalyby możliwość wsparcia działań i częstszej organizacji współpracy administracji samorządowej. Wsparcie mogłoby dotyczyć wydatków na szkolenia, ekspertyzy i opracowania, organizację spotkań samorządowców OSI z różnego szczebla organizacji. Obejmować refundację działalności i wyposażenia biura współpracy	uwaga nieuwzględniona	Nie ma podstaw dla wsparcia instytucjonalnego samorządów wnioskujących o dofinansowanie z FEM na realizowane inwestycje. Środki pomocy technicznej finansują wsparcie inwestycji realizujących EFSI, tj. Instytucji zarządzających, Instytucji Pośredniczących, Instytucji Audytowych. Jednocześnie wsparcie szkoleniowe dla potencjalnych beneficjentów będzie zapewnione przez Instytucje Pośredniczące otrzymujące środki pomocy technicznej na ten cel.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
368		przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		cały dokument	Formularz zgłaszania uwag jest błędnie skonstruowany, mimo wyboru opcji "Inne" formularz nakazuje dokonanie wyboru celu szczegółowego W programie brakuje kluczowej kwestii dotyczącej trybu wyboru projektów w ramach poszczególnych celów szczegółowych: konkursowy, pozakonkursowy czy inny - jeśli tak to jaki?	Rekomenduję uzupełnienie dokumentu o zasady i tryby wyboru projektów - z punktu widzenia potencjalnego Beneficjenta są to kluczowe informacje w celu właściwego przygotowania się do procesu aplikowania.	Zasady i tryb wyboru projektów winny być albo opisane w ramach poszczególnych celów szczegółowych bądź jako oddzielny rozdział dokumentu. Nawet jeżeli Rozporządzenie nie narzuca takiego obowiązku, to opisanie zasad i trybu naboru projektów na etapie konsultacji programu jest dobrą praktyką.	uwaga częściowo uwzględniona	Tryb wyboru projektów: procedura konkurencyjna i niekonkurencyjna, zostanie określony w FEM 2021-2027. Natomiast szczegółowe zasady oceny i wyboru zostaną określone w dokumentach wdrożeniowych, w tym wytycznych MFIPR i SZOP.
369		przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		uwaga dotyczy całego dokumentu u Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Uwaga dotyczy tych części dokumentu, które zawierają zapisy "do uzupełnienia na dalszym etapie prac" lub pozostają niewypełnione np: tabele wskaźników	Dokument przedstawiony do konsultacji społecznych winien być kompletny i zawierać wszystkie informacje, aby uczestnicy konsultacji społecznych mieli możliwość zapoznania się z pełną treścią dokumentu i odniesienia się do poszczególnych jego części.	Uzasadnienie jak wyżej. Konsultacje społeczne dokumentu zawierającego wszystkie niezbędne informacje gwarantują wiarygodność przeprowadzonego procesu konsultacji. W przypadku przedmiotowego programu i braków w jego treści uczestnicy konsultacji nie mają możliwości odniesienia się do wszystkich aspektów, które winny być ujęte w programie.	Uwaga uwzględniona	Projekt FEM 2021-2027 opiera się na projekcie UP, który jest obecnie na etapie konsultacji z KE. KE nie zajęła dotychczas stanowiska w sprawie przesunięcia alokacji do regionu lepiej rozwiniętego, z tego powodu nie mogły być wypełnione niektóre obszary, np. dotyczące wskaźników produktu i rezultatu. W przypadku warunków podstawowych równolegle przygotowywane są dokumenty na poziomie regionalnym, co pozwoli uzupełnić ten obszar.
370	Powiat Przasnyski	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	122	-	W Wykazie planowanych operacji o znaczeniu strategicznym postulujemy dodanie zadania pn. „Budowa linii kolejowej Zegrze – Przasnysz z perspektywą włączenia do linii kolejowej nr 035 w m. Chorzele”.	Projekt budowy linii kolejowej Zegrze – Przasnysz jest kluczowym projektem transportowym całego Północnego Mazowsza. W projekcie bierze udział 18 samorządów z terenu woj. mazowieckiego. Projekt przeszedł do II etapu naboru w programie Kolej+. Przygotowanie Wstępnego Studium Planistyczno-Prognostycznego linii kolejowej wsparł Samorząd Województwa. Z uwagi na wagę i istotność inwestycji powinna być ona literalnie wskazana w FEM 2021-2027.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną budowa linii kolejowych współfinansowana będzie z programów krajowych, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027
371	Powiat Przasnyski	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	-	Po opisie zakresu interwencji na str. 208, postulujemy dodanie zapisu o treści: Równocześnie kluczowe będą działania ukierunkowane na poprawę dostępności do podstawowych usług publicznych w celu zapewnienia atrakcyjnych warunków życia mieszkańców. Podmioty publiczne powinny mieć możliwość świadczenia usług na coraz wyższym poziomie poprzez wsparcie modernizacji lub rozbudowy ich siedzib, w tym utworzenie archiwów zakładowych, komórek obsługi przedsiębiorcy i inwestora czy dostosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych”.	JST powinny mieć możliwość świadczenia usług publicznych na najwyższym poziomie. Niestety brak środków uniemożliwia sfinansowanie inwestycji w infrastrukturę, które są warunkiem niezbędnym do poprawy jakości usług. Wiele samorządów zgłasza potrzebę budowy nowoczesnych archiwów zakładowych, bo dotychczasowe pomieszczenia nie są w stanie już pomieścić stale rosnącej ilości dokumentacji. Skupienie się na cyfryzacji usług publicznych nie rozwiąże obecnie nawastrzonych problemów. Ponadto świadczenie usług dla przedsiębiorców, inwestorów, czy niepełnosprawnych mieszkańców również wymaga rozbudowy infrastruktury publicznej.	uwaga nieuwzględniona	W ramach tego CP wspierane są procesy rewitalizacji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. Pewne typy działań będą możliwe do realizacji, o ile wynikać będą z Gminnych Programów Rewitalizacji.
372	Powiat Przasnyski	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	-	Zapewnienie wsparcia dla JST na promocję i marketing terenów inwestycyjnych.	W projekcie FEM 2021-2027 brak jednak jest przewidzianego wsparcia dla JST, zwłaszcza w ramach OSI, na promocję i marketing terenów inwestycyjnych. Wiele samorządów, które utworzyły strefy aktywności gospodarczej, np. dzięki wsparciu z RPO WM poprzednich perspektyw, aktywnie poszukuje nowych inwestorów. Niestety JST mają ograniczone środki na kampanie marketingowe terenów inwestycyjnych. Dotarcie z profesjonalną ofertą do krajowych i międzynarodowych inwestorów jest bardzo trudne bez wsparcia zewnętrznego. Dlatego postulujemy, by możliwość takiego wsparcia dla JST uwzględnić w FEM 2021-2027.	uwaga nieuwzględniona	W ramach tego CP wspierane są procesy rewitalizacji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. Pewne typy działań będą możliwe do realizacji, o ile wynikać będą z Gminnych Programów Rewitalizacji.
373	Politechnika Warszawska	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	str. 37 i 46	w celach szczegółowych 2.1.1.1. oraz 2.1.1.2, w „głównych grupach docelowych” - w imieniu Politechniki Warszawskiej, zgłaszam uwagę do zbyt szerokiej naszym zdaniem kategorii grupy docelowej jaką są "ośrodki badawcze".	stworzenie osobnej kategorii dla "uczelnii"	Z uwagi na szeroki zakres działalności uczelni (tj. prowadzenie dydaktyki, działalności naukowo-badawczej, działalności innowacyjno-wdrożeniowej, współpracy z biznesem, transferu technologii i dostarczania usług proinnowacyjnych), sprawadzenie uczelni do grupy „organizacji badawczych” jest zbyt dużym uproszczeniem. Bieżąca definicja grup docelowych (str. 37 i 46 dokumentu) – w przekonaniu Politechniki Warszawskiej jest za szeroka, a przez to niejasna, dlatego też gorąco rekomendujemy jej redefinicję.	uwaga nieuwzględniona	Brak uzasadnienia dla wskazania uczelni jako osobnej grupy docelowej. Uczelnie zostały wymienione w dokumencie jako przykład jednostki naukowej, będącej organizacją badawczą, zatem nie ma wątpliwości, że są grupą docelową dla projektów w celu szczegółowym (i).
374	Politechnika Warszawska	przedstawiciel podmiotu publicznego	Plan finansowy		230	Priorytet 1 - EFRR - kategoria regionu: Lepiej rozwinięte: 49 200 000 Priorytet 1 - EFRR - kategoria regionu: Stabiej rozwinięte: 146 589 196	Przyznanie najwyższej możliwej alokacji środków finansowych w obszarach wsparcia dla Regionu Warszawskiego Stołecznego.	Z uwagi na fakt, iż w Warszawie zlokalizowanych jest 76% uczelni występujących w województwie mazowieckim (64 z 84 uczelni publicznych i niepublicznych), w tym 17 (z 21) uczelni publicznych oraz 89% instytutów naukowych (instytutów badawczych, instytutów PAN i innych) zlokalizowanych w województwie mazowieckim, tj. 112 ze 126 (i blisko 46% w skali kraju), zwracam się z uprzejmą prośbą o zabezpieczenie jak najwyższej możliwej alokacji środków finansowych w obszarach wsparcia dla Regionu Warszawskiego Stołecznego.	uwaga częściowo uwzględniona	Prace nad podziałem alokacji na cele szczegółowe nie zostały jeszcze zakończone. W tym procesie IZ musi uwzględnić uwarunkowania i limity nałożone na poszczególne cele. Ponadto należy mieć na uwadze, że polityka UE jest nakierowana na niwelowanie dysproporcji rozwojowych, w związku z czym pula środków na regiony najlepiej rozwinięte jest bardzo ograniczona w stosunku do alokacji na regiony słabiej rozwinięte.
375	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	151	Nie ma jasności jaka jest intencja w powtarzaniu wskaźników i jak beneficjenci powinni różnicować dane do tych wskaźników. CCR21 – Turystki odwiedzający wspierane obiekty RCR77 - Liczba osób odwiedzających wsparte obiekty kulturalne i turystyczne RCR78 – Użytkownicy korzystający z obiektów kulturalnych objętych wsparciem Czy te wskaźniki mogą być stosowane wybiórczo, czy będą obowiązywały w każdym konkursie zawsze? We wskaźniku produktu wskazano różne wskaźniki pod symbolem RCO77.	j.w	j.w	Uwaga uwzględniona	Wskaźniki zostaną uzupełnione
376	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	217 i 218	Jeżeli za priorytetowe działania uznaje się „zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewalforyzację zabytków nieruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. W pierwszej kolejności wsparcie otrzymywać będą obiekty najbardziej zagrożone (z uwagi na zły stan techniczny) oraz zabytki najcenniejsze – posiadające wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową objęte jedną z form ochrony prawnej, przewidzianych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.” to nie jest czytelne dlaczego nie wskazano do tego celu odpowiednich wskaźników, np. „Liczba obiektów kultury objętych wsparciem” (RCO77) lub „Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem” (PLRO139) pokazujących efekty realizacji projektów. Poza tym brakuje wskaźników dotyczących infrastruktury, np. „Liczba instytucji kultury objętych wsparciem”.	j.w.	j.w.	uwaga nieuwzględniona	W ramach tego CP wspierane są procesy rewitalizacji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
377	Lokalna Grupa Działania Zalew Zegrzyński	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Partnerstwo		Cel 5. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego. Rewitalizacja terenów zdegradowanych.	Wsparcie LGD w ramach programu regionalnego dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych. Wymiar terytorialny- RLKS dla całego Mazowsza w formie pośredniej.	Wymiar terytorialny dla całego Mazowsza- RLKS w formule bezpośredniej.	Proponując formułę bezpośrednią dla RLKS na Mazowszu mam na względzie planowaną przez rząd redukcję środków finansowych dla Planu Strategicznego WPR w działaniach filaru II dla całego kraju, w tym dla Mazowsza. Plan MRIRW zakłada przydział środków na obszary wiejskie pokrywający 80% potrzeb. Wynika z tego, że 20% dobrze funkcjonujących LGD będzie pozbawiona wsparcia, a więc będzie zmuszona zamknąć swoją działalność. Wsparcie finansowe Funduszu Dla Mazowsza pozwoli przetrwać i dalej rozwijać się inicjatywie RLKS w dotychczasowym wymiarze. Dodatkowym argumentem jest fakt, że formuła pośrednia funkcjonuje w obecnej perspektywie i nie sprawdziła się. Jej znaczenie jest marginalne. W imieniu wszystkich mazowieckich LGD i gmin które one obejmują proszę o podjęcie decyzji o wsparciu w formule BEZPOŚREDNIEJ mazowieckiego RLKS.	uwaga częściowo uwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać. Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
378	*Koleje Mazowieckie KM" sp. z o.o.	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	122	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem: 13. Zakup 25 sztuk pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych 14. Zakup 15 sztuk czteroczołowych pięciotrójnych elektrycznych zespołów trakcyjnych 15. Zakup 10 sztuk hybrydowych dwuczłonowych zespołów trakcyjnych 16. Zakup 10 sztuk dwuczłonowych zespołów trakcyjnych 17. Zakup 30 sztuk wagonów pięciotrójnych do pociągów typu push – pull	W związku z aktualizacją katalogu planowanych do realizacji inwestycji przez Spółkę KM prosimy o umieszczenie w wykazie planowanych operacji o znaczeniu strategicznym następujących pozycji: •Zakup 10 sztuk dwuczłonowych EZT •Zakup 20 sztuk pięciotrójnych EZT •Zakup 32 sztuk pięcioczołowych EZT •Zakup 30 sztuk wagonów pięciotrójnych •Zakup 18 sztuk wodorowych zespołów trakcyjnych •Zakup 5 sztuk pojazdów elektryczno – akumulatorowych •Zakup 7 sztuk trójczłonowych EZT	Plany inwestycyjne Spółki KM uległy modyfikacji, w związku z powyższym uprzejmie wnosimy o aktualizację katalogu inwestycji Spółki KM.	uwaga uwzględniona	
379	*Koleje Mazowieckie KM" sp. z o.o.	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119	W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, planowane są do realizacji następujące typy projektów: - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, poprawiających dostępność do sieci TEN-T, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na tych drogach; - budowa obwodnic odciążających miasta od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego; - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ramach planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi, spełniających warunki zapisane w UP; - linie kolejowe – budowa, przebudowa lub modernizacja; - tabor kolejowy - zakup lub modernizacja; - budowa zapleczy utrzymaniowo-naprawczych.	Wnosimy o możliwość dofinansowania z programu FEM: •budowy/rozbudowy infrastruktury towarzyszącej w postaci nowych torów odstawczych w Sekcjach utrzymaniowych, peronów technologicznych i innych elementów infrastruktury towarzyszącej np. oświetlenia (dla przewoźników regionalnych).	Zakup nowego taboru wiąże się z koniecznością dostosowania istniejących zapleczy technicznych do obsługi większej ilości taboru. Każdy ze zjeżdżających na Sekcje utrzymaniowe pojazdów, musi mieć zapewnienie miejsce postojowe w postaci torów odstawczych. Wiąże się to bezpośrednio z koniecznością budowy/rozbudowy infrastruktury towarzyszącej tj. peronów technologicznych, oświetlenia i innych powiązanych elementów.	uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 jest dokumentem ogólnym, szczegółowy zakres projektów - budowa zapleczy utrzymaniowo-naprawczych będzie doprecyzowany w SZOP i jest uzależniony od ostatecznego kształtu dokumentów wdrożeniowych, np. Wytyczne dot. kwalifikowalności wydatków 2021-2027.
380	*Koleje Mazowieckie KM" sp. z o.o.	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119	W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, planowane są do realizacji następujące typy projektów: - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, poprawiających dostępność do sieci TEN-T, w tym inwestycje na rzecz poprawy bezpieczeństwa na tych drogach; - budowa obwodnic odciążających miasta od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego; - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ramach planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi, spełniających warunki zapisane w UP; - linie kolejowe – budowa, przebudowa lub modernizacja; - tabor kolejowy - zakup lub modernizacja; - budowa zapleczy utrzymaniowo-naprawczych.	Wnosimy o możliwość dofinansowania z programu FEM: •doposażenia pojazdów w urządzenia ETCS dla taboru kolejowego.	Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa pasażerskiego transportu kolejowego i dostosowanie posiadanych przez Spółkę KM pojazdów do współpracy z urządzeniami przytorowymi ERTMS na liniach kolejowych Województwa Mazowieckiego.	uwaga nieuwzględniona	Typy projektów planowane do realizacji w tym celu szczegółowym zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa Mazowieckiego. Z uwagi na ograniczoną alokację finansowaną w inwestycje wskazane w projekcie programu FEM 2021-2027.
381	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	220	Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego wykorzystania środków FEM 2021-2027 poprzez utrzymanie skutecznego systemu zarządzania, wdrażania, kontroli oraz certyfikacji.	Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego wykorzystania środków FEM 2021-2027 poprzez utrzymanie skutecznego systemu zarządzania, wdrażania, kontroli oraz certyfikacji i prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych.	Wynika to jednoznacznie z celów szczegółowych nr 4 i 5	uwaga uwzględniona	
382	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	221	Cel szczegółowy 5: Skuteczna i efektywna informacja i promocja FEM 2021-2027. Oczekiwany rezultat: zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania FE. Wsparcie ze środków Pomocy technicznej zapewni: • utrzymanie portali internetowych poświęconych wdrażaniu projektów FEM 2021-2027, • promocję możliwości finansowania i realizacji strategii, • udostępnienie informacji przedstawiających osiągnięcia FEM 2021-2027, w tym promujące uruchomienie Programu.	Cel szczegółowy 5: Skuteczna i efektywna informacja i promocja FEM 2021-2027. Oczekiwany rezultat: zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania FE. Wsparcie ze środków Pomocy technicznej zapewni: • utrzymanie portali internetowych poświęconych wdrażaniu projektów FEM 2021-2027, • promocję możliwości finansowania i realizacji strategii, • udostępnienie informacji oraz promocja nt. uruchomienia Programu, postępów w realizacji i osiągnięć FEM 2021-2027, w tym o efektach wsparcia w regionie.	Poszerzenie zakresu działań informacyjnych i promocyjnych. Przy tym zapisie pomija się np. ten okres, kiedy nie ma jeszcze zrealizowanych projektów, jednak można już pokazywać spodziewane korzyści dla odbiorców rezultatu (zgodnie zresztą ze Strategią komunikacji PS 2021-2027, która jest w trakcie konsultacji, a mowa o promocji „obietnicy”).	uwaga uwzględniona	
383	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	222	Liczba udzielonych dotacji na realizację projektów wzmacniających potencjał beneficjentów	Przypis dolny z wyjaśnieniem	Wskaźnik wymaga doprecyzowania. Przy tym zapisie nie jest jednoznacznie odczytywany: kto jest beneficjentem, którego te dotacje wzmacniają (czy mogą to być np. podmioty zewnętrzne, które zadeklarują realizację któregoś celu Pomocy technicznej, a przy tym zapisie jest to możliwe, czy tylko instytucje związane z wdrażaniem Funduszy Europejskich na Mazowszu?)	uwaga nieuwzględniona	Definicje wskaźników znajdują się w Katalogu definicji Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych na lata 2021-2027

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
384	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU, Wydział Informacji i Promocji Funduszy Europejskich)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet X – Pomoc techniczna (EFS+)	225	Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego wykorzystania środków FEM 2021-2027 poprzez utrzymanie skutecznego systemu zarządzania, wdrażania, kontroli oraz certyfikacji.	Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego wykorzystania środków FEM 2021-2027 poprzez utrzymanie skutecznego systemu zarządzania, wdrażania, kontroli oraz certyfikacji oraz prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych.	Wynika to jednoznacznie z celów szczegółowych nr 4 i 5	uwaga uwzględniona	
385	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU, Wydział Informacji i Promocji Funduszy Europejskich)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet X – Pomoc techniczna (EFS+)	226	Cel szczegółowy 5: Skuteczna i efektywna informacja i promocja FEM 2021-2027. Oczekiwany rezultat: zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania FE. Wsparcie ze środków Pomocy technicznej zapewni: • utrzymanie portali internetowych poświęconych wdrażaniu projektów FEM 2021-2027, • promocję możliwości finansowania i realizacji strategii, • udostępnienie informacji przedstawiających osiągnięcia FEM 2021-2027, w tym promujące uruchomienie Programu.	Cel szczegółowy 5: Skuteczna i efektywna informacja i promocja FEM 2021-2027. Oczekiwany rezultat: zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania FE. Wsparcie ze środków Pomocy technicznej zapewni: • utrzymanie portali internetowych poświęconych wdrażaniu projektów FEM 2021-2027, • promocję możliwości finansowania i realizacji strategii, • udostępnienie informacji oraz promocja nt. uruchomienia Programu, postępów w realizacji i osiągnięć FEM 2021-2027, w tym efekty wsparcia w regionie.	Poszerzenie zakresu działań informacyjnych i promocyjnych. Przy tym zapisie pomija się np. ten okres, kiedy nie ma jeszcze zrealizowanych projektów, jednak można już pokazywać spodziewane korzyści dla odbiorców rezultatu (zgodnie zresztą ze Strategią komunikacji PS 2021-2027, która jest w trakcie konsultacji, a mówi o promocji „obietnicy”).	uwaga uwzględniona	
386	Gmina Miasto Płock	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	44 i kolejne	„Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Mazowszu (...)” „Wydajne cyfrowe usługi publiczne prowadzą do zmniejszenia niepotrzebnych obciążeń regulacyjnych i administracyjnych, co może mieć zasadnicze znaczenie na etapie ożywienia gospodarczego. Sprawdzaniem funkcjonowania rozwiązań cyfrowych były wydarzenia związane z rozprzestrzenieniem się na wszystkich kontynentach pandemii SARS-CoV-2. Okoliczności te pokazały jak ważną rolę odgrywa we współczesnym świecie możliwość komunikacji elektronicznej. Dalsze promowanie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej jest więc niezbędne w odpowiedzi na obecne i przyszłe wyzwania rozwojowe (...)”.	Rekomenduję rozszerzenie zakresu wsparcia o możliwość prowadzenia szkoleń dla pracowników administracji publicznej, sektora kultury czy służby zdrowia	Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań IT w zakresie świadczenia usług publicznych wymaga ciągłego i systematycznego szkolenia pracowników JST. Trudno zakładać wysoką efektywność wdrażanych rozwiązań bez szkolenia pracowników obsługujących. Uwaga do każdego z obszarów ujętych w celu szczegółowym 1(ii).	uwaga częściowo uwzględniona	W projektach dotyczących e-edukacji planuje się realizację komponentu szkoleniowego.
387		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Brakuje informacji w jaki sposób dokonano wyboru operacji strategicznych, czy jest to katalog zamknięty, kto jest Beneficjentem tych operacji, do kogo skierowane będzie wsparcie, szczegółowy opis zakresu rzeczowego poszczególnych operacji, jaką alokacją wyczerpują operacje strategiczne i jak pozostaje na ewentualną procedurę konkursową. Pamiętaj także informacje dot. harmonogramu planowanych operacji zgodnie z brzemieniem akapitu tj: „Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem”	Postęp technologiczny wymusza na JST modernizację sprzętu teleinformatycznego oraz systemów zapewniających wysoką jakość obsługi Klienta. W związku z tym na etapie konsultacji społecznych oczekujemy wiarygodnych i rzetelnych informacji dot. zakresu wsparcia oraz zasad naboru projektów do realizacji.	uwaga nieuwzględniona	Wskazane w projekcie FEM 2021-2027 operacje mają strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu i zostały wskazane przez Zarząd Województwa Mazowieckiego. Wykaz projektów strategicznych będzie modyfikowany.
388	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU, Wydział Informacji i Promocji Funduszy Europejskich)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet X – Pomoc techniczna (EFS+)	227	Liczba udzielonych dotacji na realizację projektów wzmacniających potencjał beneficjentów	Przypis dolny z wyjaśnieniem	Wskaźnik wymaga doprecyzowania. Przy tym zapisie nie jest jednoznacznie odczytywany: kto jest beneficjentem, którego te dotacje wzmacniają (czy mogą to być np. podmioty zewnętrzne, które zadeklarują realizację któregoś celu Pomocy technicznej, a przy tym zapisie jest to możliwe, czy tylko instytucje związane z wdrażaniem Funduszy Europejskich na Mazowszu?)	uwaga nieuwzględniona	Definicje wskaźników znajdują się w Katalogu definicji Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych na lata 2021-2027
389		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	122	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Brakuje informacji w jaki sposób dokonano wyboru operacji strategicznych, czy jest to katalog zamknięty, kto jest Beneficjentem tych operacji, jaką alokacją wyczerpują operacje strategiczne i jak pozostaje na ewentualną procedurę konkursową. Pamiętaj także informacje dot. harmonogramu planowanych operacji zgodnie z brzemieniem akapitu tj: „Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem”	Potrzeby inwestycyjne JST w zakresie budowy, modernizacji, przebudowy infrastruktury drogowej w województwie są ogromne. Powstaje pytanie jaka pula środków zostanie przeznaczona na procedury konkursowe, czy będzie to oddzielna pula na drogi powiatowe i gminne i oddzielna na drogi wojewódzkie. Jeżeli jest możliwość realizacji inwestycji drogowych o statusie strategicznych w trybie nie konkursowym to w jaki sposób Beneficjenci mogą zgłaszać potrzeby i jakie są kryteria wyboru.	uwaga nieuwzględniona	Projekty wynikają z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego (RPT WM) dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie 2021-2027. Ostateczna lista projektów strategicznych planowana do realizacji w tym celu szczegółowym będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego. Nie jest jeszcze znana wysokość alokacji przewidziana na projekty strategiczne.
390		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	142	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgodnie z ustawą o samorządzie gminy zadaniem własnym gminy jest realizacja zadań w zakresie ochrony zdrowia. Rozszerzenie katalogu uprawnionych Beneficjentów umożliwi JST realizację programów profilaktycznych we współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. JST uzyskują także możliwości realizacji projektów partnerskich w przedmiotowym obszarze.	uwaga nieuwzględniona	Uwaga bez związku z obszarem wsparcia w tym celu szczegółowym
391		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	147	1. „W ramach typu projektu Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej za priorytetowe uznaje się wsparcie instytucji kultury na rzecz włączenia ich w tworzenie produktów turystycznych i oferty wypoczynkowo-turystycznej, a także wzmocnienia ich funkcji regionotwórczej. (...)” 2. „Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury (instytucje statutowo prowadząca działalność społeczno-kulturalną tzn. która tworzy i prezentuje sztukę, edukuje, animuje i angażuje społeczność, inicjuje debaty, jest miejscem spotkań), muzea.”	1.Rekomenduję rozszerzenie katalogu priorytetowych działań o budowę infrastruktury kultury umożliwiającej udział w wydarzeniach kulturalnych na wysokim poziomie artystycznym. 2. Rekomenduję wyraźne wskazanie instytucji kultury – wśród podmiotów do których skierowane zostanie wsparcie.	Wzmacnianie roli sektora kultury w rozwoju gospodarczym wymaga nakładów finansowych na infrastrukturę kultury, która umożliwia realizację wydarzeń kulturalnych na wysokim poziomie zgodnie z oczekiwaniami odbiorców. Szczególnie w przypadku ośrodków regionalnych i subregionalnych województwa, które świadczą usługi w tym zakresie dla mieszkańców z danego subregionu ale także całego województwa. Wskazana rekomendacja odpowiada uzasadnieniu interwencji dla przedmiotowego celu szczegółowego tj: „Wyzwania w obszarze kultury i turystyki, na które odpowiada interwencja funduszy europejskich, to przede wszystkim wzmocnienie roli kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej, w tym modernizacja infrastruktury kultury i turystyki, wzmacnianie potencjału instytucji kultury, wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych i przemysłu czasu wolnego, promocja dziedzictwa narodowego i walorów turystycznych Mazowsza.”	Uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 co do zasady nie przewiduje się budowy nowych obiektów kubaturowych. W szczególności uzasadnionych przypadkach możliwa jest rozbudowa, przebudowa lub nadbudowa. Nacisk skierowany jest na zagospodarowanie obiektów już istniejących. Instytucje kultury są wskazane do wsparcia w ramach Celu szczegółowego 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, a także w poszczególnych typach interwencji.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
392		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	154	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowym 4(a) realizowany będzie tylko jeden typ projektu, mianowicie projekty niekonkurencyjne Powiatowych Urzędów Pracy, będących jednostkami organizacyjnymi jest.. skierowane do osób bezrobotnych. Grupą docelową są zatem tylko osoby zarejestrowane w ewidencjach urzędów pracy w województwie mazowieckim. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy są ujednolicone i dotyczą głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
393		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	160	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowym 4(b) zgodnie z projektem linii demarkacyjnej 2021-2027 realizowane będzie wsparcie dotyczące wspierania kompetencji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia, którzy są pracownikami jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego - na poziomie powiatowym i wojewódzkim. Nie ma możliwości skierowania wsparcia do pozostałych pracowników JST. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy są ujednolicone i dotyczą głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
394		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	166	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów. Obecne zapisy programu można interpretować w taki sposób, że z wnioskiem o dofinansowanie będą mogli występować pracownicy indywidualnie oraz osoby indywidualne – chyba, że Instytucja Zarządzająca zakłada taką możliwość iż w procedurach konkursowych wnioski składać będą indywidualne osoby fizyczne.	uwaga nieuwzględniona	W pojęciu "pracodawcy" zawierają się także jest. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy są ujednolicone i dotyczą głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
395		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów. Grupy docelowe wskazane w programie nie posiadają osobowości prawnej. Publiczne szkoły i placówki oświatowe nie posiadają osobowości prawnej, mogą działać w imieniu organu prowadzącego (JST) na podstawie stosowanego pełnomocnictwa/upoważnienia. Obecne zapisy budzą wątpliwości, mogą być rozumiane, iż z wnioskiem o dofinansowanie występować będą indywidualnie uczniowie bądź nauczyciele.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
396		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	180	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów.	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
397		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zadania w zakresie pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należą do zadań własnych gminy realizowanych przy pomocy m.in. miejskich/gminnych ośrodków pomocy społecznej.	uwaga częściowo uwzględniona	Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych mogą być beneficjentami projektów w ramach danego celu szczegółowego. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027). W treści programu, zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, uwzględniono główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Dlatego główne grupy docelowe zostały uzupełnione o podmioty, które w poszczególnych adekwatnych celach szczegółowych będą także beneficjentami wsparcia. Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
398		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	194	Błędnie działa formularz zgłaszania uwag. Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów. Interwencje w ramach celu są realizowane przez JST przy pomocy m.in. miejskich/gminnych ośrodków pomocy społecznej.	uwaga częściowo uwzględniona	Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych mogą być beneficjentami projektów w ramach danego celu szczegółowego. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
399		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	202	Główne grupy docelowe	Rekomenduję rozszerzenie katalogu głównych grup docelowych o jednostki samorządu terytorialnego Ponadto rekomenduję wprowadzenie wyraźnego podziału na zestawienie głównych grup Beneficjentów (czyli podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie) oraz zestawienie grup docelowych	Zgłoszona uwaga ma charakter porządkowy dot. właściwej interpretacji zapisów. Zadania w zakresie pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należą do zadań własnych gminy realizowanych przy pomocy m.in. miejskich/gminnych ośrodków pomocy społecznej.	uwaga częściowo uwzględniona	Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych mogą być beneficjentami projektów w ramach danego celu szczegółowego. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027). W treści programu, zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, uwzględniono główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Dlatego główne grupy docelowe zostały uzupełnione o podmioty, które w poszczególnych adekwatnych celach szczegółowych będą także beneficjentami wsparcia. Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
400		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	II. Inne instrumenty terytorialne (IIT): 1) Mazowieckie strukturalne inwestycje terytorialne (MSIT) dla 6 podregionów (NUTS 2 Mazowiecki regionalny): • Ciechanowskiego; • Ostrołęckiego; • Płockiego; • Radomskiego; • Siedleckiego; • Żyrardowskiego. Dla MSIT zostaną wskazane dwa rodzaje rdzenia – rdzeń podstawowy funkcjonalny, tzn. miasto będące stolicą subregionu wraz obszarem funkcjonalnym, oraz rdzeń związany z innym statusem miasta, w tym miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze wraz obszarem funkcjonalnym wyznaczone w KSRR 2030.	Uwaga – jak należy rozumieć zapis: „Dla MSIT zostaną wskazane dwa rodzaje rdzenia – rdzeń podstawowy funkcjonalny, tzn. miasto będące stolicą subregionu oraz miasto mające status miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze tworzy obszar funkcjonalny i opracowuje strategię ponadlokalną niezbędną w procesie aplikowania o środki UE?” Rekomenduję wyczerpujące doprecyzowanie zasad określania i wdrażania IIT.	Zapisy zamieszczone w programie są bardzo ogólne i niejednoznaczne, dające dowolność interpretacji. Co oznacza, wskazanie dwóch rodzajów rdzenia? Czy każde miasto wskazane w SRWM tzn. będące stolicą subregionu oraz miasto mające status miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze tworzy obszar funkcjonalny i opracowuje strategię ponadlokalną niezbędną w procesie aplikowania o środki UE? Co w przypadku miast które nie są stolicą subregionu i nie mają statusu miasta średniego tracącego funkcje społeczno-gospodarcze. Czy te miasta są wykluczone z możliwości objęcia IIT?	uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
401		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	„Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.”	Zapis „Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.” – zamieszczono w celu szczegółowym 2.1.8.2. Czy powyższa treść dotyczy także celu szczegółowego 2.1.8.1? tzn. w ramach celu szczegółowego 2.1.8.1 także będzie zapewnione wsparcie eksperckie w poziomie regionalnym? Jeśli dla celu 2.1.8.1 nie przewidziano takiego wsparcia to rekomenduję rozszerzenie zapisów w celu 2.1.8.1 o wsparcie eksperckie w poziomie regionu.	Niejednoznaczność zapisów powoduje trudność i rozbieżność w interpretacji. Zapewnienie wsparcia eksperckiego winno dotyczyć wdrażania IIT na obszarach miejskich jak i innych niż miejskie.	uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
402		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	207 i kolejne	„Wykorzystując elastyczność CP5 ww. pakiety, szczególnie z zakresu rewitalizacji, będą uzupełnione interwencjami realizowanymi w ramach CP1-4, Wdrażanie ich, podobnie jak inne CP w ramach programu na lata 20121-2027, nastąpi m.in. za pomocą instrumentów terytorialnych. Istotą wdrażania instrumentów będzie dobranie pakietu działań adekwatnie do charakteru terytorium, dla którego dany instrument będzie wskazany. Kluczowe w przygotowaniu założeń będzie sformułowanie wizji i stworzenie odpowiedniego klimatu sprzyjającego inwestycjom, oddolna inicjatywa, a także opracowanie strategii terytorialnej.”	Co w praktyce oznacza przytoczony zapis? Czy ma związek z zapisami typu: „W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT/ZIT” ujętymi pod innymi celami szczegółowymi dokumentu? Jak te zapisy należy interpretować i w jaki sposób należy podejść do opracowania IIT?	Niejednoznaczność zapisów powoduje trudność i rozbieżność w interpretacji. Wiele ważnych aspektów z punktu widzenia Beneficjenta jest ogólnych niedoprecyzowanych i niewyjaśnionych.	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych znajduje się w CP 5. ich wdrażanie dotyczy całego FEM 2021-2027. Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
403		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Instrumenty terytorialne skierowane do obszarów miast	Rekomenduję zamieszczenie w programie szczegółowego opisu mechanizmu przygotowania i realizacji instrumentów terytorialnych ze wskazaniem konkretnych podmiotów odpowiedzialnych za ten proces – szczególnie w odniesieniu do Innych Instrumentów Terytorialnych.	Opracowanie strategii ponadlokalnej uprawniającej do realizacji IIT wymaga czasu i zaangażowania zasobów ludzkich i finansowych. Na podstawie obecnych zapisów nie można jednoznacznie zinterpretować intencji IZ. Określenie, że „na obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (...)” jest niezrozumiałe. Powstaje wiele pytań np.: 1. Czy IZ oczekuje że miasta - stolice subregionalne i miasta tracące funkcje społ-gospod. będą oddzielnie opracowywać IIT i strategię ponadlokalną? W efekcie w subregionie będą funkcjonować np. 3 strategię ponadlokalne? 2. Czy też intencją jest aby powstała np. jedna strategia ponadlokalna równoznaczna z Planem Działań IIT obejmująca obszar OSI wyznaczony w SRWM, uwzględniająca miasto – stolicę subregionu, tracące funkcje społ-gospod., gminy zagrożone trwałą marginalizacją? 3. Czy opracowanie strategii ponadlokalnej dla OSI (zgodnie ze SRWM) będącej Planem Działań IIT będzie podstawą do ubiegania się do dofinansowanie w ramach celu 2.1.8.1 i 2.1.8.2 – w zależności od statusu i wielkości Beneficjenta? 4. Czy strategia ponadlokalna winna zawierać wykaz potrzeb podmiotów spoza sektora publicznego?	uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
404		przedstawiciel podmiotu publicznego	Plan finansowy		230	Brak możliwości odniesienia się do części dokumentu z uwagi na brak informacji w dokumencie.	????	Brak możliwości odniesienia się do części dokumentu z uwagi na brak informacji w dokumencie.	uwaga uwzględniona	Obszar będzie uzupełniony. Brak ostatecznych rozstrzygnięć w UP, w tym dot. alokacji dla regionu lepiej rozwiniętego.
405		przedstawiciel podmiotu publicznego	Warunki podstawowe Do uzupełnienia na późniejszym etapie		234	Brak możliwości odniesienia się do części dokumentu z uwagi na brak danych.	???	Brak możliwości odniesienia się do części dokumentu z uwagi na brak danych.	uwaga nieuwzględniona	
406		przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		uwaga ogólna do dokumentu	Uwaga ogólna do dokumentu - Czy w ramach programu zakłada się realizację projektów kluczowych/strategicznych? W jaki sposób definiowano operacje strategiczne, które wykazane są dla niektórych celów szczegółowych.	Opisanie w programie trybu i zasad wyboru projektów. Wprowadzenie możliwości realizacji projektów kluczowych oraz przedstawienie zasad naboru tych projektów do realizacji.	Potencjalni Beneficjenci w regionie posiadają katalog potrzeb inwestycyjnych wpisujących się założenia programu, których realizacja warunkuje dalszy rozwój gmin ale także całego województwa. Jasne określenie zasad naboru projektów w programie daje gwarancję przejrzystości i równego traktowania Beneficjentów w procesie dystrybucji środków UE.	uwaga nieuwzględniona	Tryb wyboru projektów, procedura konkurencyjna i niekonkurencyjna, zostanie określony w FEM 2021-2027. Natomiast szczegółowe zasady oceny i wyboru zostaną określone w dokumentach wdrożeniowych, w tym wytycznych MFIPR i SZOP.
407		osoba fizyczna	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	Zasadnym jest realizacja projektów polegających na tworzeniu ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy dla krótkookresowego całodobowego (np. placówki całodobowej opieki wytchnieniowej) i krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 1 Zasadnym jest również wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań wspomaganych na potrzeby pobytu okresowego (opieka wytchnieniowa) lub stałego. Ważnym aspektem jest także wsparcie placówek reintegracyjnych takich jak CIS, KIS, ZAZ czy WTZ.	Należy dodać zdanie w brzmieniu: Wskazane wyżej ośrodki, domy, mieszkania i placówki powinny zapewniać opiekę osobom z niepełnosprawnościami w zakresie adekwatnym do charakteru niepełnosprawności, gwarantując intensywność i uwzględniając specyfikę wsparcia niezbędnego dla tych osób.	Osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności potrzebują odmiennych rodzajów wsparcia. Np. placówki zapewniające opiekę dla osób z dysfunkcjami narządów ruchu muszą być dostosowane architektonicznie oraz wyposażone w odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny, natomiast placówki sprawujące opiekę nad osobami ze spektrum autyzmu, z całociałowymi zaburzeniami rozwojowymi lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi wymagają odpowiedniej liczby terapeutów i opiekunów zapewniających możliwości sprawowania ciągłej opieki nad tymi osobami. Warunki wsparcia poszczególnych projektów (czyli zasady konkursowe) powinny uwzględniać te różnice, aby zagwarantować niezbędną pomoc dla osób z wszystkimi rodzajami niepełnosprawności.	uwaga częściowo uwzględniona	Zaproponowana treść zapisu została częściowo uwzględniona, uzupełniono o zapisy dotyczące wymogu dostępności obiektów. W ramach realizacji poszczególnych projektów nie wyklucza się kompleksowego wsparcia, uwzględniającego kwestie poprawy dostępności do budynków/obiektów/przestrzeni publicznych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Mając na uwadze horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji, istotne będą działania wzmacniające indywidualizację wsparcia oraz dostosowujące przestrzeń do potrzeb mieszkańców oraz danej grupy docelowej.
408		osoba fizyczna	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach podmiotów integracji społecznej (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) Wspierane będą usługi świadczone przez podmioty integracji społecznej, takie jak centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej. Podmioty te świadczą kompleksowe usługi społeczno-zawodowe, osiągając wysoką skuteczność w poprawie sytuacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na rynku pracy, a ponadto mogą stać się jednym z głównych dostarczczyeli wielu usług społecznych. Wsparcie dotyczyło będzie tworzenia nowych oraz rozszerzenia działalności istniejących podmiotów.	Ostatniemu zdaniu tego zapisu nadać brzmienie: Wsparcie dotyczyło będzie tworzenia nowych oraz rozszerzenia działalności istniejących podmiotów uwzględniając rodzaj niepełnosprawności uczestników tych podmiotów oraz wynikającą z niego intensywność i specyfikę wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym.	Wsparcie powinno dotyczyć możliwie najszerszej grupy osób z niepełnosprawnościami zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, nie pomijając osób z tymi rodzajami niepełnosprawności (jak całociałowe zaburzenia rozwojowe lub niepełnosprawności sprzężone), które obecnie mają znikomy dostęp do usług integracji społecznej.	Uwaga nieuwzględniona	Obecny zapis nie wyklucza rozszerzenia działalności istniejących podmiotów wynikającego z uwzględnienia rodzaju niepełnosprawności uczestników oraz ich specyficznych potrzeb. Wsparcie EFS+ odbywać się powinno zawsze w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby jego odbiorców.
409		osoba fizyczna	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	194	Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych.	Zdaniu proponuję nadać brzmienie: Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie i finansowanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych, w których rodzaj i zakres świadczonych usług będzie dostosowany do potrzeb mieszkających w nich osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	Mieszkania wspomagane powinny zapewniać usługi odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności osób w nich mieszkających, tak więc w razie potrzeby np. urządzenia techniczne lub sprzęt rehabilitacyjno-plegacyjny, a w przypadku osób z całociałowymi zaburzeniami rozwoju lub osób ze spektrum autyzmu wsparcie innych osób w niezbędnym wymiarze.	uwaga uwzględniona	
410		przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		uwaga do całego dokumentu	uwaga do całego dokumentu	Brak słownika wyjaśniającego znaczenie skrótów używanych w dokumencie	Wiele z używanych skrótów np. CP, TIK, ICT, RIS itp. nie zostało wyjaśnione w treści dokumentu co utrudnia zrozumienie treści dokumentu	uwaga uwzględniona	
411		przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		10	Tabor WKD to 21 szt. nowoczesnych pojazdów, w tym jeden z 2004 roku, 14 szt. z 2011-2012 oraz 6 szt. dostarczonych w 2016 roku	Z podanych danych wynika, iż w ciągu 5 lat WKD nie zakupiła ani jednego pojazdu	Wskazany opis pojawia się jako „wyzwanie w zakresie rozwoju”. Z treści dokumentu nie wynika czy WKD np. planuje zwiększyć liczbę nowych pojazdów, autor pragnie podkreślić dobry stan techniczny pojazdów, wskazać braki flotowe, podkreślić zły stan techniczny pojazdów (większość floty stanowią pojazdy zakupione przed 2004 rokiem) czy zamysłem autora dokumentu było wskazanie innego, istotnego problemu rozwojowego. Wskazany w treści dokumentu opis floty pojazdów WKD nie prowadzi do wysnucia tezy zawierającej główne wyzwanie rozwojowe.	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie dla WKD jako kolei aglomeracyjnej jest przewidziane w programie krajowym FENIKS

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
412		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	202	Planuje się wdrażanie innowacji społecznej w zakresie działań podejmowanych w celu wychodzenia z bezdomności, która oparta jest na idei Najpierw Mieszkanie	Czy człowiek będący bezdomnym przez długi czas będzie mógł się odnaleźć sam we własnym m? Zgodnie z wynikami Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych (realizowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) najliczniejszą grupę stanowią osoby borykające się z bezdomnością przez dłuższy okres czasu (5-10 lat). Ponadto zgodnie z danymi wskazanymi w badaniu jednym z głównych przyczyn bezdomności (28% osób badanych) jest uzależnienie. Uzależnienie powodujące problemy z organizacją życia codziennego oraz niski poziom wykształcenia osób bezdomnych (ponad 77% osób badanych posiada wykształcenie nie wyższe niż zawodowe, a ponad 30% posiadało wykształcenie podstawowe) przyczynił by się do problemów w znalezieniu pracy oraz opłaceniu bieżących rachunków za mieszkanie. Dlatego, też podstawowym działaniem powinno być zapewnienie pomocy psychologa, który pomoże przezwyciężyć uzależnienie, pomoże w organizacji życia codziennego oraz pomoc w znalezieniu stałego zatrudnienia lub pomoc w podwyższeniu kwalifikacji zawodowych, które w późniejszym terminie pozwolą podjąć zatrudnienie przynoszące stały dochód.	Lepszym rozwiązaniem byłoby utworzenie na początku dedykowanych budynków socjalnych (m.in. dla bezdomnych), gdzie mieliby zapewnioną stałą opiekę psychologa i powoli byli wdrażani do powrotu do normalnego życia. Następnym etapem byłaby pomoc w znalezieniu dla nich pracy i na ostatnim etapie zapewnienie im własnego mieszkania	uwaga częściowo uwzględniona	Tworzenie instytucji stacjonarnych nie jest zgodne z trwającym procesem deinstytucjonalizacji, czyli dążeniem do realizacji usług społecznych w środowisku lokalnym. W ramach FEM realizowane będą działania mające na celu wspomaganie procesu wychodzenia z bezdomności, w zależności od wykazywanych potrzeb, w tym m.in. podejście zgodne z założeniami Programu Najpierw Mieszkanie, które opiera się na elastycznym zapewnieniu wsparcia danej osobie, tak długo jak jest to potrzebne, przy jednoczesnym uwzględnianiu zasady, iż mieszkanie jest podstawowym prawem człowieka. W ramach projektu FERS planowane są działania mające służyć skutecznemu wdrażaniu programu Najpierw Mieszkanie (NM) w programach regionalnych poprzez m.in.: wypracowanie zaleceń merytorycznych (projekt MRIPS) i opracowanie strategii wdrażania na poziomie regionalnym (projekt ROPS).
413		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	214	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	W ramach działań obszarów podlegających rewitalizacji uwzględniono jedynie obszary wiejskie oraz miasta do 20 tys. mieszkańców. Należy uwzględnić wszystkie miasta.	W związku z podziałem na cel szczegółowy 2.1.8.2 oraz 2.1.8.1 należy zwrócić uwagę na zapis stanowiący podział na obszary miejskie oraz wiejskie (inne niż miejskie). Obecny zapis pozwala miastom do 20 tys. realizować przedsięwzięcia zarówno w ramach celu szczegółowego 2.1.8.2 oraz 2.1.8.1. Zapis celu szczegółowego 2.1.8.2 powinien brzmieć „Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa obywateli na obszarach innych niż miejskie oraz miast do 20 tys. mieszkańców”. W przypadku celu szczegółowego 2.1.8.1 należy wprowadzić zapis „... Z wyłączeniem miast poniżej 20 tys. mieszkańców”.	uwaga nieuwzględniona	CP 5 dzieli się na dwa cele szczegółowe. W jednym wspierane są obszary miejskie, w drugim obszary wiejskie i miasta do 20 tys. mieszkańców.
414	Czeczpyński Family Foundation	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	171	Planuje się także realizację projektów, które oprócz tworzenia miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego przyczynia się do poszerzenia oferty edukacyjnej placówki poprzez zajęcia dodatkowe dla dzieci. Priorytetem będą zajęcia kompetencje kluczowe dzieci, zajęcia wspierające rozwój psychofizyczny, zajęcia specjalistyczne oraz rozwijające uzdolnienia i zainteresowania dzieci, w tym w szczególności zajęcia z edukacji finansowej najmłodszych i edukacji włączającej. Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowej kadry pedagogicznej i niepedagogicznej oraz zarządzającej, w tym w zakresie edukacji włączającej. Planuje się także działania polegające na eliminowaniu barier architektonicznych w budynkach ośrodków wychowania przedszkolnego oraz dostosowaniu infrastrukturalnym tych placówek do potrzeb wszystkich dzieci.	Planuje się także realizację projektów, które oprócz tworzenia miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego przyczynia się do poszerzenia oferty edukacyjnej placówki poprzez zajęcia dodatkowe dla dzieci. Priorytetem będą zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe dzieci, zajęcia specjalistyczne oraz rozwijające uzdolnienia i zainteresowania dzieci, w tym w szczególności zajęcia z edukacji finansowej najmłodszych i edukacji włączającej. Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowej kadry pedagogicznej i niepedagogicznej oraz zarządzającej, w tym w zakresie edukacji włączającej. Istotne jest eliminowanie barier mentalnych i walka ze stereotypami dotyczącymi dzieci z niepełnosprawnościami, co poprawi jakość i komfort ich edukacji a także przyczyni się do budowania postaw obywatelskich wśród przedszkolaków. Działania to wymaga zarówno szkoleń i pomocy naukowych dla kadry pedagogicznej jak i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i rozwoju dzieci. Planuje się także działania polegające na eliminowaniu barier architektonicznych w budynkach ośrodków wychowania przedszkolnego oraz dostosowaniu infrastrukturalnym tych placówek do potrzeb wszystkich dzieci.	Badania oraz doświadczenia naszej Fundacji pokazują, że rozpoczęcie edukacji finansowej przez najmłodsze dzieci pozwala na skuteczne rozwinięcie umiejętności kluczowych potrzebnych w życiu dorosłym oraz na rynku pracy. Edukacja finansowa wspiera także walkę z wykluczeniem finansowym oraz wzmacnia konkurencyjność regionów w wymiarze długoterminowym. Badania prowadzone przez Narodowy Bank Polski wskazują na niską wiedzę o finansach i przedsiębiorczości Polaków. Równocześnie zdecydowana większość respondentów wskazuje, że wiedza ta powinna być przekazywana przez szkoły. Coraz więcej dzieci z niepełnosprawnościami oraz zdiagnozowanymi dysfunkcjami i chorobami uczy się w tradycyjnych szkołach. To wymaga nie tylko dostosowania oferty edukacyjnej i umiejętności oraz wiedzy nauczycieli do ich potrzeb. Istnieje ogromna potrzeba kreowania odpowiednich postaw wśród dzieci w pełni sprawnych, co w przyszłości przełoży się na postawy obywatelskie oraz umiejętność funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Kluczowa jest walka ze stereotypami oraz uczenie dzieci, że pomimo różnych niepełnosprawności wszyscy jesteśmy tacy sami. Edukacja włączająca to nie tylko wzrost wiedzy i świadomości uczniów, ale także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci z niepełnosprawnościami przez ich rówieśników.	uwaga częściowo uwzględniona	W zakresie edukacji włączającej dodano zapis "z wykorzystaniem modelu - Dostępna szkoła", który uwzględni zgłoszone postulaty. Brak konkretnych danych nt. potrzeb w zakresie edukacji finansowej najmłodszych, w oparciu o które można byłoby wprowadzić zmianę do projektu FEM.
415	Czeczpyński Family Foundation	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	172	W ramach wsparcia edukacji ogólnej (podstawowej i ponadpodstawowej) będą realizowane kompleksowe programy rozwojowe, ukierunkowane na podniesienie jakości edukacji, obejmujące rozwój kompetencji kluczowych, w tym m.in. w zakresie przedsiębiorczości, cyfrowe oraz realizację działań społeczno – wychowawczych i mających na celu podniesienie świadomości w zakresie planowania ścieżki zawodowej, a także wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli. Przewiduje się możliwość finansowania zajęć dodatkowych, w tym pozaszkolnych form edukacji służących rozwojowi kompetencji, umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów. Międzynarodowe badania kompetencji kluczowych, wskazują na utrzymujący się duży odsetek uczniów i osób dorosłych mających niewystarczające umiejętności. Z badania przeprowadzonego w 2015 r. wynika, że co piąty uczeń ma duże trudności w osiągnięciu wystarczającego poziomu umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem, myślenia matematycznego lub rozumienia zjawisk przyrodniczych. Powyższe dane dotyczą także województwa mazowieckiego.	W ramach wsparcia edukacji ogólnej (podstawowej i ponadpodstawowej) będą realizowane kompleksowe programy rozwojowe, ukierunkowane na podniesienie jakości edukacji, obejmujące rozwój kompetencji kluczowych, w tym m.in. w zakresie przedsiębiorczości i edukacji finansowej, cyfrowe oraz realizację działań społeczno – wychowawczych, w tym poprzez edukację włączającą i mających na celu podniesienie świadomości w zakresie planowania ścieżki zawodowej, a także wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli. Przewiduje się możliwość finansowania zajęć dodatkowych, w tym pozaszkolnych form edukacji służących rozwojowi kompetencji, umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów. Międzynarodowe badania kompetencji kluczowych, wskazują na utrzymujący się duży odsetek uczniów i osób dorosłych mających niewystarczające umiejętności. Z badania przeprowadzonego w 2015 r. wynika, że co piąty uczeń ma duże trudności w osiągnięciu wystarczającego poziomu umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem, myślenia matematycznego lub rozumienia zjawisk przyrodniczych. Powyższe dane dotyczą także województwa mazowieckiego.	Badania oraz doświadczenia naszej Fundacji pokazują, że rozpoczęcie edukacji finansowej przez dzieci w wieku wczesnoszkolnym pozwala na skuteczne rozwinięcie umiejętności kluczowych potrzebnych w życiu dorosłym oraz na rynku pracy. Edukacja finansowa wspiera także walkę z wykluczeniem finansowym oraz wzmacnia konkurencyjność regionów w wymiarze długoterminowym. Badania prowadzone przez Narodowy Bank Polski wskazują na niską wiedzę o finansach i przedsiębiorczości Polaków. Równocześnie zdecydowana większość respondentów wskazuje, że wiedza ta powinna być przekazywana przez szkoły.	uwaga nieuwzględniona	Zaktualizowany dokument Linia demarkacyjna nie przewiduje realizacji kompleksowych programów rozwojowych i w szczególności tylko kompetencje kluczowe, społeczne i społeczno - emocjonalne uczniów. Pojęcie kompetencji kluczowych jest bardzo szerokie. Zostały one zdefiniowane w Zaleceniach Rady UE z 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01). Zapropionowane zajęcia z edukacji finansowej wpisują się w zakres kompetencji kluczowych w obszarze przedsiębiorczości.
416	Czeczpyński Family Foundation	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	172	Wsparciem zostanie objęte również wdrażanie edukacji włączającej. Celem realizowanych działań będzie wspólne kształcenie i wychowywanie uczniów uwzględniające różnicowanie ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, umożliwiający im rozwój, postępy w nauce, uczestnictwo i włączenie społeczne. Wsparcie edukacji włączającej będzie polegało przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniego wyposażenia szkół, dofinansowaniu rozwoju kompetencji kadr pedagogicznych, ale również na bezpośrednim wsparciu uczniów, poprzez zapewnienie usług asystenckich oraz rozwijanie kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. Istotne jest także eliminowanie barier mentalnych i walka ze stereotypami dotyczącymi dzieci z niepełnosprawnościami, co poprawi jakość i komfort ich edukacji a także przyczyni się do budowania postaw obywatelskich wśród uczniów i rozwijania umiejętności funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Działania to wymaga zarówno warsztatów i pomocy naukowych dla kadry pedagogicznej jak i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i rozwoju dzieci.	Wsparciem zostanie objęte również wdrażanie edukacji włączającej. Celem realizowanych działań będzie wspólne kształcenie i wychowywanie uczniów uwzględniające różnicowanie ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, umożliwiający im rozwój, postępy w nauce, uczestnictwo i włączenie społeczne. Wsparcie edukacji włączającej będzie polegało przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniego wyposażenia szkół, dofinansowaniu rozwoju kompetencji kadr pedagogicznych, ale również na bezpośrednim wsparciu uczniów, poprzez zapewnienie usług asystenckich oraz rozwijanie kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. Istotne jest także eliminowanie barier mentalnych i walka ze stereotypami dotyczącymi dzieci z niepełnosprawnościami, co poprawi jakość i komfort ich edukacji a także przyczyni się do budowania postaw obywatelskich wśród uczniów i rozwijania umiejętności funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Działania to wymaga zarówno warsztatów i pomocy naukowych dla kadry pedagogicznej jak i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i rozwoju dzieci.	Coraz więcej dzieci z niepełnosprawnościami oraz zdiagnozowanymi dysfunkcjami i chorobami uczy się w tradycyjnych szkołach. To wymaga nie tylko dostosowania oferty edukacyjnej i umiejętności nauczycieli do ich potrzeb. Istnieje ogromna potrzeba kreowania odpowiednich postaw wśród dzieci w pełni sprawnych, co w przyszłości przełoży się na postawy obywatelskie oraz umiejętność funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Kluczowa jest walka ze stereotypami oraz uczenie dzieci, że pomimo różnych niepełnosprawności wszyscy jesteśmy tacy sami. Edukacja włączająca to nie tylko wzrost wiedzy i świadomości uczniów, ale także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci z niepełnosprawnościami przez ich rówieśników.	uwaga częściowo uwzględniona	Dodano zapis "Wsparciem zostanie objęte również wdrażanie edukacji włączającej, z wykorzystaniem modelu „Dostępna szkoła”. W opinii IZ pozostałe zapisy w tej części programu oddają charakter wsparcia i nie wymagają uszczegółowienia. Wypracowany w POWER 2014-2020 model "Dostępnej Szkoły", uwzględnia zgłoszone postulaty. Ponadto ograniczona liczba znaków w danej sekcji, podyktowana wzorem programu, uniemożliwia rozszerzenie zapisu.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ	
417	LGD b"Północne Mazowsze"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią polegającą na zapewnieniu konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD, oraz oraz poprzez formułę bezpośrednią polegającą na wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	W naszej ocenie wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie tego województwa. Wieloletnia współpraca Samorządu Województwa Mazowieckiego z Lokalnymi Grupami Działania (LGD) przyniosła efekty w postaci tysięcy zrealizowanych przedsięwzięć – zarówno inwestycyjnych, jak i tych o charakterze aktywizującym lokalną społeczność. Niejednokrotnie dostrzegane było celne określenie przez LGD potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich, spowolnienie ucieczki mieszkańców wsi do miast, podnosząc w znaczący sposób standard ich życia w miejscu, w którym żyli. Przyczyniły się do tego rzeczy zdawałyby się prozaiczne, ale z perspektywy osób zainteresowanych, okazały się czymś bardzo ważnym – remonty wiejskich świetlic i przekształcanie ich w miejsca dające możliwość spędzania wolnego czasu dla młodzieży i seniorów czy zdalnej pracy, ogólnodostępne place zabaw, nowoczesne przedszkola, miejsca wypoczynku. Działania LGD-ów dały też szansę na odejście od rolnictwa i znalezienie zatrudnienia w innych sektorach gospodarki: w usługach, turystyce, mikrobiznesie, jak również dzięki odpowiednim szkoleniom.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
418	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nadarzyn-Raszyn-Michałowice	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Wdrożenia instrumentu RLKS w formule bezpośredniej. Proponujemy aby instrument terytorialny RLKS w formule bezpośredniej wdrażany był w Priorytecie II – Bardziej Zielone Mazowsze, Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu oraz Priorytecie VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	RLKS jest efektywnym i skutecznym instrumentem terytorialnym. Dowodem na to są efekty wdrożenia LSR przez LGD Nadarzyn-Raszyn-Michałowice. Z powierzonych środków LSR nie przekraczających 7 mln zł utworzonych zostało 41 nowych miejsc pracy, zwartych zostało 63 umowy dotacyjne, na 99% dostępnej alokacji, do września 2021 wypłacono blisko 71% środków pomocowych, LGD zrealizowało najwięcej w Polsce tzw. "operacji własnych" bo 22 takie projekty. Raport NIK z 2019 roku wskazuje, że samorządy prawidłowo rozdysponowały środki publiczne przeznaczone na wdrażanie inicjatywy LEADER - europejskiego programu wspierania rozwoju wsi na lata 2014-2020. LEADER funkcjonuje w krajach „starej” Unii Europejskiej na obszarach wiejskich od 1991 r. W perspektywie 2014-2020 Leader stał się podstawą instrumentu terytorialnego RLKS to instrument terytorialny (pełna nazwa to Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność), który w perspektywie 2014-2020 został rozszerzony na Politykę Spójności (wcześniej stosowano go w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa). W konsultowanym Programie proponuje się wdrożenie RLKS w formule pośredniej tak jak w latach 2014-2020. Należy jednak zmienić ten zapis wdrażając RLKS w formule bezpośredniej. RLKS sprawdził się w woj. podlaskim i kujawsko-pomorskim. W okresie 2021+ będzie wdrażany bezpośrednio w CP5 dodatkowo w woj. świętokrzyskim, zachodniopomorskim i wielu innych regionach. Tak samo powinno być w woj. mazowieckim. LGD są zauważalnym podmiotem, który aktywnie wspiera aktywność lokalną na wsiach i w małych miasteczkach. LGD powinny mieć możliwość oceny i wyboru środków poza PROW w FE dla Mazowsza skierowanych na rewitalizację, turystykę i kulturę EFRR+.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
419	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwinięcie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38,39	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
420	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46,47	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
421	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53,54	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
422	Lokalna Grupa Działania "ZIELONE SIOŁO"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naboru dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
423	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
424	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
425	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		68, 69	2.1.1.5.1. Interwencje w ramach Funduszy zapis w treści cyt. Wsparciem będą objęte jednostki samorządu terytorialnego.... Natomiast na stronie 69 Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby i instytucje z województwa mazowieckiego • Województwo Mazowieckie Brak jest grupy JST innych niż Woj. Mazowieckie	jw	jw	uwaga uwzględniona	Główne grupy docelowe zostaną uzupełnione o jednostki samorządu terytorialnego.
426		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naboru dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
427	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119	2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy – zapis Powiązane rodzaje działań W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, planowane są do realizacji następujące typy projektów: (...) □ linie kolejowe – budowa, przebudowa lub modernizacja; jest również opis związany z tego typu działaniami na stronie 120, podobnie w załączniku Strona 122 Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem są wymienione inwestycje: 1. Dokończenie budowy (II etap pozostałe roboty) odcinka linii kolejowej Modlin - MPL Warszawa/Modlin (lotnisko). 2. Modernizacja linii kolejowej nr 35 na odcinku Ostrołęka – Chorzele - etap II 3. Budowa linii kolejowej Modlin – Plock, ewentualnie budowa linii kolejowej Modlin – Wyszogród celem „wpięcia” linii w planowaną do budowy linię Plock – Wyszogród – CPK.	jw	jw	uwaga uwzględniona	Projekty kolejowe będą finansowane z poziomu krajowego
428		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38,39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	mienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
429	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	122	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem są wymienione inwestycje: 1. Dokończenie budowy (II etap pozostałe roboty) odcinka linii kolejowej Modlin - MPL Warszawa/Modlin (lotnisko). 2. Modernizacja linii kolejowej nr 35 na odcinku Ostrołęka – Chorzele - etap II 3. Budowa linii kolejowej Modlin – Plock, ewentualnie budowa linii kolejowej Modlin – Wyszogród celem „wpięcia” linii w planowaną do budowy linię Plock – Wyszogród – CPK. Wprowadzono wskaźniki produktu oraz rezultatu związane z infrastrukturą kolejową Długość nowych lub rozbudowanych linii kolejowych – poza TEN-T. Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, rozbudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych Uwaga – Należy potwierdzić że zapisy są zasadne w kontekście decyzji dotyczących niefinansowania w regionach Infrastruktury PKP z uwagi na ograniczone środki.	jw	jw	uwaga uwzględniona	Projekty kolejowe będą finansowane z poziomu krajowego
430	MJWPU / pion EFRR	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	125	Wskaźnik CCR13 str. 125 Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej – jednostka miary – osobolata – W ramach RPO WM 2007-2013 mieliśmy podobny wskaźnik rezultatu który sprawiał wiele problemów Beneficjentom w sposobie wyliczania trzeba było posiłkować się specjalną Instrukcją Instytutu Badawczego dróg i mostów. Tworzenie tego typu analiz generowało koszty ze względu na skomplikowany charakter analizy Beneficjenci zmuszeni byli ponosić dodatkowe koszty (firmy consultingowe) na etapie wniosku końcowego ale również w okresie trwałości żeby potwierdzić wskaźnik.	jw	jw	uwaga nieuwzględniona	Jest to wskaźnik z Rozporządzenia EFRR jego wykazywanie jest obligatoryjne.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
431	Stowarzyszenie Mieszkańców i Miłośników Ziemi Lubotyńskiej	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
432		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Łacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Platerów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wspierania Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacją instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
433	Stowarzyszenie Mieszkańców i Miłośników Ziemi Lubotyńskiej	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa. Dzięki LGD parafie, organizacje pozarządowe, realizowało działania służące kulturowaniu tradycji, podnoszeniu świadomości społecznej związanej między innymi z koniecznością ochrony środowiska, przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, aktywizacją i integracją mieszkańców oraz wiele innych.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
434	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
435		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wspierania Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wspierania Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wspierania Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wspierania Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
436	UKS BRUDKI STARE	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
437	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
438	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnego infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
439		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich LSR na terenie województwa. Dzięki LGD na obszarach wiejskich powstały nowe miejsca pracy, organizacje pozarządowe realizowały działania mające na celu aktywizację, rekreację, kultywowanie dziedzictwa lokalnego, historycznego. Zmodernizowano szereg obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
440	Lokalna Grupa Działania Wszyscy razem	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na na zapewnieniu organizacji konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych określonych w LSR wypracowanych we współpracy LGD	Wdrożenie instrumentu RLKS w formie bezpośredniej. Proponujemy aby instrument terytorialny RLKS w formie bezpośredniej był w Priorytecie II – Bardziej zielone Mazowsze, Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu oraz Priorytecie VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	RLKS jest efektywnym i skutecznym instrumentem terytorialnym. dowodem tego są efekty wdrożenia LSR przez LGD Wszyscy Razem. Z środków zawartych w LSR nie przekraczających 10 mln. zł utworzonych zostało 46 nowych miejsc pracy, zawartych zostało 101 umowy dotacyjne, na 95 %dostępnej alokacji. W konsultowanym Programie proponuje się wdrożenie RLKS w formie pośredniej tak jak w latach 2014-2020. Należy jednak zmienić ten zapis RLKS w formule bezpośredniej. RLKS sprawdził się w województwie podlaskim i kujawsko pomorskim. W okresie 2021+ będzie wdrażany bezpośrednio w CP5 dodatkowo w województwie świętokrzyskim i zachodniopomorskim i w wielu innych regionach. Uważamy ,ze tak samo powinno być u w województwie mazowieckim. LGD to podmiot zauważalny, który aktywnie wspiera lokalne społeczeństwo w małych i dużych miejscowościach. LGD powinny mieć możliwość oceny i wyboru środków poza PROW w FE dla Mazowsza skierowany na rewitalizację , turystykę i kulturę EFRR+	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
441	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38,39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
442	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
443	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
444	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45 i 46	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: •JST, ich związki i stowarzyszenia, •jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, •jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, •szkoły, •organizacje badawcze, •podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, •podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, •spółki z udziałem jst, •instytucje kultury	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: •JST, ich związki i stowarzyszenia, •jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, •jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, •szkoły, •organizacje badawcze, •podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, •podmiot, który wdraża instrumenty finansowe, •spółki z udziałem jst, •instytucje kultury	•W ramach celu szczegółowego uwzględniono działania, które mogą być realizowane również przez spółki z udziałem jst oraz instytucje kultury, szczególnie w obszarze e-administracja oraz e-kultura	uwaga uwzględniona	
445	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
446	Fundacja SYNOPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	Zasadnym jest realizacja projektów polegających na tworzeniu ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy dla krótkookresowego całonocnego dla krótkookresowego dziennego samopomocy dla krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 1 Zasadnym jest również wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkaniowego (opieka wychnieniowa) lub stałego. Ważnym aspektem jest także wsparcie placówek reintegracyjnych takich jak CIS, KIS, ZAZ czy WITZ. W związku z sytuacją demograficzną regionu konieczne jest konsekwentne rozwijanie dziennych form opieki dla osób starszych i potrzebujących wsparcia w codziennym (...)	Należy dodać po zdaniu „Ważnym aspektem jest także wsparcie placówek reintegracyjnych takich jak CIS, KIS, ZAZ czy WITZ”, zdanie w brzmieniu: „Zasady konkursowe powinny uwzględniać charakter niepełnosprawności i wynikającą z niego specyfikę i intensywność niezbędnego wsparcia”.	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami potrzebują różnych rodzajów i intensywności wsparcia.. Pociąga to za sobą różne koszty w różnych dziedzinach w przeliczeniu na jednego uczestnika. Koszty dostosowań architektonicznych czy zakupu sprzętu nie budzą wątpliwości. Problem zyskuje natomiast szczególne znaczenie przy porównaniu kosztów osobowych. Dla niektórych grup beneficjentów potrzebne jest intensywne wsparcie, nawet jeden na jeden, co pociąga za sobą duże koszty osobowe i przy prostym porównaniu kosztów i rezultatów powoduje odrzucanie takich projektów. Zasady konkursów powinny zapewnić mechanizmy wyrównujące dostęp do usług dla osób wymagających najbardziej intensywnego wsparcia	uwaga częściowo uwzględniona	Zaproponowana treść zapisu została częściowo uwzględniona, uzupełniono o zapisy dotyczące wymogu dostępności obiektów. W ramach realizacji poszczególnych projektów nie wyklucza się kompleksowego wsparcia, uwzględniającego kwestie poprawy dostępności do budynków/obiektów/przestrzeni publicznych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Mając na uwadze horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji, istotne będą działania wzmocniające indywidualizację wsparcia oraz dostosowujące przestrzeń do potrzeb mieszkańców oraz danej grupy docelowej.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
447	Miasto i Gmina Losice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
448	Miasto i Gmina Losice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
449	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	159	W związku z tym zachodzi konieczność ukierunkowania regionalnych PSZ na pracę z klientami, w których dezaktywacja zawodowa powodowana jest przez różne czynniki warunkujące z kolei metody i formy pracy doprowadzające do ich ponownego zatrudnienia.	Niezbędne jest wprowadzenie systemu zatrudnienia wspomagane, gdyż dla wielu grup osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej skuteczny model wprowadzania osób z niepełnosprawnościami na otwarty rynek pracy.	Wsparcie adresowane przede wszystkim przez biura pracy PUP, dla zarejestrowanych bezrobotnych. Takie wsparcie może nie dotrzeć do osób z niepełnosprawnościami, gdyż od wielu lat tyb pracy PUP nie dawał szans na realne wsparcie i aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami i te grupy w ogóle nie rejestrują się jako bezrobotni i nie widać w statystykach PUP. Wsparcie powinno być udzielane również poprzez działalność ngo, w których te osoby szukają wsparcia	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie w zakresie zatrudnienia wspomagane realizowane będzie w ramach celu szczegółowego 4(h).
450	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	160	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • pracownicy PSZ • doradcy i asystenci EURES • pracownicy i pracodawcy, którzy spełniają warunki otrzymania wsparcia wypracowanego na poziomie krajowym lub regionalnym w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowych	Dodanie jeszcze dwóch grup docelowych: •organizacje pozarządowe działające na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej. •tleneryzy w ramach zatrudnienia wspomagane	Oprócz PSZ w te działania powinny być włączone ngo działające na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej oraz trenerzy pracy w ramach zatrudnienia wspomagane. Jest to konieczne w celu udzielenia skutecznego wsparcia tym grupom beneficjentów, którzy potrzebują w celu aktywizacji zawodowej bardziej intensywnego i specjalistycznego wsparcia	uwaga nieuwzględniona	W treści programu, zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, uwzględniono główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Dlatego główne grupy docelowe zostały uzupełnione o podmioty, które w poszczególnych adekwatnych celach szczegółowych będą także beneficjentami wsparcia. Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
451	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142,143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
452	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
453	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	172	W ramach interwencji przewidziano wsparcie szkół także poprzez działania rehabilitacyjno-kompensacyjne na rzecz uczniów z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, działania w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej na rzecz wczesnej diagnostyki i interwencji. Istotne są działania w zakresie kształtowania postaw społecznych i wiedzy o potrzebach osób z niepełnosprawnością. Wsparciem zostaną objęci również nauczyciele, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dyrektorzy szkół i placówek systemu oświaty w zakresie edukacji włączającej.	Należy dodać zapis w brzmieniu: Wsparcie dla szkół powinno umożliwiać kadry szkół i przedszkoli wprowadzanie/finansowanie programów dla uczniów sprawnych i ich rodziców, by przygotować ich do wspólnej edukacji z kolegami z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałać zachowaniom dyskryminacyjnym i przemocy słownej/fizycznej w szkole wobec uczniów z niepełnosprawnościami. Wsparcie kadry szkół ogólnodostępnych powinno być połączone ze współpracą i wymianą wiedzy i doświadczenia z nauczycielami z placówek specjalnych.	Edukacja włączająca może przynieść korzyści wszystkim uczniom pod warunkiem, że uczniowie sprawni będą mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach przygotowujących do kontaktu z niepełnosprawnymi uczniami. Brak czasu kadry i brak funduszy na zorganizowanie ciekawych zajęć wprowadzających do zagadnień związanych z niepełnosprawnością zwykle niweczy wysiłki wkładane w przygotowanie uczniów niepełnosprawnych do edukacji w szkołach masowych. Specjaliści ze szkół specjalnych powinni mierzyć możliwość długofalowej współpracy w zakresie zindywidualizowanego wsparcia dla poszczególnych uczniów, którzy przechodzą do edukacji włączającej.	Uwaga uwzględniona	
454	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	145	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT w ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
455	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
456	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	181	Główne grupy docelowe • Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby dorosłe w wieku powyżej 18 lat, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podniesienia swoich kwalifikacji/ kompetencji lub przekwalifikowania się, za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych, • osoby dorosłe w wieku powyżej 18 lat, zainteresowane z własnej inicjatywy wsparciem w zakresie kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych, • firmy szkoleniowe.	Rozszerzyć grupy docelowe: •organizacje pozarządowe prowadzące szkolenia dla wąskich specjalności, obejmujące wysokiej jakości szkolenia teoretyczne i praktyczne; szczególnie dotyczące wspierania grup marginalizowanych, m.in. osób z niepełnosprawnościami.	Organizacje pozarządowe często są najbliższe potrzebującym w grupach marginalizowanych, najszybciej reagują na potrzeby i dostosowują wsparcie. W Polsce jest wiele ngo wyspecjalizowanych w udzielaniu fachowego wsparcia grupom ON, które nie mieszczą się w ogólnych systemach wsparcia. Brakuje specjalistów w takich dziedzinach, a w ngo często trenerzy z dużym doświadczeniem prowadzą specjalistyczne szkolenia.	Uwaga nieuwzględniona	Wsparcie w celu szczegółowym "g" dedykowane jest dla osób fizycznych w wieku powyżej 18 lat, zgłaszających z własnej inicjatywy chęć podniesienia swoich kwalifikacji/ kompetencji lub przekwalifikowania się
457	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
458	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach podmiotów integracji społecznej (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) Wspierane będą usługi świadczone przez podmioty integracji społecznej, takie jak centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej. Podmioty te świadczą kompleksowe usługi społeczno-zawodowe, osiągając wysoką skuteczność w poprawie sytuacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na rynku pracy, a ponadto mogą stać się jednym z głównych dostawców wielu usług społecznych. Wsparcie dotyczyło będzie tworzenia nowych oraz rozszerzenia działalności istniejących podmiotów.	Po zdaniu "Wsparcie dotyczyło będzie tworzenia nowych oraz rozszerzenia działalności istniejących podmiotów". Należy dodać zdanie w brzmieniu: „Wsparcie powinno uwzględniać charakter niepełnosprawności uczestników podmiotów integracji społecznej i wynikającą z niego specyfikę i intensywność niezbędnego wsparcia”.	Wsparcie powinno być adresowane do grup najbardziej marginalizowanych, z najtrudniejszym dostępem do usług reintegracji. Odpowiednio dobrane wsparcie może spowodować realne zwiększenie udziału tych osób w aktywizacji społecznej i zawodowej. Niezbędne jest wsparcie dla tych grup ON, które najmniej są reprezentowane w podmiotach integracji społecznej np. osób z zaburzeniami rozwojowymi. Nadal niewiele podmiotów integracji społecznej jest przygotowanych i dostosowanych do ograniczeń i potrzeb osób z zaburzeniami rozwojowymi. Na 127 ZAZ-ów w Polsce, tylko w 13 są zatrudnione osoby z ASD. Co drugie woj. zatrudnia osoby ze spektrum autyzmu (ilość ZAZ-ów: mazowieckie – 1, podlaskie -2, kujawsko-pomorskie-1, łódzkie-1, śląskie-3, dolnośląskie-2, warmińsko-mazurskie- 1, zachodnio-pomorskie-2). Wskazuje na to. M.in. Raport NIK o dorosłych z ASD: https://www.nik.gov.pl/plik/id,22196,vp,24863.pdf · Plik PDF	Uwaga nieuwzględniona	Obecny zapis nie wyklucza rozszerzenia działalności istniejących podmiotów wynikającą z uwzględnienia rodzaju niepełnosprawności uczestników oraz ich specyficznych potrzeb. Wsparcie EFS+ odbywać się powinno zawsze w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby jego odbiorców.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
459	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
460	Gmina Biblioteko Publiczna w Krasnem	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215-216	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD oraz bezpośredniej w ramach RLKS.	W mojej ocenie wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie tego województwa. Wieloletnia współpraca Samorządu Województwa Mazowieckiego z Lokalnymi Grupami Działania (LGD) przyniosła efekty w postaci tysięcy zrealizowanych przedsięwzięć – zarówno inwestycyjnych, jak i tych o charakterze aktywizującym lokalną społeczność. Niejednokrotnie dostrzegane było celne określenie przez LGD potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich, spowolnienie ucieczki mieszkańców wsi do miast, podnosząc w znaczący sposób standard ich życia w miejscu, w którym żyli. Przyczynili się do tego rzeczy zdawałoby się prozaiczne, ale z perspektywy osób zainteresowanych, okazały się czymś bardzo ważnym – remonty wiejskich świetlic i przekształcanie ich w miejsca dające możliwość spędzania wolnego czasu dla młodzieży i seniorów czy zdalnej pracy, ogólnodostępne place zabaw, nowoczesne przedszkola, miejsca wypoczynku. Działania LGD-ów dały też szansę na odejście od rolnictwa i znalezienie zatrudnienia w innych sektorach gospodarki: w usługach, turystyce, mikrobiznesie, jak również dzięki odpowiednim szkoleniom.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naboru dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
461	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
462	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	7	Wers 26 „W drugiej połowie 2019 r. ewidencja gruntów i budynków była prowadzona dla obszaru 29% obrębów ewidencyjnych z terenu 27 powiatów województwa mazowieckiego.”	„W drugiej połowie 2019 r. ewidencja gruntów i budynków była prowadzona zgodnie z przepisami prawa, dla obszaru 29% obrębów ewidencyjnych z terenu 27 powiatów województwa mazowieckiego.”	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi Modernizacja ewidencji gruntów i budynków nie jest wykonywana jedynie dla samego polepszenia tych danych, lecz wynika z obowiązków wskazanych przepisach prawa geodezyjnego i kartograficznego wraz z aktami wykonawczymi.	uwaga uwzględniona	
463	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)." Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
464	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)." Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
465	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	Podrozdział „E-administracja”, wers 15 „Działania w zakresie informatyzacji będą miały jedynie charakter pomocniczy, gdzie nadrzędnym celem projektu będzie świadczenie e-usług.”	„Działania w zakresie informatyzacji będą miały jedynie charakter pomocniczy, gdzie nadrzędnym celem projektu będzie świadczenie e-usług.”	Korekta redakcyjna.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
466	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
467	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	48	Tabela, 6 kolumna, wiersz ostatni „Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych”	„Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych”	Proponuje się usunąć podwójny przecinek w opisie	uwaga uwzględniona	
468		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215-216	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD oraz bezpośrednio w ramach RLKS.	W mojej ocenie wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie tego województwa. Wieleletnia współpraca Samorządu Województwa Mazowieckiego z Lokalnymi Grupami Działania (LGD) przyniosła efekty w postaci tysięcy zrealizowanych przedsięwzięć – zarówno inwestycyjnych, jak i tych o charakterze aktywizującym lokalną społeczność. Niejednokrotnie dostrzegane było celne określenie przez LGD potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich, spowolnienie ucieczki mieszkańców wsi do miast, podnosząc w znaczący sposób standard ich życia w miejscu, w którym żyli. Przyczynili się do tego rzeczy zdawałoby się prozaiczne, ale z perspektywy osób zainteresowanych, okazały się czymś bardzo ważnym – remonty wiejskich świetlic i przekształcanie ich w miejsca dające możliwość spędzania wolnego czasu dla młodzieży i seniorów czy zdalnej pracy, ogólnodostępne place zabaw, nowoczesne przedszkola, miejsca wypoczynku. Działania LGD-ów dały też szansę na odejście od rolnictwa i znalezienie zatrudnienia w innych sektorach gospodarki: w usługach, turystyce, mikrobiznesie, jak również dzięki odpowiednim szkoleniom.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
469	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196,197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
470	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych. „Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe”	„Budowa partnerstw, udział w ponadregionalnych i ponadkrajowych inicjatywach zreszających podmioty, organizacje i samorządy w obszarze cyfryzacji i nowych technologii oraz aktywność w procesie inicjującym przedsięwzięcia realizowane bądź koordynowane przez te inicjatywy (m.in. ESA, NEREUS).”	Propozycja charakteru opisu do podrozdziału	uwaga nieuwzględniona	Nazwy celów Szygulowych wynikają z Rozporządzenia ogólnego oraz EFRR i nie podlegają zmianie
471	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępczej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
472	MAXI-MINI Bogdan Zmijewski	przedstawiciel podmiotu prywatnego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD oraz bezpośrednio w ramach RLKS.	W mojej ocenie wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie tego województwa. Wieleletnia współpraca Samorządu Województwa Mazowieckiego z Lokalnymi Grupami Działania (LGD) przyniosła efekty w postaci tysięcy zrealizowanych przedsięwzięć – zarówno inwestycyjnych, jak i tych o charakterze aktywizującym lokalną społeczność. Niejednokrotnie dostrzegane było celne określenie przez LGD potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich, spowolnienie ucieczki mieszkańców wsi do miast, podnosząc w znaczący sposób standard ich życia w miejscu, w którym żyli. Przyczynili się do tego rzeczy zdawałoby się prozaiczne, ale z perspektywy osób zainteresowanych, okazały się czymś bardzo ważnym – remonty wiejskich świetlic i przekształcanie ich w miejsca dające możliwość spędzania wolnego czasu dla młodzieży i seniorów czy zdalnej pracy, ogólnodostępne place zabaw, nowoczesne przedszkola, miejsca wypoczynku. Działania LGD-ów dały też szansę na odejście od rolnictwa i znalezienie zatrudnienia w innych sektorach gospodarki: w usługach, turystyce, mikrobiznesie, jak również dzięki odpowiednim szkoleniom.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
473	urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
474	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	W podrozdziale „Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji”	„Działania realizowane w ramach celu szczegółowego będą prowadziły...” Sugerowane dokończenie zdania zgodnie z założeniem autora.	W akapicie 3 nie dokończono zdania.	uwaga uwzględniona	
475	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
476	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
477	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
478	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
479	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
480	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.	Sugeruje się wykreślenie pkt. 5 „Zintegrowany system wspomagający zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie cieków wodnych” oraz przypisanie go do celu szczegółowego 2 (ii) w podrozdziale „Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem”.	Sugeruje się przeniesienie realizacji pkt. 5 w ramach celu szczegółowego 2 (ii) obejmującego opracowanie i dostarczenie zintegrowanego systemu wspomagającego zarządzanie zasobami wodnymi na Mazowszu przy jednoczesnej produkcji zielonej energii.	uwaga częściowo uwzględniona	Projekt strategiczny został usunięty. Projekt „Zintegrowany system wspomagający zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie cieków wodnych” nie może być projektem strategicznym Samorządu Województwa Mazowieckiego. Od 1 stycznia 2018 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie jest podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
481	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Platerów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofundusowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa Działania zmierzające do rozwoju społeczeństwa informacyjnego powinny dotyczyć nie tylko realizacji dużych projektów infrastrukturalnych, lecz muszą być skorelowane z działaniami podnoszącymi kompetencje. Jednym z takich elementów jest wsparcie nauki zdalnej w zakresie dostarczenia odpowiednich narzędzi oraz wzrostu umiejętności ich wykorzystania.	uwaga uwzględniona	
482	Departament Cyfryzacji, Geodezji i Kartografii	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych, cel szczegółowy (ii).	Sugeruje się dopuszczenie możliwości realizacji w ramach celu szczegółowego (ii), „Realizowane będą następujące typy projektów: e-edukacja, e-usługi publiczne, digitalizacja i udostępniania informacji sektora publicznego, a także działania wzmacniające odporność podmiotów publicznych na cyberataki.”		uwaga uwzględniona	
483	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
484	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
485	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38, 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
486	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodości, długotwałe bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
487	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
488	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46, 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
489	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
490	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólnie i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięcia poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
491	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sarnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
492	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe, • osoby dorosłe, w wieku powyżej 18 r.ż., zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego, podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia; • szkoły i placówki oświatowe, • nauczyciele szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe; • dzieci w wieku przedszkolnym, • nauczyciele, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dyrektorzy szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem z zakresu edukacji włączającej. •Organy prowadzące szkoły	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe, • osoby dorosłe, w wieku powyżej 18 r.ż., zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego, podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia; • szkoły i placówki oświatowe, • nauczyciele szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe; • dzieci w wieku przedszkolnym, • nauczyciele, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dyrektorzy szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem z zakresu edukacji włączającej. •Organy prowadzące szkoły	Istotnym jest by organy prowadzące szkoły miały możliwość realizowania projektów w zakresie edukacji	uwaga uwzględniona	W treści programu, zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, uwzględniono główne grupy docelowe, czyli osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów). Dlatego główne grupy docelowe zostały uzupełnione o podmioty, które w poszczególnych adekwatnych celach szczegółowych będą także beneficjentami wsparcia. Określenie wszystkich typów beneficjentów zostanie uzupełnione na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
493	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
494	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
495	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym społeczności marginalizowane – Romowie oraz migranci), • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej, • podmioty ekonomii społecznej.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym społeczności marginalizowane – Romowie oraz migranci), • otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, • podmioty ekonomii społecznej, • podmioty ekonomii społecznej, •Organizacje pozarządowe	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr pomocy społecznej samo w sobie powinno być dedykowane pracownikom pomocy społecznej, których wiedza i umiejętności są gwarantem otrzymania oczekiwanej pomocy czy porady. Organizacje pozarządowe zaś w wielu przypadkach realizują zadania ujęte w celu szczegółowym i z powodzeniem mogłyby występować w charakterze beneficjenta szczególnie w obszarze wykluczenia społecznego i rodzin zagrożonych ubóstwem	Uwaga nieuwzględniona	Katalog głównych grup docelowych określa uczestników projektów, którzy otrzymują wsparcie z EFS+, służące poprawie ich sytuacji zawodowej, edukacyjnej lub społecznej. Beneficjenci to podmioty ubiegające się o dofinansowanie projektów w ramach których udzielane jest wsparcie konkretnym grupom docelowym. W ramach celu szczegółowego 4(h), nie będzie realizowane bezpośrednie wsparcie dla pracowników pomocy instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych (wynik konsultacji FEM i uwag MFIPR). Wsparcie wzmacniające kompetencje pracowników tych instytucji, w formie bezpośrednich działań planowane jest zgodnie z linią demarkacyjną na poziomie krajowym (FERS), natomiast w ramach programu regionalnego możliwe są działania pośrednie (uzupełniające) mające na celu zwiększenie jakości oferowanych w ramach projektów usług.
496	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 i 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
497	Urząd Gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna” . Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
498	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
499	Urząd gminy Stara Kornica	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
500	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
501	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
502	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
503	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
504	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
505	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażania RLKS). Pilotaż dotyczyby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencją tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
506	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
507	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencją tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
508	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
509	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać
510	Gmina Repki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
511	Miasto i Gmina Łosice	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realii i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
512	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
513	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
514	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
515		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
516	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
517	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
518		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
519	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38, 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
520	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
521	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		UWAGA DOTYCZY CAŁEJ STRATEGII: 38, 39, 46, 47, 53, 54, 62, 69, 76, 81, 88, 94, 95, 101, 108, 114, 115, 121, 120, 136, 142, 143, 148, 155, 161, 167, 174, 182, 188, 196, 197, 203, 209, 215, 216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
522	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46, 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
523	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać
524	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53, 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
525		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
526	Gmina Kosów Lacki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
527	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
528		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
529	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
530		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
531	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
532	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
533	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
534	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
535	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
536	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
537	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
538	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
539	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
540	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
541	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
542	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
543	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
544	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
545	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
546	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
547	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
548	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
549	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
550	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
551	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzi, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	-	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
552	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływu i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
553	SLGD "TYGIEL DOLINY BUGU"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze wzoledu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
554	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
555	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
556	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólnie i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
557	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
558	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
559	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Załącznik do Sprawozdania z konsultacji projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 "Zestawienie uwag do projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej"

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
560	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
561	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 i 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
562	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
563	Zielone Mosty Narwi	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/ konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR wypracowanych we współpracy z LGD.	Wdrożenia instrumentu RLKS w formule bezpośredniej. Proponujemy aby instrument terytorialny RLKS w formule bezpośredniej wdrażany był w Priorytecie II - Bardziej zielone Mazowsze, Priorytet VII - Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu oraz Priorytecie VIII - Mazowsze bliższe obywatelom.	RLKS jest efektywnym i skutecznym instrumentem terytorialnym. Dowodem na to są efekty wdrożenia LSR przez LGD Zielone Mosty Narwi. Środki LSR bezpośrednio wpływają na rozwój przedsiębiorczości - zakładanie nowych miejsc pracy oraz polepszenie warunków życia i aktywności mieszkańców poprzez realizację projektów inwestycyjnych. Raport NIK z 2019 roku wskazuje, że samorządy poprawnie rozdystrybuowały środki publiczne przeznaczone na wdrażanie inicjatyw LEADER. W konsultowanym Programie proponuje się wdrożenie RLKS w formule pośredniej tak jak w latach 2014-2020. Należy jednak zmienić ten zapis, wdrażając RLKS w formule bezpośredniej. RLKS sprawdził się w woj. podlaskim i kujawsko - pomorskim. W okresie 2021+ będzie wdrażany bezpośrednio w CP5 dodatkowo w woj. świętokrzyskim, zachodniopomorskim i welu innych regionach. Tak samo powinno być w woj. mazowieckim. LGD są zaangażowanym podmiotem wspierającym aktywność lokalną we wsiami i w małych miasteczkach. LGD powinny mieć możliwość oceny i wyboru środków poza PROW w FE dla Mazowsza skierowanych na rewitalizację, turystykę i kulturę EFRR+.	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
564	Gmina Sterdyn	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
565	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
566	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
567	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
568	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
569	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
570	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
571	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47;	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
572	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
573	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
574	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
575	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracownikom, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
576	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
577	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
578	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Losice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Łacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wspierania Doradczego. Jednocześnie ww JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja Instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
579	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
580	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
581	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	Brak	uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
582	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać
583	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
584	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
585	Gmina Płaterów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
586	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
587	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
588		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214,215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
589		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
590	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
591	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskażanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
592	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw, i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
593	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
594	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
595	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłączenie ramy, w jakich IZ się może poruszać
596	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
597	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP, w szczególności osób młodych, długotrwale bezrobotnych, z niepełnosprawnością, z wykształceniem odpowiadającym poziomowi ISCED 3 i niższym, kobiet oraz osób mających 55 lat i więcej.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP, w szczególności osób młodych, długotrwale bezrobotnych, z niepełnosprawnością, z wykształceniem odpowiadającym poziomowi ISCED 3 i niższym, kobiet oraz osób mających 55 lat i więcej.	Poprawiono by zachować zgodność z założonymi wskaźnikami produktu	Uwaga częściowo uwzględniona	Zapisy w projekcie FEM odnoszące się do wsparcia osób w wieku powyżej 50 roku życia są odpowiednią na problem braku działań aktywizujących do tej grupy osób. Bezrobotni w wieku 50 lat i więcej należą do osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku i w ocenie IZ interwencja EFS+ powinna obejmować także i te osoby. W tabelach wskaźnikowych dodano wskaźnik specyficzny dla programu: "Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie". Wskaźnik: "Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie" jest wskaźnikiem komisijnym i będzie on niezależnie liczony w systemie.
598	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
599	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
600	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzi, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	Możliwe będzie wsparcie z wykorzystaniem m.in. sfinansowania kosztów szkoleń i kursów kwalifikacyjnych oraz kompetencyjnych, staży (...)	Możliwe będzie wsparcie z wykorzystaniem m.in. sfinansowania kosztów szkoleń, staży (...)	Poprawiono by zachować spójność z definicją w obowiązującej Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. z późn. zm.	Uwaga uwzględniona	
601	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego, gospodarczego i kulturowego, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
602	Stowarzyszenie - Lokalna Grupa Działania "Bądźmy Razem"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego, gospodarczego i kulturowego, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	str. 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR wypracowanych we współpracy z LGD	Wdrożenie instrumentu RLKS w formule bezpośredniej. Proponujemy aby instrument terytorialny RLKS w formule bezpośredniej wdrażany był w Priorytecie II - Bardziej Zielone Mazowsze, Priorytecie VII - Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu oraz Priorytecie VIII - Mazowsze bliższe obywatelom.	RLKS jest efektywnym i skutecznym instrumentem terytorialnym. Dowodem na to są efektywne wdrożenia LSR przez Stowarzyszenie - Lokalną Grupę Działania "Bądźmy Razem". Z powierzonych środków LSR w kwocie nie przekraczającej 10 mln zł utworzonych zostało 61 nowych miejsc pracy, rozbudowanych lub przebudowanych 28 obiektów, odrestaurowanych obiektów zabytkowych 15, zawartych zostało ok 160 umów dotacyjnych, na 99 % dostępnej alokacji, do września 2021 roku wypłacono blisko 90 % środków pomocowych. Raport NIK z 2019 roku wskazuje, że samorządy prawidłowo rozdystrybuowały środki publiczne przeznaczone na wdrażanie inicjatywy LEADER - europejskiego programu wspierania rozwoju wsi na lata 2014-2020. Leader funkcjonuje w krajach "starej" Unii Europejskiej na obszarach wiejskich od 1991 r. W perspektywie 2014-2020 Leader stał się podstawą instrumentu terytorialnego RLKS to instrument terytorialny (pełna nazwa to Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność, który w perspektywie 2014-2020 został rozszerzony na Politykę Spójności (wcześniej stosowanego go w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa). W konsultowanym Programie proponuje wdrożenie RLKS w formule pośredniej tak jak w latach 2014-2020. Należy jedną zmienić ten zapis wdrażając RLKS w formule bezpośredniej. RLKS sprawdził się w woj. podlaskim i kujawsko-pomorskim. W okresie 2021+ będzie wdrażany w CP5 dodatkowo w woj. świętokrzyskim i zachodniopomorskim i wielu innych regionach. Tak samo powinno być w woj. mazowieckim. LFD są zauważalnym podmiotem, który aktywnie wspiera aktywność lokalną na wsiach i w małych miasteczkach. LGD powinny mieć możliwość oceny i wyboru poza PROW w FE Mazowsza skierowanych na rewitalizację, turystykę i kulturę EFRR+.	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
603		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
604	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii 38 i 39; Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie. Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
605	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	(...) staży, prac interwencyjnych, dotacji na utworzenie własnej działalności gospodarczej, refundacji kosztów utworzenia miejsca pracy dla osoby bezrobotnej	(...) staży, prac interwencyjnych, dotacji na utworzenie własnej działalności gospodarczej w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.	Należy rozważyć doprecyzowanie zapisu mając na uwadze obowiązujące akty prawne, a także by uniknąć ewentualnych wątpliwości dot. kwalifikowalności poszczególnych wydatków na etapie realizacji projektów.	Uwaga uwzględniona	
606	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
607	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
608		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
609	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
610	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
611	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
612	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotwałe bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	Proces dostosowania wsparcia do zindywidualizowanych potrzeb osób bezrobotnych następować będzie poprzez sporządzenie Indywidualnych Planów Działania, mających na celu doprowadzenie osoby do zatrudnienia.	Proces dostosowania wsparcia do zindywidualizowanych potrzeb osób bezrobotnych następować będzie poprzez sporządzenie oraz aktualizację Indywidualnych Planów Działania, mających na celu doprowadzenie osoby do zatrudnienia.	Należy rozważyć doprecyzowanie zapisu mając na uwadze specyfikę grupy docelowej, tj. osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
613	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
614	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
615	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
616	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Losice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Platerów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja Instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofundusowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
617	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnego infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
618	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
619	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
620	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	29	(...) W miastach odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 105%, na wsiach jedynie 72%.	W miastach odsetek dzieci w wieku 3 -... Lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 105%, na wsiach jedynie 72%.	Uwaga wynika z wątpliwości WUP w Warszawie, czy zapis w projekcie FEM 2021-2027 dotyczy udziału w edukacji przedszkolnej dzieci wiejskich tj. zamieszkałych na wsiach, czy na obszarach wiejskich? Ponieważ do kategorii obszary wiejskie przypisuje się także miasta o różnej liczebności mieszkańców (np. do 5/15/25 tys. mieszkańców) co wpływa na statystyczny obraz danej kategorii zwracamy uwagę na tę kwestię. Zapis powinien jednoznacznie wskazywać kategorię. Za kwestią, czy wskazane statystyki dot. dzieci w wieku 3-6 lat? Jeśli tak, to zawiera się w nich także obowiązkowa edukacja przedszkolna 6-latków, co zawyża statystyki udziału w edukacji przedszkolnej ogółu dzieci (przede wszystkim na terenach wiejskich). Zatem właściwe będzie dopisanie grup wiekowych dzieci objętych edukacją przedszkolną (np. 3-5 lat).	Uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
621		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
622	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	33	(...) Planowane jest także wsparcie skierowane do mniejszości narodowych, m.in. Romów, które będzie polegało głównie na edukacji młodego pokolenia Romów, Białorusinów, Ukraińców, Syryjczyków, Afgańczyków i in.	Planowane jest także wsparcie skierowane do mniejszości narodowych, m.in. Romów oraz migrantów w szczególności z Białorusi, Ukrainy, Syrii, Afganistanu, które będzie polegało głównie na edukacji młodego pokolenia Romów, Białorusinów, Ukraińców, Syryjczyków, Afgańczyków i in.	W opinii WUP w Warszawie w sytuacji napływu na obszar woj. mazowieckiego migrantów, uzasadnione jest uwzględnienie Ich w wsparciu z FEM. Ponieważ niejednokrotnie migranci to rodziny z dziećmi, zwłaszcza z Ukrainy (w tym przypadku także Tatarzy krymscy) i Białorusi, warto objąć je wsparciem.	Uwaga nieuwzględniona	Ponieważ okres wdrażania programów regionalnych sięga do końca 2029, a trendy związane z procesami migracyjnymi są zmiennie, nie planuje się wskazywania konkretnych narodowości do jakich skierowanie będzie wsparcie w ramach programu. Powinno być adekwatne do liczebności i potrzeb konkretnych grup migrantów.
623	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
624	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
625	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
626	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		76	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Załącznik do Sprawozdania z konsultacji projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 "Zestawienie uwag do projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej"

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
627	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
628	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	128	(...) Mając na uwadze powyższe, w ramach celu szczegółowego (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (EFRR), planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć:	Prawdopodobnie w zaznaczonym fragmencie zamiast odporności powinno być dostępności.	Omyłka pisarska (podkreślono).	Uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności art 3 ust. 1 d) nazwa celu szczegółowego ii) brzmi: poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online
629		osoba fizyczna	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
630	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		81	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
631	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
632	Gmina Huszlew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminny	Uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
633	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
634	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
635	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		88	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym. Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
636		osoba fizyczna	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
637	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		94 i 95	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
638	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (…). W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
639	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
640	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wspierania Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 i 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
641	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	brak uwag	uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
642	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
643	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	129	(...)W ankiecie zbadano zapotrzebowanie zarówno na podstawowe wyposażenie sali lekcyjnej, jak i na wyposażenie specjalistyczne. Zgłoszono deficyt na stoły szkolne i krzesła, a także na inne niezbędne wyposażenie jak: regaly na książki, klimatyzację, biurka komputerowe, dygestorium, ekrany ścienne, fotele biurowe, gabloty, odczytniki chemiczne, rolety zaciemniające, czy szafy pancerne.	(...) W ankiecie zbadano zapotrzebowanie zarówno na podstawowe wyposażenie sali lekcyjnej, jak i na wyposażenie specjalistyczne.	W opinii WUP w Warszawie podkreślony fragment nie jest konieczny w dokumencie programowym.	Uwaga uwzględniona	
644	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piatków, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wspierania Doradczego. Jednocześnie w WJ ST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw, i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdałmy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
645	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	154	(...) W ramach współpracy z polskimi pracodawcami otrzymano 5 ofert pracy na terenie woj. mazowieckiego obejmujących 62 miejsca pracy skierowanych do obywateli państw UE/EOG i Szwajcarii.	(...) Natomiast w ramach współpracy z polskimi pracodawcami do WUP w Warszawie (Wydział EURES) wpłynęły oferty skierowane do obywateli państw UE/EOG i Szwajcarii obejmujące 62 miejsca pracy zlokalizowane w woj. mazowieckim.	Propozycja stylistycznej korekty fragmentu Programu FEM.	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
646	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		101	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
647	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływu i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
648	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
649	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	156	-	Liczba kobiet objętych wsparciem w programie	Brak wskaźnika odnoszącego się do wsparcia kobiet.	uwaga nieuwzględniona	Zaproponowane w FEM wskaźniki są zgodne z WLWK+, wskaźnik dotyczący wsparcia kobiet jest komisyjnym wskaźnikiem obowiązkowym i jest liczony automatycznie dla wszystkich działań podejmowanych w programie. Dlatego nie został wskazany w tym typie projektu. Dodatkowo, zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, załącznikiem I do ww. rozporządzenia wszystkie dane osobowe mają być przedstawione w podziale według płci (kobieta, mężczyzna, osoba niebinarna).
650	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		108	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
651	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływu i mobilności na rynku pracy	159/160	(...)Zarówno w przypadku podnoszenia kompetencji pracowników PSZ także i wsparcie szkoleniowe regionalnych doradców i asystentów EURES powinno być poprzedzone analizą potrzeb w tym zakresie.	Jak w przypadku podnoszenia kompetencji pracowników PSZ także i wsparcie szkoleniowe regionalnych doradców i asystentów EURES powinno być poprzedzone analizą potrzeb w tym zakresie.	Propozycja stylistycznej korekty fragmentu Programu FEM (zmiany podkreślono).	uwaga nieuwzględniona	Treść zapisu wskazanego w FEM jest klarowna i wystarczająca.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
652	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
653	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	160	Wdrażanie niniejszego typu projektów będzie przebiegać w oparciu o tryb wskazany przez poziom krajowy w opracowanych modelach przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. W tym typie projektu przewiduje się także możliwość wspierania wypracowanych na poziomie regionalnym instrumentów przeciwdziałających sytuacjom kryzysowym i prowadzących do ochrony istniejących miejsc pracy na regionalnym rynku pracy.	Wdrażanie niniejszego typu projektów będzie przebiegać w oparciu o tryb wskazany przez poziom krajowy w opracowanych modelach przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. W tym typie projektu przewiduje się także możliwość wspierania wypracowanych na poziomie regionalnym instrumentów przeciwdziałających sytuacjom kryzysowym i prowadzących do ochrony istniejących miejsc pracy na regionalnym rynku pracy.	Propozycja stylistycznej korekty fragmentu Programu FEM (zmiany podkreślono).	uwaga nieuwzględniona	Z przekazanego projektu linii demarkacyjnej wynika, że ten typ projektu nie będzie realizowany na poziomie regionalnym. Przewidzianą alokację planuje się przesunąć do celu szczegółowego (a) na projekty OHP dla osób młodych poniżej 18 roku życia.
654	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		114 i 115	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
655	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	162	-	Liczba podmiotów korzystających z instrumentów przeciwdziałających sytuacjom kryzysowym	Brak wskaźnika dla interwencji w zakresie Wdrożenia instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu	uwaga nieuwzględniona	Z przekazanego projektu linii demarkacyjnej wynika, że ten typ projektu nie będzie realizowany na poziomie regionalnym. Przewidzianą alokację planuje się przesunąć do celu szczegółowego (a) na projekty OHP dla osób młodych poniżej 18 roku życia.
656	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
657	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
658	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
659	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
660	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
661	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	165	Przystosowanie pracowników i przedsiębiorców do zmian Województwo mazowieckie w 2017 r. odnotowało największą w kraju liczbę wolnych miejsc pracy (25,5 tys.), zaś odsetek niewykorzystanych miejsc pracy wyniósł 1,05%.	Proponujemy rozważyć zaktualizowanie danych np. odnosząc się do roku 2019.	Proponujemy rozważyć zaktualizowanie danych np. odnosząc się do roku 2019.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z raportami GUS odsetek niewykorzystanych wolnych miejsc pracy przestał być liczony od 2018 roku. Przedstawienie innych danych statystycznych nie odzwierciedla wprost opisanego w FEM problemu.
662	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
663	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	171	Wychowaniem przedszkolnym na Mazowszu objętych jest ok. 72% dzieci na wsi i ok. 105% w miastach.	Wychowaniem przedszkolnym na Mazowszu objętych jest ok. 72% dzieci w wieku 3 - lat na wsi i ok. 105% w miastach.	Uwaga analogiczna jak pierwsza w niniejszym formularzu, wynika z wątpliwości WUP w Warszawie, czy zapis w projekcie FEM 2021-2027 dotyczy udziału w edukacji przedszkolnej dzieci wiejskich tj. zamieszkałych na wsiach, czy na obszarach wiejskich? Ponieważ do kategorii obszary wiejskie przypisuje się także miasta o różnej liczebności mieszkańców np. do 5/15/25 tys. mieszkańców co wpływa na statystyczny obraz danej kategorii zwracamy uwagę na tę kwestię. Zapis powinien jednoznacznie wskazywać kategorię. 2a kwestia, czy wskazane statystyki dot. dzieci w wieku 3-6 lat? Jeśli tak, to zawiera się w nich także obowiązkowa edukacja przedszkolna 6 latków, co zawyża statystyki udziału w edukacji przedszkolnej ogółu dzieci (przede wszystkim na terenach wiejskich). Zatem właściwe będzie dopisanie grup wiekowych dzieci objętych edukacją przedszkolną (np. 3-5 lat).	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
664	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
665	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów .
666	GMINA JABLONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38, 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
667	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	171	Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowej kadry pedagogicznej i niepedagogicznej oraz zarządzającej, w tym w zakresie edukacji włączającej.	Dla realizacji zakładanego zakresu interwencji niezbędne będzie również podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych kadry pedagogicznej i niepedagogicznej oraz zarządzającej, w tym w zakresie edukacji włączającej.	Omyłka pisarska	uwaga uwzględniona	
668	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów .
669	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
670	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		196 i 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów .
671	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów .
672	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46, 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
673	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	172/173	Działania w zakresie edukacji włączającej będą skierowane również do uczniów, którzy doświadczają ograniczeń w edukacji w związku z przynależnością do mniejszości narodowościowych lub etnicznych, ubóstwa, ale też szczególnych uzdolnień. Dlatego też w ramach wsparcia skierowanego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych ogólnokształcących planuje się realizację działań z zakresu rozwoju doradztwa zawodowego dla uczniów oraz szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów. Zgodnie z Barometrem zawodów 2021 Raportu podsumowującego badanie w województwie mazowieckim (WUP w Warszawie, Kraków 2020), deficytowe zawody prognozuje się głównie w branżach: budowlanej, medycznej i produkcyjnej.	Działania w zakresie edukacji włączającej będą skierowane również do uczniów, którzy: doświadczają ograniczeń w edukacji w związku z ubóstwem, przynależnością do mniejszości narodowościowych lub etnicznych lub są dziećmi migrantów, ale też uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami. Dlatego też w ramach wsparcia skierowanego do szkół podstawowych i ponadpodstawowych ogólnokształcących planuje się realizację działań z zakresu rozwoju doradztwa zawodowego dla uczniów oraz szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów. Prognoza Barometru zawodów w kolejnych edycjach wskazuje na utrzymujące się zapotrzebowanie na pracowników w branżach....	W opinii WUP w Warszawie w sytuacji napływu na obszar woj. mazowieckiego migrantów, uzasadnione jest uwzględnienie Ich we wsparciu z FEM. Ponieważ niejednokrotnie migranci to rodziny z dziećmi, zwłaszcza z Ukrainy (w tej grupie są także Tatarzy krymscy) i Białorusi, warto umożliwić im skorzystanie ze wsparcia. Omyłka pisarska (podkreślono). Ponieważ Barometr zawodów (BZ) jest prognozą jednoroczną, realizowaną w woj. mazowieckim corocznie od 2015 r. proponujemy preredagowanie zapisu. Tak zmodyfikowany zapis ukazuje utrzymujący się trend na rynku pracy.	uwaga uwzględniona	
674	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów .

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
675	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	skopiować treść taką samą jak dla pierwszego wiersza – priorytet I, cel 1 (I) – zaznaczone na zielony kolor] Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
676	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie. j.w. (napisać bo jeszcze ktoś skopiuje j.w.)	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
677	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
678	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53, 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
679	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obszarze poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
680	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
681	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
682	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 i 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	skopiować treść taką samą jak dla wiersza – priorytet II, cel 2 (iv) – zaznaczone na, żółty kolor] Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
683	Gmina Sabnie	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów
684	GMINA JABLONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
685	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
686	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu) Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
687	GMINA JABŁONNA LACKA	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
688	Gmina Sterdyń	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
689	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
697	Partnerstwo "Razem dla Rozwoju" (w ramach pilotażowego projektu Centrum Wsparcia Doradczego)	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
698		osoba fizyczna	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Działania na rzecz obszarów o wysokich walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej // Turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne.	Poprawa stanu zabytków, ich konserwacja i wykorzystanie potencjału szlaków kulturowych	Badania Narodowego Instytutu Dziedzictwa wskazują, że ponad 70% zarejestrowanych obiektów zabytkowych w Polsce jest ocenianych jako wykazujące objawy zniszczenia. Dlatego postuluję o doprecyzowanie zagadnienia o zakres wsparcia finansowego, jaki został wypunktowany w Umowie Partnerstwa dla polityki spójności: konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych archiwalnych i zbiorów audiowizualnych. Za: Projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.	Uwaga nieuwzględniona	W FEM zastosowano demarkację pomiędzy CP 4 i CP5. W ramach CP 5 wspierane są procesy rewitalizacji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. W ramach CP 4 wspierane są: •Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej. •Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych. •Turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i kulinarnych). W ramach typu projektu Turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne, zabytki stanowią szczególnie potencjał - za priorytetowe uznaje się w tym obszarze wsparcia działania na rzecz obszarów o wysokich walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej. Wspieraniem zostaną objęte projekty zorientowane na ofertę regionalną i subregionalną – tzn. turystyczną i kulturalną bazującą na walorach Mazowsza lub regionów etnograficznych, kulturowych, historycznych i przyrodniczych położonych w jego granicach.
699	Gmina Sterdynia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Łacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Platerów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdynia należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszeowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofundusowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdalimy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naborów dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
700		osoba fizyczna	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Nie znaleziono informacji	Wsparcie dla inwestycji zwiększających atrakcyjność turystyczną i kulturalną miejscowości.	Po okresie przestoju w sektorze kultury i turystyki będą realizowały cele społeczne i gospodarcze. Kompleksowe inwestycje w kulturę i turystykę zwiększą atrakcyjność turystyczną i kulturalną miejscowości, poprzez wzrost dochodów przyczynią się do odbudowy lokalnych gospodarek. Za: Projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.	Uwaga nieuwzględniona	Zapis istniejący w projekcie FEM 2021-2027 "Wyzwania w obszarze kultury i turystyki, na które odpowiada interwencja funduszy europejskich, to przede wszystkim wzmocnienie roli kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej, w tym modernizacja infrastruktury kultury i turystyki, wzmacnianie potencjału instytucji kultury, wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych i przemysłu czasu wolnego, promocja dziedzictwa narodowego i walorów turystycznych Mazowsza. Konieczne jest przemodelowanie funkcjonowania obiektów turystycznych i kulturalnych tak, aby odbudować i rozwinąć potencjał obu tych sektorów przy zachowaniu niezbędnych środków ostrożności, na wypadek ewentualnych lock-down-ów gospodarki wywołanych m.in. COVID 19, a także, dostosowania ich do funkcjonowania w warunkach post-covidowych oraz do nowych ram, w jakich w kolejnych latach będą zmuszone funkcjonować."
701	Gmina Przesmyki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga nieuwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ	
721	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Ponadto, partnerstwa opracowujące strategię terytorialną (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.	
722		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realności i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.	
723	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
724		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ulatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
725	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	„Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ	
726	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
727	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
728	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
729	Stowarzyszenie Perły Mazowsza - Lokalna Grupa Działania	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju lokalnym, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Wdrożenie instrumentu RLKS w formule pośredniej w Priorytecie I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze, Priorytecie IV – Wysza jakość życia na Mazowszu, Priorytecie VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	RLKS sprawdził się jako instrument wdrażany zarówno w formie pośredniej jak i bezpośredniej. Świadczy o tym jego obecność w dwóch formach w nadchodzącej perspektywie finansowej w wielu województwach. Stwarza możliwość Lokalnym Grupom Działania rozdysonowania znacznie większej sumy środków niż przy zastosowaniu jedynie formy pośredniej, co przekłada się na jeszcze lepszy rozwój naszego regionu. Wsparcie dla LGD polegające na zapewnieniu dedykowanego konkursu lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR nie stanowi gwarantowanych środków, dzięki którym LGD będą mogły wesprzeć nowe podmioty gospodarcze, bądź te, które będą chciały nadal się rozwijać. Znacznie mniej środków trafi do Samorządów Gminnych, a zatem zmniejszy się liczba lub nie powstanie żaden nowy niekomercyjny obiekt infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, bądź żaden nie zostanie wyremontowany; nie powstaną nowe lokalne drogi lub nie zostanie uzupełniona istniejąca infrastruktura drogowa; oferta społeczno-kulturalna dla mieszkańców będzie uboższa, itp. Mazowsze powinno dalej się rozwijać. Wdrożenie instrumentu RLKS również w formie pośredniej niezaprzeczalnie ku temu się przysłuży.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naboru dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
730	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Zaścianek Mazowsza"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju lokalnym, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofundusowej RLKS na obszarze województwa,	Wdrożenie wielofundusowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie tego województwa. Wieloletnia współpraca Samorządu Województwa Mazowieckiego z Lokalnymi Grupami Działania (LGD) przyniosła efekty w postaci tysięcy zrealizowanych przedsięwzięć – zarówno inwestycyjnych, jak i tych o charakterze aktywizującym lokalną społeczność. Niejednokrotnie dostrzegane było celne określenie przez LGD potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich, spowołnienie ucieczki mieszkańców wsi do miast, podnosząc w znaczący sposób standard ich życia w miejscu, w którym żyli. Przyczyniły się do tego rzeczy zdawałoby się prozaiczne, ale z perspektywy osób zainteresowanych, okazały się czymś bardzo ważnym – remonty wiejskich świetlic i przekształcanie ich w miejsca dające możliwość spędzania wolnego czasu dla młodzieży i seniorów czy zdalnej pracy, ogólnodostępne place zabaw, nowoczesne przedszkola, miejsca wypoczynku. Działania LGD-ów dały też szansę na odejście od rolnictwa i znalezienie zatrudnienia w innych sektorach gospodarki: w usługach, turystyce, mikrobiznesie, jak również dzięki odpowiednim szkoleniom. Obecnie Lokalne Grupy Działania na nowo weryfikują potrzeby, rozpisują nowe strategie rozwoju, skrojone pod mieszkańców podległych ich gmin. Pracownicy LGD-ów na co dzień mają fizyczny kontakt z beneficjentami, znają osobście zarówno osoby, jak i organizacje - nie tylko na papierze. Natomiast na szczeblu rządowym i samorządowym zapadają w tym czasie decyzje, ile pieniędzy trafi do rozdysonowania przez LGD. W obliczu niższego w porównaniu do obecnej perspektywy finansowej budżetu przeznaczzonego na realizację RLKS w ramach wspólnej polityki rolnej, wiele LGD-ów zastanawia się nad swoją przyszłością w obawie, iż to właśnie ich LSR nie otrzyma dofinansowania, co tym samym uniemożliwi im skuteczne reagowanie na realne potrzeby i problemy mieszkańców. Wspólnie uważamy, iż należy wypracować rozwiązania, które z jednej strony zagwarantują LGD możliwość dalszego funkcjonowania, ale i pozwolą na pełne wykorzystanie ich potencjału. Z całą pewnością możliwość taką stworzy wsparcie RLKS również innymi funduszami – pozyskanymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), jak i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wierzymy, iż dzięki wielofundusowości RLKS uda się zrealizować nawet mniejsze projekty, które idealnie dopełnią kluczowe projekty o zasięgu wojewódzkim i krajowym, zarówno jeśli chodzi o turystykę, mikroprzedsiębiorczość, jak i podnoszenie kwalifikacji, rozwój zawodowy oraz przyczynią się do zniesienia nierówności i wykluczenia społecznego na styku małych gmin i dużych aglomeracji miejskich. Dodatkowo środki umożliwią w przyszłym okresie finansowania realizację w ramach działania LEADER działań w pełnej formule i nie zmniejszonym poziomie kwotowym niż w obecnej perspektywie finansowej.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz naboru dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
735	FUNDACJA EWY BŁASZCZYK " AKOGO?"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	<p>Zgodnie z Podręcznikiem Frascati 2015 działalność B+R musi być ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach lub hipotezach, a jej celem musi być osiągnięcie wyników, które mogłyby być swobodnie przenoszone lub sprzedawane na rynku.</p> <p>Działalność taka musi być: nowatorska, twórcza, nieprzewidywalna, metodyczna, możliwa do przeniesienia lub odтворzenia.</p> <p>Działalność taka musi być: nowatorska, twórcza, nieprzewidywalna, metodyczna, możliwa do przeniesienia lub odтворzenia.</p> <p>W ramach Celu szczegółowego (i) zakłada się budowanie przewagi konkurencyjnej Mazowsza poprzez rozwój potencjału badawczego i innowacyjnego. W WM nadal niezadowolający jest poziom współpracy jednostek naukowych z biznesem.</p> <p>Najważniejszymi instytucjami oddziałującymi na dostępność usług badawczych w kontekście podnoszenia innowacyjności gospodarki są uczelnie wyższe i instytuty badawcze.</p> <p>Dzięki nowoczesnej infrastrukturze B+R odpowiadającej potrzebom przedsiębiorców, możliwe będzie realizowanie projektów badawczo-rozwojowych przez firmy we współpracy z jednostkami naukowymi. Jest to szczególnie ważne dla przedsiębiorstw nieposiadających swoich własnych laboratoriów, ale również dla tych, które nie posiadają doświadczenia w</p>	<p>Zgodnie z Podręcznikiem Frascati 2015 działalność B+R musi być ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach lub hipotezach, A ICH CEL UKIERUNKOWANY NA OSIĄGNIĘTE WYNIKI MOĞŁBY BYĆ przenoszony lub sprzedawany na rynku.</p> <p>Działalność taka musi być: nowatorska, twórcza, nieprzewidywalna, metodyczna, możliwa do przeniesienia lub odтворzenia.</p> <p>W ramach Celu szczegółowego (i) zakłada się budowanie przewagi konkurencyjnej Mazowsza poprzez rozwój potencjału badawczego i innowacyjnego.</p> <p>W WM nadal niezadowolający jest poziom współpracy jednostek naukowych z biznesem.</p> <p>Najważniejszymi instytucjami oddziałującymi na dostępność usług badawczych w kontekście podnoszenia innowacyjności gospodarki są uczelnie wyższe i instytuty badawcze.</p> <p>Dzięki nowoczesnej infrastrukturze B+R odpowiadającej potrzebom przedsiębiorców, możliwe będzie realizowanie projektów badawczo-rozwojowych przez firmy we współpracy z jednostkami naukowymi. Jest to szczególnie ważne dla przedsiębiorstw nieposiadających swoich własnych laboratoriów, ale również dla tych, które nie posiadają doświadczenia w</p>	<p>Agoko? jako fundacja, nie będąca ani przedsiębiorstwem, ani organizacją badawczą nie może przebić się przez kwestie formalne wnioskowania.</p> <p>Fundacja jako inicjator projektów nowatorskich, twórczych, nieprzewidywalnych, metodycznych, możliwych do przeniesienia lub odтворzenia ale nie zmuszonych do komercjalizacji wyników opracowywanego kompleksowo projektu terapii eksperymentalnej we współpracy jako konsorcjum z Uczelnią - naukowcami i Szpitalami - lekarzami nie może zagwarantować, że osiągnięty cel i rezultat zostanie wdrożony na rynek.</p> <p>Ważne z naszego punktu widzenia jest aby deklarując projekt jako model B+R nie wpaść w pułapkę komercjalizacji wyników badań podstawowych / translacyjnych (tj. badań które już w momencie planowania np. eksperymentu in vitro mają być ukierunkowane na wdrożenie ich w życie tj. do praktyki klinicznej).</p> <p>Zysk" przeprowadzonych badań powinien być traktowany w aspekcie niematerialnym (np. opracowanie metody klinicznej, mogącej podlegać późniejszej ochronie licencyjnej / patentowej, lub być do wykorzystania tylko przez Budzik dla Dorosłych lub instytucie bezpośrednio współpracujące).</p> <p>Ponadto zadeklarowanie finansowej komercjalizacji wyników badań podstawowych wiąże się z ryzykiem, którego słusnie obawiają się naukowcy tj. ściśły, napięty harmonogram i konieczność roliczenia się z bilansu zysków w czasie trwania / po zakończeniu projektu.</p>	uwaga nieuwzględniona	Działania w ramach CP 1 Bardziej konkurencyjna i inteligentniejsza Europa poprzez promowanie innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności ICT. c.s.z. (i) są skierowane do przedsiębiorców, a jego efekty muszą mieć wymiar gospodarczy. Nie ma możliwości finansowania badań samych w sobie. Prace B+R mogą a nawet powinny być wdrożone w przedsiębiorstwie, będącym jednocześnie beneficjentem.
736	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Kursie Razem"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	<p>Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.</p>	<p>Wsparcie dla LGD poprzez formułę bezpośrednią polegającą na uwzględnieniu w Lokalnych Strategiach Rozwoju konkretnych projektów wpisujących się w CP4 i CP5.</p>	<p>1) kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia w celu zdiagnozowania problemów i potrzeb społecznych – jest to podstawa działania programu Leader,</p> <p>2) ułatwienie dostępu do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla wnioskodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym,</p> <p>3) zdecydowanie bardziej zrównoważona i równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR na Mazowszu,</p> <p>4) wspieranie większej ilości działań niż wynika to z założeń PROW,</p> <p>5) budowanie kapitału społecznego na obszarach wiejskich i w mniejszych miastach, w tym również wzmacnianie potencjału sektora organizacji pozarządowych.</p> <p>Warto również zwrócić uwagę na nierówne traktowanie gmin należących do LGD, które działają na obszarze więcej niż jednego województwa. Gminy z województw, które aktualnie stosują wielofundusowość w LGD - to znaczy finansują w ramach LSR projekty z EFROW, EFRR i EFS, posiadają większe możliwości oddziaływania na problemy i zdiagnozowane potrzeby społeczne. Sytuacja ta budzi wiele negatywnych emocji nie tylko wśród samorządów lokalnych, ale również wśród przedsiębiorców i organizacji.</p>	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
737	Fundacja Habitat for Humanity Poland	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	194	<p>1. Ważnym aspektem uzupełniającym te działania będzie możliwość „modernizacji” mieszkań „w tym np.” dostosowania/ wyposażenia mieszkań do potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz możliwość wypożyczenia niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgniacyjnego</p> <p>2. Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych.</p>	<p>1. Ważnym aspektem uzupełniającym te działania będzie możliwość „modernizacji” mieszkań „w tym np.” dostosowania/ wyposażenia mieszkań do potrzeb osób potrzebujących wsparcia w ich dotychczasowym miejscu zamieszkania oraz możliwość wypożyczenia/ zakupu niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgniacyjnego.</p> <p>2. Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych.</p>	<p>1. Ważnym aspektem uzupełniającym te działania będzie możliwość „modernizacji” mieszkań „w tym np.” dostosowania/ wyposażenia mieszkań do potrzeb osób potrzebujących wsparcia w ich dotychczasowym miejscu zamieszkania oraz możliwość wypożyczenia/ zakupu niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgniacyjnego.</p> <p>2. Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych.</p>	uwaga częściowo uwzględniona	1.Celem wsparcia w ramach celu (k) będzie m.in. utworzenie wypożyczalni sprzętu w ramach działań uzupełniających. Możliwość zakupu sprzętu będzie miał beneficjent projektu, z związku z tym nie jest zasadnym zakup sprzętu dla uczestników na własność. Co do zasady zakup sprzętów będzie kwalifikowalny tylko wówczas gdy będzie konieczny do osiągnięcia celu projektu lub wartości tego sprzętu będzie całkowicie zamortyzowana w trakcie trwania projektu, lub gdy zakup jest najbardziej opłacalną opcją (art. 16 rozporządzenia EFS+). <p>2. Zapis został rozszerzony zgodnie z katalogiem usług przewidzianych do realizacji w projekcie Linii demarkacyjnej: "Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych, rozwój mieszkaniowości adaptacyjnej, w których rodzaj i zakres świadczonych usług będzie dostosowany do potrzeb mieszkających w nich osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu."</p>

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
771	Stowarzyszenie Kocham Radom	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Partnerstwo		236	„Do współpracy zaproszono przedstawicieli reprezentujących poniższe instytucje: (...) 6) uczelnie: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytet Warszawski, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Szkoła Główna Handlowa, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Politechnika Warszawska, (...) 10) organizacje pracodawców: Lewiatan, Business Center Club, Warszawska Izba Gospodarcza.”	Dlaczego nie zaproszono uczelni i organizacji pracodawców z innych części województwa, a jedynie z Warszawy? Należy uwzględnić w gronie partnerów programu instytucje z głównych ośrodków regionu RMR, w szczególności Radomia i Plocka	Brak uwzględnienia wśród partnerów programu instytucji i podmiotów z obszarów innych niż Warszawa i region warszawski utrwala warszawskocentryzm programu i organizacji województwa. Spojrzenie ze strony regionów problemowych pomogłoby w lepszym rozwoju województwa na przyszłość i uniknięciu słabości obecnego programu	uwaga nieuwzględniona	Zaangażowano do współpracy partnerów społeczno-gospodarczych, wskazanych w Informacji przyjętej przez Zarząd Województwa Mazowieckiego 14 września 2019 r. Marszałek Województwa Mazowieckiego wystosował pisma z zaproszeniem partnerów społeczno-gospodarczych (wskazanych w powyższej informacji). W odpowiedzi na pismo otrzymano informację o przedstawicielu, który będzie reprezentował daną instytucję wraz z adresem e-mail oraz nr telefonu. Ponadto Partnerzy są zaangażowani w prace nad projektem programu regionalnego na lata 2021-2027 na każdym kluczowym etapie: - na każdym etapie programowania możliwe jest włączenie w ten proces dodatkowych partnerów społeczno-gospodarczych wyposażonych w niezbędną wiedzę i doświadczenie, - istnieje możliwość zgłaszania uwag w dowolnym momencie, poza danym etapem konsultacji, do których IZ odnosi się na kolejnym etapie, - IZ zamieszcza do publicznej wiadomości (na stronie internetowej) podsumowanie z zestawieniem uwag zgłoszonych przez partnerów wraz z odniesieniem się do nich przez IZ, - partnerzy są na bieżąco informowani, że w każdym momencie mogą inicjować współpracę z własnej inicjatywy (forma współpracy jest uzależniona od decyzji partnerów, IZ jest otwarta na współpracę w ramach wybranych przez partnerów kanałów komunikacji tj. spotkania, wymiana uwag w formie elektronicznej w zależności od zgłaszanych przez nich potrzeb), - partnerzy mogą być, zgodnie z zakresem merytorycznym, zaangażowani w prace podzespołów powołanych do poszczególnych celów polityki, - na stronie internetowej funduszedlamazowsza.eu
772	Stowarzyszenie Kocham Radom	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		1-241	Uwaga ogólna do całości dokumentu i podejścia do polityki regionalnej w województwie mazowieckim i dwóch regionach statystycznych NUTS-2	W całym dokumencie i polityce regionalnej WM należy uwzględnić specyfikę dwóch różnych regionów: RWS i RMR, czego dzisiaj całkowicie brakuje i co skutkuje tym, że dokonany ponad 2 lata temu podział statystyczny tak naprawdę nie jest realizowany w praktyce. Podział funduszy pomiędzy regiony NUTS-2 to jedno, ale jeśli decyzja o ich podziale i kryteria ich podziału będą decydowane gdzie indziej, na poziomie województwa, to żadna realna korzyść nie nastąpi. Tak naprawdę będzie to zaprzeczenie celom, jakie przyświecały podziałowi województwa mazowieckiego - największego i najbardziej zróżnicowanego pod względem nierówności rozwojowych regionu w Polsce i jednego z największych w Europie.	Polityka spójności Unii Europejskiej polega na wsparciu w szczególności regionów o dysfunkcjach rozwojowych. Z założenia są one odmiennie od regionów lepiej rozwiniętych i potrzebują innego rodzaju oraz większego zakresu wsparcia. Celem wyodrębnienia poziomu regionów jest prowadzenie polityki spójności właśnie na tym szczeblu. Polityka prowadzona z wyższego szczebla mogłaby skutkować niedopasowaniem narzędzi działań do konkretnych potrzeb danego regionu. Dlatego wsparcie danego regionu o dysfunkcjach rozwojowych powinno być traktowane jako zagadnienie samo w sobie. Oznacza to potrzebę stworzenia programu wsparcia, doboru odpowiednich narzędzi właśnie dla tego regionu. Stąd zasadniczą wadą przedstawionego projektu jest traktowanie obu regionów łącznie. Zróżnicowanie zapisów, o ile w ogóle występuje, ma głównie charakter formalny. W żadnym przypadku nie stanowi propozycji całościowej polityki nakierowanej na zwiększenie konkurencyjności regionu o dysfunkcjach rozwojowych. Dla przykładu w nowelizacji CP 1 (s. 6) – dotyczącej sfery badawczo-rozwojowej – wskazano sześć działań, z których żadne nie jest skierowane w szczególności do regionu RMR. Jedynym działaniem, w którym dokonano rozróżnienia między regionami to: „2.1. Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego”. Jednak to działanie nie zmierza do tworzenia samodzielnych podmiotów badawczo-rozwojowych w regionie RMR. Prowadzić będzie co najwyżej do rozszerzenia zasięgu działania podmiotów warszawskich na region RMR – w rozumieniu świadczenia usług, a nie trwałych inwestycji. Przy takim podejściu – na czym polega preferencja dla dysfunkcyjnego regionu RMR w polityce rozwoju? Jeśli wszelkiego rodzaju wsparcie będzie dostępne tak samo w obu regionach województwa, oczywiście jest, iż skorzystają z niego w szczególności podmioty warszawskie, lepiej rozwinięte instytucjonalnie i kadrowo. Wobec dostępności wsparcia w obu regionach podmioty te będą wolały nadal inwestować w Warszawie. W hipotetycznym przypadku przeciwnym, gdyby dany rodzaj wsparcia był dostępny tylko w regionie RMR, podmioty warszawskie miałyby bodziec do tworzenia oddziałów poza regionem warszawskim; taki efekt jest wszakże pożądany, jeśli poważnie traktujemy koncepcję deglomeracji. Podobną wątpliwość budzą zapisy do działania „Promocja gospodarki regionalnej” (s. 55). Promocja planowana jest w odniesieniu do całego województwa. Tymczasem zakładana preferencja dla regionu dysfunkcyjnego powinna objawiać się w szczególnym wsparciu w zakresie promocji tegoż regionu.	uwaga nieuwzględniona	Głównym celem podziału statystycznego NUTS 2 była możliwość kształtowania polityki w ramach polityki UE. W perspektywie UE 2021-2027 jest on uwzględniany poprzez podział alokacji i wysokość dofinansowania. Polityka regionalna nadal widzi obie jednostki statystyczne jako jeden region administracyjny za rozwój którego odpowiedzialny jest Samorząd Województwa Mazowieckiego.
773	Stowarzyszenie Kocham Radom	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6-8	1.1. Wspieranie tworzenia i wdrażania innowacji w ramach regionalnych inteligentnych specjalizacji, m.in. poprzez transfer wiedzy i technologii ze sfery naukowej do przedsiębiorstw. 1.2. Wspieranie prac B+R przedsiębiorstw w obszarach inteligentnych specjalizacji. 1.4. Promocja współpracy pracowników sfery nauki z przedsiębiorstwami w zakresie B+R+I. 8 2.1. Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego. 2.4. Promowanie współpracy w ramach projektów innowacyjnych. 3.5. Wspieranie tworzenia infrastruktury ułatwiającej powstawanie i rozwój innowacji, w tym wspieranie rozwoju i utrzymania infrastruktury badawczej. 3.6. Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw innowacyjnych.	Uwzględnienie regionu RMR w postulowanych celach. W szczególności - rozwój jednostek i programów badawczych w regionie RMR	W nowelizacji CP 1 (s. 6-8) – dotyczącej sfery badawczo-rozwojowej – wskazano sześć działań, z których żadne nie jest skierowane w szczególności do regionu RMR. Jedynym działaniem, w którym dokonano rozróżnienia między regionami to: „2.1. Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy podmiotami z regionu Warszawskiego stołecznego i Mazowieckiego regionalnego”. Jednak to działanie nie zmierza do tworzenia samodzielnych podmiotów badawczo-rozwojowych w regionie RMR. Prowadzić będzie co najwyżej do rozszerzenia zasięgu działania podmiotów warszawskich na region RMR – w rozumieniu świadczenia usług, a nie trwałych inwestycji. Przy takim podejściu – na czym polega preferencja dla dysfunkcyjnego regionu RMR w polityce rozwoju? Jeśli wszelkiego rodzaju wsparcie będzie dostępne tak samo w obu regionach województwa, oczywiście jest, iż skorzystają z niego w szczególności podmioty warszawskie, lepiej rozwinięte instytucjonalnie i kadrowo. Wobec dostępności wsparcia w obu regionach podmioty te będą wolały nadal inwestować w Warszawie. W hipotetycznym przypadku przeciwnym, gdyby dany rodzaj wsparcia był dostępny tylko w regionie RMR, podmioty warszawskie miałyby bodziec do tworzenia oddziałów poza regionem warszawskim; taki efekt jest wszakże pożądany, jeśli poważnie traktujemy koncepcję deglomeracji.	uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje dla RMR na poziomie programu regionalnego są odzwierciedlone w alokacji przewidzianej dla RMR. Preferencje dotyczące udzielanego wsparcia będą ustalane na dalszym etapie w dokumentach wdrożeniowych.
774	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38 i 39	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwił osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
775	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46 i 47	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
776	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53 i 54	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
777	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
778	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
779	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
780	Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	194	Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Zdanie „Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych” powinno otrzymać brzmienie: „Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie i finansowanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych oraz wspomaganych społeczności mieszkaniowych, w których rodzaj i zakres świadczonych usług będzie dostosowany do potrzeb mieszkańców w nich osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu” Deinstytucjonalizacja powinna dotyczyć wszystkich grup i osób wykluczonych. Istnieje pilna potrzeba zapewnienia dostępu do mieszkań wspomaganych osobom z różnorodnymi niepełnosprawnościami. W szczególności dotyczy to osób wymagających stałego, intensywnego, całodobowego wsparcia. Strategia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030 (MP 27.02.2021 poz. 218 Priorytet) 1.3.5) jako uzupełnienie mieszkań wspomaganych przewiduje wspomagane społeczności mieszkaniowe. Warunkiem równego dostępu jest nie tylko dostępność w sensie technicznym, ale także zapewnienie usług dostosowanych do potrzeb tych osób. Niektóre niepełnosprawności, jak całkowite zaburzenia rozwojowe powodują konieczność intensywnego wsparcia innych osób, co pociąga za sobą wyższe koszty bieżące. Osoby w spektrum autyzmu nie potrzebują kosztownego dostosowania i wyposażenia mieszkań czy wypożyczenia niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgnacyjnego, które zostały przewidziane w dokumencie. Potrzebują natomiast dostosowania rodzaju i zakresu usług, co powinno znaleźć również wyraz w tekście dokumentu.	uwaga częściowo uwzględniona	Zapis został rozszerzony zgodnie z katalogiem usług przewidzianych do realizacji w projekcie Lini demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
781	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
782	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
783	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia do opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142,143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
784	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
785	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
792	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
793	LGD - Przyjazne Mazowsze	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	186	aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach podmiotów integracji społecznej (CIS, KIS, WTZ, ZAZ)	aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach podmiotów integracji społecznej (CIS, KIS, WTZ, ZAZ), wdrożenie instrumentu RLKS w formule bezpośredniej	Doświadczenie LGD we wspieraniu powstawania nowych miejsc pracy i usług oraz rozwoju istniejących przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, preferowanie osób z grup defaworyzowanych (dodatkowe punkty w kryteriach oceny wniosków za ich zatrudnianie) przełoży się na skuteczną realizację projektów tworzących nowe miejsca pracy w PES i wsparcie istniejących PES w tworzeniu nowych usług na szczeblu lokalnym, także poprzez promowanie ich tworzenia w ramach struktur JST. Ponadto LGD mogą świadczyć usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów wynikających z LSR
794	Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (aktualizacja 2021-2027)	Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu -aktualizacja 2021-2027 (MP15.09. 2021 r. Poz. 843) oraz Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 (MP 27.02.2021 Poz.218)	Przywołanie Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami jest wskazane ze względu na kluczową rolę tej uchwały rządowej w deinstytucjonalizacji w zakresie kierunków i form przejścia od opieki instytucjonalnej do środowiskowej oraz ujednoczenia definicji. Np. dotyczących mieszkalnictwa wspomaganego: mieszkania wspomaganego (pobytu okresowego: treningowe i stałego: wspierane) oraz uwzględnienia uzupełniającej formy mieszkalnictwa: wspomaganych wspólnot mieszkaniowych (pobytu stałego) dla osób wymagających stałego, całodobowego, intensywnego wsparcia.	uwaga uwzględniona	
795	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnego infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
796	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
797	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
798	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
799	Gmina Czeranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
800	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu prywatnego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
801	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
802	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
803	Gmina Paprotnia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym. Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
804	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196, 197	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...) Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
805	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
806	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
807	Gmina Jabłonna Lacka	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii)."	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
815	Podmiot publiczny	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	od 207	2.1.8. Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom 2.1.8.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich 2.1.8.2. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	Wszystkie typy projektów w CP 5, w tym również wspieranie zabytków, powinny wynikać z Gminnych programów rewitalizacji, co da gwarancję wspierania obszarów faktycznie potrzebujących wsparcia.	Jeśli wszystkie działania realizowane w CP 5 muszą iść poprzez instrumenty terytorialne, najbardziej zasadnym i najbliższym interesem lokalnym jest wspieranie takich, które zostały zlokalizowane na terenach zdegradowanych. W GPR zostają zidentyfikowane obszary faktycznie wymagające wsparcia i na nich powinna koncentrować się pomoc w FEM 2021-2027	Uwaga uwzględniona	Z uwagi na ograniczenia we wdrażaniu CP 5 wyłącznie poprzez instrumenty terytorialne zaproponowane rozwiązanie jest zaakceptowane.
816	MCDG	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	II. Inne instrumenty terytorialne (IIT): 1) Mazowieckie strukturalne inwestycje terytorialne (MSIT) dla 6 podregionów (NUTS 2 Mazowiecki regionalny)	Realizowanie instrumentów terytorialnych na poziomie NUTS 3 przeczy idei koncentracji wsparcia w ramach instrumentów terytorialnych. Wsparciem powinny być objęte główne w subregionach miasta i ich obszary funkcjonalne	Idea robenia instrumentów na poziomie NUTS 3 nie ma wartości dodanej. Należy zapytać JST na dole o to z kim chcą współpracować, a nie narzucać im tak szeroką współpracę.	Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
817	Centralna Rada Romów w Polsce ,Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	strona 201	Priorytet VII. Cel szczegółowy 4(i) Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	Wprowadzenie Celu szczegółowego dotyczącego wyodrębnienie oddzielnej osi priorytetowej skierowanej wyłącznie do społeczności romskiej. Zmiana zapisu : Priorytet VII. Cel szczegółowy 4(J) Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności romskiej jako grupy narażonej na wykluczenie społeczne.	Mniejszość romska doświadcza wykluczenia na wielu płaszczyznach: edukacyjnej, ekonomicznej, społecznej. Jest obiektem mowy nienawiści: „pogarda”, „dehumanizacja” opisują stosunek dużej części społ. większościowego do Romów (por. Mowa nienawiści. Raport z badań sondażowych, M.Bilewicz,M.Marchlewska,W.Soral,M.Winiński). Romowie są zmarginalizowani w systemie edukacji i na r.pracy (por.Dobre praktyki, E. Mirga-Wójtowicz w. Księga Dobrych Praktyk. Działania na Rzecz Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Cudzoziemców). Dużą rolę w formułowaniu mowy nienawiści odgrywają tzw. uprzedzenia wtórne, czyli postrzeganie danej grupy tutaj Romów jako zasługującej na złe traktowanie z powodu stereotypowego postrzegania tej grupy. Mimo pewnych pozytywnych zmian , nadal można zaobserwować powszechną marginalizację Romów, która niejednokrotnie ma swoje źródło w krzywdzącym postrzeganiu społeczności romskiej. Na podstawie skrótowych i uproszczonych obrazów tworzonych o Romach braku wiedzy na temat bolesnej historii i otaczającej rzeczywistości, tworzą się główne problemy społeczne i ekonomiczne narodu romskiego. Społeczność romska jest największą mniejszością etniczną w Europie. Szacuje się, że około 20 mln Romów mieszka w samej Europie. Wielu Romów nadal pada ofiarą uprzedzeń i wykluczenia społecznego, pomimo zakazu dyskryminacji obowiązującego we wszystkich państwach członkowskich UE. W Polsce podczas Spisu Powszechnego z 2011 r. 16 tys. osób zadeklarowało narodowość romską, ale te dane są zaniżone między innymi z powodu braku zaufania tej społeczności do instytucji państwa i aparatu administracyjnego. W województwie mazowieckim według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku zadeklarowało narodowość romską 1310 osób. Według Centralnej Rady Romów w Polsce na Mazowszu jest co najmniej 3500 Romów , nasza organizacja jest jedną z najstarszych a od kilkunastu lat przeprowadza własny monitoring ludności romskiej. Prowadzi konsultacje ze społecznością romską , a także z organizacjami romskimi. Z naszych analiz wynika że nie wszyscy Romowie korzystają z instytucji pomocowych na Mazowszu , bowiem nie są świadomi swoich praw które im przysługują. W nowo zaproponowanym programie czyli Priorytet VII. Cel szczegółowy 4(J) Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności romskiej jako grupy narażonej na wykluczenie społeczne.	Działania służące wspieraniu społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie planowane są do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(i) m.in. w ramach dedykowanych konkursów. Jednocześnie osoby należące do społeczności romskiej, potrzebujące wsparcia w zakresie integracji społecznej i zawodowej, mogą korzystać ze wsparcia we wszystkich priorytetach (obszarach) FEM finansowanych z EFS+, czyli rynku pracy (np. w zakresie przedsiębiorczości), edukacji (np. w zakresie asystentów edukacji romskiej) oraz włączenia społecznego na równi z pozostałymi grupami społecznymi, jeśli spełniają kryteria grupy docelowej w danym celu szczegółowym. Takie podejście służyć powinno niepołączeniu wzajemnej niechęci obu grup oraz sprzyjało integracji.	
818	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		1-240	Brak informacji o możliwych beneficjentach w ramach poszczególnych priorytetów	dopisanie katalogu beneficjentów	W dokumencie brakuje wskazania, jakie podmioty będą mogły ubiegać się o dofinansowanie w ramach danego celu szczegółowego i typu operacji/projektów	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytocznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
819	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		1-140	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Brak informacji w oparciu o jakie dokumenty będzie możliwe aplikowanie o środki. Czy Strategia ponadlokalna powinna obejmować również obszar tematyczny od celu 1-4?		Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. W opisie wskazane są dokumenty stanowiące podstawy ubiegania się środki w ramach IIT oraz ZIT.
820	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		1-140	Brak informacji w FEM jakie dokumenty będą obligatoryjne a jakie punktowane przy aplikowaniu w ramach poszczególnych celów i typów projektów	dopisanie do poszczególnych celów i typów projektów wymaganych dokumentów, z których będzie wynikać możliwość realizowania projektów.		uwaga nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. dokumentów wdrożeniowych
821	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		1-140	brak wskazania priorytetów, a co za tym idzie wydzielenia środków finansowych na projekty realizowane w formule PPP	wydzielenie odpowiedniej puli środków i wskazanie typów projektów do realizacji w PPP	dopuszcza się wskazania w regionalnych programach działań wymaganych do realizacji w PPP	Uwaga nieuwzględniona	Zostanie określone w Kontrakcie programowym.
822	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		13	Wyzwanie to będzie realizowane poprzez maksymalne wykorzystanie atutów poszczególnych terytoriów i ich społeczności lokalnych oraz wzmocnienie powiązań między różnymi terytoriami NUTS 2 i NUTS 3 m.in. za pomocą instrumentów terytorialnych takich jak ZIT i IIT. Ich efektywność w dużej mierze zależy będzie od współpracy organów samorządu województwa oraz samorządów lokalnych i ich aktywności, a także włączenia w ten proces podmiotów społecznych. Działania w ramach CP5 będą wspierały projekty wynikające ze strategii terytorialnych bądź lokalnych strategii rozwoju, w tym programów rewitalizacji, ukierunkowanych na zmiany społeczne i strukturalne danego obszaru, w zgodzie z priorytetami UE oraz celami zdefiniowanymi na poziomie krajowym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz regionalnym w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego.	Sugerujemy doprecyzowanie tego zapisu oraz skorelowanie zapisów i celów wynikających ze strategii województwa mazowieckiego z zapisami i wymaganiami wskazanymi w FEM.	Należy doprecyzować konieczności opracowania odpowiednich dokumentów, tj. Strategii ponadlokalnej czy planu działań i obszaru, którego ma dotyczyć instrument terytorialny - MOF, czy NUTS 3. Jak będzie wyglądała i na czym będzie oparta współpraca samorządu województwa z samorządami lokalnymi w zakresie realizacji CP5	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Planowane jest stworzenie dodatkowego załącznika z opisem instrumentów.
823	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 1. Nauka na odległość	zmiana priorytetu dla planowanego przedsięwzięcia	Brak informacji o adresatach planowej operacji. Czy Nauka na odległość będzie odnosiła się do pracowników administracji czy uczniów? Jeśli uczniowie operacja powinna się znaleźć w celu 4.	uwaga nieuwzględniona	Działania w obszarze rozwój kompetencji cyfrowych są przewidziane również w Celu szczegółowym 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
824	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 11. Dopuszczenie placówek medycznych nadzorowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	11. Dopuszczenie placówek medycznych nadzorowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	Dostosowanie placówek medycznych w zakresie cyfryzacji do zmian i wymagań jakie wskazał okres pandemii oraz podniesienie jakości świadczonych usług w placówkach medycznych świadczone na każdym poziomie zarządzania JST	uwaga nieuwzględniona	Z uwagi na zasięg projektu, nie będzie on miał znaczenia strategicznego i zostanie usunięty z listy projektów strategicznych.
825		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		5	RWS – 19,8%, RMR – 18,9%	RWS (Region Warszawski stołeczny), RMR (Region Mazowiecki regionalny)	Umieszczanie skrótów bez ich rozwinięcia powoduje, że dokument jest niezrozumiały i mało czytelny. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu. Brak jest definicji pojęć RWS oraz RMR i zamieszczenia ich w słowniku. Dopiero z dalszej lektury dokumentu można odnieść wrażenie, że być może chodzi o region warszawski stołeczny i mazowiecki regionalny.	uwaga uwzględniona	Wszystkie skróty zostaną wyjaśnione w słowniku
826		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	W latach 2021-2027 Województwo Mazowieckie będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności.	W tym miejscu należałoby wskazać wszystkie 5 celów polityki spójności i opisać je.	Brak tych informacji powoduje, że dokument jest nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga nieuwzględniona	Cele polityki i ich nazwy przewijają się przez cały FEM 2021-2027. Zakres sekcji Strategia programu wynika z Rozporządzenia 2021/1060
827		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	Na przestrzeni ostatnich lat nakłady wewnętrzne sektora przedsiębiorstw na B+R na Mazowszu wzrosły, jednak ich wysokość jest nadal niezadowalająca, według danych GUS wynosi 1,25% w 2017 roku, podczas gdy w 2014 roku wyniosła 0,81%	Należałoby przedstawić aktualne dane, obejmujące okres pandemii, tj. na pewno 2020 r. i np. dwa lata wstecz 2019 i 2018.	Stawianie diagnoz na podstawie historycznych i odległych dat może prowadzić do wadliwości i nierzetelności tych diagnoz, a następnie wskazywania konkretnych obszarów/instrumentów wsparcia, które mogą okazać się nietrafione. W szczególności przy braku danych za okres pandemii. Aktualne dane za rok 2020 są już dostępne od kilku miesięcy.	uwaga uwzględniona	
828		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	W NUTS 2 Mazowieckim regionalnym swoją siedzibę posiada niewiele jednostek naukowych (17), z czego połowa znajduje się w podregionie radomskim.	Połowa z 17 to 8,5. Zatem ile jednostek znajduje się w podregionie radomskim?	Takie nieprecyzyjne stwierdzenia wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu.	uwaga uwzględniona	
829		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	CP 1	Nie wiadomo o co chodzi. Po środku strony wstawiono te 3 znaki, bez żadnego wyjaśnienia, czy opisu czego dotyczą? Jeśli chodzi o pierwszy Cel polityki spójności, to przynajmniej wyżej można byłoby je wszystkie przytoczyć, opisać i płynnie przejść do omawiania kolejnych z nich.	Takie niezrozumiałe zapisy wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu, co powoduje, że jest on nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga uwzględniona	Wszystkie skróty zostaną wyjaśnione w słowniku
830		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	wysoki poziom alokacji aparatury naukowo-badawczej na terenie województwa mazowieckiego względem całego kraju (ok. 30%, lata 2012-2018).	Należałoby przedstawić aktualne dane, obejmujące okres pandemii, tj. na pewno 2020 r. i np. dwa lata wstecz 2019 i 2018.	Stawianie diagnoz na podstawie historycznych i odległych dat może prowadzić do wadliwości i nierzetelności tych diagnoz, a następnie wskazywania konkretnych obszarów/instrumentów wsparcia, które mogą okazać się nietrafione. W szczególności przy braku danych za okres pandemii. Aktualne dane za rok 2020 są już dostępne od kilku miesięcy.	uwaga uwzględniona	
831		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	Należy jednak zwrócić uwagę, że aparatura ta charakteryzuje się wysokim, bo wynoszącym 78,8% stopniem zużycia (średnia krajowa to 77,2%).	Należałoby zdefiniować, co autorzy mają na myśli pod pojęciem „stopień zużycia”? Należałoby wskazać w jakim stopniu, do jakich celów i przez kogo wykorzystywana jest ta aparatura?	Jeżeli „stopień zużycia” wynika z odpisów amortyzacyjnych to wcale nie znaczy, że te środki są zużyte pod względem funkcjonalnym, operacyjnym czy przydatności i wymagają zastąpienia nowymi. Wynikać to może również z planów amortyzacji przyjętych w jednostce. Aparatura B+R nie jest wykorzystywana do operacyjnej działalności gospodarczej, czy w sposób ciągły, jak w przypadku np. środków trwałych przedsiębiorców. Z tego względu żywość i przydatność tej aparatury jest znacznie większa, a wywodzenie sugestii o jej „wysokim stopniu zużycia” jest nieuprawnione. Pod uwagę powinny być również brane takie czynniki, jak np. częstotliwość, czas, cele używania aparatury, personel obsługujący, możliwość wykorzystania do współpracy, data produkcji, nakłady na udoskonalenia, remonty etc.	uwaga uwzględniona	
832		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	Ranking Innovation Union Scoreboard 2020	Należałoby powoływać się na ranking 2021, dostępny już w czerwca br.	Stawianie diagnoz na podstawie historycznych i odległych dat może prowadzić do wadliwości i nierzetelności tych diagnoz, a następnie wskazywania konkretnych obszarów/instrumentów wsparcia, które mogą okazać się nietrafione.	uwaga uwzględniona	
833		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	Ranking Innovation Union Scoreboard 2020 zawierający analizę wskaźników w obszarze innowacyjności zaliczył Polskę do grupy umiarkowanych Innowatorów,	W najnowszym ranking z czerwca 2021 r. Polska została zaliczona do niższej kategorii innowatorów jako „Modest Innovator”. Spadek z grona umiarkowanych do skromnych innowatorów. Region Warszawski stołeczny został zaliczony do grupy Moderate Innovator. ze wzrostem innowacyjności (29.9%) w okresie 2014-2021, a Mazowiecki regionalny zaliczony do grupy Emerging Innovator ze wzrostem (11,8%), odpowiednio.	Stawianie diagnoz na podstawie historycznych i odległych dat może prowadzić do wadliwości i nierzetelności tych diagnoz, a następnie wskazywania konkretnych obszarów/instrumentów wsparcia, które mogą okazać się nietrafione.	uwaga uwzględniona	
834		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	Zgodnie z rankingiem nadal należy wspierać MSP wdrażające innowacje marketingowe i organizacyjne, MSP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa oraz dążący do zwiększenia ponoszonych nakładów na B+R przez przedsiębiorstwa	Jak wskazano w przytoczonym EIS 2020, aby osiągnąć wysoki poziom innowacyjności, kraje potrzebują zrównoważonego systemu innowacji, dobrze funkcjonującego we wszystkich wymiarach. Potrzebują odpowiedniego poziomu publicznych i prywatnych inwestycji w edukację, badania i rozwój umiejętności, skutecznych partnerstw innowacyjnych między przedsiębiorstw i środowisk akademickich, a także przyjaznego dla innowacji otoczenia biznesowego, w tym silnej infrastruktury cyfrowej.	Wskaźnik wsparcia wyłącznie dla sektora MŚP jest nieuprawnione. Faworyzowanie tego sektora prowadzi do dyskryminacji dużych przedsiębiorstw. W diagnostyce i dalszych pracach nad dokumentami programowymi duże przedsiębiorstwa powinny być również brane pod uwagę w zakresie innowacyjnych inwestycji.	uwaga częściowo uwzględniona	Duże przedsiębiorstwa są uprawnione do uzyskania wsparcia w ramach c.sz. (i) w zakresie prowadzenia prac B+R i infrastruktury B+R. C.sz. (iii) jest dedykowany MŚP, które są priorytetem dla KE.
835		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		8	CP 2	Nie wiadomo o co chodzi. Po środku strony wstawiono te 3 znaki, bez żadnego wyjaśnienia, czy opisu czego dotyczą? Jeśli chodzi o drugi Cel polityki spójności, to przynajmniej wyżej można byłoby je wszystkie przytoczyć, opisać i płynnie przejść do omawiania kolejnych z nich.	Takie niezrozumiałe zapisy wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu, co powoduje, że jest on nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga uwzględniona	CP oznacza Cel Polityki. W dokumencie zostanie zamieszczony wykaz skrótów
836		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		9	CP 3	Nie wiadomo o co chodzi. Na dole strony wstawiono te 3 znaki, bez żadnego wyjaśnienia, czy opisu czego dotyczą? Jeśli chodzi o trzeci Cel polityki spójności, to przynajmniej wyżej można byłoby je wszystkie przytoczyć, opisać i płynnie przejść do omawiania kolejnych z nich.	Takie niezrozumiałe zapisy wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu, co powoduje, że jest on nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga uwzględniona	CP oznacza Cel Polityki. W dokumencie zostanie zamieszczony wykaz skrótów
837		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		10	CP 4	Nie wiadomo o co chodzi. Na dole strony wstawiono te 3 znaki, bez żadnego wyjaśnienia, czy opisu czego dotyczą? Jeśli chodzi o czwarty Cel polityki spójności, to przynajmniej wyżej można byłoby je wszystkie przytoczyć, opisać i płynnie przejść do omawiania kolejnych z nich.	Takie niezrozumiałe zapisy wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu, co powoduje, że jest on nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga uwzględniona	CP oznacza Cel Polityki. W dokumencie zostanie zamieszczony wykaz skrótów
838		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		12	CP 5	Nie wiadomo o co chodzi. Na dole strony wstawiono te 3 znaki, bez żadnego wyjaśnienia, czy opisu czego dotyczą? Jeśli chodzi o piąty Cel polityki spójności, to przynajmniej wyżej można byłoby je wszystkie przytoczyć, opisać i płynnie przejść do omawiania kolejnych z nich.	Takie niezrozumiałe zapisy wywołują wrażenie nierzetelności dokumentu, co powoduje, że jest on nieczytelny i niezrozumiały w dalszej części. Przeznaczony dla osób które go opracowywały, a nie dla potencjalnych beneficjentów funduszu.	uwaga uwzględniona	CP oznacza Cel Polityki. W dokumencie zostanie zamieszczony wykaz skrótów
839		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		14	Tabela 1	Pod tekstem ze str. 13 zamieszczono Tabelę 1, bez jej nazwy/opisu, wyjaśnienia czego ma dotyczyć i po co została przytoczona	Brak uzasadnienia zamieszczenia tabeli i wstępu czego dotyczy czyni dokument niezrozumiałym i nierzetelnym, powstaje wrażenie braku treści.	uwaga nieuwzględniona	zapis wynika ze wzoru programu stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Ogólnego UE
840		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		dokument	W całym dokumencie podawane są dane statystyczne bądź wyniki badań za dowolnie wybierane przeszłe okresy historyczne bez uwzględnienia okresu pandemii i skutków jakie ona przyniosła	Należałoby przyjąć jednolitą metodykę odwoływania się do danych/informacji za porównywalne okresy. W szczególności, każdorazowo powinien być uwzględniany rok 2020, jako okres mający największy wpływ na gospodarkę.	Przedstawianie danych za dowolnie wybierane okresy nie umożliwia ich porównywania ani właściwej oceny, co rodzi wrażenie nierzetelności dokumentu, a w konsekwencji może być przyczyną wadliwych/nietrafnych diagnoz, identyfikacji obszarów wsparcia czy instrumentów pomocowych. Jeżeli podawane są np. dane dot. sektora MŚP, to na zasadzie symetrii powinny znaleźć się odpowiednie dane dot. dużych przedsiębiorstw, aby uniknąć wrażenia doborzenia danych do uzasadnienia wcześniej ustalonych/założonych tez. Tym bardziej, że dane za 2020 r. od wielu miesięcy dostępne są w GUS i EUROSTAT.	uwaga częściowo uwzględniona	Celem programu nie jest wyłączenie niwelowanie skutków pandemii - temu służy m. in. Krajowy Plan Odbudowy. W związku z tym nie wydaje się zasadne opieranie interwencji na danych z roku 2020, które w związku z niestandardową sytuacją nie do końca odzwierciedlają sytuację panującą na przestrzeni ostatnich lat w poszczególnych sferach.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
841	Fundacja SYNAPSIS	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	194	Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych	Zdanie „Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych” powinno otrzymać brzmienie: „Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie i finansowanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych , w których rodzaj i zakres świadczonych usług będzie dostosowany do potrzeb mieszkających w nich osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu”	Uzasadnienie: Istnieje pilna potrzeba zapewnienia dostępu do mieszkań wspomaganych osobom z różnorodnymi niepełnosprawnościami. Warunkiem równego dostępu jest nie tylko dostępność w sensie technicznym, ale także zapewnienie usług dostosowanych do potrzeb tych osób. Niektóre niepełnosprawności, jak całościowe zaburzenia rozwojowe powodują konieczność intensywnego wsparcia innych osób, co pociąga za sobą wyższe koszty bieżące. Osoby w spektrum autyzmu nie potrzebują kosztownego dostosowania i wyposażenia mieszkań czy wypożyczenia niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgnacyjnego, które zostały przewidziane w dokumencie. Potrzebują natomiast dostosowania rodzaju i zakresu usług, co powinno znaleźć również wyraz w tekście dokumentu	uwaga uwzględniona	Uwaga została uwzględniona w celu (k) zgodnie z jej treścią, która dotyczy mieszkań wspomaganych, gdyż ten zakres wsparcia jest realizowany w celu (k). Uwaga błędnie została przyporządkowana do celu (l).
842		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		14	Z badania przeprowadzonego w 2018 r. wśród mazowieckich MSP wynika, że jedynie 9% firm z RWS i 12% z RMR opiera swoją strategię rozwoju na wdrożeniach wyników prac B+R.	Kto, dlaczego i w jakim celu przeprowadził te badania? Brak wskazania źródła. Dlaczego dane dotyczą tylko sektora MSP, a nie przytoczono danych dla dużych firm, tym bardziej, że stanowią one jedynie 0,1% przedsiębiorstw na Mazowszu? W jakim okresie, ile i jakiej wielkości firmy objęto badaniami?	Przedstawianie danych bez podania źródła i/lub metodyki badań czyni je nieprzydatnymi i niewiarygodnymi. Może rodzić to wrażenie nierzetelności dokumentu, a w konsekwencji może być przyczyną wadliwych/nietrafnych diagnoz, identyfikacji obszarów wsparcia czy instrumentów pomocowych. Konieczne należy przeprowadzić analizę wpływu pandemii COVID-19 na gospodarkę i przedsiębiorstwa, bo tylko w ten sposób możliwa będzie aktualna diagnoza, a nie z nieprzydatnej do rzeczywistości danych i informacji sprzed 3 lat.	uwaga częściowo uwzględniona	Informacje dotyczące badania zostaną zmodyfikowane i uzupełnione. Nie uważamy za konieczne przytaczanie badań dotyczących dużych przedsiębiorstw, ponieważ uzasadniamy interwencję dedykowaną MSP, które są priorytetem dla KE.
843		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	Na treść poszczególnych celów wpływ mają także wytyczne KE dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027	Warto zauważyć, że dokument ten jest datowany na 27.02.2019 r. , a więc rok przed pandemią COVID-19 i obejmuje dane z roku 2018. Należałoby przytoczyć dane, informacje i zalecenia z okresu pandemii.	Brak danych, informacji czy zaleceń KE obejmujących okres pandemii (2020 r.) może być przyczyną wadliwych/nietrafnych diagnoz, identyfikacji obszarów wsparcia czy instrumentów pomocowych. Konieczne należy przeprowadzić analizę wpływu pandemii COVID-19 na gospodarkę i przedsiębiorstwa, bo tylko w ten sposób możliwa będzie aktualna diagnoza, a nie z nieprzydatnej do rzeczywistości danych i informacji sprzed 3 lat.	uwaga częściowo uwzględniona	Celem programu nie jest wyłącznie niwelowanie skutków pandemii - temu służy m. in. Krajowy Plan Odbudowy. W związku z tym nie wydaje się zasadne opieranie interwencji na danych z roku 2020, które w związku z niestandardową sytuacją nie do końca odzwierciedlają sytuację panującą na przestrzeni ostatnich lat w poszczególnych sferach.
844	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Wszystkie inwestycje w ramach celu szczegółowego muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego.	Wszystkie inwestycje w ramach celu szczegółowego muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego lub innych dokumentów o charakterze planistycznym.	Należy poszerzyć katalog dokumentów planistycznych dotyczących polityki transportowej, w oparciu o które będzie można realizować przedsięwzięcia.	uwaga nieuwzględniona	Głównym krajowym dokumentem strategicznym dla sektora transportu jest Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku (SRT 2030). SRT 2030 jest zgodna z celem SOR dla sektora transportu. Na szczeblu regionalnym dokumentami strategicznymi odpowiadającymi za kierunek rozwoju transportu są regionalne plany transportowe o horyzoncie czasowym do roku 2030. Wszystkie inwestycje w sektorze transportu planowane do objęcia wsparciem z ramach celu polityki 3 powinny wynikać z odpowiednich transportowych dokumentów planistycznych na właściwym dla nich poziomie - Regionalnego Planu Transportowego.
845	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	Dopuszczalne jest wsparcie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi w formule Wspólnych Przedsięwzięć rozumianych jako agenda badawcza przygotowana i finansowana wspólnie z partnerami, którzy uczestniczą w określaniu celu i zakresu agendy.	Dopuszczalne jest wsparcie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi w formule Wspólnych Przedsięwzięć rozumianych jako agenda badawcza przygotowana i finansowana wspólnie z partnerami, którzy uczestniczą w określaniu celu i zakresu agendy. Dopuszczalne jest także wsparcie uczelni, instytutów badawczo-naukowych lub konsorcjów o ile zmierzają one w danym przedsięwzięciu do bezpośredniej komercjalizacji wiedzy lub do komercjalizacji za pośrednictwem swoich spółek celowych lub współpracujących z nimi spinoffów.	Warto uwzględnić sposoby realizacji komercjalizacji wychodzące poza schemat współpracy z przedsiębiorstwami zewnętrznymi	uwaga nieuwzględniona	Z funduszy strukturalnych w obszarze działalności badawczo-rozwojowej będą wspierane przedsiębiorstwa oraz konsorcja przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi. Jako samodzielny beneficjent organizacja badawcza może skorzystać z dofinansowania na rozwój infrastruktury B+R. W przypadku uczelni i inst. badawczych możliwość samodzielnej realizacji zadań będą miały również spółki celowe założone na potrzeby komercjalizacji badań.
846	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	40	brak	Uczelnie i instytuty badawcze objęte wsparciem	W nawiązaniu do wniosku o uwzględnienie możliwości samodzielnej realizacji projektów przez uczelnie i inst. nauk-bad. prosimy o dodanie odpowiedniego wskaźnika	uwaga nieuwzględniona	Z funduszy strukturalnych w obszarze działalności badawczo-rozwojowej będą wspierane przedsiębiorstwa oraz konsorcja przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi. Jako samodzielny beneficjent organizacja badawcza może skorzystać z dofinansowania na rozwój infrastruktury B+R. W przypadku uczelni i inst. badawczych możliwość samodzielnej realizacji zadań będą miały również spółki celowe założone na potrzeby komercjalizacji badań.
847	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	(...) następujące typy projektów: ☐ Projekty badawczo-rozwojowe (...) ☐ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw(...) ☐ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych(...)	(...) następujące typy projektów: ☐ Projekty badawczo-rozwojowe (...) ☐ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw(...) ☐ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych(...) ☐ Projekty wspierające rozwój kompetencji w zakresie komercjalizacji skierowane zarówno do podmiotów nauki i przedsiębiorstw.	Warto aby w ramach wsparcia infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych przewidzieć także wsparcie w zakresie budowania kompetencji dot. komercjalizacji. Powinny być to działania skierowane nie tylko do jednostek naukowych, ale także do przedsiębiorców, przez co wspierając budowanie trwałych relacji m.in. personalnych jako specyficznego pomostu nauka- biznes szczególnie w obszarze transferu wiedzy, innowacji a w konsekwencji technologii.	uwaga uwzględniona	
848	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	122	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	ależy uzupełnić wykaz operacji o: - Przebudowę ulicy Lubelskiej w Radomiu jako trasy dojazdowej do Portu Lotniczego Warszawa – Radom im. Bohaterów Radomskiego Czerwiec 1976 wraz z budową waduktu i utworzeniem węzła przesiadkowego Radom Wschodni w celu skomunikowania stacji kolejowej ze śródmieściem oraz przejściem granicznym - Przebudowę ul. Kieleckiej, ul. Czarnieckiego i ul. Warszawskiej - Budowę nowego śladu drogi 740 do połączenia z S7	Są to inwestycje o znaczeniu strategicznym. Jednocześnie konieczne jest wskazanie ścieżki wyboru planowanych operacji strategicznych w tych częściach dokumentu.	uwaga nieuwzględniona	Projekty realizowane w tym celu szczegółowym muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego (RPT WM) dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie 2021-2027. Ostateczna lista projektów strategicznych planowana do realizacji w tym celu szczegółowym będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.
849	Uniwersytet Warszawski	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	44	W ramach celu szczegółowego (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych planowany będzie do realizacji, w szczególności, następujący typ projektów: E-administracja(...) E-kultura (...) E-zdrowie (...) E-edukacja	W ramach celu szczegółowego (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych planowany będzie do realizacji, w szczególności, następujący typ projektów: E-administracja(...) E-kultura (...) E-zdrowie (...) E-edukacja	Należy koniecznie uwzględnić działania związane z rozwojem e-edukacji, na wszystkich poziomach, w ujęciu wielowymiarowym – rozumianym jako rozwój zasobów elektronicznych (cyfryzacja treści), metod, standardów, kompetencji, a także zasobów ICT przez poszczególne podmioty. W kontekście aktualnej sytuacji, wyzwani jakie stawia sytuacja epidemiczna, to wydaje się jeden z istotniejszych obszarów związanych z cyfryzacją. Zwłaszcza że wymieniane są np. organizacje badawcze i instytucje publiczne jako czerpiące korzyści z cyfryzacji. Wymienione też zostały wśród głównych grup docelowych. Konkretnie chodzi jednak o rozwój i wsparcie cyfrowe kształcenia	uwaga uwzględniona	
850	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Zestawienie głównych grup docelowych: -przedsiębiorstwa, -koordynatorzy klastrów, -ośrodki innowacji (stanowiące szczególny profil IOB), -Województwo Mazowieckie.	Zestawienie głównych grup docelowych: -przedsiębiorstwa, -koordynatorzy klastrów, -ośrodki innowacji (stanowiące szczególny profil IOB), -uczelnie -Województwo Mazowieckie.	Proponujemy uwzględnić również uczelnie i działające przy nich centra transferu wiedzy i technologii. Chodzi o możliwość budowy programów akcelerycyjnych, budowy kompetencji dotyczących komercjalizacji obecnych i potencjalnie przyszłych projektów m.in. za pośrednictwem globalnych akceleratorów lub też z udziałem funduszy kapitałowych. Uczelnie i szerzej organizacje badawcze również są miejscem powstawania i testowania nowych form i modeli wsparcia uwzględniających najnowsze rozwiązania organizacyjne, techniczne, społeczne. W tym w obszarach włączenia społecznego, nabywania kwalifikacji etc.	uwaga nieuwzględniona	Obecny zapis nie wyklucza udziału centrów transferu technologii mających status ośrodka innowacji.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
851	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	129	Biorąc pod uwagę zgłoszone przez szkoły na terenie woj. mazowieckiego potrzeby, rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej będzie ukierunkowany na przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez: • przebudowę, rozbudowę, nadbudowę lub adaptację istniejącej infrastruktury dydaktycznej, służącą zwiększeniu jej dostępności dla wszystkich uczniów, w tym także w zakresie wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni przedmiotowych, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych,	Biorąc pod uwagę zgłoszone przez szkoły na terenie woj. mazowieckiego potrzeby, rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej będzie ukierunkowany na przedsięwzięcia prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania zwłaszcza w zakresie zajęć matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych realizowane poprzez: • przebudowę, rozbudowę, nadbudowę lub adaptację istniejącej infrastruktury dydaktycznej w tym sal gimnastycznych służącą zwiększeniu jej dostępności dla wszystkich uczniów, w tym także w zakresie wyposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni przedmiotowych, zwłaszcza matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych,		Uwaga uwzględniona	
852	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	141	Przewiduje się również wsparcie przedsięwzięć w zakresie: geriatrii, rehabilitacji, usług opiekuńczo-leczniczych i paliatywno-hospicyjnych, dedykowanych w szczególności osobom starszym. W tym zakresie zostaną dostosowane przede wszystkim szpitale powiatowe, zakłady opieki długoterminowej oraz hospicja,	Przewiduje się również wsparcie przedsięwzięć w zakresie: SOR, chorób układu krwionośnego, okulistyki, chorób zakaźnych, geriatrii, rehabilitacji, usług opiekuńczo-leczniczych i paliatywno-hospicyjnych, dedykowanych w szczególności osobom starszym. W tym zakresie zostaną dostosowane przede wszystkim szpitale powiatowe, zakłady opieki długoterminowej oraz hospicja,	Poszerzenie katalogu wpierych oddziałów leczenia schorzeń.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z dokumentami KE wsparcie z funduszy UE powinno służyć odejściu od koncentracji na szpitalach, na rzecz deinstytucjonalizacji. Ponadto wsparcie koncentruje się na przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym oraz epidemiologicznym: na schorzeniach stanowiących główne przyczyny niezdolności do pracy. Wsparcie ratownictwa medycznego, zgodnie z Linją Demarkacyjną, analogicznie do minionej perspektywy finansowej, nie jest przewidziane na poziomie regionalnym.
853	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	143	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Należy uzupełnić wykaz operacji o działania inwestycyjne w Radomskim Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Tytusa Chalubińskiego w celu dostosowania usług do mapy potrzeb zdrowotnych (SOR, Oddział Chirurgii Naczyń, Oddział Okulistyki, Pawilon Chorób Zakaźnych, opieka paliatywna)	Działania o znaczeniu strategicznym.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z dokumentami KE wsparcie z funduszy UE powinno służyć odejściu od koncentracji na szpitalach, na rzecz deinstytucjonalizacji. Natomiast wsparcie ratownictwa medycznego, zgodnie z Linją Demarkacyjną, analogicznie do minionej perspektywy finansowej, nie jest przewidziane na poziomie regionalnym.
854	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	147	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury (instytucje statutowo prowadząca działalność społeczno-kulturalną tzn. która tworzy i prezentuje sztukę, edukuje, animuje i angażuje społeczność, inicjuje debaty, jest miejscem spotkań), muzea.	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, domy kultury, centra kultury (instytucje statutowo prowadząca działalność społeczno-kulturalną tzn. która tworzy i prezentuje sztukę, edukuje, animuje i angażuje społeczność, inicjuje debaty, jest miejscem spotkań), muzea.	Domy kultury prowadzące działalność społeczno-kulturalną są także miejscem kreowania aktywizacji społeczności regionalnych i lokalnych oraz budowania kapitału społecznego.	uwaga nieuwzględniona	Zapis zgodny z Umową Partnerstwa. Instytucje kultury są wskazane jako preferowane do wsparcia w innych typach działań w CP 4 (iv).
855	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	149	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Należy uzupełnić wykaz operacji o: - Budowę Parku Kulturowego „Stary Radom” jako dostosowanie terenu do celów rekreacyjnych, kulturalnych i turystycznych wraz ze stworzeniem tras turystycznych na terenie Radomia: historycznej, przemysłowej i przyrodniczej - Budowę Parku Rzecznego w Radomiu	Inwestycje o znaczeniu strategicznym	uwaga nieuwzględniona	Nabór do operacji strategicznych następuje innym trybem zgłaszania
856	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań.	Konieczność doprecyzowania zapisów dotyczących sposobu funkcjonowania więcej niż jednego instrumentu terytorialnego na danym obszarze.	Wskazane instrumenty są nieprecyzyjne, brak wskazanych rozwiązań, które będą niezbędne na etapie aplikowania o środki oraz realizacji przedsięwzięć.	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
857	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	207	IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do wszystkich zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego	Konieczność doprecyzowania informacji o możliwości finansowania opracowania Strategii terytorialnej za pomocą MCWD.	Brak informacji o możliwości finansowania opracowania Strategii terytorialnej za pomocą MCWD.	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. W ramach FEM 2021-2027 wstępnie zaplanowane jest doradztwo eksperckie dla gmin w zakresie przygotowania strategii terytorialnej. Nie przewiduje się środków na jej sfinansowanie.
858	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	211	wskaźniki	RCO 114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	Brak wskaźników obejmujących działania dot. Rewitalizacji obszarów zdegradowanych.	Uwaga uwzględniona	Wskaźniki zostaną uzupełnione
859	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	210	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Należy uzupełnić wykaz operacji o: - rewitalizację zdegradowanego Rynku w Radomiu	Inwestycja o znaczeniu strategicznym	Uwaga nieuwzględniona	Podstawę prowadzenia działań w zakresie rewitalizacji oraz płaszczyznę ich koordynacji, stanowiąc będą gminne programy rewitalizacji, wpisane do wojewódzkiego wykazu programów rewitalizacji.
860	Gmina Miasta Radomia	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	220	brak	Proponowane jest wskazanie w katalogu beneficjentów wsparcia z pomocy technicznej miast wdrażających instrumenty terytorialne.	Konieczność wsparcia instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu FEM	uwaga nieuwzględniona	Nie ma podstaw dla wsparcia instytucjonalnego samorządów wnoszących o dofinansowanie z FEM na realizowane inwestycje. Środki pomocy technicznej finansują wsparcie inwestycji realizujących EFSI, tj. Instytucji Zarządzających, Instytucji Pośredniczących, Instytucji Audytowych. Jednocześnie wsparcie szkoleniowe dla potencjalnych beneficjentów będzie zapewnione przez Instytucje Pośredniczące otrzymujące środki pomocy technicznej na ten cel.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
861	UNIwersYTET WARSZAWSKI, BIURO DS. WSPOMAGANIA ROZWOJU	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	128	(...) planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć: rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej (...) Rozwój infrastruktury w zakresie edukacji zawodowej (...)	(...) planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć: rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej (...) Rozwój infrastruktury w zakresie edukacji zawodowej (...)	Zgłaszam błąd w formularzu, który po wyborze celu szczegółowego w ramach P. IV wymusza ponowne wybranie celu szczegółowego dodatkowo w innym priorytecie P.V Nasza uwaga dotyczy: 2.1.4. Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu 2.1.4.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	uwaga nieuwzględniona	Zarówno szkoły prowadzące kształcenie ogólne, jak również szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w perspektywie finansowej 2014-2020, w ramach RPO WM nie zostały objęte wsparciem infrastrukturalnym z EFRR. Niezbędne inwestycje (zakup sprzętu i wyposażenia) były realizowane w projektach z EFS, w zakresie podjętym celami projektu, w ramach limitu dla środków trwałych i cross-financingu tj. do 10% wydatków projektu. Diagnoza potrzeb w regionie, którą na użytek zaplanowania wsparcia w FEM, przygotował DEPIŚ w oparciu o ankietę internetową wysłaną do wszystkich organów prowadzących szkoły kształcenia ogólnego i zawodowego, jednoznacznie wskazuje, że potrzeby w przedmiotowym zakresie są duże. Odpowiadają one również na postulaty KE związane ze zwiększeniem dostępności polskich szkół i placówek edukacyjnych dla wszystkich uczniów, a zwłaszcza dla niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę wsparcie dotychczas udzielone uczniom wyższych w ramach programów krajowych i regionalnych, jak również ograniczone środki, jakie w FEM 2021-2027 mogą być przeznaczone na infrastrukturę edukacyjną, nie ma uzasadnienia, aby z puli środków wydzielonej na wsparcie infrastruktury mazowieckich szkół podstawowych, ogólnokształcących i zawodowych, wygospodarować środki na wsparcie infrastrukturalne uczelni wyższych.
862	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	128	(...) planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć: rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej (...) Rozwój infrastruktury w zakresie edukacji zawodowej (...)	(...) planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć: rozwój infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej (...) Rozwój infrastruktury w zakresie edukacji zawodowej (...)	zglaszamy błąd w formularzu, który po wyborze celu w priorytecie 4 wymusza ponowny wybór celu w ramach priorytetu 5. Niniejsza uwaga dotyczy Priorytetu IV, celu: Cel szczegółowy 4(ii) Należy postrzegać edukację w kategoriach systemu edukacji. Kształcenie ustawiczne, szkolenia, w tym wspieranie edukacji na odległość nie może ograniczać się do wymiaru edukacji szkolnej lub zawodowej, w oderwaniu od pozostałych poziomów. Kluczowym, zresztą nie tylko dla Mazowsza, problemem jest orientacja edukacji na poziomie wyższym na kształtowanie różnego rodzaju "miękkich" kompetencji i postaw - nie tylko przystosowujących do rynku pracy w sensie "zawodu", ale również o własnie społeczne kompetencje. Postulujemy w związku z tym uwzględnienie w tym celu również interwencji w rozwój infrastruktury dydaktycznej (w tym uczenia na odległość) także w uczelniach mazowieckich. Szczególnie w zakresie modernizacji i wyposażenia teje. Ważna byłaby możliwość wsparcia infrastruktury mającej wpływ na zwiększenie mobilności krajowej (wewnątrz mazowieckiej) i międzynarodowej studentów, jak również niezbędnej infrastruktury pobytowej – modernizacja akademików, itp., co mogłoby się bezpośrednio przyczynić np. do wzrostu umiędzynarodowienia. W grę wchodziłoby wsparcie infrastruktury dydaktycznej związanej z kształceniem na kierunkach przyczyniających się do rozwoju gospodarczego i społecznego Mazowsza.	uwaga nieuwzględniona	Zarówno szkoły prowadzące kształcenie ogólne, jak również szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w perspektywie finansowej 2014-2020, w ramach RPO WM nie zostały objęte wsparciem infrastrukturalnym z EFRR. Niezbędne inwestycje (zakup sprzętu i wyposażenia) były realizowane w projektach z EFS, w zakresie podjętym celami projektu, w ramach limitu dla środków trwałych i cross-financingu tj. do 10% wydatków projektu. Diagnoza potrzeb w regionie, którą na użytek zaplanowania wsparcia w FEM, przygotował DEPIŚ w oparciu o ankietę internetową wysłaną do wszystkich organów prowadzących szkoły kształcenia ogólnego i zawodowego, jednoznacznie wskazuje, że potrzeby w przedmiotowym zakresie są duże. Odpowiadają one również na postulaty KE związane ze zwiększeniem dostępności polskich szkół i placówek edukacyjnych dla wszystkich uczniów, a zwłaszcza dla niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę wsparcie dotychczas udzielone uczniom wyższych w ramach programów krajowych i regionalnych, jak również ograniczone środki, jakie w FEM 2021-2027 mogą być przeznaczone na infrastrukturę edukacyjną, nie ma uzasadnienia, aby z puli środków wydzielonej na wsparcie infrastruktury mazowieckich szkół podstawowych, ogólnokształcących i zawodowych, wygospodarować środki na wsparcie infrastrukturalne uczelni wyższych.
863	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępną infrastrukturę, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	128	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe. uczelnie	W związku ze zgłoszona wcześniej uwagą sugerujemy dopisanie jako potencjalnych odbiorców działań realizowanych w ramach celu także uczelnie mazowieckich Uwaga błąd w formularzu, który wymusza po celu w ramach priorytetu IV, cel szczegółowy w innym priorytecie. Niniejsza uwaga dotyczy: Priorytet IV, Cel szczegółowy 4(ii)	uwaga nieuwzględniona	Zarówno szkoły prowadzące kształcenie ogólne, jak również szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w perspektywie finansowej 2014-2020, w ramach RPO WM nie zostały objęte wsparciem infrastrukturalnym z EFRR. Niezbędne inwestycje (zakup sprzętu i wyposażenia) były realizowane w projektach z EFS, w zakresie podjętym celami projektu, w ramach limitu dla środków trwałych i cross-financingu tj. do 10% wydatków projektu. Diagnoza potrzeb w regionie, którą na użytek zaplanowania wsparcia w FEM, przygotował DEPIŚ w oparciu o ankietę internetową wysłaną do wszystkich organów prowadzących szkoły kształcenia ogólnego i zawodowego, jednoznacznie wskazuje, że potrzeby w przedmiotowym zakresie są duże. Odpowiadają one również na postulaty KE związane ze zwiększeniem dostępności polskich szkół i placówek edukacyjnych dla wszystkich uczniów, a zwłaszcza dla niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę wsparcie dotychczas udzielone uczniom wyższych w ramach programów krajowych i regionalnych, jak również ograniczone środki, jakie w FEM 2021-2027 mogą być przeznaczone na infrastrukturę edukacyjną, nie ma uzasadnienia, aby z puli środków wydzielonej na wsparcie infrastruktury mazowieckich szkół podstawowych, ogólnokształcących i zawodowych, wygospodarować środki na wsparcie infrastrukturalne uczelni wyższych.
864	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	147	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury (instytucje statutowo prowadząca działalność społeczno-kulturalną tzn. która tworzy i prezentuje sztukę, edukuje, animuje i angażuje społeczność, inicjuje debaty, jest miejscem spotkań), muzea.	Wsparcie otrzymują głównie szkoły artystyczne, uczelnie, w tym uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury (instytucje statutowo prowadząca działalność społeczno-kulturalną tzn. która tworzy i prezentuje sztukę, edukuje, animuje i angażuje społeczność, inicjuje debaty, jest miejscem spotkań), muzea.	proponujemy zapis nieopozbawiający szans na otrzymanie wsparcia przez inne uczelnie, które aktywnie działają na rzecz upowszechniania kultury i tworzenie oferty wypoczynkowej i turystycznej	uwaga nieuwzględniona	Zapis zgodny z Umową Partnerstwa. Instytucje kultury są wskazane jako preferowane do wsparcia w innych typach działań w CP 4 (iv).

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
865	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe, osoby dorosłe, w wieku powyżej 18 r.ż., zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego, podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia; szkoły i placówki oświatowe, nauczyciele szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe; dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dyrektorzy szkół	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe, osoby dorosłe, w wieku powyżej 18 r.ż., zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego, podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia; szkoły i placówki oświatowe, uczelnie nauczyciele szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe; dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dyrektorzy szkół	prosimy o uzupełnienie o uczelnie - szkolnictwo wyższe jest także objęte tym celem	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego w ramach CS f) będzie realizowane na poziomie krajowym. Zgodnie z dokumentem Linia demarkacyjna na poziomie krajowym planuje się do realizacji następujące typy projektów: - programy rozwoju podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki (w tym m.in. możliwość realizowania doktoratów wdrożeniowych) - umiędzynarodowienie i współpraca ponadnarodowa w szkolnictwie wyższym i nauce - rozwój kompetencji cyfrowych, wynikających z Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych - dostępne podmioty szkolnictwa wyższego i nauki
866	Uniwersytet Warszawski, Biuro ds. Wspomagania Rozwoju	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196	personel podmiotów wykonujących działalność leczniczą.	personel podmiotów wykonujących działalność leczniczą, a także badawczą i edukacyjną związaną z opracowywaniem i wdrażaniem nowych modeli wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami	rosimy o uzupełnienie o uczelnie - szkolnictwo wyższe jest objęte tym celem Uwaga! Błąd w formularzu, wymuszającym ponowny wybór celu w ramach innego priorytetu. Powyższa uwaga dotyczy priorytetu VII, 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k)	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z Linią demarkacyjną opracowywanie nowych modeli nie jest możliwe w poziomie regionalnym
867	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
868	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwanie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
869	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
870	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
871	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		5	Na koniec 2020 r. województwo mazowieckie liczyło 5 425 028 mieszkańców, region Warszawski stołeczny zamieszkiwało 3 099 8466 osób, a Mazowiecki regionalny 2 325 182	Na koniec 2020 r. województwo mazowieckie liczyło 5 425 028 mieszkańców, region Warszawski stołeczny zamieszkiwało 3 099 846 osób, a Mazowiecki regionalny 2 325 182.	Literówka - błędnie podana liczba mieszkańców RWS.	uwaga uwzględniona	poprawiono
872	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		6	W województwie funkcjonują jednocześnie dobrze rozwijający się Obszar Metropolitalny Warszawa (...)	Sugeruje się doprecyzować – w tekście głównym bądź przypisie – co rozumie się poprzez Obszar Metropolitalny Warszawy, np. czy jest on tożsamy z RWS?	Doprecyzowanie zapisów.	uwaga częściowo uwzględniona	Zakres OMW doprecyzowany jest w SRWM

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
873	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
874	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	Prawie 60% osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje obszar NUTS 2 Warszawskiego stołecznego, spośród których aż 85% to mieszkańcy miast.	Proponuję się doprecyzowanie jakiego roku dotyczą te dane. Proponuję się również przełączyć całego opisu głównych wyzwań pod tym kątem.	Doprecyzowanie zapisów.	Uwaga nieuwzględniona	Opis podaje dane przybliżone właściwe dla kilku lat w zakresie roku w którym opracowywano FEM 2021-2027. Ograniczona liczba znaków nie pozwala na rozszerzenie zapisów.
875	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii). Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
876	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		9	Opis „Obszar Mobilności Miejskiej”	Rozbudowanie/uszczegółowienie zapisów dot. obszaru mobilności miejskiej	W porównaniu z opisami innych obszarów w Celu Tematycznym 2 lub innych Celach tematycznych opis dot. obszaru mobilności miejskiej zawarty w projekcie FEM jest krótki, lakoniczny i pozbawiony jakichkolwiek danych/statystyk etc. Dodatkowo brakuje tu informacji o konieczności rozwoju infrastruktury dla ruchu niemotoryzowanego (tj. infrastruktura rowerowa i piesza).	uwaga uwzględniona	
877	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		13	Wyzwanie to będzie realizowane poprzez maksymalne wykorzystanie atutów poszczególnych terytoriów i ich społeczności lokalnych oraz wzmocnienie powiązań między różnymi terytoriami NUTS 2 i NUTS 3 m.in. za pomocą instrumentów terytorialnych takich jak ZIT i IIT.	Wyzwanie to będzie realizowane poprzez maksymalne wykorzystanie atutów poszczególnych terytoriów i ich społeczności lokalnych oraz wzmocnienie powiązań między różnymi terytoriami NUTS 2 i NUTS 3 m.in. za pomocą instrumentów terytorialnych takich jak IIT.	Proponuję się zrezygnację z realizacji CP5 w formie ZIT – zgodnie z ustaleniami roboczymi, w ramach których ustalono, że za pomocą instrumentu ZIT będą realizowane działania w ramach CP 2 i CP 4.	Uwaga nieuwzględniona	W CP5 nie przewidziano realizacji ZIT. W CP 5 znajduje się jedynie opis instrumentów terytorialnych zgodnie z UP.
878	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		14	Działania w ramach CP5 będą wspierały projekty wynikające ze strategii terytorialnych bądź lokalnych strategii rozwoju, w tym programów rewitalizacji (...)	Prośba o doprecyzowanie, co się rozumie poprzez „strategię terytorialną” – jakie dokumenty mogą pełnić jej rolę. Czy poprzez „lokalną strategię rozwoju” rozumie się strategię rozwoju gminy (zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju)?	Doprecyzowanie tekstu	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Zapis jasno wskazuje na strategię terytorialną zgodnie z art. 29 rozporządzenia ogólnego jako podstawę prac z IIT.
879	Powiat Łosicki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie powiatu łosickiego, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Płaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Samaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem z Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w WJST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw, i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdaliśmy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
880	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		22	Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, wskazane zostało w „Strategii zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 r.” poprzez określenie celu pośredniego – od 2025 r. redukcja średniego poziomu emisji CO2 parku nowych samochodów osobowych i lekkich samochodów dostawczych o 15% w odniesieniu do 2021 r.	Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, wskazane zostało w „Strategii zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 r.” poprzez określenie celu pośredniego – do 2025 r. redukcja średniego poziomu emisji CO2 parku nowych samochodów osobowych i lekkich samochodów dostawczych o 15% w odniesieniu do 2021 r.	Poprawienie literówki.	uwaga uwzględniona	
881	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		24	Wskaźnik wykorzystania kolei wyniósł 19,4 przejazdów na mieszkańca (wzrost o 0,2 przejazdu).	Należy uzupełnić informację w nawiasie o informację w stosunku do którego roku nastąpił opisywany w dokumencie wzrost przejazdu.	Obecne brzmienie zapisu nie daje pełnej informacji.	uwaga uwzględniona	
882	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		24	3(ii) poprawa równego dostępu (...)	4(ii) poprawa równego dostępu (...)	Błąd w oznaczeniu nr celu szczegółowego	uwaga uwzględniona	
883	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		25	3(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego (...)	4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego (...)	Błąd w oznaczeniu nr celu szczegółowego	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
896	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	71	Tabela 2: Wskaźniki produktu Wskaźnik: Dodatkowe lokale mieszkalne i przedsiębiorstwa dysponujące szerokopasmowym dostępem do sieci o bardzo wysokiej przepustowości o bardzo wysokiej przepustowości	Tabela 2: Wskaźniki produktu Wskaźnik: Dodatkowe lokale mieszkalne, i przedsiębiorstwa i lokale użyteczności publicznej dysponujące szerokopasmowym dostępem do sieci o bardzo wysokiej przepustowości o bardzo wysokiej przepustowości	Nie należy wykluczać instytucji publicznych z możliwości podłączenia szerokopasmowego do sieci o bardzo wysokiej przepustowości.	uwaga uwzględniona	Zostanie dodany adekwatny wskaźnik
897		osoba fizyczna	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	123		40. Budowa przystanku kolejowego na linii kolejowej nr 21 przy linii kolejowej nr 9 41. Budowa chodnika w Warszawie łączącego przystanek kolejowy Warszawa Żerań z ulicą Marywilską po południowo-wschodniej stronie ulicy Płochocińskiej 42. Budowa drogi wojewódzkiej nr 630 jako obwodnicy Jablonny 43. Budowa drogi łączącej Jablonną z Gminą Łomianki 44. Budowa drogi łączącej Milanówek i Brwinów z węzłem autostrady A2 „Pruszków” po południowo-wschodniej stronie autostrady	Proszę o dodanie do wykazu planowanych operacji o znaczeniu strategicznym budowy: - przystanku kolejowego na linii kolejowej nr 21 umożliwiającego przesiadkę do pociągów kursujących linią kolejową nr 9 poprzez budowany przystanek kolejowy Warszawa Targówek, - chodnika skracającego legalne dojście z przystanku kolejowego Warszawa Żerań do mostu drogowego nad Kanalem Żerańskim, - drugiej północnej części obwodnicy Jablonny jako drogi wojewódzkiej nr 630, - drogi wojewódzkiej łączącej drogę wojewódzką 630 w Jablonnie z obecną drogą krajową 7 i planowaną drogą ekspresową S7 wraz z mostem nad Wisłą, - drogi wojewódzkiej łączącej drogę 720 w Brwinowie z południowej strony autostrady A2 z okolicami obecnego skrzyżowania dróg wojewódzkich 718 i 701. Na linii kolejowej nr 21 powinien powstać przystanek kolejowy, który umożliwiłby przesiadki pomiędzy pociągami kolei regionalnych kursującymi liniami kolejowymi 21 i 9. Taka inwestycja zwiększyłaby popularność i konkurencyjność regionalnego transportu szynowego. Pomiędzy przystankiem kolejowym Warszawa Żerań a mostem nad Kanalem Żerańskim w ciągu ulicy Marywilskiej w Warszawie po południowo-wschodniej stronie ulicy Płochocińskiej powinien powstać chodnik, który miałby małe znaczenie dla mieszkańców Warszawy, ale duże znaczenie dla mieszkańców Województwa Mazowieckiego, ponieważ umożliwiłaby znaczne skrócenie pieszej drogi z przystanku do Żerania Wschodniego. Budowa takiego chodnika powinna być finansowana lub współfinansowana przez Samorząd Województwa Mazowieckiego zwiększyłaby popularność i konkurencyjność regionalnego transportu szynowego. Powinna zostać wybudowana droga nr 630 w nowym przebiegu jako kontynuacja obwodnicy Jablonny i nowa droga wraz z mostem nad Wisłą pomiędzy Jablonną a Gminą Łomianki. Dzięki tym inwestycjom możliwe było stworzenie linii autobusowych łączących wieś Skierdy, Rajszew, Chołomów i Jablonna oraz miasto Legionowo z miastem Łomianki i stacją metra „Młociny”, co zwiększyłoby popularność i konkurencyjność zbiorowego transportu publicznego. Powinna zostać wybudowana droga wojewódzka wzdłuż autostrady A2 łącząca Brwinów z okolicami węzła autostrady „Pruszków”. Dzięki takiej drodze zmniejszyłby się ruch na lokalnych drogach z Milanówka i	uwaga nieuwzględniona	Projekty realizowane w tym celu szczegółowym muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego (RPT WM) dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie 2021-2027. Ostateczna lista projektów strategicznych planowana do realizacji w tym celu szczegółowym będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.
898	Stowarzyszenie Kocham Radom	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	123	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem	Dopisanie do Wykazu planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem dodatkowej pozycji pn. "Modernizacja LK76 i 77 na odcinku Bąkowiec-Kozienice-Świerż Górne wraz z budową przystanków kolejowych" w celu przywrócenia kolejowej obsługi pasażerskiej do miasta powiatowego Kozienice i dzięki temu umożliwienie bezpośrednich połączeń Radom-Pionki-Kozienice i Kozienice-Dębina	Kozienice pozostają jednym z niewielu miast powiatowych pozbawionych obsługi kolejowej, mimo iż przebiega przez nie czynna linia kolejowa. Linia ta jest jednak wykorzystywana wyłącznie w ruchu towarowym, obsługującym Elektrownię Kozienice w Świerżach Górnych. Jest w słabym stanie technicznym (max. prędkość 40km/h) i pozbawiona jest infrastruktury przystankowej, w tym stacji obsługującej Kozienice. Reaktywne niewielkimi inwestycjami da się jednak zmodernizować tę linię, poprawiając jej parametry, zbudować przystanki kolejowe, a w szczególności wprowadzić ruch do centrum Kozienic. W ten sposób włączy się w obsługę pasażerską niemal 20-tysięczne miasto powiatowe oraz zakład pracy będący największym pracodawcą w promieniu kilkudziesięciu kilometrów. Umożliwienie obsługi Kozienic LK76 i 77 zapewni możliwość dojazdu z Kozienic do Pionek i Radomia w czasie ok. pół godziny i do Dębina w czasie ok. 20-25 minut, umożliwiając dalsze skomunikowanie z siecią kolejową we wszystkich kierunkach kraju	uwaga nieuwzględniona	W perspektywie finansowej 2021-2027 inwestycje w infrastrukturę kolejową będą finansowane z programów krajowych. Zgodnie z projektem Linii demarkacyjnej z poziomu regionalnego może być finansowana infrastruktura kolejowa zarządzana przez samorząd terytorialny lub podległe mu jednostki
899	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		7	1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA.../ CP 1	Brak informacji o wynikach Mazowsza w Programie Ramowym Badań i Innowacji Horyzont 2020 i uplasowaniu się Regionu w tej tzw. lidze mistrzów badań i innowacji.	Działania w latach 2014-2020 w obszarach w obszarach inteligentnej specjalizacji przyniosły wymierne efekty i przełożyły się na rekordowy i sięgający prawie 50% udział instytucji z Mazowsza w programie Horyzont 2020 - praktycznie w całości reprezentujących RWS. Nowy program ramowy Horyzont Europa (2021-2027) stanowi kolejne wielkie wyzwanie dla Mazowsza, z uwagi na wciąż sładowy udział instytucji RMR w H2020 i nowe możliwości, jakie niesie Horyzont Europa.	uwaga uwzględniona	
900	LGD Razem dla Radomki	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	s.215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Wdrożenie instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w formule bezpośredniej realizowany przez Lokalne Grupy Działania. Proponujemy aby RLKS realizowany był w CP4 i CP5 w priorytetach VII i VIII	Według oceny Komisji Europejskiej RLKS jest z instrumentów terytorialnych najbardziej efektywny. Doświadczenia okresu 2014-2020 przy funkcjonującej w województwie formule pośredniej pokazują niewykorzystany potencjał tego instrumentu. Sukcesy LGD Razem dla Radomki w realizacji RLKS-u (m.in utworzono 41 nowych podmiotów gospodarczych oraz 48 nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach sektora MŚP , małymi grantami wsparł działalność większych NGO i KGW (ponad 100 inicjatyw) na kwotę 900 000zł) dają mocne przesłanki do konieczności realizacji tego instrumentu na obszarach wiejskich. Niski kapitał społeczny na obszarach wiejskich oraz realizacja zasady zrównoważonego rozwoju to argumenty przemawiające za wdrażaniem RLKS w woj. Mazowieckim (NUTS regionalny) w formule bezpośredniej. Doświadczenia (pozytywne) innych województw wdrażających RLKS w formule bezpośredniej powinny być wykorzystane również w naszym RPO.	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
901	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	14	"CP 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii"	IZTECH z zadowoleniem przyjmuje rozwój działań FEM na rzecz wykorzystania zaawansowanych technologii. Dodatkowo uważamy, że należy odpowiednio wyeksponować wagę synergii FEM z innymi programami i inicjatywami UE, takimi jak Horyzont Europa, HE (w zakresie wdrażania przelomowych innowacji i konsorcjów europejskich w projektach B+R i projektach innowacyjnych, Zielonego Europejskiego Ładu i transformacji cyfrowej przemysłu oraz rozwijania tzw. key enabling technologies), Digital Europe (transformacja cyfrowa i eDIH), LIFE (środowisko), CEF (mobilność), EU Space Programme itd. Warto rozwijać regionalne działania na rzecz komplementarności projektów programów UE i FEM, wdrażania w konkursach FEM kryteriów oceny związanych z udziałem w H2020 i HE, wdrażania Seal of Excellence (jeśli będzie to możliwe na poziomie regionalnym) i dofinansowania komplementarnego realizowanych na Mazowszu projektów międzynarodowych Centrów Badawczych w konkursie Horyzontu Europa „Teaming for Excellence”.	Jednym z głównych celów polityki w zakresie badań i innowacji UE jest synergia programu Horyzont Europa i innych programów UE z programami regionalnymi i pełne wykorzystanie w HE potencjału wszystkich regionów w krajach członkowskich. Z powodzeniem wdrażane były działania w zakresie poszerzania synergii RPO Mazowsza i programu H2020. Udało się również wprowadzić zmiany zasad uczestnictwa w Horyzoncie Europa na zasady korzystne dla polskich podmiotów (wynagrodzenia, zwiększony pakiet wdrożenia i dodatkowe kryterium selekcji projektów oparte na geographical diversity). Wpłyńcie to na zwiększone zainteresowanie włączaniem do konsorcjów projektowych HE partnerów z nowych krajów i wszystkich regionów, w tym w szczególności z RMR.	uwaga częściowo uwzględniona	W kolejnej wersji FEM 2021-2027 synergia z HORYZONT EUROPA zostanie uwidoczniiona. Trwają ustalenia z KPK.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
902		przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju środowiskowego, gospodarczego i kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
903	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	16	"CP 1. Bardziej konkurencyjne i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości"	"IZTECH z zadowoleniem przyjmuje zapisy FEM dotyczące wsparcia rozwoju kompetencji w przedsiębiorstwach oraz organizacjach badawczych w obszarach inteligentnych specjalizacji, obszarach związanych z cyfrową i niskoemisijną transformacją przemysłu oraz w zakresie prowadzenia badań i wdrażania innowacji. "	"Niezbędne jest wsparcie inicjatyw i konsorcjów realizujących zadania doskonalenia kompetencji i certyfikacji kadr transformacji cyfrowej w przedsiębiorstwach oraz organizacjach badawczych na Mazowszu.	uwaga uwzględniona	IZTECH wyraził pozytywne opinie co do zapisów.
904	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	"2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych"	W ramach wsparcia infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych Mazowsza, proponuje się uwzględnienie dofinansowania komplementarnego wkładu krajowego realizowanych na Mazowszu projektów międzynarodowych Centrów Badawczych w konkursie Horyzontu Europa „Teaming for Excellence”.	"Rozwój międzynarodowych centrów badawczych jest ważnym punktem realizacji celu szczegółowego 1 (i). Dofinansowanie w ramach FEM do projektów „Teaming for Excellence” stanowiłoby uzupełnienie wkładu krajowego w tych projektach (finansowanie KE – do 15 mln Euro + finansowanie krajowe – do 15 mln Euro). Na dzień dzisiejszy FNP zapewnia dofinansowanie w ramach FENG - MAB w wys. ok. 9 mln Euro.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną wspieranie badań naukowych w ramach międzynarodowych i strategicznych programów (agend) badawczych możliwe jest tylko z poziomu krajowego - w FENG 2021-2027.
905	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	"2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/ Ryzyko badawcze"	"Dotyczy ryzyka badawczego: Obecny zapis ""Zgodnie z Podręcznikiem Frascati 2015 działalność B+R musi być ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach lub hipotezach, a jej celem musi być osiągnięcie wyników, które mogłyby być swobodnie przenoszone lub sprzedawane na rynku."" Podręcznik Frascati: ""Działalność B+R jest zawsze ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach (i ich interpretacji) lub hipotezach. Z reguły nie ma pewności co do ostatecznego wyniku (lub przynajmniej co do ilości czasu i zasobów potrzebnych do jego osiągnięcia), jest ona planowana i budżetowana (nawet jeśli jest realizowana przez osoby fizyczne), a jej celem jest osiągnięcie wyników, które mogłyby być swobodnie przenoszone lub sprzedawane na rynku."" Różnica: w dokumencie o wdrożeniu - musi, w podręczniku o wdrożeniu - ""mogłyby"" Różnica jest ledwo uchwytana, ale chodzi o to czy jak w wyniku projektu B+R będzie odpowiedź że nie da się wdrożyć, to czy będą kary? "	Do wyjaśnienia.	uwaga nieuwzględniona	W FEM 2021-2027 - "musi", w podręczniku Frascati 20215 o wdrożeniu - "jest". W naszej opinii jest to równoważne stwierdzenie. Słowo "mogłyby" występuje w drugiej części zdania. IZ jest świadoma, że wynik prac B+R jest niepewny i może prowadzić do wniosku o braku możliwości wdrożenia, dlatego kary za uzyskanie takiego wyniku nie są przewidywane.
906	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	39	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Podkreślamy w szczególności konieczność wsparcia rozwijania międzynarodowej współpracy sieciowej mazowieckiego przemysłu i organizacji badawczych. Chodzi o dołączanie do najlepszych konsorcjów projektowych w konkursach HE i aktywność w ramach nowych partnerstw europejskich w Horyzoncie Europa. Jako przykład takiego partnerstwa wskazujemy Partnerstwo na rzecz Kluczowych Technologii cyfrowych (Key Digital Technologies Partnership). Warto uwzględnić wsparcie na poziomie FEM udziału instytucji (zwłaszcza RMR) w organizowanych międzynarodowych spotkaniach brokerskich i spotkaniach partnerstw europejskich.	Wchodzenie do konsorcjów międzynarodowych i partnerstw europejskich to realizacja strategii aktywnego włączenia instytucji Mazowsza (szczególnie RMR) do często do tej pory "zamkniętych klubów" współpracy. W naszej ocenie aktywny udział w partnerstwach europejskich przyniesie wiele korzystnych wartości, takich jak: rozwój produktów, zwiększenie stopnia innowacyjności, nawiązanie współpracy międzynarodowej, wymiana doświadczeń i transfer wiedzy, globalizacja szans sprzedażowych i pozyskiwania klientów. Może być ogromną szansą na rozwój firm z sektora MŚP, dając im możliwości rozwoju swoich innowacyjnych produktów. Otwiera im również szanse na pozyskanie nowych rynków na swoje produkty. Wypracowane w ramach partnerstw nowe produkty będą dostępne i skalowalne.	uwaga nieuwzględniona	W CP 1 w celach szczegółowych (i), (iii) oraz (iv) wsparcie skierowane jest do przedsiębiorstw, za wyjątkiem wsparcia infrastruktury badawczej. Natomiast udział MŚP w w międzynarodowych spotkaniach brokerskich może być finansowany w typach projektów. - wspieranie internacjonalizacji MŚP oraz promocji gospodarki regionalnej. - wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych. Zgodnie z przyjętą linią demarkacyjną Wsparcie aplikowania do programów Komisji Europejskiej zarządzanych centralnie (typu Horyzont Europa) jest możliwe jedynie z poziomu krajowego.
907	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytety dotyczące pomocy technicznej	Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)	220	2.2.1. Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)/ Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu.	W kontekście synergii FEM i HE, proponuje się dofinansowanie wsparcia udziału instytucji Mazowsza w programie Horyzont Europa (w szczególności RMR). Chodzi o dedykowane działania mające na celu docieranie do instytucji o odpowiednim potencjale i włączanie ich w działania europejskie (mapping i aktywna promocja, wizyty studyjne w Brukseli, organizacja spotkań brokerskich, włączenie do konsorcjów międzynarodowych, konsultacje i szkolenia, organizacja regionalnych konferencji).	Nowy program ramowy Horyzont Europa (2021-2027) stanowi kolejne wielkie wyzwanie dla Mazowsza, z uwagi na wciąż słaby udział instytucji RMR w H2020 i nowe możliwości, jakie niesie Horyzont Europa. Działania wspierające byłyby prowadzone w ścisłej współpracy i z wykorzystaniem zaplecza i potencjału Przedstawicielstwa Mazowsza w Brukseli.	uwaga nieuwzględniona	Działania proponowane do współfinansowania z Pomocy Technicznej na terenie państwa członkowskiego są realizowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy Horyzont Europa.
908	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Partnerstwo		236	6. PARTNERSTWO	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii (IZTECH) deklaruje ścisłą współpracę w procesie przygotowania i wdrażania FEM, szczególnie w ramach CP 1.	Dobre wdrażanie programu FEM wymaga rozwijania ekosystemu współpracy w regionie. 40% członków IZTECH to instytucje mazowieckie.	uwaga nieuwzględniona	Nie jest jasne jakiej zmiany w zapisach oczekuje autor uwagi
909		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania bądź rozwoju w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych.	Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania bądź rozwoju w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych.	Należałoby wspierać także już istniejące komórki B+R w przedsiębiorstwach, które prowadzą prace B+R i potrzebują wsparcia inwestycyjnego na nowe produkty. Wsparcie jedynie dla nowo powstających komórek B+R stanowić będzie dyskryminację już funkcjonujących w przedsiębiorstwach.	uwaga uwzględniona	
910		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	37	Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów B+R, laboratoriów i centrów badawczo-rozwojowych.	Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania bądź rozwoju w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych.	Należałoby wspierać także już istniejące komórki B+R w przedsiębiorstwach, które prowadzą prace B+R i potrzebują wsparcia inwestycyjnego na nowe produkty. Wsparcie jedynie dla nowo powstających komórek B+R stanowić będzie dyskryminację już funkcjonujących w przedsiębiorstwach.	uwaga uwzględniona	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
911		osoba fizyczna	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki		12	W związku z zaistniałą sytuacją wymagane są działania mające na celu złagodzenie skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19 i zwiększenie odporności sektorów na podobne zmiany w przyszłości. Wobec tego podejmowane działania koncentrować się będą na: • doinwestowaniu działalności sektora kultury; • zwiększeniu wspierania konkurencyjności i odporności sektora turystycznego; • utrzymaniu różnorodności sektora kultury, jego potencjału i aktywności twórczej jego aktorów poprzez zwiększenie elastyczności ich działań; • dostosowanie sektorów kultury i turystyki do nowych wzorców socjologicznych; • wzmocnienie roli sektorów kultury i turystyki budujących wizerunek województwa mazowieckiego, jako regionu nowoczesnego i posiadającego duży potencjał rozwoju branż kreatywnych.	Zapisy o wsparciu innych sektorów powinny pojawić się we wszystkich celach polityki spójności, na podstawie dostępnych danych z jednostek centralnych, które takiej pomocy udzielały. Szczegółowe bazy danych są dostępne publicznie on-line. I dopiero na podstawie ich analiz można byłoby określić sektory wymagające wsparcia. Propozycja aby np. w CP 1 umieścić zapisy o wsparciu przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych pandemią. Sektory można określić na podstawie twardej danych dostępnych w publicznych bazach (np. UOKiK) przy zachowaniu jednolitej, spójnej i jasnej metodyki wyboru.	Wsparcie, wywołane negatywnym wpływem pandemii COVID-19 nie powinno być kierowane jedynie do sektora kultury i turystyki. Jest wiele innych sektorów, równie ważnych dla rozwoju Mazowsza, które znacząco ucierpiały z tego powodu. Szczególnie kultura mogła korzystać z wielu instrumentów wsparcia, a wartości przyznawanych dotacji budziły niezadowolenie społeczne. Faworyzowanie kultury i turystyki, przy braku zapisów w innych celach polityki spójności, może doprowadzić do dyskryminacji innych sektorów. Ogólne uzasadnienia (prezentowane w CP 4), bez podania skali zjawiska, czasu trwania, jednostek nim objętych, wielkości strat czy uzyskanego wsparcia powoduje, że proponowane w CP 4 wsparcie jest arbitralne i nieuprawnione. Należy pamiętać o innych sektorach, takich jak np. hotelarstwo, gastronomia, HoReCa, usługi dla ludności (np. siłownie, kluby fitness, rehabilitacja, kosmetyka, fryzjerstwo, etc.), które np. w przeciwieństwie do kultury nie mogły działać on-line, ani liczyć na sołwte wsparcie finansowe.	Uwaga nieuwzględniona	Opis zgodny z rekomendacjami KE.
912	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT w ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
913		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	-	-	Wsparcie na innowacyjne inwestycje będzie przeznaczane dla przedsiębiorstw, mających opracowane i zweryfikowane plany inwestycyjne, wynikające z ich oczekiwań i potrzeb, jakie zdiagnozowano i zidentyfikowano w czasie trwania pandemii. Celem takich inwestycji ma być zwiększenie odporności na działalność przedsiębiorstw w okresie pandemii oraz potencjalnych podobnych kryzysów w przyszłości.	Wiele firm z woj. Mazowieckiego odnotowało wymierne sukcesy w swojej działalności od początku pandemii (wzrost zatrudnienia, wzrost przychodów i dochodów w porównaniu z okresami sprzed pandemii). Prowadzenie działalności w oparciu o nowe produkty, innowacje procesowe, organizacyjne, zarządcze czy marketingowe, w sytuacji kryzysowej, umożliwił dynamiczny rozwój takich jednostek, potrafiących wyzyskać własny potencjał, a nie posiłkować się instrumentami tarcz covidowych. Osobną kwestią pozostaje efektywność wykorzystywania dostępnego wsparcia w ramach tarcz, ich monitoringu, weryfikacji i rozliczania. Zasadnym wydaje się wspieranie tych jednostek, które wyłacznie dzięki sobie potrafiły przetrwać kryzys w sukces. Dysponują konkretnymi planami inwestycyjnymi w innowacje, ale nie mają wystarczających środków własnych by je w pełni zrealizować. Wsparcie takie, szczególnie dla dużych firm sektora prywatnego, daje gwarancję efektywnego i pewnego wykorzystania środków pomocowych. Na zasadzie dyfuzji dobrych wzorców/praktyk korzystać będą również firmy MSP w formie współpracy, podwykonawstwa czy czerpania z doświadczeń firm z wymiernymi sukcesami.	uwaga nieuwzględniona	Zwiększenie odporności przedsiębiorstw to zadanie - Instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności (Recovery and Resilience Facility - RRF) oraz Instrument React-EU instrument krótkookresowego wsparcia w ramach polityki spójności do 2022 r.
914	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
915		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	-	-	Wsparcie innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej skierowane będzie również do małych spółek o średniej kapitalizacji (Small Mid-Cap)	Na Mazowszu skutecznie działają przedsiębiorstwa typu Small Mid-Cap (zatrudnienie do 499 pracowników, przychody do 100 mln EUR lub suma bilansowa do 86 mln EUR), które w niedalekiej przeszłości straciły status MSP i nie mogą liczyć na wsparcie, z którego jeszcze niedawno skutecznie korzystały. Z powodzeniem radzą sobie w kryzysowej sytuacji pandemicznej, mają jasno sprecyzowane plany swego dalszego rozwoju, potrzeby inwestycyjne, ale nie dysponują wystarczającymi środkami, które mogłyby je zrealizować. Zasadne zatem wydaje się wspieranie takich beneficjentów, którzy gwarantują właściwe wykorzystanie wsparcia zgodnie z celami szczegółowymi polityki spójności, jak również przejrzystość i rzetelność rozliczeń finansowych.	uwaga nieuwzględniona	Do ubiegania się o wsparcie w ramach c.sz.(i) uprawnieni są wszyscy przedsiębiorcy, również Small Mid-Cap.
916		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	-	-	Wsparcie innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej skierowane będzie również do małych spółek o średniej kapitalizacji (Small Mid-Cap)	Na Mazowszu skutecznie działają przedsiębiorstwa typu Small Mid-Cap (zatrudnienie do 499 pracowników, przychody do 100 mln EUR lub suma bilansowa do 86 mln EUR), które w niedalekiej przeszłości straciły status MSP i nie mogą liczyć na wsparcie, z którego jeszcze niedawno skutecznie korzystały. Z powodzeniem radzą sobie w kryzysowej sytuacji pandemicznej, mają jasno sprecyzowane plany swego dalszego rozwoju, potrzeby inwestycyjne, ale nie dysponują wystarczającymi środkami, które mogłyby je zrealizować. Zasadne zatem wydaje się wspieranie takich beneficjentów, którzy gwarantują właściwe wykorzystanie wsparcia zgodnie z celami szczegółowymi polityki spójności, jak również przejrzystość i rzetelność rozliczeń finansowych.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych wsparcie będzie skierowane do JST, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, szkół, organizacji badawczych, podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie ochrony zdrowia.
917		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	-	-	Wsparcie innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej skierowane będzie również do małych spółek o średniej kapitalizacji (Small Mid-Cap)	Na Mazowszu skutecznie działają przedsiębiorstwa typu Small Mid-Cap (zatrudnienie do 499 pracowników, przychody do 100 mln EUR lub suma bilansowa do 86 mln EUR), które w niedalekiej przeszłości straciły status MSP i nie mogą liczyć na wsparcie, z którego jeszcze niedawno skutecznie korzystały. Z powodzeniem radzą sobie w kryzysowej sytuacji pandemicznej, mają jasno sprecyzowane plany swego dalszego rozwoju, potrzeby inwestycyjne, ale nie dysponują wystarczającymi środkami, które mogłyby je zrealizować. Zasadne zatem wydaje się wspieranie takich beneficjentów, którzy gwarantują właściwe wykorzystanie wsparcia zgodnie z celami szczegółowymi polityki spójności, jak również przejrzystość i rzetelność rozliczeń finansowych.	uwaga nieuwzględniona	W c.sz. (iv) wielkość przedsiębiorstw nie jest ograniczona do MSP, zatem przedsiębiorstwa typu Small Mid-Cap mogą być objęte tym działaniem.
918		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	-	-	Wsparcie innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej skierowane będzie również do małych spółek o średniej kapitalizacji (Small Mid-Cap)	Na Mazowszu skutecznie działają przedsiębiorstwa typu Small Mid-Cap (zatrudnienie do 499 pracowników, przychody do 100 mln EUR lub suma bilansowa do 86 mln EUR), które w niedalekiej przeszłości straciły status MSP i nie mogą liczyć na wsparcie, z którego jeszcze niedawno skutecznie korzystały. Z powodzeniem radzą sobie w kryzysowej sytuacji pandemicznej, mają jasno sprecyzowane plany swego dalszego rozwoju, potrzeby inwestycyjne, ale nie dysponują wystarczającymi środkami, które mogłyby je zrealizować. Zasadne zatem wydaje się wspieranie takich beneficjentów, którzy gwarantują właściwe wykorzystanie wsparcia zgodnie z celami szczegółowymi polityki spójności, jak również przejrzystość i rzetelność rozliczeń finansowych.	uwaga nieuwzględniona	Wsparcie dotyczy budowy sieci szerokopasmowych i będzie polegało na realizacji projektu strategicznego polegającego na podłączeniu podmiotów publicznych do sieci szerokopasmowej - ostatnia mila.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
919	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
920	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowo tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
921	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Projekt wypełnia określone w strategii kierunki działań dotyczące: poprawy dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie, wzmocnienia potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast poprzez zakup taboru służącego do realizacji połączeń aglomeracyjnych.	Należy doprecyzować, w jaki sposób ośrodki subregionalne i małe miasta mają przyczynić się do realizacji połączeń aglomeracyjnych.	Sformułowanie jest niejasne w kontekście definicji aglomeracji, rozumianej w urbanistyce jako obszar o intensywnej zabudowie, charakteryzujący się również dużym zagęszczeniem ludności przebywającej na danym terenie okresowo (np. w ciągu dnia) lub stale. Aglomeracje charakteryzują się dużym przepływem osób i towarów oraz znaczną wymianą usług. (https://pl.wikipedia.org/wiki/Aglomeracja) Zasadniczo pojęcie „aglomeracja” odnosi się do dużych organizmów miejskich.	uwaga nieuwzględniona	Zapisy zostaną przeformułowane z uwagi na to, że kolej aglomeracyjna będzie wspierana w ramach programu krajowego FENIKS.
922	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	W celu integracji transportu indywidualnego ze zbiorowym rozwijany będzie system parkingów Parkuj i Jedź (P&R) oraz Parkuj Rower i Jedź (B&R). Istotne znaczenie będą też miały powiązania z siecią TEN-T i drogami krajowymi, z uwzględnieniem hierarchii sieci drogowej, ryzyka popływu wzbudzonego i funkcji poszczególnych kategorii dróg, tak by przeciwdziałać nadmieremu wzrostowi natężenia ruchu drogowego oraz przenoszeniu podróży np. z kolei na drogi. W celu stworzenia kompleksowej sieci tras rowerowych zakłada się tworzenie ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż modernizowanych lub wybudowanych dróg.	Konieczność określenia jasnej linii demarkacyjnej między wsparciem dla inwestycji z zakresu parkingów typu „Parkuj i jedź” i „Zostaw Rower i Jedź” oraz dróg rowerowych, gdyż zgodnie z projektem FEM ich finansowanie możliwe jest zarówno w ramach celu szczegółowego 2 (viii) i 3 (ii). Jednocześnie w przypadku celu 3 (ii) mowa jest jedynie o ciągach pieszo-rowerowych wzdłuż modernizowanych lub wybudowanych dróg. Należy doprecyzować czy oznacza to, iż budowa wydzielonych dróg rowerowych przy okazji budowy drogi nie będzie mogła być sfinansowana w ramach celu 3 (ii).	Zapisy wymagają doprecyzowania, aby potencjalny wnioskodawca nie miał wątpliwości w ramach którego celu szczegółowego może realizować zaplanowane przez siebie inwestycje.	uwaga uwzględniona	Zapisy zostaną przeformułowane na późniejszym etapie prac
923	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Projekt wypełnia określone w strategii kierunki działań dotyczące: poprawy dostępności komunikacyjnej i transportu w regionie, wzmocnienia potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast poprzez zakup taboru służącego do realizacji połączeń aglomeracyjnych.	Zdanie wymaga prerodagowania, gdyż w obecnym brzmieniu nie wiadomo o jaki projekt i jaką Strategię chodzi.	Doprecyzowanie tekstu. Sformułowanie jest niejasne w kontekście definicji aglomeracji, rozumianej w urbanistyce jako obszar o intensywnej zabudowie, charakteryzujący się również dużym zagęszczeniem ludności przebywającej na danym terenie okresowo (np. w ciągu dnia) lub stale. Aglomeracje charakteryzują się dużym przepływem osób i towarów oraz znaczną wymianą usług. (https://pl.wikipedia.org/wiki/Aglomeracja) Zasadniczo pojęcie „aglomeracja” odnosi się do dużych organizmów miejskich.	uwaga uwzględniona	Zapisy zostaną przeformułowane z uwagi na to, że kolej aglomeracyjna będzie wspierana w ramach programu krajowego FENIKS.
924	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	120	Zakup taboru dostosowanego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych oraz dostosowanie (w tym właściwe oznakowanie) dworców i stacji kolejowych wpisują się także w priorytety dotyczące poprawy dostępności infrastruktury transportowej. Wszystkie inwestycje w ramach celu szczegółowego muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego.	Należy doprecyzować, o jaki dokument chodzi i kiedy będzie on dostępny.	Niestety wspomniany dokument nie jest dostępny, na stronie funduszedlamazowsza.eu dostępne są tylko założenia Regionalnego Planu Transportowego (https://www.funduszedlamazowsza.eu/aktualnosci/obwieszczenie-o-przystapieniu-do-opracowania-projektu-regionalnego-planu-transportowego-wojewodztwa-mazowieckiego-dla-realizacji-warunku-podstawowego-celu-polityki-3-w-perspektywie-finansowej-2021-20/)	uwaga nieuwzględniona	Prace nad Regionalnym Planem Transportowym Województwa Mazowieckiego nie zostały jeszcze zakończone. Na szczeblu regionalnym dokumentami strategicznymi odpowiadającymi za kierunek rozwoju transportu są regionalne plany transportowe o horyzoncie czasowym do roku 2030. Wszystkie inwestycje w sektorze transportu planowane do objęcia wsparciem z ramach celu polityki 3 powinny wynikać z odpowiednich transportowych dokumentów planistycznych na właściwym dla nich poziomie.
925	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	Preferencje mogą mieć projekty w zakresie poprawy dostępności transportowej zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych. Intervencje planowane do realizacji w ramach celu szczegółowego będą głównej mierze realizowały postanowienia wynikających z właściwych strategii rozwojowych o charakterze regionalnym - Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego Dla Realizacji Warunku Podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w Perspektywie Finansowej 2021-2027. Inwestycje będą uwzględniały specyficzne uwarunkowania terytorialne zawarte w tych dokumentach.	Proponuje się usunięcie preferencji średnich i małych miast. Ze względu na wprowadzanie warunkowości należy doprecyzować informacje dotyczące wskazanych dokumentów.	Brak uzasadnienia dla preferencji dla małych i średnich miast. Największy problem dostępności transportowej występuje w stolicy, która jest węzłem sieci TEN-T a nie posiada w pełni zrealizowanej obwodnicy i w związku z tym ma największe obciążenia ruchem kołowym na innych drogach poza TEN-T. Preferowanie małych i średnich miast nie rozwiązuje problemu w całości. Obecna trwa proces konsultacji projektu Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + Innowacyjna Mazowsze - do którego dokumentu odnosi się wskazany zapis? Proponuje się w nawiasie podać rok opracowania (i odnośnik do dokumentu umieszczonego na stronie mazovia.pl lub mbrp.pl), jeśli jest to referencja do obowiązującej jeszcze strategii rozwoju województwa. Zgodnie z poprzednią uwagą – należy doprecyzować informacje dot. Regionalnego Planu Transportowego Woj. Mazowieckiego.	uwaga częściowo uwzględniona	Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów

Załącznik do Sprawozdania z konsultacji projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 "Zestawienie uwag do projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej"

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
926	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zgodnie z ustaleniami roboczymi nie przewiduje się realizacji działań w ramach CP 3 poprzez instrument ZIT. Proponuje się usunięcie ZIT z katalogu planowanych do wykorzystania narzędzi terytorialnych w tym celu szczegółowym.	uwaga nieuwzględniona	Na tym etapie brak rozstrzygnięcia czy CP 3 będzie realizowany poprzez ZIT.
927	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	123	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym w wraz z harmonogramem, gdzie wyszczególnione są inwestycje dotyczące budowy DW 801 na różnych odcinkach (poz. 35-37)	Dodanie jako pozycji nr 38 Budowy ul. Wał Miedzeszyński na odcinku od S2 do granic miasta (połączenie w DW801 w Józefowie)	Pominięciem odcinka od S2 do granicy Warszawy, który stanowi ważny fragment drogi DW 801 w kontekście przepustowości ruchu w obrębie miejskiego węzła bazowej sieci TEN-T i rozprawienia ruchu z S2. Po realizacji tylko proponowanych fragmentów bez części warszawskiej powstanie w tym rejonie bardzo wąskie gardło na drodze DW 801.	uwaga nieuwzględniona	Projekty realizowane w tym celu szczegółowym muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego (RPT WM) dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie 2021-2027. Ostateczna lista projektów strategicznych planowana do realizacji w tym celu szczegółowym będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.
928	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	127	W tabeli 4 kwota alokacji dla regionu lepiej rozwiniętego wynosi 22 mln EUR.	Wnioskuje się o zwiększenie kwoty alokacji w Celu 3(ii) dla regionu lepiej rozwiniętego do 80 mln EUR.	Cel 3(ii) dotyczy w dużej mierze realizacji szeregu dużych projektów inwestycyjnych. Aktualnie proponowana kwota dla RWS wydaje się być znacząco zaniżona w stosunku do potrzeb.	uwaga nieuwzględniona	Wysokość alokacji nie jest ostateczna. Dodatkowo istnieje konieczność zapewnienia koncentracji tematycznej w CP1 i CP2
929	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
930	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	127	Tabela 4. Wymiar 1 – zakres interwencji Kwota EUR 22 000 000	Tabela 4. Wymiar 1 – zakres interwencji Kwota EUR 80 000 000	Mimo że powierzchnia RWS stanowi tylko 17,2% powierzchni województwa, to region ten zamieszkuje ponad 57% mieszkańców Mazowsza. Dlatego postuluje się zwiększenie dofinansowania, co jest zgodne z diagnozą/uzasadnieniem ze str. 119 projektu FEM 2021-2027: Głównym problemem systemu transportowego województwa jest niedostatecznie wysoki udział niskoemisyjnych i bezemisyjnych środków transportu w podziale zadań przewozowych, niedostateczny poziom bezpieczeństwa, zbyt duże natężenie ruchu samochodowego na większości odcinków dróg krajowych i niektórych wojewódzkich zwłaszcza na trasach wlotowych do Warszawy. (...) Istnieje zatem potrzeba dalszego rozwoju systemu dróg na Mazowszu, przy czym priorytetem powinny być inwestycje poprawiające bezpieczeństwo m.in. poprzez budowę obwodnic i wyprowadzanie ruchu drogowego poza miasta oraz uspokajanie ruchu wewnątrz miast. Inwestycje będą ukierunkowane na niezbędne połączenia do sieci TEN-T, miejsc inwestycyjnych, terminali intermodalnych/centrów logistycznych, węzłów transportowych (...)	uwaga nieuwzględniona	Wysokość alokacji nie jest ostateczna. Dodatkowo istnieje konieczność zapewnienia koncentracji tematycznej w CP1 i CP2
931	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142 i 143	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
932	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	130	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	Ze względu na zapisy Priorytetu VI, cel szczegółowy 4f dot. dopuszczenia realizacji przedsięwzięć edukacyjnych poprzez ZIT, w celu uspołnienia oferty edukacyjnej pod kątem terytorialnym proponujemy dodanie ZIT w celu szczegółowym 4 (II) w zakresie infrastruktury edukacyjnej.	Uwaga nieuwzględniona	Z uwagi na niską alokację w CP 4 ii) dla RWS, nie planuje się wydzielenia puli środków na projekty realizowane w ramach ZIT. Gminy z obszaru ZIT będą mogły jednak realizować projekty w zakresie rozwoju infrastruktury edukacyjnej w projektach partnerskich, jeżeli będzie taka potrzeba.
933	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	48	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
934	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	Zasadnym jest również wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań wspomaganych na potrzeby pobytu okresowego (...)	Zasadnym jest również wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań wspomaganych i mieszkań chronionych na potrzeby pobytu okresowego (...)	Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Nie wydaje się zasadne ograniczenie wyłącznie do mieszkań wspomaganych.	Uwaga uwzględniona	
935	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
936	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	135	brak	Planuje się również inwestycje w mobilne lub stałe łaznie dla osób bezdomnych.	Rozwijanie skutecznych form pomocy dla osób w kryzysie bezdomności, zwłaszcza bezdomności ulicznej, jako najbardziej wykluczonych, często pozbawionych podstawowych umiejętności społecznych, dotkniętych uzależnieniami, chorobami somatycznymi i psychicznymi, zaniedbanych higienicznie, jest szczególnie ważne. Podstawowym celem jest zmniejszenie bezdomności ulicznej i znalezienie alternatywy dla schronisk dla osób bezdomnych. Jednak praca na rzecz wychodzenia z bezdomności powinna być poprzedzona zabezpieczeniem podstawowych potrzeb życiowych danej osoby. Istotną z tych potrzeb jest utrzymanie podstawowej higieny. Możliwość umycia się blisko miejsca pobytu poprawia jakość życia, zmniejsza zagrożenia zdrowotne, ale także ułatwia reintegrację społeczną osób dotkniętych bezdomnością. Utworzenie łatwo dostępnej infrastruktury sanitarnej pozwoli także na zmniejszenie ryzyka rozwoju chorób związanych z brakiem podstawowej higieny, tj. wszawica, świerzb czy inne zakaźne choroby skóry.	uwaga nieuwzględniona	Kompleksowe wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności planowane jest w celu szczegółowym (I). Dlatego nie przewiduje się wyodrębnionego wsparcia dla tej grupy docelowej w celu szczegółowym 4(III).
937	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesniej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólnie i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	171	W RWS każde dziecko w tej grupie wiekowej ma zapewnione miejsce w przedszkolu.	Usunięcie zapisu.	W opracowaniu statystycznym Region warszawski stołeczny w 2019 r. zostało wskazane: „Należy zwrócić uwagę, że zarówno w całej metropolii, jak i w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym oraz w Warszawie omawiany wskaźnik przewyższył 100%, co świadczy o tym, że w jednostkach tych do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczały również dzieci spoza ich terenu. Powyższe koresponduje z rozkładem przestrzennym wskaźnika „dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020 na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat”. Wartości w granicach 801–1000 odnotowano w 26 gminach RWS, z czego 24 należy do WOF. W 7 gminach (w większości graniczących ze stolicą) wartość wskaźnika przekroczyła 1000, tj. w: Podkowie Leśnej, Izabelinie, Józefowie, Ząbkach, Raszynie, Piasecznie oraz Lesznowoli. Związane jest to z faktem, że część dzieci uczęszczających tu do przedszkoli pochodziła z pobliskich gmin, w których brakuje miejsc w tym typu placówek lub była dowożona przez rodziców pracujących w Warszawie i gminach ościennych. Jednocześnie zauważalne jest, że – inaczej niż w poprzednich latach – we wszystkich przekrojach terytorialnych z wyjątkiem regionu mazowieckiego regionalnego, globalna liczba dostępnych miejsc w przedszkolach jest niższa niż liczba dzieci do nich uczęszczających.” Proponujemy usunięcie zapisu, gdyż zapis nie uwzględni migracji pomiędzy gminami, które zgodnie z ww. wymienionym dokumentem są bardzo istotne dla ww. obszaru wsparcia. Czy na etapie wdrażania programu, takie sformułowanie nie będzie prowadziło do ograniczenia tworzenia nowych miejsc opieki przedszkolnej w ramach RWS?	Uwaga uwzględniona	
938	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony społecznej, w tym wspieranie dostępu do ochrony społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	194	Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych.	Ważnym elementem deinstytucjonalizacji usług będzie także tworzenie mieszkań wspomaganych i mieszkań chronionych.	Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Nie wydaje się zasadne ograniczenie wyłącznie do mieszkań wspomaganych.	uwaga uwzględniona	
939	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	161	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ	
940	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT.	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zgodnie z ustaleniami roboczymi nie przewiduje się realizacji działań w ramach CP poprzez instrument ZIT. Proponuje się usunięcie ZIT z katalogu planowanych do wykorzystania narzędzi terytorialnych w tym celu szczegółowym. Tym bardziej, że duża część wskazanych form pomocy (domy samopomocy, kluby samopomocy, dzienne domy pomocy) czy działania na rzecz seniorów (m.in. kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, otwarte uniwersytety) powinna działać na szczeblu lokalnym blisko domu osób potrzebujących, które często mają ograniczoną mobilność (np. seniorzy, podopieczni dziennych domów pomocy z niepełnosprawnościami). Zlokalizowanie jednego dziennego domu pomocy np. dla 3 gmin w jednej z nich może się spotkać z negatywnym odzewem ze strony mieszkańców, którzy np. codziennie musieliby transportować swoich bliskich.	uwaga nieuwzględniona	Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa: "Istotą ZIT w perspektywie 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych przyczyniających się do rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru objętego ZIT." W ocenie IZ obszar związany z rozwojem usług społecznych dobrze wpisuje się w zintegrowane podejście do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Dodatkowo na obszarze całego województwa mazowieckiego występuje duże zapotrzebowanie na usługi środowiskowe oraz na skoordynowane działania w ich realizacji, co uzasadnia zastosowanie narzędzia ZIT.	
941	gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.	
942	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).”	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.	
943	Koło Gospodyń Wiejskich w Szulborzu Wielkim	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
944	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym).	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).”	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
945	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Przewiduje się instrumenty terytorialne skierowane do obszarów miast tj. (...) – poniżej znajduje się opis instrumentów terytorialnych.	Proponuje się, aby wzorem RPO WM 2014-2020 opis instrumentów terytorialnych umieścić w odrębnym rozdziale/podrozdziale.	Instrumenty terytorialne są wykorzystywane w różnych CP i przez to celach szczegółowych FEM, dlatego sugeruje się, aby ich opis był ogólny i umieszczony w odrębnym miejscu w tekście FEM. Tym bardziej, że w ramach opisywanego celu szczegółowego nie przewiduje się w planowanych do wykorzystania narzędzi terytorialnych innych instrumentów niż IIT (s. 209).	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Planowane jest stworzenie dodatkowego załącznika z opisem instrumentów.	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
946	OSP Szulborze-Koty	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	214, 215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa Mazowieckiego umożliwiłoby objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa	Uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
947	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskaźnik konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Wskaźnik konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
948	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Dokumentem warunkującym uczestnictwo w partnerstwie ZIT, w procesie zarządzania i realizacji, jest Strategia terytorialna - ponadlokalna nazywana planem działań ZIT. Dokument zawierać musi elementy określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego na lata 2021-2027.	Proponuję się doprecyzowanie, w jaki sposób dokument może warunkować uczestnictwo w partnerstwie ZIT. Wskazaniem wydaje się doprecyzowanie i dostosowanie do stanu faktycznego dot. dokumentów wymaganych do realizacji ZIT.	Konieczność wyjaśnienia skrótu myślowego odnośnie warunkowania partnerstwa za pomocą dokumentu. Należy zwrócić uwagę, że strategia ZIT nie jest tożsama ze strategią rozwoju ponadlokalnego. W najnowszym projekcie ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (projekt z września 2021) nie stosuje się już określenia "plan działań ZIT", tylko strategia ZIT. Porównując ww. projekt ustawy z zapisami rozporządzenia ogólnego 2021/1060 wydaje się, że wspomniana w rozporządzeniu strategia terytorialna w prawodawstwie polskim przyjęła postać: a) strategii ZIT lub b) strategii rozwoju ponadlokalnego. Czym jest strategia terytorialna - ponadlokalna? Czy chodziło o strategię rozwoju ponadlokalnego? Jeśli tak, to nie jest ona tożsama ze strategią ZIT, natomiast może ją zastąpić, pod warunkiem zawarcia w niej elementów właściwych dla strategii ZIT.	Uwaga uwzględniona	Zapis zostanie doprecyzowany
949	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	196 i 197	Wskaźnik konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Wskaźnik konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT. (...)	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskaźnik konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
950	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Wskaźnikiem wydaje się doprecyzowanie i dostosowanie do stanu faktycznego dot. dokumentów wymaganych do realizacji IIT.	Czy zgodnie z projektem ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich (...) można nie będzie opracowywać strategii IIT: gdy (...) opracowano i uchwalono w szczególności strategię rozwoju gminy(...) lub strategię rozwoju ponadlokalnego(...), lub gminny program rewitalizacji, (...), o ile zawierają elementy, właściwe dla strategii IIT, wynikające z ww. ustawy?	Uwaga częściowo uwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać.
951	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Środki na realizację ww. instrumentów, w całym FEM 2021-2027 zostały określone jako: • na ZIT - co najmniej 148 mln euro (tj. 138 mln euro EFRR + 10 mln euro EFS); • na IIT - co najmniej 226,2 mln euro (tj. 210 mln euro EFRR + 16,2 mln euro EFS).	Środki na realizację ww. instrumentów, w całym FEM 2021-2027 zostały określone jako: • na ZIT - co najmniej 148 mln euro (tj. 138 mln euro EFRR + 10 mln euro EFS); • na IIT - co najmniej 226,2 mln euro (tj. 210 mln euro EFRR + 16,2 mln euro EFS).	Literówka. W przypadku uwzględnienia uwagi dotyczącej umożliwienia realizacji za pomocą instrumentu ZIT działań dotyczących rozwoju infrastruktury w zakresie edukacji ogólnej w ramach celu szczegółowego 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie (...) należy zwiększyć stosownie alokację w ramach środków z EFS, a tym samym całą alokację ZIT.	Uwaga uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany.
952	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	211	2.1.8.1.2. Wskaźniki Tabela 2. Wskaźniki produktu Wskaźnik: Projekty współpracy	Wymaga wyjaśnienia co oznacza ten wskaźnik – czy to jego pełna nazwa?	Obecne brzmienie wskaźnika nie jest zrozumiałe.	Uwaga uwzględniona	Wskaźniki zostaną uzupełnione

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
953	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
954	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	213	W tabeli 4 kwota alokacji na Cel 5(i) dla regionu lepiej rozwiniętego to 22 mln EUR.	Należy zwrócić uwagę na docelowe zachowanie spójności alokacji z Umową Partnerstwa.	Alokacja na CP 5 dla regionu lepiej rozwiniętego w projekcie Umowy Partnerstwa z lipca br. wynosiła 82.926.428 EUR.	Uwaga nieuwzględniona	Zapis jest skonsultowany na roboczo z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.
955	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	217	2.1.8.2.2. Wskaźniki Tabela 2: Wskaźniki produktu	Pierwsze 3 wskaźniki produktu wymagają korekty nazw, gdyż wsparcie w ramach Celu 5 (ii) nie jest dedykowane obszarom miejskim.	Konieczność dostosowania nazwy wskaźnika do zakresu wsparcia w ramach celu 5 (ii).	Uwaga uwzględniona	Wskaźniki zostaną uzupełnione
956	Urząd m.st. Warszawy	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	39	W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT.	brak	Czy dodanie zapisu dot. IIT oznacza, że środki będą znaczone poprzez osobne konkursy dla tego instrumentu terytorialnego? Uwaga dotyczy także kolejnych opisów Celów Szczegółowych w ramach FEM.	uwaga nieuwzględniona	Nie jest to uwaga tylko pytanie.
957	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
958	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
959	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie 2154) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
960	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przecież w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna” . Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	Uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać
961	Gmina Sarnaki	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) ITT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
962	Związek Gmin "Radomka"	przedstawiciel podmiotu publicznego	Warunki podstawowe Do uzupełnienia na późniejszym etapie		234	Brak zapisu	wnioskuje o wpisanie do katalogu Beneficjentów podmiotów będących Związkiem Gmin	Związek Gmin jest podmiotem reprezentującym kilka JST. Umożliwi to wnioskowanie o realizację zadań obejmujących kilka gmin	uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego, zapisy zostaną ujednolicone i będą dotyczyły głównych grup docelowych (osoby, podmioty, do których kierowane będzie wsparcie w ramach celów szczegółowych i powiązanych rodzajów działań (typów projektów)). Określenie wszystkich typów beneficjentów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych tj. szczegółowego opisu priorytetów (zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu priorytetów krajowych i regionalnych programów na lata 2021-2027).
963	Urząd Gminy Pomiechówek	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	119	2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, planowane są do realizacji następujące typy projektów: ☐ budowa obwodnic odciążających miasta od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego;	2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań W ramach celu szczegółowego 3 (ii) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej, planowane są do realizacji następujące typy projektów: ☐ budowa obwodnic odciążających miejscowości od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego;	Problem wzmożonego ruchu tranzytowego nie dotyczy jedynie miast na Mazowszu. Wiele małych miejscowości leżących na trasie dróg tranzytowych zmaga się z ogromnymi problemami komunikacyjnymi. Przykładem jest tu Pomiechówek leżący wzdłuż DK 62. Brak obwodnicy tej miejscowości oddziałuje niekorzystnie na działalność i atrakcyjność Lotniska Modlin i terenów inwestycyjnych graniczących z portem lotniczym. Dlatego słowo "miasta" proponuje się zastąpić "miejscowości". Umożliwi to aplikowanie w tym działaniu szerszemu gronu beneficjentów. Uwagę zwraca także niezwykle niska alokacja (22 mln. EURO) na to działanie. Przykładowo - 7 km obwodnicy Serocka kosztowało 139 mln zł.	uwaga nieuwzględniona	Taki zapis o odciążeniu miast od ruchu samochodowego, w szczególności tranzytowego, poprzez budowę obwodnic" wynika z projektu Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027
964	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	38,39	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako Jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
965	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	46,47	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako Jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
966	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	53, 54	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako Jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
967	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	62		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
968	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(v) udoskonalanie łączności cyfrowej	69		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
969		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	36	Przewiduje się realizację zarówno projektów obejmujących jedynie prace badawczo-rozwojowe, jak i inwestycje, w których badania stanowią element dominujący i są uzupełnione komponentem wdrożeniowym. Wspierane mogą być projekty kompleksowe obejmujące cały proces powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) i/lub jego wybrane elementy, w tym także projekty modułowe obejmujące jedynie etap badań przemysłowych (z obowiązkowym wdrożeniem efektów projektu w okresie jego trwałości) albo etap eksperymentalnych prac rozwojowych z komponentem przedwdrożeniowym (komponent przedwdrożeniowy jako fakultatywny nie obligatoryjny). Projekt kompleksowy składa się z następujących modułów: doradztwo, prace B+R (efektem modułu B+R powinno być opracowanie innowacyjnego rozwiązania możliwego do wykorzystania gospodarczego, spójnego z RIS 2030, infrastruktura B+R (inwestycja w aparaturę, sprzęt i inną niezbędną infrastrukturę, która w powiązaniu z agendą badawczą służy do prowadzenia prac B+R na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), prace przedwdrożeniowe (np. doradztwo, zapewnienie praw ochrony własności intelektualnej), wdrożenie (np. zakup maszyn i innych elementów niezbędnych do wdrożenia rozwiązania, testy), kompetencje (doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających (związanych z pracami B+R), zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzenie posiadanych kompetencji w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania, a także kompetencji niezbędnych do obsługi infrastruktury badawczej sfinansowanej w ramach kompleksowego projektu). Możliwa będzie realizacja wybranych komponentów w ramach kompleksowego projektu a także projektów modułowych. Wsparcie obejmować będzie badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe i prace przedwdrożeniowe (fakultatywnie). Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia ukierunkowane na badania stosowane i wpisujące się w priorytetowe kierunki badań zawarte w odpowiednim dokumencie kierunkowym dla inteligentnej specjalizacji WM.	Przewiduje się realizację zarówno projektów obejmujących jedynie prace badawczo-rozwojowe, jak i inwestycje, w których badania stanowią element dominujący i są uzupełnione komponentem wdrożeniowym. Wspierane mogą być projekty kompleksowe obejmujące cały proces powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) i/lub jego wybrane elementy, w tym także projekty modułowe obejmujące jedynie etap badań przemysłowych (z obowiązkowym wdrożeniem efektów projektu w okresie jego trwałości) albo etap eksperymentalnych prac rozwojowych z komponentem przedwdrożeniowym (komponent przedwdrożeniowy jako fakultatywny nie obligatoryjny). Projekt kompleksowy składa się z następujących modułów: doradztwo, prace B+R (efektem modułu B+R powinno być opracowanie innowacyjnego rozwiązania możliwego do wykorzystania gospodarczego, spójnego z RIS 2030, infrastruktura B+R (inwestycja w aparaturę, sprzęt i inną niezbędną infrastrukturę, która w powiązaniu z agendą badawczą służy do prowadzenia prac B+R na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych z RIS 2030), prace przedwdrożeniowe (np. doradztwo, zapewnienie praw ochrony własności intelektualnej), wdrożenie (np. zakup maszyn i innych elementów niezbędnych do wdrożenia rozwiązania, testy), kompetencje (doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających (związanych z pracami B+R), zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzenie posiadanych kompetencji w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania, a także kompetencji	Doprecyzowanie proponowanej treści a także rozszerzenie zapisów związanych z typem projektów możliwych do dofinansowania.	uwaga nieuwzględniona	Doszczegółowienie zapisów na etapie SZOP.
970	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	121		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i ZIT, oraz priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce.
971	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane ITT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
972	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	136		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
973		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	36-37	Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup aparatury, sprzętu lub technologii służącej tworzeniu innowacyjnych produktów i usług oraz niezbędnych kompetencji do ich pełnego wykorzystania. Do uzyskania wsparcia wymagane jest określenie agencji badawczej odpowiadającej na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców, do realizacji w oparciu o wspieraną infrastrukturę, a także wykazanie zgodności tej agencji z priorytetowymi kierunkami badań zawartymi w odpowiednim dokumencie kierunkowym dla inteligentnej specjalizacji WM. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych.	Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup (w tym wytworzenie) aparatury, sprzętu lub technologii służącej tworzeniu innowacyjnych produktów i usług oraz niezbędnych kompetencji do ich pełnego wykorzystania. W ramach inwestycji w infrastrukturę badawczą będzie możliwy zakup prac budowlanych celem budowy i/lub rozbudowy zaplecza badawczego, w tym także wykonania prac adaptacyjno-dostosowawczych. Do uzyskania wsparcia wymagane jest określenie agencji badawczej odpowiadającej na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorców, do realizacji w oparciu o wspieraną infrastrukturę, a także wykazanie zgodności tej agencji z priorytetowymi kierunkami badań zawartymi w odpowiednim dokumencie kierunkowym dla inteligentnej specjalizacji WM. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych.	W dotychczasowej treści pominięte zostały istotne dla MSP możliwości inwestycji w budowę i/lub rozbudowę infrastruktury (zaplecza) B+R w przedsiębiorstwie.	uwaga uwzględniona	
974	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	142, 143		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
975	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet IV – Wyższa jakość życia na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	148		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
976	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotwałe bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	155		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
977		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy	161		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
978		przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet V – Aktywne zawodowo Mazowsze	Cel szczegółowy 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowia i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	167		Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
979	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólnie i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	174		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
980	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VI – Nowoczesna i dostępna edukacja na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	182		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
981	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188		Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
982	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203		Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
983	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	Uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
984		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45	Brak w dotychczasowej treści. Wprowadzenie nowego obszaru E-gospodarka (ewentualnie e-przedsiębiorca)	E-gospodarka (ewentualnie e-przedsiębiorca). Wsparcie rozwoju usług elektronicznych powinno obejmować również sektor gospodarczy, podmiotów sektora MSP. Pandemia wymusiła znaczne ograniczenie (w tym także zamknięcie) większości fizycznych przestrzeni działań gospodarczych i przeniesienie ich w znacznej mierze do internetu. Jedną z pilnych potrzeb jest wspomnienie rozwoju cyfryzacji przedsiębiorstw, czyli wsparcie wdrożenia przez MSP technologii cyfrowych w związku z koniecznością dokonania zmian procesów, sposobu funkcjonowania przedsiębiorstwa w warunkach epidemii chorób zakaźnych u ludzi, w szczególności pandemii COVID-19, lub wzmocnienia odporności na wypadek kolejnych podobnych kryzysów wywołanych stanem epidemii. E-gospodarka będzie skutecznym instrumentem do stworzenia warunków skutecznego funkcjonowania MSP w stanie pandemii, oraz po jej zakończeniu i w konsekwencji wzmocni ich konkurencyjność i odporność na kolejne kryzysy.	Uzupełnienie braku w treści dokumentu. W perspektywie 2014-2020 cyfryzacja w zasadzie była skierowana głównie do sektora publicznego (administracja rządowa i samorządowa i ich jednostki organizacyjne) oraz sektora usług publicznych i organizacji pozarządowych (ngo). Sektor MSP był generalnie systemowo pominięty, jedynie elementy w niektórych programach/działaniach pozwalał na niewielką część na tego typu wydatki inwestycyjne dla przedsiębiorstw. Biorąc pod uwagę doświadczenia pandemii powinno się także dołączyć i ten obszar jako jeden z jego priorytetów.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych wsparcie będzie skierowane do JST, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, szkół, organizacji badawczych, podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie ochrony zdrowia. Wsparcie dla MSP jest przewidziane w celu szczegółowym (iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
985	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	-	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wspierania Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona liczbą znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
986		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegająca na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD. Założono, iż na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny (wykluczając pokrywanie się instrumentów tego samego typu), zapewniając komplementarność podejmowanych działań. Programowanie instrumentu odbywać się będzie z aktywnym udziałem mieszkańców i innych lokalnych interesariuszy. Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. Środki na realizację strategii bądź planów działań IIT w innych CP będą mogły być pozyskiwane na specjalnych zasadach określonych przez IZ. Z poziomu regionalnego zapewnione zostanie wsparcie eksperckie dla partnerstw w ramach IIT.	Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią oraz formułę bezpośrednią polegającą na wdrożeniu wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa mazowieckiego.	Wdrożenie wielofunduszowej RLKS na obszarze województwa umożliwi objęcie finansowaniem wszystkich Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) na terenie województwa. Dotychczasowe wdrażanie LSR przez Lokalną Grupę Działania okazało się skutecznym i efektywnym instrumentem w rozwoju i aktywizacji obszarów objętych LSR, zarówno w działaniach służących powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych jak i rozwojowi już istniejących.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
987	Gmina Korczew	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	-	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Losice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Losicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wspierania Doradczego. Jednocześnie w/w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomiernie terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całej społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Uwaga nieuwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
988		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	45 - 46	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły, - organizacje badawcze, - organizacje badawcze, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Główne grupy docelowe Zestawienie głównych grup docelowych: - JST, ich związki i stowarzyszenia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, - szkoły, - organizacje badawcze, - przedsiębiorstwa, - podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, - podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.	Uzupełnienie w nawiązaniu do zgłoszonej wcześniej poprawki dotyczącej dołączenia przedsiębiorstw do finansowania w ramach działania.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych wsparcie będzie skierowane do JST, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, szkół, organizacji badawczych, podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie ochrony zdrowia. Wsparcie dla MSP jest przewidziane w celu szczegółowym (iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
989	Gmina Krocze	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	-	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów) Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego. 3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym konstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, łączących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przeciwieństwo w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracowujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym. Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	uwaga częściowo uwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać. Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
990	Lokalna Grupa Działania "Ziemia Chełmońskiego"	przedstawiciel organizacji pozarządowej	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Wsparcie dla Lokalnych Grup Działania formuły pośredniej. Zapewnienie dedykowanych konkursów dla LGD. LGD aby mogło być operatorem projektów grantowych, ma duże doświadczenie przy wdrażaniu LSR na swoich obszarach.	Wdrożenie instrumentu RLKS w formule bezpośredniej, w dwóch albo 3 priorytetach to jest priorytet II, VII i VIII.	RLKS jest bardzo efektywnym narzędziem jakie wykorzystują LGD na swoim obszarze, to właśnie dzięki środkom tym LGD "Ziemia Chełmońskiego" pobudziła i pobudza przedsiębiorczość, aktywność oddolną oraz jest blisko społeczności lokalnej realizując dla nich i z nimi poszczególne działania.	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.
991	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększenie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	188	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	Dopisać tekst: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jest reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środków ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celi, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
992	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		46, 47, 68	Strona 46 Planowane interwencje będą obowiązywały na obszarze całego województwa z uwzględnieniem podziału na RMR oraz RWS. Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych. Strona 47 Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem Strona 68 Działania koncentrować się będą na niwelowaniu dysproporcji w upowszechnianiu zastosowań ICT, szczególnie na obszarach o niskim wskaźniku potencjału e-rozwoju, poprzez realizację projektów z zakresu budowy infrastruktury teleinformatycznej województwa (sieci szerokopasmowe oraz wsparcie budowy infrastruktury „ostatniej mili”). W ciągu najbliższych lat rozwiązania takie jak: przetwarzanie w chmurze, IoT, obliczenia o wysokiej wydajności i analityka dużych zbiorów danych wpłyną na przekształcenie procesów biznesowych oraz interakcje społeczne. Efektem tych przemian i jednocześnie ich dalszym motorem będzie zmiana potrzeb i oczekiwań konsumentów oraz przedsiębiorców w zakresie dostępu do sieci szerokopasmowej i jej jakości.	Strona 46 Warto rozważyć, czy preferencja nie powinna obejmować również obszarów wiejskich, które zgodnie z zapisami SOR, KSRR oraz dokumentów programowych i strategicznych KE wskazują na dużą dysproporcję w dostępie do Internetu i e-usług na terenach wiejskich w tym do szeregu usług publicznych. Strona 47 Wydaje się, że na tym etapie powinno być określone, wartości tych projektów priorytetowych oraz ich wpływ na wskazaną na to działanie/cel alokację która obecnie dla regionu stołecznego została określona na poziomie 16 mln Euro jednak ile z tej kwoty konsumują środki ujętych tutaj projektów trudno przeanalizować. Strona 68 Proszę rozważyć, czy nie warto doprecyzować tego zapisu i wskazać, np. na kładzenie większego nacisku na niwelowanie dostępu do technologii ITC na obszarach wiejskich.?	Warto rozważyć, czy preferencja nie powinna obejmować również obszarów wiejskich, które zgodnie z zapisami SOR, KSRR oraz dokumentów programowych i strategicznych KE wskazują na dużą dysproporcję w dostępie do Internetu i e-usług na terenach wiejskich w tym do szeregu usług publicznych. Wydaje się, że na tym etapie powinno być określone, wartości tych projektów priorytetowych oraz ich wpływ na wskazaną na to działanie/cel alokację która obecnie dla regionu stołecznego została określona na poziomie 16 mln Euro jednak ile z tej kwoty konsumują środki ujętych tutaj projektów trudno przeanalizować. Proszę rozważyć, czy nie warto doprecyzować tego zapisu i wskazać, np. na kładzenie większego nacisku na niwelowanie dostępu do technologii ITC na obszarach wiejskich.? Preferencje też powinny dotyczyć obszarów wiejskich, co jest zgodne z zapisami polityki KE. Istotnym elementem trwałego procesu konsultacji Strategii Województwa Mazowieckiego powinno być ukazanie potrzeb i priorytetowego traktowania tego obszaru (IT) na obszarach gmin wiejskich i obszarach podmiejskich MOF. W inkielatywnym podziale zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji brak jest środków w tym obszarze na region centralny.	Uwaga nieuwzględniona	Właściwym programem który będzie finansował rozbudowę sieci szerokopasmowej będzie Program krajowy Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy na lata 2021-2027. W obszarze e-usług w programie FEM 2021-2027 preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów. Ostateczna lista projektów strategicznych oraz ich wartość będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
993	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VII – Aktywna integracja oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu	Cel szczegółowy 4(i) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	203	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
994	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
995	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	216	Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT	Zmienić brzmienie zapisu na: „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych (...) W ramach celu dopuszcza się realizację przedsięwzięć poprzez IIT i priorytetowo będą traktowane IIT o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w celu szczegółowym 5(ii).” Priorytetowe tzn. będą mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych (ITT o znaczeniu ponadlokalnym). Ponadto, partnerstwa opracowujące strategie terytorialne (działające np. w formie porozumienia, stowarzyszenia, związku, jako jst reprezentujące pozostałych członków partnerstwa lub w innej formie prawnej, powstałej na potrzeby realizacji strategii terytorialnych), powinny stanowić grupę docelową i być uprawnieni do wnioskowania, w ramach wszystkich typów projektów zaplanowanych w priorytecie.	Strategia terytorialna, opracowywana przez Partnerstwa w ramach projektu pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego, jest tworzona oddolnie, w procesie partycypacji społecznej, z dużym udziałem różnych środowisk. Projekty ujmowane w strategiach, dotyczą zatem różnych zagadnień, a tym samym różnych celów ujętych w FEM. W związku z tym, że są to inicjatywy oddolne, powinny być traktowane priorytetowo. Ponadto, nie ma możliwości objęcia jednym priorytetem różnorodnych przedsięwzięć, które wynikają ze specyfiki i potrzeb różnych partnerstw. Dlatego przedsięwzięcia te muszą być priorytetowo traktowane w obrębie poszczególnych priorytetów/celów, aby umożliwić realizację tych przedsięwzięć (brak kompleksowej realizacji przedsięwzięć ujętych w strategii terytorialnej, uniemożliwi osiągnięcie celu określonego w strategii).	uwaga częściowo uwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. Preferencje będą określone na etapie ustalania kryteriów i regulaminów konkursów.
996	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	Proponujemy, aby oprócz zaplanowanego w projekcie programu wsparcia dla LGD poprzez formułę pośrednią, wprowadzić też formułę bezpośrednią, w formie pilotażu. (wdrażanie RLKS). Pilotaż dotyczyłby Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu, która jako stowarzyszenie międzywojewódzkie, posiada doświadczenie we wdrażaniu EFRR i EFS w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.	Zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Miasto i Gmina Łosice, Gmina Ceranów, Gmina Huszlew, Gmina Jabłonna Lacka, Gmina Korczew, Miasto i Gmina Kosów Lacki, Powiat Łosicki, Gmina Olszanka, Gmina Paprotnia, Gmina Piaterów, Gmina Przesmyki, Gmina Repki, Gmina Sabnie, Gmina Sarnaki, Gmina Stara Kornica, Gmina Sterdyń należą do Partnerstwa razem dla Rozwoju, które bierze udział w pilotażowym projekcie Centrum Wsparcia Doradczego. Jednocześnie w w JST należą do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu, które działa na obszarze dwóch województw - mazowieckiego i podlaskiego. Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Jako członkowie LGD dostrzegamy wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR: - kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER; - ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym; - bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR; zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW; - budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich; budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw; i wiele innych; - łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców; - równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach; - zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW. Jednak korzyści z tej wielofunduszowości czerpie jedynie „podlaska część LGD”. Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Zdajemy sobie sprawę, że ze względu na innowacyjne rozwiązanie, Zarząd Województwa	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.	
997	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	4) Wsparcie dla LGD poprzez formułę pośrednią, polegającą na zapewnieniu dedykowanego konkursu/konkursów lub dodatkowych punktów w naborach otwartych na projekty wynikające z LSR, wypracowanych we współpracy z LGD.	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	W związku ze wskazanym zapisem, wszystkie projekty ujęte w LSR, realizowane w ramach dowolnego priorytetu wynikającego z FEM, powinny być traktowane priorytetowo (tj. mieć dodatkową punktację przy ocenie wniosków lub powinny być konkursy dedykowane dla tych projektów)	uwaga częściowo uwzględniona	Mając na względzie, iż LSR stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na najniższym poziomie potrzeby i problemy, w ramach FEM 2021-2027 (zarówno EFS jak też EFRR) przewidziane jest wsparcie dla LGD poprzez promowanie projektów oraz nabory dedykowane dla projektów wynikających z LSR.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
998		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	47	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 1. Nauka na odległość 2. Projekt strategiczny. Transformacja cyfrowa administracji samorządowej na terenie województwa mazowieckiego 3. Nowoczesne środki wyrazu zdarzeń kulturalnych – rozwój Mazowieckiej Platformy Kulturalnej 4. E-Zdrowie dla Mazowsza 3 5. Zintegrowany system wspomagający zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie cieków wodnych w ramach zwiększenia udziału OZE dla Mazowsza. 6. Budowa i rozwój systemów oraz usług wspomagających nowoczesną produkcję rolną na Mazowszu 7. Rozwój wojewódzkiej platformy e-Urząd 8. Automatyzacja procesu pozyskiwania danych przestrzennych z wykorzystaniem narzędzi uczenia maszynowego na rzecz transformacji cyfrowej administracji samorządowej i zapewnienia aktualnych danych przestrzennych sektora publicznego 9. E-biblioteka 10. E-gospodarka (E-przedsiębiorca). Cyfryzacja MŚP (cyfryzacja procesów biznesowych) 11. Projekt i budowa Data Center na potrzeby samorządów terytorialnych województwa mazowieckiego w formule publicznej usługi chmurowej. 12. Dopuszczenie placówek medycznych nadzorowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 1. Nauka na odległość 2. Projekt strategiczny. Transformacja cyfrowa administracji samorządowej na terenie województwa mazowieckiego 3. Nowoczesne środki wyrazu zdarzeń kulturalnych – rozwój Mazowieckiej Platformy Kulturalnej 4. E-Zdrowie dla Mazowsza 3 5. Zintegrowany system wspomagający zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie cieków wodnych w ramach zwiększenia udziału OZE dla Mazowsza. 6. Budowa i rozwój systemów oraz usług wspomagających nowoczesną produkcję rolną na Mazowszu 7. Rozwój wojewódzkiej platformy e-Urząd 8. Automatyzacja procesu pozyskiwania danych przestrzennych z wykorzystaniem narzędzi uczenia maszynowego na rzecz transformacji cyfrowej administracji samorządowej i zapewnienia aktualnych danych przestrzennych sektora publicznego 9. E-biblioteka 10. E-gospodarka (E-przedsiębiorca). Cyfryzacja MŚP (cyfryzacja procesów biznesowych) 11. Projekt i budowa Data Center na potrzeby samorządów terytorialnych województwa mazowieckiego w formule publicznej usługi chmurowej. 12. Dopuszczenie placówek medycznych nadzorowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.	Dopisanie działu zgodnie z wcześniej przesłanymi propozycjami zmian.	uwaga nieuwzględniona	W celu szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych wsparcie będzie skierowane do JST, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych JST posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, szkół, organizacji badawczych, podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie ochrony zdrowia. Wsparcie dla MŚP jest przewidziane w celu szczegółowym (iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
999	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przeciw w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	IZ decyduje i kształtuje zakres i formy wsparcia poprzez instrumenty terytorialne oraz określa wymagane dokumenty, w oparciu o regulacje prawne oraz specyfikę regionu. Zapisy UP określają wyłącznie ramy, w jakich IZ się może poruszać
1000	Gmina Ceranów	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa na poziomie powiatów i wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.	3) IIT o znaczeniu ponadlokalnym skonstruowane w oparciu o partnerstwa wspierane w ramach projektu Mazowieckie Centrum Wsparcia Doradczego (MCWD). Wsparcie takie zostanie skierowane głównie do zainteresowanych JST z: - obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym miast powiatowych, liczących do 20 tys. mieszkańców; - partnerstw JST w ramach pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego	Tworzone w ramach CWD partnerstwa nie obejmują poziomów powiatów, więc zapis jest nieadekwatny do realiów i ogranicza możliwości decydowania z kim chcemy współpracować w partnerstwach. Podczas wyboru partnerstw do CWD brane były pod uwagę gminy zmarginalizowane oraz miasta powiatowe, liczące do 20 tys. mieszkańców, dlatego konsekwentnie powinny być też uwzględnione w dokumencie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Pilotaż CWD nie rzutuje bezpośrednio na uregulowania formalno-prawne FEM 2021-2027. OSI są określone wprost w dokumentach krajowych tj. np. KSRR i dokumentach regionalnych tj. SRWM, do których odwołuje się FEM 2021-2027. W zakresie poziomu partnerstwa zapis zostanie zmieniony.
1001		osoba fizyczna	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	215	Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest Plan działań IIT, który pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Poprawić na tekst: Podstawowym dokumentem realizacji działań w formule IIT jest strategia terytorialna, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.	Z obecnego zapisu wynika, że potrzebny jest dokument pod nazwą „Plan działania”, a przeciw w ramach pilotażowego Centrum Wsparcia Doradczego opracujemy dokumenty pn. „strategia terytorialna”. Należy też podkreślić, żeby umożliwić realizację projektów na podstawie strategii terytorialnej, a nie strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ustawie o samorządzie gminnym.	uwaga nieuwzględniona	Zapis jest zgodny z uwarunkowaniami formalno-prawnymi dokumentów KE i krajowych. Strategia ponadlokalna jest dokumentem rekomendowanym przez Urząd Marszałkowski i uprawnia do ubiegania się o środki w ramach instrumentów terytorialnych.
1002		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	52	Wspieranie akceleracji działalności innowacyjnej MŚP Realizowane będą programy inkubacyjne oraz akceleracyjne, mające na celu wspieranie działalności innowacyjnej MŚP. Zapewnione będzie wsparcie usług oferowanych przez IOB w zakresie transferu technologii i innowacyjnych modeli biznesowych, prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej i akceleracji projektów B+R. Działania inkubacyjne i akceleracyjne przeprowadzone zostaną przez operatorów wyłonionych w procedurze konkursowej, odrębnie dla RWS i RMR, którzy przeprowadzą kompleksowe procesy, do których zostaną zrekutowane MŚP. Programy akceleracyjne będą kończyć się wsparciem postakceleracyjnym (w tym m.in. pomoc w pozyskaniu inwestorów, dodatkowych źródeł finansowania nowych rozwiązań i ich wdrożeniu na rynku) zwłaszcza wobec podmiotów działających w RMR. Działania inwestycyjne MŚP na rzecz rozwoju innowacji w przedsiębiorstwie zostaną wsparte w ramach realizacji procedur konkursowych z uwzględnieniem współpracy MŚP z IOB i/lub JBR. Programy rozwojowe mają zapewnić wsparcie dopasowane do etapu rozwoju innowacyjnego przedsiębiorstwa (spółki), m.in. poprzez wsparcie w formie grantu, dostępu do wydarzeń typu hackathon, zindywidualizowane wsparcie merytoryczne ekspertów, dostęp do potencjalnych klientów, inwestorów (np. na wydarzeniach demo day), stworzenie warunków do realizacji testowego wdrożenia produktu/usługi, a także wsparcie w procesie pozyskiwania finansowania zewnętrznego (np. od funduszy VC) oraz w zakresie internacjonalizacji działalności (w tym wyjazdy na wybrane rynki zagraniczne służące rozwinięciu działalności i przygotowaniu produktu na konkretny rynek).	Wspieranie akceleracji i rozwoju innowacyjnej MŚP Realizowane będą programy inkubacyjne, akceleracyjne a także inwestycyjne, mające na celu wspieranie działalności innowacyjnej MŚP. Zapewnione będzie wsparcie usług oferowanych przez IOB oraz jednostki naukowe (publiczne i prywatne JBR) w zakresie transferu technologii i innowacyjnych modeli biznesowych, prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej i akceleracji projektów B+R. Działania inkubacyjne i akceleracyjne przeprowadzone zostaną przez operatorów wyłonionych w procedurze konkursowej, odrębnie dla RWS i RMR, którzy przeprowadzą kompleksowe procesy, do których zostaną zrekutowane MŚP. Programy akceleracyjne będą kończyć się wsparciem postakceleracyjnym (w tym m.in. pomoc w pozyskaniu inwestorów, dodatkowych źródeł finansowania nowych rozwiązań i ich wdrożeniu na rynku) zwłaszcza wobec podmiotów działających w RMR. Działania inwestycyjne MŚP na rzecz rozwoju innowacji w przedsiębiorstwie zostaną wsparte w ramach realizacji procedur konkursowych z uwzględnieniem współpracy MŚP z IOB i/lub JBR. Programy rozwojowe mają zapewnić wsparcie dopasowane do etapu rozwoju innowacyjnego przedsiębiorstwa (spółki), m.in. poprzez wsparcie w formie grantu, dostępu do wydarzeń typu hackathon, zindywidualizowane wsparcie merytoryczne ekspertów, dostęp do potencjalnych klientów, inwestorów (np. na wydarzeniach demo day), stworzenie warunków do realizacji testowego wdrożenia produktu/usługi, a także wsparcie w procesie pozyskiwania dotacji czy finansowania zewnętrznego (np. od funduszy VC) oraz w zakresie internacjonalizacji działalności (w tym wyjazdy na wybrane rynki zagraniczne służące rozwinięciu działalności i przygotowaniu produktu na konkretny rynek).	Rozszerzenie katalogu poza IOB o JBR (publiczne i prywatne). Dodanie aspektu dotacyjnego w ramach rozwoju innowacyjnej MŚP. Samo IOB to zbyt wąski kanał finansowania, prowadzący do nadmiernego finansowania tych instytucji. Wąskie finansowanie to z reguły straty finansowe z braku szerszej konkurencji jak i niebezpieczeństwo tworzenia nieformalnych układów finansowych.	uwaga nieuwzględniona	Akredytacja IOB jest jednym z elementów systemu wsparcia innowacyjności na Mazowszu i ma na celu zapewnienie MŚP dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje stosujące określone standardy działania oraz posiadające odpowiednie kompetencje i zasoby. System akredytacji określa minimalne wymagania dotyczące realizacji usług dostosowanych do zindywidualizowanych potrzeb przedsiębiorcy. Dzięki dostępowi do wysokiej jakości usług, MŚP będą mieć możliwość profesjonalnego wsparcia swoich działań prowadzących do rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa. Jednostki zainteresowane świadczeniem usług doradczych w tym obszarze mają możliwość aplikowania o miano akredytowanej IOB.

Załącznik do Sprawozdania z konsultacji projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 "Zestawienie uwag do projektu Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027 zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej"

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
1003		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	52-53	Wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych Wspierane będzie prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez usługi doradcze świadczone przez mazowieckie IOB oraz JBR (publiczne i prywatne). Projekty realizowane będą kompleksowo z zastosowaniem mechanizmu popytowego. Celem tego wsparcia będzie modyfikacja lub powstanie nowego modelu biznesowego. Zakłada się uzupełnienie interwencji komponentem wdrożeniowym i/lub działaniami na rzecz internacjonalizacji przedsiębiorstw w obszarach regionalnej inteligentnej specjalizacji. Dopuszcza się wsparcie na kapitał obrotowy w związku z niwelowaniem skutków społeczno-gospodarczych nieprzewidywanych sytuacji np. pandemii. Dopuszcza się również wsparcie inwestycji w obszarze GOZ. Transformacja w kierunku GOZ wymaga szczególnie innowacyjnego podejścia i rozwoju nowoczesnych technologii szczególnie w zakresie zagospodarowywania odpadów i przetwarzania ich w charakterze surowców wtórnych. Planuje się promiowanie projektów skupiających się na minimalizowaniu powstawania odpadów, inwestowaniu w 53 środki trwałe umożliwiające zapobieganie powstawania odpadów oraz wspomagające przygotowanie do ponownego użycia, wymianę rzeczy używanych, na wydajnym recyklingu i odzysku. Planuje się, że projekty dotyczy będą działań mających na celu wprowadzenie do przedsiębiorstwa nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności rynkowej w przedsiębiorstwie wynikających m.in. z mniejszego zużycia energii lub bardziej efektywnego wykorzystania surowców. Projekty mające na celu modyfikację produktów, procesów produkcyjnych i usług mogą pomóc w zminimalizowaniu strat i przekształceniu niewykorzystanych części w zasoby. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych zwrotnych a także bezzwrotnych (w momencie utrzymania wszystkich efektów projektu w trakcie jego trwałości) obejmie wsparciem projekty inwestycyjne MŚP również w zakresie rozwoju firmy, usprawnienia dotychczasowej działalności lub w związku z niwelowaniem skutków społeczno-gospodarczych nieprzewidywanych sytuacji kryzysowych np. pandemii.	Wspieranie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw, w tym modyfikacji lub wprowadzania nowych modeli biznesowych Wspierane będzie prowadzenie i rozwój działalności przedsiębiorstw poprzez usługi doradcze świadczone przez mazowieckie IOB oraz JBR (publiczne i prywatne). Projekty realizowane będą kompleksowo z zastosowaniem mechanizmu popytowego. Celem tego wsparcia będzie modyfikacja lub powstanie nowego modelu biznesowego, produktu lub usługi. Zakłada się uzupełnienie interwencji komponentem wdrożeniowym i/lub działaniami na rzecz internacjonalizacji przedsiębiorstw w obszarach regionalnej inteligentnej specjalizacji. Dopuszcza się wsparcie na kapitał obrotowy w związku z niwelowaniem skutków społeczno-gospodarczych nieprzewidywanych sytuacji np. pandemii. Dopuszcza się również wsparcie inwestycji w obszarze GOZ. Transformacja w kierunku GOZ wymaga szczególnie innowacyjnego podejścia i rozwoju nowoczesnych technologii szczególnie w zakresie zagospodarowywania odpadów i przetwarzania ich w charakterze surowców wtórnych. Planuje się promiowanie projektów skupiających się na minimalizowaniu powstawania odpadów, inwestowaniu w środki trwałe umożliwiające zapobieganie powstawania odpadów oraz wspomagające przygotowanie do ponownego użycia, wymianę rzeczy używanych, na wydajnym recyklingu i odzysku. Planuje się, że projekty dotyczy będą działań mających na celu wprowadzenie do przedsiębiorstwa nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności rynkowej w przedsiębiorstwie wynikających m.in. z mniejszego zużycia energii lub bardziej efektywnego wykorzystania surowców. Projekty mające na celu modyfikację produktów, procesów produkcyjnych i usług mogą pomóc w zminimalizowaniu strat i przekształceniu niewykorzystanych części w zasoby. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych zwrotnych a także bezzwrotnych (w momencie utrzymania wszystkich efektów projektu w trakcie jego trwałości) obejmie wsparciem projekty inwestycyjne MŚP również w zakresie rozwoju firmy, usprawnienia dotychczasowej działalności lub w związku z niwelowaniem skutków społeczno-gospodarczych nieprzewidywanych sytuacji kryzysowych np. pandemii.	Zbyt wąski kanał świadczenia usług jedynie przez "akredytowane" IOB, powinno się to rozszerzyć przynajmniej o JBR (jednostki naukowe publiczne i prywatne) w celu poszerzenia konkurencji a przez to znaczącego wzrostu jakości potencjalnych usług oferowanych dla MŚP. MŚP potrzebuje sensownych usług a nie jedynie zakontraktowanych ze względów programowych. Ponadto wąski kanał dystrybucji usług będzie sprzyjał jedynie "zabetonowaniu" rynku i stagnacji rozwojowej w zakresie profesjonalnie i efektywnie świadczonych usług. Nie ma potrzeby podtrzymywania funkcjonowania IOB tylko dlatego, że posiadają "akredytację".	uwaga nieuwzględniona	Akredytacja IOB jest jednym z elementów systemu wsparcia innowacyjności na Mazowszu i ma na celu zapewnienie MŚP dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje stosujące określone standardy działania oraz posiadające odpowiednie kompetencje i zasoby. System akredytacji określa minimalne wymagania dotyczące realizacji usług dostosowanych do zindywidualizowanych potrzeb przedsiębiorcy. Dzięki dostępowi do wysokiej jakości usług, MŚP będą mieć możliwość profesjonalnego wsparcia swoich działań prowadzących do rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa. Jednostki zainteresowane świadczeniem usług doradczych w tym obszarze mają możliwość aplikowania o miano akredytowanej IOB.
1004	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	208	Cel szczegółowy:(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich będzie osiągnięty poprzez realizację na terenach miast i ich obszarów funkcjonalnych typów projektów. Strona 209 Dokumentem warunkującym uczestnictwo w partnerstwie ZIT, w procesie zarządzania i realizacji, jest Strategia terytorialna - ponadlokalna nazywana planem działań ZIT. Dokument zawierać musi elementy określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego na lata 2021-2027. Strona 215 Istotnym celem priorytetu jest także kierowanie pomocy dla cennych obiektów położonych na terenach uboższych gospodarczo i turystycznie m.in. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, czego efektem będzie zwiększenie dostępności do zabytków, podniesienie atrakcyjności regionów i wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.	Strona 208 Nieziemnie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	Niezmiernie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	uwaga nieuwzględniona	Funkcjonowanie ZIT opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w obszarach funkcjonalnych (OF), zidentyfikowanym w SRWM. Zgodnie z zapisami dokumentów programowych możliwe są 4 formy partnerstwa zinstytucjonalizowanego. Z tego względu ZIT dla RWS będzie wdrażany za pomocą Stowarzyszenia Metropolia Warszawa. Każda z JST w RWS, w tym Żabia Wola ma możliwość wstąpienia do ww. Stowarzyszenia.
1005	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	209	Strona 209 Dokumentem warunkującym uczestnictwo w partnerstwie ZIT, w procesie zarządzania i realizacji, jest Strategia terytorialna - ponadlokalna nazywana planem działań ZIT. Dokument zawierać musi elementy określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego na lata 2021-2027.	Strona 209 Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny?	Niezmiernie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	uwaga nieuwzględniona	Uwaga o charakterze informacyjnym. Dokumentem warunkującym uczestnictwo w partnerstwie ZIT, w procesie zarządzania i realizacji, jest Strategia terytorialna - ponadlokalna oraz/ Strategia ZIT.
1006	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	215	Strona 215 Istotnym celem priorytetu jest także kierowanie pomocy dla cennych obiektów położonych na terenach uboższych gospodarczo i turystycznie m.in. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, czego efektem będzie zwiększenie dostępności do zabytków, podniesienie atrakcyjności regionów i wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.	Strona 215 Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich.	Niezmiernie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. W opisie wskazane są dokumenty stanowiące podstawy ubiegania się o środki w ramach IIT oraz ZIT.

Lp.	Nazwa instytucji	Rodzaj podmiotu zgłaszającego uwagę	Priorytet/obszar dokumentu	Cel szczegółowy lub inny rozdział dokumentu	Nr strony	Zapis w projekcie Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 do którego zgłaszane są uwagi	Sugerowana zmiana (konkretna propozycja nowego brzmienia zapisu)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ	Uzasadnienie stanowiska IZ
1007	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	216	Strona 216 Przewiduje się instrumenty terytorialne skierowane dla obszarów wiejskich tj. Inne instrumenty terytorialne (IT):	Strona 216 Uwaga - takie zapisy tych priorytetów dot. celu 5 utrudniają bezpośrednią analizę, do którego priorytetu powinny być składane projekty gmin należące łącznie do: - grupy gmin wiejskich - leżących na terenie regionu Warszawa stołeczny - nie należących do instrumentu terytorialnego ZIT Warszawski	Nieziemnie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	Uwaga nieuwzględniona	Opis instrumentów terytorialnych w FEM 2021-2027 znajduje się w CP 5. Na kolejnym etapie prac zostanie doprecyzowany. Szczegółowość opisu jest ograniczona ilością znaków, które mogą być wpisane w danej komórce. W opisie wskazane są dokumenty stanowiące podstawy ubiegania się o środki w ramach IIT oraz ZIT.
1008	Gmina Żabia Wola	przedstawiciel podmiotu publicznego	Priorytet VIII – Mazowsze bliższe obywatelom	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	217	Strona 217 Planowane interwencje będą realizowane na obszarze całego województwa z uwzględnieniem podziału na region Mazowiecki regionalny oraz region Warszawski stołeczny. Preferencje mogą mieć projekty zlokalizowane w średnich i małych miastach w szczególności zagrożonych utratą funkcji gospodarczych i społecznych.	Strona 217 Nie ma mowy o terenach wiejskich.	Nieziemnie ważne, jest określenie czy Gmina Żabia Wola będzie należeć do miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy skoro nie należy do ZIT warszawskiego. Wydaje się, że lokalizacja, trwający proces mocnej suburbanizacji i "rozlewania miasta" na teren naszej gminy oraz silne powiązanie funkcjonalne z Warszawą wskazują, że jesteśmy częścią miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jaki dokument będzie kluczowy dla gmin nie należących do ZIT Warszawa a należących do regionu Warszawski stołeczny? Ten zapis powinien zostać zmodyfikowany z uwagi na fakt, że mówi on o miastach średnich tracących funkcje, natomiast ten priorytet skierowany jest dla obszarów innych niż miejskie. Tutaj nie ma mowy o terenach wiejskich. BRAK ODNIESIENIA SIĘ DO TERENÓW WIEJSKICH, W CAŁYM PROGRAMIE OPERACYJNYM FEM 2021-2027. Z określonych zapisów wynika, że gmina wiejska położona na terenie regionu centralny nienależący do ZIT - NIE BĘDZIE UPRAWNIONA DO APLIKOWANIA O ŚRODKI UE w ramach FEM w poszczególnych priorytetach.	Uwaga nieuwzględniona	Zapis wskazuje na szczególnie preferowane obszary, którymi są miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zmarginalizowane, wśród których są gminy wiejskie. Wskazanie ww. obszarów wynika z zapisów dokumentów krajowych oraz kontraktu programowego dla Mazowsza.
1009		osoba fizyczna	Priorytet I – Bardziej konkurencyjne i inteligentne Mazowsze	Cel szczegółowy 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	55	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 1. Promocja gospodarki regionalnej Celem projektu będzie promocja gospodarki Mazowsza w oparciu o wiodące branże w województwie mazowieckim wpisujące się w RIS. Przeprowadzona zostanie analiza, która wskaże branże, technologie/obszary badawcze, dziedziny nauki i techniki w województwie mazowieckim, które mogą zostać włączone w międzynarodowe łańcuchy wartości i posiadające największy potencjał do internacjonalizacji w obszarach inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego i wypromowania mazowieckiej gospodarki, z udziałem przedsiębiorców z obszaru województwa oraz wskaże sposób w jaki te branże, obszary badawcze i dziedziny przyczyniają się do rozwoju mazowieckiej gospodarki w obszarach inteligentnej specjalizacji. Przygotowane zostaną programy promocji dla poszczególnych branż/dziedzin, które wskażą docelowe rynki oraz adekwatne narzędzia promocji, takie jak targi, misje gospodarcze, kampanie promocyjne w mediach branżowych na docelowych rynkach.	Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem 1. Promocja gospodarki regionalnej Celem projektu będzie promocja gospodarki Mazowsza w oparciu o branże w województwie mazowieckim wpisujące się w RIS. Przeprowadzona zostanie analiza (po konsultacjach ze środowiskami gospodarczymi), która wskaże branże, technologie/obszary badawcze, dziedziny nauki i techniki w województwie mazowieckim, które mogą zostać włączone w międzynarodowe łańcuchy wartości i posiadające największy potencjał do internacjonalizacji w obszarach inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego i wypromowania mazowieckiej gospodarki, z udziałem przedsiębiorców z obszaru województwa oraz wskaże sposób w jaki te branże, obszary badawcze i dziedziny przyczyniają się do rozwoju mazowieckiej gospodarki w obszarach inteligentnej specjalizacji. Przygotowane zostaną programy promocji dla poszczególnych branż/dziedzin, które wskażą docelowe rynki oraz adekwatne narzędzia promocji, takie jak targi, misje gospodarcze, kampanie promocyjne w mediach branżowych na docelowych rynkach.	Analiza powinna być przeprowadzona po szerokich konsultacjach ze środowiskami gospodarczymi wielu branż funkcjonujących w Regionie jak i przede wszystkim z sektorem MSP. Analiza nie może mieć postaci wykładu akademickiego lub referatu naukowego a być faktycznie osadzona w realiach i potrzebach Regionu.	uwaga uwzględniona	
1010		osoba fizyczna	Priorytet III – Lepiej połączone Mazowsze	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	123	-	40. Budowa przystanku kolejowego na linii kolejowej nr 21 przy linii kolejowej nr 9 41. Budowa chodnika w Warszawie łączącego przystanek kolejowy Warszawa Żerań z ulicą Marywilską po południowo-wschodniej stronie ulicy Płochocińskiej 42. Budowa linii WKD od obecnej stacji Warszawa Śródmieście do okolic stacji metra „Centrum” 43. Budowa drogi wojewódzkiej nr 630 jako obwodnicy Jablonny 44. Budowa drogi łączącej Jablonne z Gminą Łomianki 45. Budowa drogi łączącej Milanówek i Brwinów z węzłem autostrady A2 „Pruszków” po południowo-wschodniej stronie autostrady	Uwagę przesyłam ponownie w celu uzupełnienia o podpunkt dotyczący Warszawskiej Kolei Dojazdowej. Proszę o dodanie do wykazu planowanych operacji o znaczeniu strategicznym budowy: - przystanku kolejowego na linii kolejowej nr 21 umożliwiającego przesiadkę do pociągów kursujących linią kolejową nr 9 poprzez budowany przystanek kolejowy Warszawa Targówek, - chodnika skracającego legalne dojście z przystanku kolejowego Warszawa Żerań do mostu drogowego nad Kanalem Żerańskim, - przedłużenie linii kolejowej nr 47 w Warszawie do okolic stacji metra „Centrum” z wygodnym powiązaniem ze stacją metra, przejście podziemnym wokół ronda Romana Dmowskiego i przystankiem kolejowym Warszawa Śródmieście na linii kolejowej nr 448, - drugiej północnej części obwodnicy Jablonny jako drogi wojewódzkiej nr 630, - drogą wojewódzkiej łączącej drogę wojewódzką 630 w Jablonnie z obecną drogą krajową 7 i planowaną drogą ekspresową S7 wraz z mostem nad Wisłą, - drogi wojewódzkiej łączącej drogę 720 w Brwinowie z południowej strony autostrady A2 z okolicami obecnego skrzyżowania dróg wojewódzkich 718 i 701. Na linii kolejowej nr 21 powinien powstać przystanek kolejowy, który umożliwiłby przesiadki pomiędzy pociągami kolei regionalnych kursującymi liniami kolejowymi 21 i 9. Taka inwestycja zwiększyłaby popularność i konkurencyjność regionalnego transportu szynowego. Pomiędzy przystankiem kolejowym Warszawa Żerań a mostem nad Kanalem Żerańskim w ciągu ulicy Marywilskiej w Warszawie po południowo-wschodniej stronie ulicy Płochocińskiej powinien powstać chodnik, który miałby małe znaczenie dla mieszkańców Warszawy, ale duże znaczenie dla mieszkańców Województwa Mazowieckiego, ponieważ umożliwiłby znaczne skrócenie pieszej drogi z przystanku do Żerania Wschodniego. Budowa takiego chodnika powinna być finansowana lub współfinansowana przez Samorząd Województwa Mazowieckiego zwiększyłaby popularność i konkurencyjność regionalnego transportu szynowego. Linia kolejowa nr 47 zarządzana przez Warszawską Kolej Dojazdową powinna zostać wysłużona do okolic ronda Romana Dmowskiego w Warszawie. Takie wydłużenie ułatwiłoby przesiadki pomiędzy pociągami WKD a środkami warszawskiego publicznego transportu zbiorowego i zwiększyłoby konkurencyjność i	uwaga nieuwzględniona	Projekty realizowane w tym celu szczegółowym muszą wynikać z Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego (RPT WM) dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 w perspektywie 2021-2027. Ostateczna lista projektów strategicznych planowana do realizacji w tym celu szczegółowym będzie zatwierdzona przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.
1011		osoba fizyczna	Inne (uwagi ogólne, horyzontalne, itp.)		Zagadnienie	Dotyczy procedury oceny projektów	Dotyczy procedury oceny projektów	Konieczna zmiana w zakresie procedury, wypracowanie nowych standardów i sposobu realizacji oceny projektów.	uwaga nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Nie sprecyzowano na czym ma polegać zmiana dokumentu, jednakże wzór programu regionalnego przyjęty Rozporządzeniem UE, nie przewiduje określania procedur w programach.